Instans: Kommunstyrelsen

Tid: 2016-05-23 kl.08:30

Plats: Sämsjön (B), Kommunhuset

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Marie Nordqvist
Sekreterare

Förslag på justerare: Björn Wilhelmsson (S)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

KL	NR	Besluts -organ	Ärende	DNR	Handlingar bifogas	Föredragande/ Kommentar
			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Tf. kanslichef
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.30	1	Info	Information om arbetet med skuldsanering	KS 165/2016 883	X	Skuldrådgivare
08.45	2	Info	Uppföljning masterclass i medborgardialog	KS 229/2015 101	--	Utvecklare
08.55	3	Info	Information om sommaraktiviteter		--	Tf kanslichef
09.00	4	Info	Förstärkt månadsrapport	KS 78/2016 942	VS	Controller
09.15	5	KF	Budget 2017 och verksamhetsplan 2018-2019 för Herrljunga kommun	KS 166/2016 942	X	Ordförande
10.00	6	KF	Översiktsplan Herrljunga kommun, förslag till beslut om samråd	KS 115/2015 312	X	Planerings-sekreterare
10.30	7	KF	Finanspolicy i Herrljunga kommunkoncern	KS 182/2016 942	X	Controller
10.40	8	KF	Ansökan om utökad borgensram Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	KS 169/2016 306	X	Controller
10.50	9	KF	Begäran att få använda överskott från 2015 bygg- och miljönämnden	KS 168/2016 942	X	Controller
11.00	10	KF	Framställan om att få använda överskott från 2015 socialnämnden	KS 172/2016 942	X	Controller
11.10	11	KF	Bildningsnämnden äskar medel för utökad förskoleverksamhet i Innerby förskoleområde	KS 159/2016 106	X	Controller
11.20	12	KS	Fullmakter och rätt att utkvittera medel från Alingsås Sparbank	KS 167/2016 940	X	Controller
11.30	13	KF	Ansökan om kommunal borgen fiberföreningen Mollaryd, Molla, Vesene	KS 163/2016 963	X	Ordförande
11.40	14	KF	Årsredovisning 2015 samt revisionsberättelse Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 180/2016 992	X	Ordförande
11.50	15	KF	Budget och verksamhetsplan 2016 för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 184/2016 992	X	Ordförande

KL	*NR*	*Beslutsorgan*	*Ärende*	*DNR*	*Handlingar bifogas*	*Föredragande/ Kommentar*
13.00	16	KF	Lekmannarevisorernas roll och ansvar kopplat till arvodesreglemente för Herrljunga kommun	KS 174/2016 912	X	Kommunchef
13.10	17	KF	Förslag avseende bemyndigande om äldreomsorg på entreprenad socialnämnden	KS 173/2016 170	X	Ordförande
13.20	18	KF	Inrättande av arbetsutskott för socialnämnden	KS 175/2016 101	X	Ordförande
13.30	19	KF	Svar på motion avseende långsiktig utveckling av äldreomsorgen i kommunen	KS 208/2015 731	X	Ordförande
13.40	20	KF	Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2016-03-31	KS 176/2016 730	X	Ordförande
13.50	21	KS	Handlingsplan för att motverka våldsbejakande extremism	KS 139/2016 900	X	Verksamhetschef socialt stöd
14.00	22	KS	Evakueringsboende för nyanlända i Herrljunga kommun	KS 92/2016 109	X	Kommunchef
14.10	23	KS	Begäran om planändring Ekudden (del av Sämsholm 2:1 mfl)	KS 140/2016 313	X	Planarkitekt
14.20	24	KS	Ansökan om driftsbidrag för Herrljunga Tennisklubb 2016	KS 150/2016 387	X	Ordförande
14.30	25	KS	FoU Sjuhärad Välfärds verksamhets-program och avtal 2016-2019	KS 161/2016 992	X	Ordförande
14.40	26	KS	Överenskommelse om samverkan mellan Herrljunga kommun och Polis	KS 164/2016 114	X	Folkhälso-samordnare
14.50	27	KS	Meddelanden			
15.00	28	KS	Delegeringsbeslut			

NR	*Meddelandeförteckning*	*DNR*	*Handlingar bifogas*
1	Hantering av verksamheternas över- respektive underskott från 2015 Vårgårda kommun	KS 161/2016 942	X
2	Inspektion enligt 19 kap 17 § föräldrabalken och 20 § förmynderskapsförordningen ÖIS	KS 162/2016 116	X
3	SKL:s sammanträdesplan 2017	KS 2016:35	X
4	Styrelseprotokoll Herrljunga Elektriska AB nr 2/2016	KS 111/2016 993	X
5	Styrelseprotokoll Herrljunga Elkraft AB nr 2/2016	KS 111/2016 993	X
6	Styrelseprotokoll Herrljunga vatten AB nr 2/2016	KS 111/2016 993	X
7	SN § 59/2016-05-03 Månadsuppföljning mars 2016	KS 78/2016 942	X
8	SN § 61/2016-05-03 Åtgärder med anledning av ekonomin	KS 78/2016 942	X
9	Direktionsprotokoll Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund	KS 104/2016 992	X

HERRLJUNGA KOMMUN
Socialnämnden

Herrljunga 20160419

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2016 -04- 20
Dnr
Beteckning

Hej

Här kommer en första kvartalsrapport ang. budget och skuldsanering i Herrljunga kommun. Läs gärna igenom dessa rapporter och meddela om ni önskar att få alla eller bara någon av dessa.

Skickar också med information ang. kommunal budget och skuldrådgivning med en omarbetad skuldsaneringslag som kommer till hösten 2016, samt förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen som kommer att träda i kraft den 1 november 2016.

Med vänlig hälsning

Katarina och Marita

Budget- och skuldrådgivare i Herrljunga

Postadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Box 201, 524 23 HERRLJUNGA

Besöksadress
Torggatan 4A
Bankgiro
841-0078

Telefon
0513-170 00 vx
Fax
0513-171 66

E-post
herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

Rapport 1 Ärenden

2016-04-18

Förklaring

Rapport 1 bygger på samtliga ärenden som registrerats på de rådsökande. Rapporten innehåller två tabeller, Ärendeström och Avslutade ärenden.

Tabell Ärendeström utgår från alla ärenden inom en given period. Syftet är att visa strömmen av inkommande, pågående och avslutade ärenden på årsbasis. Antal Pågående ärenden är alla de ärenden som inte är avslutade vid slutet av respektive månad. Exempelvis i januari finns 10 pågående ärenden, under februari inkommer 5 ärenden och 2 ärenden avslutas. För februari kommer det då att vara 13 pågående ärenden (10+5-2).

Tabell Avslutade ärenden utgår från alla avslutade ärenden inom en given period. I tabellen hittar du ett antal egenskaper per avslutningsorsak, bland annat kötid och handläggningstid. Observera att dessa uppgifter avser medianvärden, det mittersta värdet. På så vis undviker vi att extremvärden påverkar resultatet (till exempel ett enskilt ärende med en kötid på flera år).

Vilken period som avses framgår längre ner på denna sida.

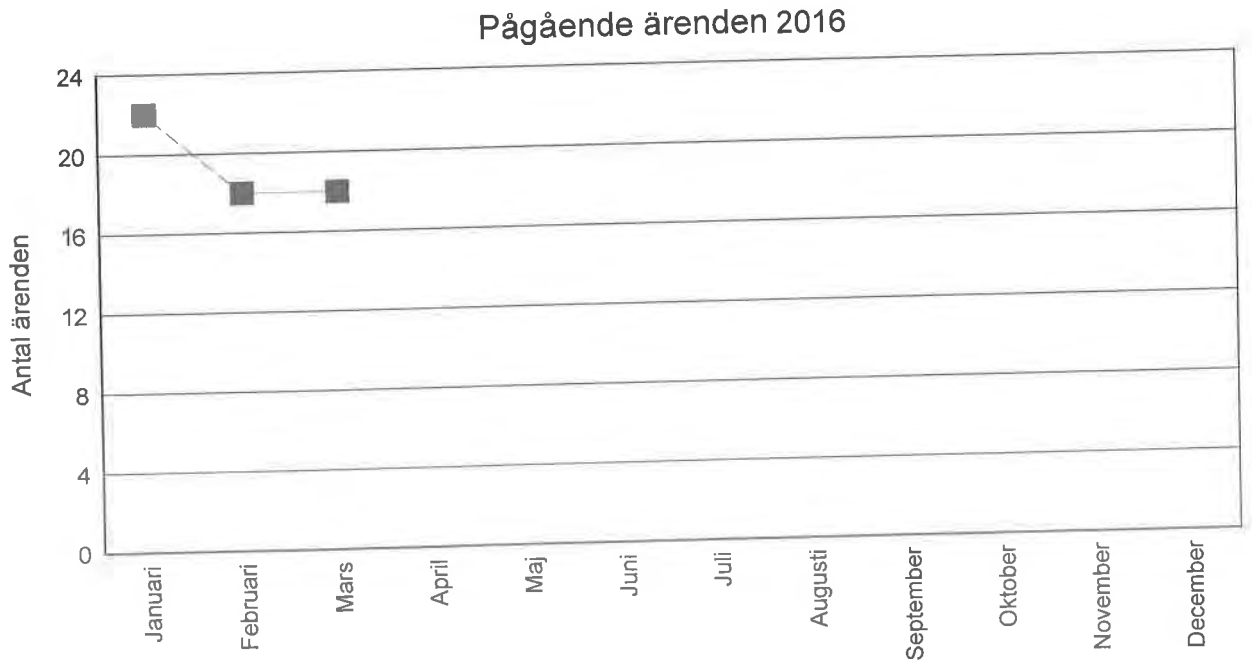
Filtrering

Period:
Från och med 2016-01 till och med 2016-03

Ärendeström 2016

Ärendeström efter ärendetyp och månad

Månad	Ärendetyp			
2016	Inkomna	Påbörjade	Avslutade	Pågående
Januari	0	1	0	22
Februari	2	2	6	18
Mars	0	0	0	18
April				
Maj				
Juni				
Juli				
Augusti				
September				
Oktober				
November				
December				
Summa	2	3	6	

Avslutade ärenden

Uppgifter kring avslutade ärenden efter avslutningsorsak

Avslutningsorsak	Antal avslutade ärenden	Antal besök	Kö antal veckor*	Handläggning antal veckor*	Arbetstid antal timmar*
Avbrutit okänd orsak	2	10	2	39	7
Avbrutit p.g.a. den rådsökande flyttat	1	1	1	25	1
Avbrutit övrig orsak	1	2	1	32	3
Skuldrådgivning	2	3	2	9	6
Summa	6	16	1	29	5

** Avser genomsnittligt värde.*

Kö är tid mellan datum för inkommit och påbörjat, avrundas till hel kalendervecka.

Handläggning är tid mellan datum för inkommit och avslutat, avrundas till hel kalendervecka.

Arbetstid är tid i timmar, avrundas till hel timme.

Rapport 3 Den rådsökande

2016-04-18

Förklaring

Rapport 3 bygger på uppgifter som registrerats på den rådsökande och som inte har en naturlig hemvist i någon av de övriga rapporterna, hit hör: antal rådsökande, hur de rådsökande fick kontakt med rådgivaren, kompletterande uppgifter kring den rådsökande, boendeform, antal barn som finns registrerade på de rådsökande samt de rådsökandes familjekonstellation.

Om en och samma rådsökande mot förmodan har flera avslutade ärenden under perioden hämtas uppgifter från det första av dessa ärenden. Vilken period som avses framgår längre ner på denna sida.

Filtrering

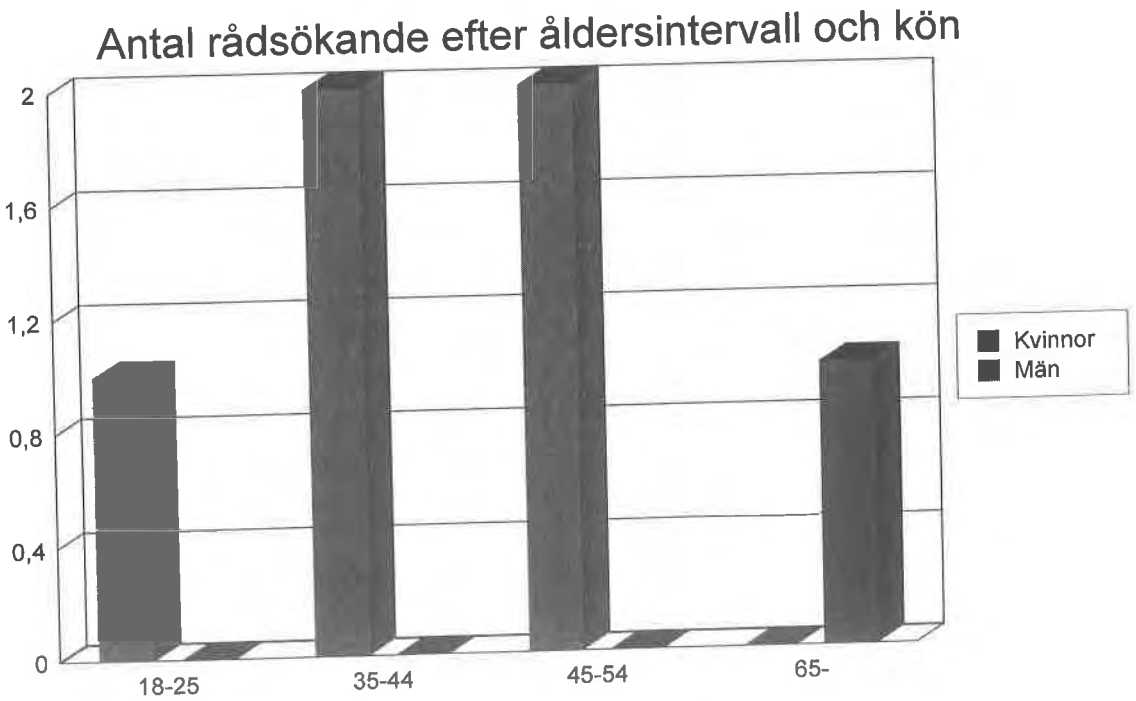
Period:
Från och med 2016-01 till och med 2016-03

Rapport 3 Den rådsökande

2016-04-18

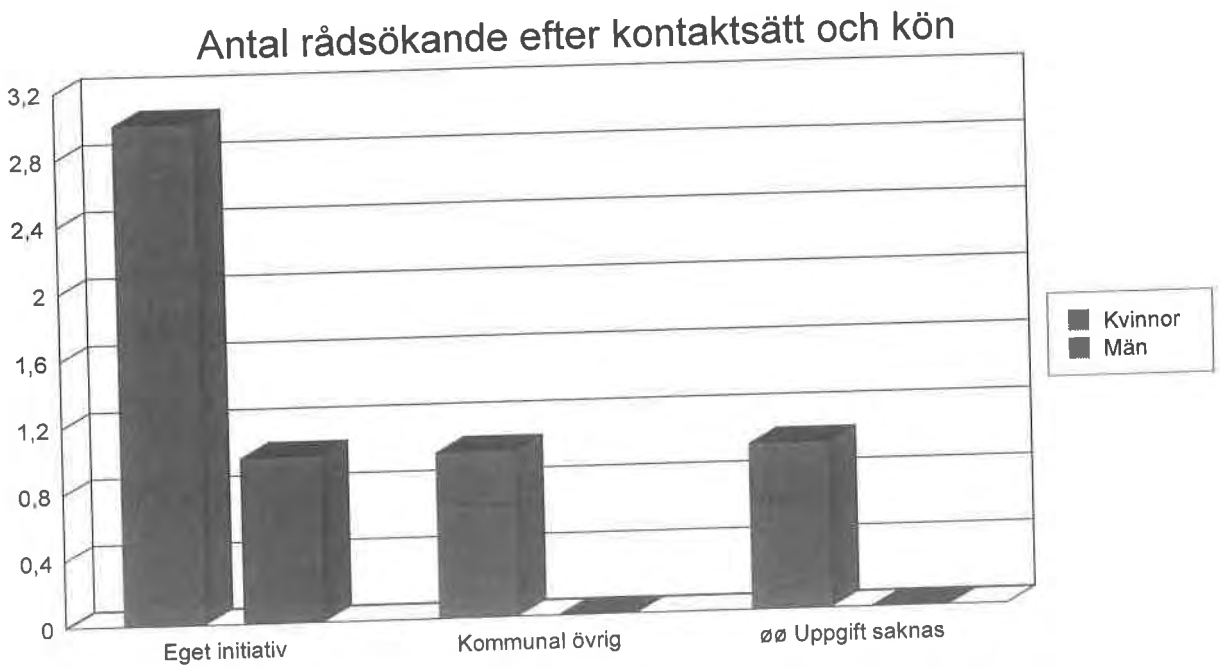
Antal rådsökande efter åldersintervall och kön

	Kvinnor	Män	Antal
18-25	1	-	**1**
35-44	2	-	**2**
45-54	2	-	**2**
65-	-	1	**1**
Antal	**5**	**1**	**6**

Antal rådsökande efter kontaktsätt och kön

	Kvinnor	Män	Antal
Eget initiativ	3	1	**4**
Kommunal övrig	1	-	**1**
øø Uppgift saknas	1	-	**1**
Antal	**5**	**1**	**6**

Kompletterande uppgifter

	Kvinnor	Män	Antal
Skuld hos Kronofogden	10	2	**12**
Utmätning i inkomst	3	1	**4**

Observera att flera alternativ är möjliga för varje rådsökande.

Rådsökande efter boendeform och ålder

	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Hyresrätt, förstahandskontrakt	1	2	1	1	5
øø Uppgift saknas	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	1	6

Rådsökande kvinnor efter boendeform och ålder

	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Hyresrätt, förstahandskontrakt	1	2	1	-	4
øø Uppgift saknas	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	-	5

Rådsökande män efter boendeform och ålder

	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Hyresrätt, förstahandskontrakt	-	-	-	1	1
Antal	-	-	-	1	1

Rådsökande efter familjetyp och kön

		Med hemmavarande barn	Utan hemmavarande barn	Totalt
Ensamstående	**Kvinnor**	-	4	4
	Män	-	1	1
	Delsumma	-	5	5
Sambo/Gifta	**Kvinnor**	1	-	1
	Delsumma	1	-	1
Antal		1	5	6

Barn till rådsökande efter ålder och boendestatus

	13-19	Antal
Heltidsboende	1	1
Antal	1	1

Rapport 4 Inkomster

2016-04-18

Förklaring

Rapport 4 bygger på uppgifter som registrerats om den rådsökandes ekonomi, hit hör: den rådsökandes disponibla inkomst, registrerade inkomsttyper samt de rådsökandes betalningsutrymme.

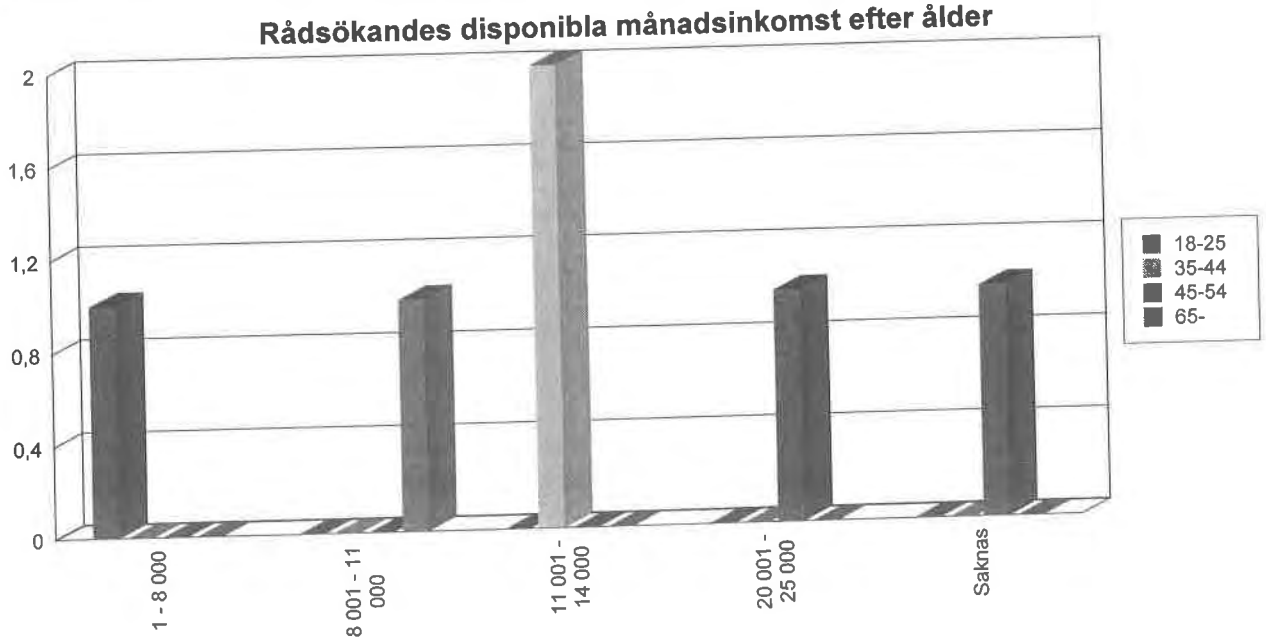
Om en och samma rådsökande mot förmodan har flera avslutade ärenden under en period hämtas uppgifter från det första av dessa ärenden. Vilken period som avses framgår längre ner på denna sida.

Filtrering

Period:
Från och med 2016-01 till och med 2016-03

Rådsökandes disponibla månadsinkomst efter ålder

Disponibel månadsinkomst (kr)	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
1 - 8 000	1	-	-	-	1
8 001 - 11 000	-	-	-	1	1
11 001 - 14 000	-	2	-	-	2
20 001 - 25 000	-	-	1	-	1
Saknas	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	1	6

Rådsökande kvinnors disponibla månadsinkomst efter ålder

Disponibel månadsinkomst (kr)	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
1 - 8 000	1	-	-	-	1
8 001 - 11 000	-	-	-	-	-
11 001 - 14 000	-	2	-	-	2
20 001 - 25 000	-	-	1	-	1
Saknas	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	-	5

Rådsökande mäns disponibla månadsinkomst efter ålder

Disponibel månadsinkomst (kr)	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
1 - 8 000	-	-	-	-	-
8 001 - 11 000	-	-	-	1	1
11 001 - 14 000	-	-	-	-	-
20 001 - 25 000	-	-	-	-	-
Saknas	-	-	-	-	-
Antal	-	-	-	1	1

Rådsökande efter inkomsttyp och ålder

Inkomstyp	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Bostadstillägg (BTP)	-	1	-	1	2
Preliminärskatt kr/månad	-	-	1	1	2
Aktivitets- och sjukersättning	-	1	-	-	1
Lön före skatt	-	-	1	-	1
Pension	-	-	-	1	1
Sjuk- och föräldrapenning	-	1	-	-	1
Övr. inkomst, skattefri	1	-	-	-	1
øø Uppgift saknas	-	-	1	-	1

Rådsökande kan ha flera olika inkomsttyper

Rådsökande kvinnors inkomsttyper efter ålder

Inkomstyp	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Aktivitets- och sjukersättning	-	1	-	-	1
Bostadstillägg (BTP)	-	1	-	-	1
Lön före skatt	-	-	1	-	1
Pension	-	-	-	-	-
Preliminärskatt kr/månad	-	-	1	-	1
Sjuk- och föräldrapenning	-	1	-	-	1
Övr. inkomst, skattefri	1	-	-	-	1
øø Uppgift saknas	-	-	1	-	1

Rådsökande kan ha flera olika inkomsttyper

Rådsökande mäns inkomsttyper efter ålder

Inkomstyp	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Aktivitets- och sjukersättning	-	-	-	-	-
Bostadstillägg (BTP)	-	-	-	1	1
Lön före skatt	-	-	-	-	-
Pension	-	-	-	1	1
Preliminärskatt kr/månad	-	-	-	1	1
Sjuk- och föräldrapenning	-	-	-	-	-
Övr. inkomst, skattefri	-	-	-	-	-
øø Uppgift saknas	-	-	-	-	-

Rådsökande kan ha flera olika inkomsttyper

Rådsökandes betalningsutrymme efter ålder

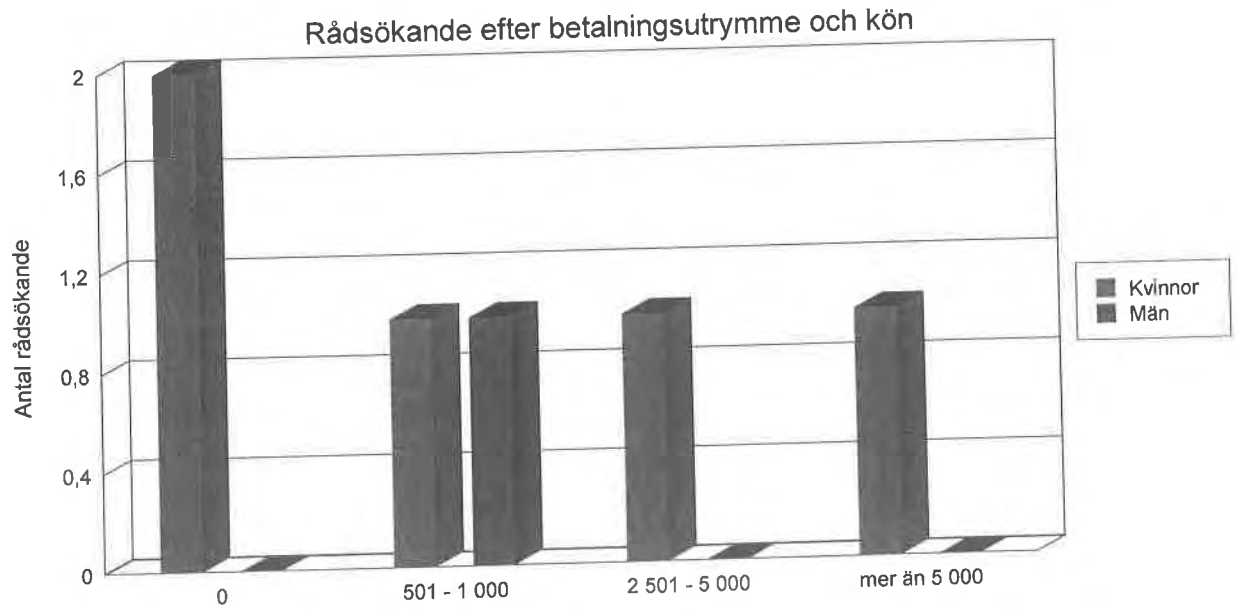
Betalningsutrymme i kr	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
0	1	-	1	-	2
501 - 1 000	-	1	-	1	2
2 501 - 5 000	-	1	-	-	1
mer än 5 000	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	1	6

Kvinnors betalningsutrymme efter ålder

Betalningsutrymme i kr	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
0	1	-	1	-	2
501 - 1 000	-	1	-	-	1
2 501 - 5 000	-	1	-	-	1
mer än 5 000	-	-	1	-	1
Antal	1	2	2	-	5

Mäns betalningsutrymme efter ålder

Betalningsutrymme i kr	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
0	-	-	-	-	-
501 - 1 000	-	-	-	1	1
2 501 - 5 000	-	-	-	-	-
mer än 5 000	-	-	-	-	-
Antal	-	-	-	1	1

Rapport 5 Skulder

2016-04-18

Förklaring

Rapport 5 bygger på uppgifter som registrerats om den rådsökandes skuldsituation, hit hör: den rådsökandes skuldsättning, antal registrerade skulder samt registrerade skuldtyper på rådsökande.

Det är den rådsökandes och inte hushållets skulder som avses. Alla skulder, förfallna eller inte, som finns registrerade på den rådsökande i ärendet tas med. Undantaget är bolån som är knuten till en bostad.

Om en och samma rådsökande har flera avslutade ärenden under perioden hämtas uppgifter från det första av dessa ärenden. Vilken period som avses framgår längre ner på denna sida.

Filtrering

Period:
Från och med 2016-01 till och med 2016-03

Skuldsättning hos de rådsökande

Rådsökande efter skuldsättning och ålder

Skuldsättning (tkr)*	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
100-299	-	2	1	1	4
300-499	1	-	-	-	1
Antal	1	2	1	1	5

Rådsökande kvinnor efter skuldsättning och ålder

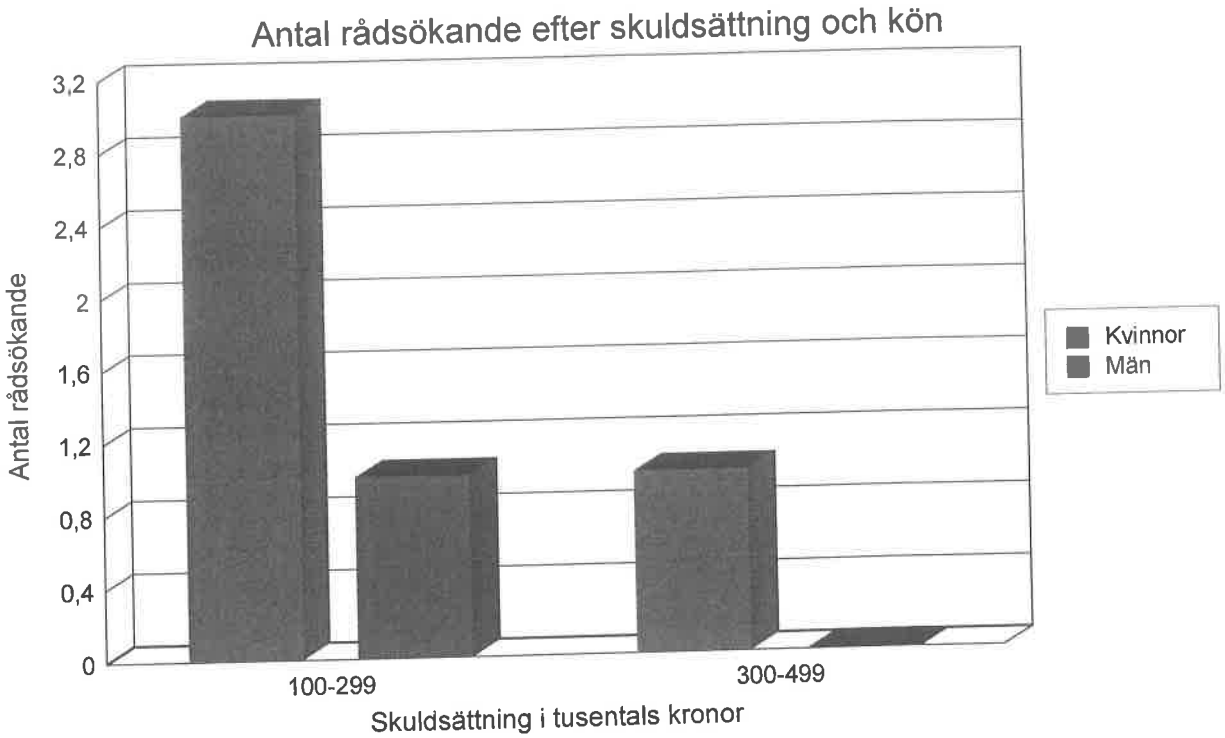
Skuldsättning (tkr)*	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
100-299	-	2	1	-	3
300-499	1	-	-	-	1
Antal	1	2	1	-	4

Rådsökande män efter skuldsättning och ålder

Skuldsättning (tkr)*	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
100-299	-	-	-	1	1
300-499	-	-	-	-	-
Antal	-	-	-	1	1

**Brytning sker vid ental, dvs. 0,001-99 tkr avser 1-99 999 kr*

Skuldsättning hos de rådsökande

Antal skulder hos de rådsökande

Rådsökande efter antal skulder och ålder

Antal skulder	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
06-10	-	1	-	-	1
11-20	-	-	1	1	2
21-40	-	1	-	-	1
Saknas	1	-	-	-	1
Antal	1	2	1	1	5

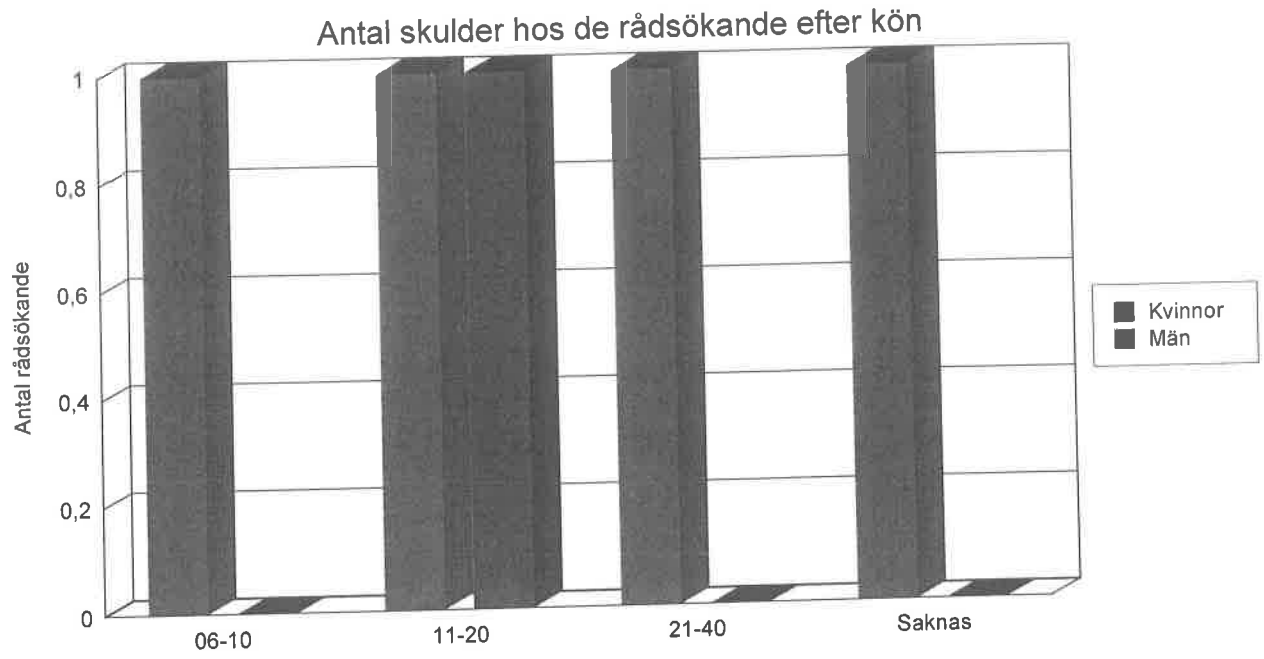
Rådsökande kvinnor efter antal skulder och ålder

Antal skulder	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
06-10	-	1	-	-	1
11-20	-	-	1	-	1
21-40	-	1	-	-	1
Saknas	1	-	-	-	1
Antal	1	2	1	-	4

Rådsökande män efter antal skulder och ålder

Antal skulder	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
06-10	-	-	-	-	-
11-20	-	-	-	1	1
21-40	-	-	-	-	-
Saknas	-	-	-	-	-
Antal	-	-	-	1	1

Antal skulder hos de rådsökande

De rådsökandes skuldsättningstyper

Registrerade skuldtyper hos rådsökande efter den rådsökandes ålder

Skuldtyp	Rådsökande				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Elräkning	-	-	1	-	1
Fordonsrelaterade skulder	-	2	5	3	10
Hyra/avgift	-	3	-	-	3
Kommunal skuld	-	-	-	1	1
Kommunikation (tele/internet)	-	2	-	-	2
Konsumtionsskuld	26	21	-	1	48
Sjukvård	-	1	-	-	1
SMS/snabblån	10	-	-	-	10
Studiemedelsavgift	-	3	3	-	6
TV-avgift	-	1	1	-	2
Övrig skuld	6	14	10	15	45
Antal	42	47	20	20	129

De rådsökandes skuldsättningstyper

Registrerade skuldtyper hos rådsökande kvinnor efter den rådsökandes ålder

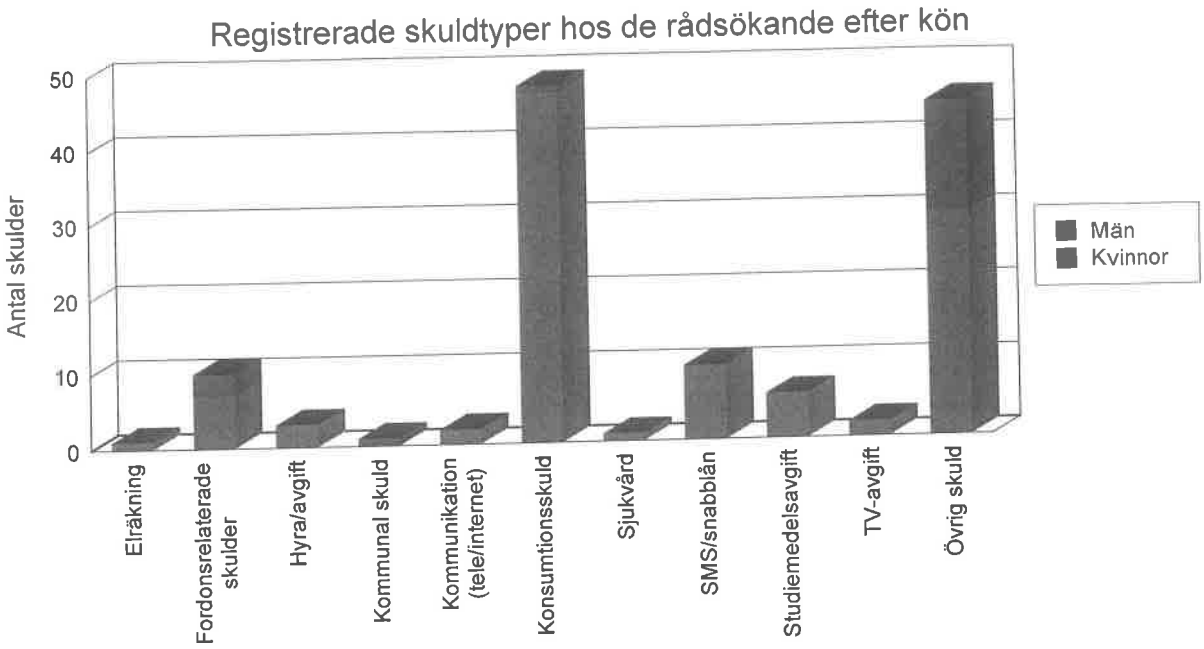
Skuldtyp	Kvinnor				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Elräkning	-	-	1	-	1
Fordonsrelaterade skulder	-	2	5	-	7
Hyra/avgift	-	3	-	-	3
Kommunal skuld	-	-	-	-	-
Kommunikation (tele/internet)	-	2	-	-	2
Konsumtionsskuld	26	21	-	-	47
Sjukvård	-	1	-	-	1
SMS/snabblån	10	-	-	-	10
Studiemedelsavgift	-	3	3	-	6
TV-avgift	-	1	1	-	2
Övrig skuld	6	14	10	-	30
Antal	42	47	20	-	109

De rådsökandes skuldsättningstyper

Registrerade skuldtyper hos rådsökande män efter den rådsökandes ålder

Skuldtyp	Män				
	18-25	35-44	45-54	65-	Antal
Elräkning	-	-	-	-	-
Fordonsrelaterade skulder	-	-	-	3	3
Hyra/avgift	-	-	-	-	-
Kommunal skuld	-	-	-	1	1
Kommunikation (tele/internet)	-	-	-	-	-
Konsumtionsskuld	-	-	-	1	1
Sjukvård	-	-	-	-	-
SMS/snabblån	-	-	-	-	-
Studiemedelsavgift	-	-	-	-	-
TV-avgift	-	-	-	-	-
Övrig skuld	-	-	-	15	15
Antal	-	-	-	20	20

De rådsökandes skuldsättningstyper

Särskild uppföljning av egna skuldtyper

Registrerade skulder med egen skuldtyp efter ålder

Skuldtyp

Registrerade skulder med egen skuldtyp hos kvinnor efter ålder

Skuldtyp

Registrerade skulder med egen skuldtyp hos män efter ålder

Skuldtyp

De rådsökandes skuldsättningstyper

Kommunal budget- och skuldrådgivning med en omarbetad skuldsaneringslag

Omarbetad skuldsaneringslag 1 juli 2011

Skuldsanering infördes i svensk rätt genom skuldsaneringslagen (1994:334). Den lagen ersattes den 1 januari 2007 av den nuvarande skuldsaneringslagen (2006:548). Från och med 1 juli 2011 genomförs förändringar i denna lag. Syftet med förändringarna är bl.a. att fler ska få möjlighet att beviljas skuldsanering.

Huvudförändringarna i den nya lagen

Framförallt sker förändringar i 4 §. De nya lagreglerna innebär:

- en möjlighet att bevilja skuldsanering för aktiva enskilda näringsidkare förutsatt att de ekonomiska förhållandena i näringsverksamheten är enkla att utreda. Tidigare kunde bara företagare med verksamhet av ringa omfattning och vars inkomst i huvudsak kom från annat håll få skuldsanering.
- att skuldernas ålder inte längre ska beaktas särskilt vid bedömningen. Tanken är att en skuldsanering kan komma igång tidigare.

4 § **efter** 1 juli 2011

Skuldsanering får beviljas en gäldenär med hemvist i Sverige som är fysisk person, om

1. gäldenären är på obestånd och så skuldsatt att han eller hon inte kan antas ha förmåga att betala sina skulder inom överskådlig tid, och

2. det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden att skuldsanering beviljas honom eller henne. Den som är folkbokförd i Sverige *ska* vid tillämpningen av första stycket anses ha hemvist i Sverige.

Vid tillämpningen av första stycket 2 *ska* särskilt beaktas omständigheterna vid *skuldernas* tillkomst, de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser och det sätt på vilket gäldenären har medverkat under handläggningen av ärendet om skuldsanering.

Är gäldenären näringsidkare, får skuldsanering beviljas endast om de ekonomiska förhållandena i näringsverksamheten är enkla att utreda.

Vad innebär förändringarna i skuldsaneringslagen för den kommunala budget- och skuldrådgivningen?

Ny grupp av hjälpsökanden

I realiteten innebär den nya lagtexten att budget- och skuldrådgivarna får en ny grupp av hjälpsökande näringsidkare att lämna råd och anvisningar till i skuldsaneringsprocessen.

> "Kommunen skall inom ramen för socialtjänsten eller på annat sätt lämna råd och anvisningar i budget- och skuldfrågor till skuldsatta personer. Denna skyldighet gäller även under skuldsaneringsförfarandet och under löptiden för en betalningsplan."
>
> *2 § Skuldsaneringslagen*

Exempel på råd och anvisningar kan vara hjälp vid ansökan, omprövning och överklagan av beslut om skuldsanering.

Ökat ärendeinflöde?

Att skuldernas ålder inte längre ska beaktas särskilt innebär att också i fall då merparten av skulderna är relativt nya ska skuldsanering kunna beviljas om detta i övrigt är motiverat. Då målet är att fler ska beviljas skuldsanering kan detta innebära att kommunernas budget- och skuldrådgivare får fler ärenden.

Kommunen är en viktig aktör i skuldsaneringsprocessen

Kommunens uppgift är central för att skuldsaneringslagen ska vara effektiv och ändamålsenlig. Budget- och skuldrådgivarna ska aktivt medverka till att en skuldsanering aktualiseras och bistå med råd och anvisningar när någon ansöker. Råd och anvisningar ska sedan erbjudas under skuldsaneringsförfarandet hos Kronofogden eller i domstol och under hela löptiden för betalningsplanen.

Ekonomisk rådgivning och frivilliga uppgörelser

Rådgivningsansvaret omfattar inte bara dem som är berättigade till en skuldsanering enligt lagen, utan alla skuldsatta som är i behov av hjälp att finna lösningar på sina skuldsättningsproblem.

> "Utöver det bistånd som skall lämnas till gäldenärer som ansöker om skuldsanering är tanken också att rådgivarna – även i fortsättningen – skall ge råd till och verka för olika former av frivilliga uppgörelser för gäldenärer som av en eller annan anledning inte kan eller vill komma i fråga för en skuldsanering enligt lagen."

Många skuldsatta uppfyller inte villkoren för att få en skuldsanering enligt lagen, vilket naturligtvis inte innebär att de saknar behov av hjälp och ekonomisk rehabilitering. Det stora flertalet av dem som söker sig till rådgivningen behöver även annan hjälp och andra lösningar än en skuldsanering enligt lagen. Arbetet vid sidan av skuldsaneringsförfarandet tydliggörs därför med förarbetena till lagen.

Hos budget- och skuldrådgivningen ska hushåll som behöver ekonomisk rådgivning kunna få det. Man ska också hjälpa skuldsatta att nå olika former av frivilliga betalningsuppgörelser med sina fordringsägare. Detta är ett viktigt komplement för de skuldsatta personer som inte kan få eller vill komma ifråga för en skuldsanering enligt lagen. Rådgivningen ska även bidra till att förebygga att människor blir överskuldsatta.

Konsumentverkets roll

"Konsumentverket skall stödja och ge vägledning för den budget- och skuldrådgivning som kommunerna skall svara för."

2 § Skuldsaneringslagen

Konsumentverket ska ge kommunerna ett verksamhetsstöd, vilket innebär att Konsumentverket ska tillhandahålla information och informationsmaterial, utbildning, handböcker, och andra verktyg såsom t ex det datorbaserade arbetsverktyget som behövs för att bedriva ett effektivt och bra arbete i kommunen. Förutom att verket tillhandahåller verksamhetsstöd har man ansvar för att göra statistiska kartläggningar och utvärderingar av verksamheten samt utveckling av arbetsmetoder.

Konsumentverket har inte några tillsynsuppgifter gentemot den kommunala verksamheten, utan stödet ska ske i samarbete med kommunerna och utgångspunkten ska vara den kommunala budget- och skuldrådgivningens behov.

Kommunal budget- och skuldrådgivning är en viktig verksamhet

När ett hushålls ekonomi är på väg att haverera är det många gånger livet själv som havererar. Det är så det upplevs av dem som drabbas. Många känner vanmakt och reagerar med passivitet.

Att leva med skulder som man känner att man aldrig kommer att kunna betala, att inte kunna se ett slut på sin överskuldsättning, är destruktivt för den enskilde men även för familjen.

Det är för dessa människor som den kommunala budget- och skuldrådgivningen finns. Uppgiften är att bryta passiviteten, visa på handlingsalternativ och finna vägar ut ur skuldfällan. En av vägarna är skuldsanering enligt skuldsaneringslagen. Men detta är endast för ett fåtal. Många gånger måste lösningar hittas mellan den skuldsatte och dennes fordringsägare utanför skuldsaneringslagen, på marknadsmässiga grunder.

Med professionell hjälp från en budget- och skuldrådgivare finns det så gott som alltid en lösning, men ibland ligger den en bit fram i tiden och innebär att den skuldsatte måste göra stora förändringar i sitt sätt att hantera sina skulder och sin hushållsekonomi. Utan hjälp är det dock för många en livslång situation.

Att rehabilitera hushåll som hamnat på obestånd är en viktig uppgift. Det ger den drabbade en andra chans att göra något av sitt liv. Självklart är det en stor vinst för den enskilde och dennes familj. Konsumentverket är också övertygad om att såväl fordringsägare som samhället i stort kan vinna mycket på att skuldsatta får tillgång till en väl fungerande kommunal budget- och skuldrådgivning.

© Konsumentverket 2011
Tryck: Elanders Sverige AB 2011 ISBN 978-91-7398-862-6

Konsument verket • KO

Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon: 0771-42 33 00
www.konsumentverket.se

2.12 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att det i socialtjänstlagen (2001:453) ska införas en ny paragraf, 5 kap. 12 §, och närmast före 5 kap. 12 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	5 kap.
	Skuldsatta personer
	12 §[1]
	Kommunen ska lämna budget- och skuldradgivning till skuldsatta personer. Denna skyldighet gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller F-skuldsanering är helt avslutad.
	Konsumentverket ska stödja och ge vägledning för den budget- och skuldradgivning som kommunerna ska svara för.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

[1] Tidigare 12 § upphävd genom 2009:596.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
ANDERS STOLTZ

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-05-11
DNR KS 166/2016 942

Budget 2017 - 2019

Sammanfattning

Kommunen ska årligen upprätta och fastställa budget och verksamhetsplan för kommande tre år. Där tydliggörs mål för ekonomin och för verksamheterna.

Årets budgetprocess startade med en budgetdag där tjänstemännen lämnade över budgetförutsättningar till politiken och fackförbunden. Budgetförutsättningarna innehöll bland annat resultaträkning, balansräkning, resursfördelningsmodell, investeringsbudget, verksamhetsförändringar och investeringsbeskrivningar.

I april anordnades ett budgetmöte med information om regeringens vårproposition.

Budgetmodellen uppdaterades under april månad utifrån SKL:s cirkulär 16:15 (budgetförutsättningar 2016 – 2019) samt ny befolkningsprognos från SCB. Uppdateringen skickades ut i början av maj till politiker i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt fackliga representanter.

Budgetunderlagen bygger på samma skattesats 2016 som för 2015; 21,94.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-11
Inriktningsmål och prioriterademål
Beräkningar resultaträkning, balansräkning och investeringar
Beräkningar resursfördelningsmodell
Tidigare utlämnat material (budgetförutsättningar, verksamhetsförändringar och investeringsbeskrivningar).

Förvaltningens förslag till beslut

1. Inriktningsmål och prioriterade mål fastställs.
2. Resultaträkning fastställs.
3. Balansräkning fastställs.
4. Kommunbidraget fastställs.
5. Investeringsbudget fastställs.
6. Skattesatsen fastställs.
7. Nämnder och styrelse uppdras att fördela beslutat kommunbidrag samt arbeta fram verksamhetsmål med verksamhetsplan.

Anders Stoltz
Ekonomichef

Budget 2017 – 2019 Herrljunga kommun.

Centerpartiet, nya Moderaterna, Kristdemokraterna, Kommunens väl.

Våga vilja växa.

En av våra utmaningar när vi arbetar mot att uppfylla vår vision, att bli 10 000 invånare 2020, är att investera i en takt som anpassas efter våra ekonomiska förutsättningar. Investeringsnivån för 2017 ligger på ett belopp som är i överkant för att kännas helt komfortabel om vi skall ha en god ekonomisk hushållning. Det finns dock budgetposter som ger bra avkastning på investerat kapital, vilket balanserar den höga investeringsnivån. Exempel på detta är fortsatt satsning på på EPC projekt och investering i solceller för elproduktion på Hagens tak. Vi sätter i vårt budgetförslag en nivå på KPI till 1 %. Lönerevideringen lägger vi på 2,7 %. Våra finansiella mål ligger fast. Ett resultat på minst 2 % är nödvändigt för att göra det möjligt att fortsätta investeringar i en takt som är ekonomiskt försvarbart kommande år. Vårt budgetförslag innehåller ett resultat på 2,2 % och motsvarar 11,3 miljoner kronor. Soliditeten ligger i vår budget på 72,7 %.

Den höga investeringsnivån på 35,2 miljoner kronor under 2016 för Horsby gör att vi avvaktar med att sätta ett investeringsbelopp för Horsby 2017. Vi vill dock understryka att satsningen på Horsby förskola och skola fortsätter. Altorpskolans renovering och uppfräschning ryms inom posten reinvesteringar fastigheter under tekniska nämnden. Förskolan sländan flyttas från Hagen till Horsby så att utrymme ges för fortsatt utveckling av demenscentrat på Hagen.

Vi ger socialnämnden en förstärkning på 609 tkr för att ge bättre möjlighet till en god vård och omsorg åt våra äldre.

Detaljplanearbetet har fortsatt hög prioritet för att möjliggöra en ökad byggnation av bostäder. Ett fortsatt arbete med att ta fram nya områden för byggnation är ett prioriterat område 2017 och framåt.

Vi avsätter 3 miljoner kronor som tillväxtmedel under KS ansvar, där en fortsatt satsning på besöksnäringen med 400 tkr är prioriterad och viktig för att få en kontinuitet över tid. Samarbetet med Svenska kyrkan och arbetsförmedlingen på Gäsene Café fortsätter under 2017 där vi avsatt 130 tkr av tillväxtmedel.

Vårt budgetförslag bygger på en oförändrad skattesats på 21,94 kr.

Majoritetens förslag till resultaträkning 2017 – 2019

tkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Förslag 2017	Förslag 2018	Förslag 2019
Verksamhetens nettokostnader	-455 241	-474 546	-480 635	-485 962	-496 423	-507 290
Planenliga avskrivningar	-19 284	-20 230	-19 866	-22 928	-25 315	-26 457
Verksamhetens nettokostnader	**-474 525**	**-494 776**	**-500 501**	**-508 890**	**-521 738**	**-533 747**
Skatteintäkter	372 525	392 371	390 663	405 022	415 724	426 257
Generella statsbidrag	111 705	112 446	109 907	108 780	110 662	112 417
Extra statsbidrag				6 170	6 170	6 170
Finansiella intäkter	863	1 200	900	900	900	900
Finansiella kostnader	-110	-300	-250	-625	-110	-110
Årets resultat	**10 458**	**10 941**	**719**	**11 357**	**11 608**	**11 887**
Resultat i % av skatteintäkter	2,2%	2,2%	0,1%	2,2%	2,2%	2,2%
Investeringsnivå	-27 326	-28 360	-55 150	-39 585	-28 450	-32 050
Ombudgetering från 2015			-11 039			
Investeringsäskanden Horsby			-33 000			
Egna tillförda medel	29 742	31 171	20 585	34 285	36 923	38 344
Finansiellt över- resp underskott	2 416	2 811	-78 604	-5 300	8 473	6 294
Externa lån	0	0	10 000	15 300	6 827	533
Kommunbidrag	**-477 443**	**-490 391**	**-498 116**	**-505 593**	**-515 462**	**-526 947**
Kapitalkostnad - avskrivningar	19 284	20 230	19 862	22 962	25 086	25 977
Kapitalkostnad - Internränta	4 792	7 465	8 669	9 139	9 023	9 250
Gemensamma intäkter/kostnader	-1 874	-11 850	-11 050	-12 470	-15 070	-15 570
Avskrivningar	-19 284	-20 230	-19 866	-22 928	-25 315	-26 457
Verksamhetens nettokostnader	-474 525	-494 776	-500 501	-508 890	-521 738	-533 747

Gemensamma kostnader						
Pensionsutbetalningar	-8 900	-8 600	-8 600	-8 900	-9 500	-10 000
Utvecklingsmedel				-3 000	-3 000	-3 000
Bankkostnader				-70	-70	-70
Hantering av överskott				0	-2 000	-2 000
Pensionskostnader	-1 000					
Medfinansiering E20	-2 750	-2 750	-2 750			
Medfinansiering E20, sparbanken	800	0	800	0	0	0
Rabatt lagstadgade arb giv avg	3 600	0	0			
Deponi Tumberg	2 500	0	0			
Semesterlöneskuld		-500	-500	-500	-500	-500
Återbetalning AFA	3 876					
Gemensamma kostnader	**-1 874**	**-11 850**	**-11 050**	**-12 470**	**-15 070**	**-15 570**

Majoritetens förslag till balansräkning 2016 – 2018

tkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Förslag 2017	Förslag 2018	Förslag 2019
TILLGÅNGAR						
Materiella anläggningstillgångar	267 419	305 683	346 742	363 399	366 534	372 127
Finansiella anläggningstillgångar	149 030	143 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Summa anläggningstillgångar	**416 449**	**448 683**	**496 742**	**513 399**	**516 534**	**522 127**
Bidrag till statlig infrastruktur	6 289	400	3 000	500	500	500
Förråd/exploatering	0	2 200	2 200	2 200	2 200	2 200
Kortfristiga fordringar	42 280	25 000	25 000	30 000	30 000	30 000
Kassa och bank	65 343	40 000	20 000	5 000	5 000	5 000
Summa omsättningstillgångar	**113 912**	**67 600**	**50 200**	**37 700**	**37 700**	**37 700**
SUMMA TILLGÅNGAR	**530 361**	**516 283**	**546 942**	**551 099**	**554 234**	**559 827**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Summa eget kapital	**390 184**	**401 125**	**390 903**	**402 226**	**413 863**	**425 750**
(därav årets resultat)	10 458	10 941	719	11 323	11 637	11 887
(därav RUR)	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Avsättningar för pension	7 414	6 200	7 500	7 500	7 600	7 700
Övriga avsättningar	18 000	15 000	15 200	15 200	15 200	15 200
Summa avsättningar	**25 414**	**21 200**	**22 700**	**22 700**	**22 800**	**22 900**
Långfristiga skulder	9 126	18 326	18 326	20 000	0	0
Kortfristiga skulder	105 637	75 632	115 013	106 173	117 571	111 177
Summa skulder	**114 763**	**93 958**	**133 339**	**126 173**	**117 571**	**111 177**
SUMMA EGET KAPITAL,						

AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**530 361**	**516 283**	**546 942**	**551 099**	**554 234**	**559 827**
Diff	0	0	0	0	0	0
Nyckeltal						
Soliditet	73,6%	77,7%	71,5%	73,0%	74,7%	76,1%
Självfinansieringsgrad	108,8%	109,9%	37,3%	82,1%	179,6%	108,0%
Resultat genom skatteintäkter	2,2%	2,2%	0,1%	2,2%	2,2%	2,2%
Investeringar	35 783	51 650	99 189	39 585	28 450	32 050
Avskrivningar	-19 300	-20 230	-19 866	-22 928	-25 315	-26 457

Majoritetens förslag till investeringsbudget 2017 - 2019

Skattefinansierade investeringsutgifter	Beslutad Budget 2016	Förslag Budget 2017	Förslag Budget 2018	Förslag Budget 2019	Utanför budget period
Markköp	700	1 000	1 000	1 000	
IT-Hårdvara centrala nätverket	900	0	0	0	
IT-Infrastruktur licenser	0	900	900	900	
IT-Centrala licenser	0	500	900	900	
IT-Servers för utökad lagringskapacitet	1 000	0	0	0	
Konstgräsplan Herrljunga	0	0	5 000	0	
Konstgräsplan Annelund/Mörlanda	5 500	0	0	0	
Delsumma kommunstyrelsen	**8 100**	**2 400**	**7 800**	**2 800**	
Inventarier	1 000	1 000	1 000	1 000	
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300	300	
Inventarier vid Horsby förskola och skola	0	750	750	0	
Förskola Molla (samt skola, kök o matsal)	19 939	0	0	0	
Horsby förskola/skola/kök och matsal	35 200	0	0	0	50 000
Förstudie - ombyggnad av Mörlanda förskola/skola		200	0	0	
Ombyggnad Altorpskolan	0	0	3 000	4 500	30 000
Delsumma Bildningsnämnden	**56 439**	**2 250**	**5 050**	**5 800**	
Mobillås	1 500	0	0	0	
Digitala larm	600	0	0	0	
HVB-Boende, ensamkommande flyktingbarn	0	600	0	0	
Stödboende för ensamkommande flyktingbarn	0	120	0	0	
Hemgården, gamla hemtjänstlokaler	0	2 000	0	0	
Inventarier	400	500	500	500	
Nyckelskåp	0	500	0	0	

Förstudie LSS boende	0	0	200	0	
Hagen etapp 3	1 831	0	0	0	
Hagen etapp 4	7 510	0	0	0	
Hagen etapp 5	0	0	0	7 500	
Hemgården	1 250	0	0	0	
Hemgården larm	0	1 000	0	0	
Arkiv	0	300	0	0	
Delsumma socialnämnden	**13 091**	**5 020**	**700**	**8 000**	
Inventarier	0	150	0	0	
In- och utalarmeringssystem	1 000	0	0	0	
Bilkärror	100	0	0	0	
Släck/tankbil Annelund	0	3 000	0	0	
Vatten/skumtank	0	0	0	1 000	
Räddningsmaterial	0	200	200	200	
Delsumma Bygg och miljönämnden	**1 100**	**3 350**	**200**	**1 200**	
Maskiner fastighetsskötsel	0	200	200	200	
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000	1 000	
Säkerhetshöjande åtgärder	0	1 000	700	1 000	
Städ och tvättmaskiner	250	250	250	250	
Byte maskiner i kök enligt utbytesplan	300	0	0	0	
Eggvena skola, soprum	200	0	0	0	
GC-väg 181/183 söderut	1 500	0	0	0	
Asfaltering	1 000	1 000	1 000	1 000	
Mindre gatuanläggningar	1 000	2 000	1 000	1 000	
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200	200	
Upprustning av torget	0	0	0	800	
Lekplats Mörlanda	0	250	0	0	
Idrottshall	0	50	0	0	
Kyldisk reception/café i simhallen	0	50	0	0	

Ventilation sporthallen , Svea 8	250	0	0	0	
Dusch och omkl. Rum sporthallen, Svea 8	500	0	0	0	
Inventarier redskap till idrottshallen	50	50	0	0	
Redskap simhallen	800	0	50	0	
Redskap Mörlandahallen	0	50	0	0	
Takbyte Hagens äldreboende	4 000	0	0	0	
Gamla skolbyggn. Od, underhållsarbeten	2 440	0	0	0	
Reinvesteringar fastigheter	0	6 400	7 300	5 800	
UPS, batteribackup	0	165	0	0	
Solceller Hagens äldreboende	0	2 000	0	0	
EPC projekt	0	8 900	0	0	
Ombyggnad Eggvena skola - kök	1 000	0	0	0	
Minskning av tekniska nämndens ram	-1 000	0	0	0	
Utbyggnad bowlinghall Mörlanda					
Delsumma Tekniska nämnden	**13 490**	**23 565**	**11 700**	**11 250**	
Summa skattefinansierade inv. utg.	**93 220**	**36 585**	**25 450**	**29 050**	
Avgiftsfinansierade investeringsutgifter					
Omlastningsstation Tumberg	1 000	0	0	0	
Summa avgiftsfinansierade inv. utg.	**1 000**	**0**	**0**	**0**	
Exploateringsinvesteringar					
Kvarteret Linden	250				
Exploatering	0	3 000	3 000	3 000	
Exploatering Horsby	6 019				
Summa exploateringsinvesteringar	**6 269**	**3 000**	**3 000**	**3 000**	
Summa Investeringar	**100 489**	**39 585**	**28 450**	**32 050**	

Majoritetens förslag till kommunbidrag 2017

2017	Budget 2016	Politiska prioriteringar tillfälliga 2016	Prisökn.	Demografisk förändring	Nationella beslut	Politiska prioriteringar	Ram-växling	Politiska justeringar	Kommunbidrag 2017
Kommunfullmäktige,									
Valnämnd, revision	1 588	-100	7			100			1 595
Kommunstyrelsen	34 749	-4 167	259				-395		30 446
Bildningsnämnden	230 500		798	1 592	75				232 965
Socialnämnden	182 559		381	2 875	80		325	609	186 829
Tekniska nämnden	16 203		114						16 317
Bygg- och miljönämnden	13 849		12						13 861
Lönerevidering 2016	7 324								7 324
Lönerevidering 2017									8 731
									0
Förändrad kap.kostn. 2016	3 619								3 619
Förändrad kap.kostn. 2017									3 906
Summa	490 391	-4 267	1 571	4 467	155	100	-70		505 593
							Tillgängligt kommunbi		505 593
								Differens	0

KPI 1 %

Lönerevidering 2,7 %

Inriktningsmål och prioriterade mål 2017 och 2018-2020

VISIONEN FÖR HERRLJUNGA KOMMUN

VÅGA – VILJA – VÄXA

Övergripande mål

Herrljunga kommun har år 2020 10 000 invånare.

Inriktningsmål för Budget 2017

- Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!
- Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!
- Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!
- Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!
- Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!
- Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktiga antagna personalpolitiska programmet

Prioriterade mål – Redovisas till nämnd/styrelse och kommunfullmäktige

Inriktningsmål 1: **Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!**					
Prioriterade mål					
	Kommunstyrelse	**Teknisk nämnd**	**Miljö- och Byggnämnd**	**Bildningsnämnd**	**Socialnämnd**
1.1	Antal bostäder, lägenheter och småhus ska öka	Försäljning av tomter för bostadsändamål ska öka	Serviceföretag ska vara säkra ur hälsoskyddssynpunkt	Alla barn och elever ska känna sig trygga och kunna utvecklas så att de kan förverkliga sina drömmar med tro på sig själva	Den enskilde har inflytande och är delaktig utifrån sina förutsättningar i när, var och hur stöd ska ges
1.2	Andelen av befolkningen inom åldersgruppen 25-40 år ska öka		Herrljunga kommun ska ha en väl fungerande Räddningstjänst		Vi är tydliga med när, hur och vad de som får stöd från Socialtjänstens verksamhetsområde kan vara delaktiga i

Inriktningsmål 2: **Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!**					
Prioriterade mål					
	Kommunstyrelse	**Teknisk nämnd**	**Miljö- och Byggnämnd**	**Bildningsnämnd**	**Socialnämnd**
2.1	Tätorter och byar planeras och bebyggs på ett sådant sätt att energi och bränslen kan användas effektivt	Kommunens fastighetsdrift ska bli mer energieffektiv	Antal bostäder inom 1 km från Herrljunga tågstation ska öka	All pedagogisk personal arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar	Samtliga enheter ska ha en upprättad miljö-handlingsplan
2.2	Natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas	Andelen hållbara livsmedels-inköp ska öka	Gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa eller den biologiska mångfalden		

Inriktningsmål 3: **Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!**					
Prioriterade mål					
	Kommunstyrelse	**Teknisk nämnd**	**Miljö- och Byggnämnd**	**Bildningsnämnd**	**Socialnämnd**
3.1	Andel medborgare som rekommenderar andra att flytta till Herrljunga ska öka	Lyfta fram och marknadsföra marknaden och torget i Herrljunga	Antalet bostäder i kommunen ska öka	Alla barn och elever ska utveckla förmågan att arbeta i demokratiska arbetsformer	Bemöta alla på ett respektfullt, professionellt och likvärdigt, icke diskri-minerande sätt
3.2		Fördjupat samarbete mellan förvaltningen och andra nämnder	Antal attraktiva bostadsområden ska öka	Förskola och skola ska präglas av god tillgång och hög kvalitet	
Inriktningsmål 4: Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!					
Prioriterade mål					
	Kommunstyrelse	**Teknisk nämnd**	**Miljö- och Byggnämnd**	**Bildningsnämnd**	**Socialnämnd**
4.1	Samarbetet gymnasieskola näringsliv ska stärkas	Köp av industrimark ska underlättas	Underlätta för företagen att följa miljöbalken	Barn och elever ska stimuleras redan i tidiga år för att utveckla ett entreprenöriellt lärande	Öka möjlighet till sysselsättning som ska leda till arbete
4.2	Företagsklimatet ska förbättras		Underlätta för företag att använda förnybar energi och att använda energi effektivare	Invånare i kommunen ska ha ett minskat beroende av försörjningsstöd	
Inriktningsmål 5: *Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!*					
Prioriterade mål					
Övergripande för Herrljunga kommun *Kommunstyrelsen - Teknisk nämnd - Miljö- och Byggnämnd – Bildningsnämnd - Socialnämnd*					
5.1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2 % av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag					
5.2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.					
5.3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70 %					

Inriktningsmål 6: Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.
Prioriterade mål
Övergripande för Herrljunga kommun *Kommunstyrelsen - Teknisk nämnd - Bygg- och miljönämnd – Bildningsnämnd- Socialnämnd*
6.1 Antalet sjukfrånvarodagar ska minska
6.2 Antalet medarbetare med önskad sysselsättningsgrad ska öka.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Janna Petersson

Tjänsteskrivelse
2016-05-09
DNR KS 115/2015 312

Översiktsplan Herrljunga kommun förslag till samråd

Sammanfattning

Kommunstyrelsens förvaltning har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan för Herrljunga kommun, vilket enligt Plan- och bygglagen ska samrådas med bl a länsstyrelsen, berörda kommuner, regionplaneorgan och andra myndigheter samt kommunens medlemmar och andra enskilda som har intresse av förslaget. Samrådstiden behöver vara minst två månader och samrådsmöten med medborgare är viktigt för förankringen och demokratin.

Beslutsunderlag

Herrljunga kommuns översiktsplan Samrådshandling
Herrljunga kommuns översiktsplan Samrådshandling Bilaga MKB
Herrljunga kommuns översiktsplan Samrådshandling Bilaga underlag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att förvaltningens förslag till översiktsplan ska gå ut på samråd mellan den 31 maj och den 15 september 2016 samt att sammanträdesprotokollet justeras omedelbart då tidsplanen kräver det.

Janna Petersson
Planeringssekreterare

Expedieras till: Se bilagd remisslista
För kännedom till: Samtliga förvaltningar

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Janna Petersson

Tjänsteskrivelse
2016-05-09
DNR KS 115/2015 312

Bakgrund
2010 beslutade Kommunfullmäktige att nuvarande översiktsplan (2006) inte är aktuell och att en ny behöver tas fram. Därefter har tematiska tillägg till den nuvarande översiktsplanen (vindbruk samt LIS) och lokala miljömål antagits (2011 respektive 2014).
2014 påbörjades förarbeten och tekniska förutsättningar skapades med hjälp av GIS-projekt (geografiskt informationssystem), maj 2015 antog Kommunstyrelsen en inriktning för ny översiktsplans innehåll och process, med en tidsplan där ny översiktsplan ska vara antagen till år 2017. Sedan hösten 2015 har samrådsförslaget arbetats fram.

Ekonomisk bedömning
Beslutet om att sända förslaget till översiktsplan på samråd innebär inga kostnader över liggande budget. Om beslutet skjuts på framtiden innebär det en försening av de nyttor som översiktsplanen förväntas innebära för kommunens tillväxt.

Juridisk bedömning
Enligt Plan- och bygglagen 3. kap 9 § ska kommunen samråda med bl a länsstyrelsen, berörda kommuner, regionplaneorgan och andra myndigheter samt kommunens medlemmar och andra enskilda som har intresse av förslaget till ny översiktsplan.

Miljökonsekvensbeskrivning
En översiktsplan ska alltid miljöbedömas och anses alltid leda till betydande miljöpåverkan vilket kräver att en miljökonsekvensbeskrivning görs. Denna ingår i samrådsförslaget och finns som bilaga.

FN:s barnkonvention
Samrådet ger möjlighet att lyfta fram barnperspektivet i översiktsplanen.

Samverkan
Information på kommunens nämndsammanträden under våren (SN 3/5, BMN 4/5, TN 31/3, BN 4/4). Plankommitténs sammanträden (30/5, 20/6, 5/9, 24/10, 5/12).

Motivering av förslag till beslut
Det är lagkrav på att samråda nytt förslag till översiktsplan. För att samrådsparterna ska få skälig tid att behandla förslaget rekommenderas en samrådstid om minst två månader, lämpligen 31 maj till 15 september med hänsyn till sommaruppehållet för nämnderna och till ärendets komplexitet och omfattning.

DIARIENUMMER:	xxxx
FASTSTÄLLD:	åååå-mm-dd
VERSION:	xxxx
SENAST REVIDERAD:	åååå-mm-dd
GILTIG TILL:	åååå-mm-dd
DOKUMENTANSVAR:	Kommunstyrelsen

Samrådsförslag

Översiktsplan

Översiktsplan för Herrljunga kommun, Kommunstyrelsen

Översiktsplanen beslutas av Kommunfullmäktige och gäller för hela kommunen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Förord ... 3
Inledning ... 4
Funktion och process ... 4
Läsanvisning ... 5
Bakgrund ... 6
Utvecklingsstrategi ... 7
Vision, mål och strategi ... 7
Bebyggelse ... 10
Transporter och teknisk försörjning ... 12
Natur och rekreation ... 14
Användning ... 17
Allmänna intressen ... 17
Områdesanvändning ... 17
Grön- och vattenstråk ... 22
Transportsystem ... 25
Hänsyn ... 31
Natur- och kulturmiljövärden ... 31
Areella näringar ... 33
Samhällsviktiga verksamheter ... 35
Miljö, hälsa och säkerhet ... 37
Riksintressen ... 40
Mellankommunala frågor ... 43
Relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling ... 44
Tematiska delar ... 48
Tätorter ... 48
Bostadsförsörjning ... 56
LIS-områden ... 56

Samrådsförslag

Vindbruk ... 61
Genomförande & konsekvenser ... 62
Intressekonflikter ... 62
Tidshorisonter ... 63
Rullande översiktsplanering ... 63
Sammanfattande konsekvensbeskrivning ... 64
Underlag och metod ... 64
Bilaga 1: Miljökonsekvensbeskrivning ... 65
Om miljöbedömning och MKB ... 65
Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen ... 65
Planförslaget i korthet ... 66
Upplägg av MKB ... 66
Miljömål ... 66
Konsekvenser av förslaget ... 68
Risk för betydande miljöpåverkan ... 71
Hantering av miljökonsekvenser vid fortsatt planering ... 72
Avstämning mot miljökvalitetsnormer ... 72

Samrådsförslag

För framställan av planförslaget svarar planeringssekreterare Janna Petersson vid kommunstyrelsens förvaltning på Herrljunga kommun.

Miljökonsekvensbeskrivningen är framställd av Lena Andersson på Rådhuset Arkitekter AB på Herrljunga kommuns uppdrag.

En del text i förslaget är lånad från Boverkets hemsida. Kartmaterial är i huvudsak en produkt av Herrljunga kommun med undantag från en del bakgrundsdata i kartorna, vilken är tillhandahållen via Geodatasamverkan.

Förord

Vi tar oss an framtiden med entusiasm, kreativitet och målmedvetenhet.

Hur vill vi att Herrljunga kommun ska utvecklas från och med nu och fram till år 2035? Vilka är våra drömmar?Hur ska den fysiska planeringen av kommunens yta på 500 kvadratkilometer se ut de närmaste 20 åren?

Översiktsplanen är vår vägledning i den långsiktiga utvecklingen, i vad vi vill uppnå, och den hjälper oss att prioritera i våra beslut, så att vi använder de resurser vi har på bästa möjliga sätt.

Rent konkret svarar planen på frågor som:
Hur ska mark- och vattenområden användas? Hur ska vi nå en långsiktigt hållbar utveckling? Hur ska vi planera på ett kostnadseffektivt sätt?

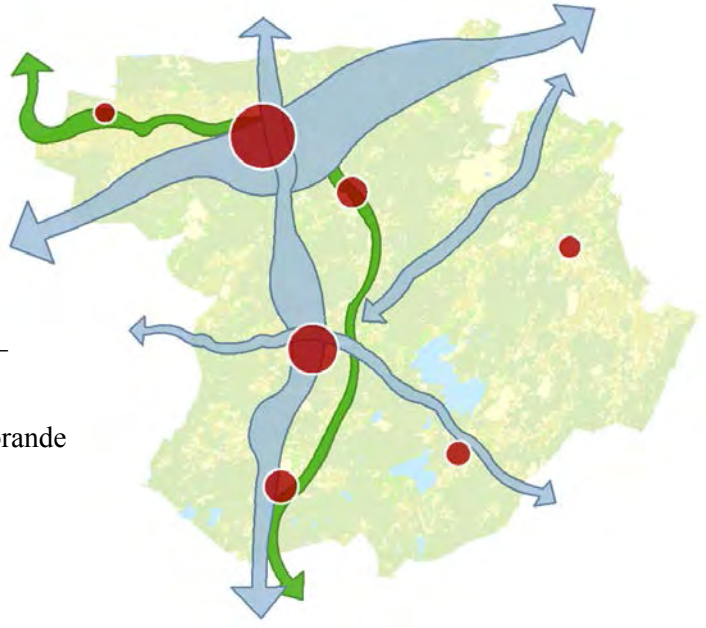
För Herrljungas del väntar en positiv befolkningsutveckling, inte minst med tanke på vår centrala placering i Västra Götaland och de goda kommunikationsmöjligheterna. Tätorterna Herrljunga och Ljung/Annelund kommer att växa. Inpendlingen ökar jämfört med i dag, och området runt Herrljunga Järnvägsstation kommer på ett mera konkret sätt att utvecklas till kommunens kärna. Kanske kan vi till och med få en regional funktion, som kan bidra med att öka antal arbetstillfällen i vår kommun.

På landsbygden finns också stora möjligheter - kanske kan Molla, med närheten till Borås och tågstopp på Älvsborgsbanan, utvecklas till en ny tätort. Det väl utbyggda fibernätet gör det möjligt att bo och verka i hela kommunen. Den som vill bo enskilt på landet har möjlighet till det.

I de små byarna på landsbygden är skolan centrum. Utvecklingsområden skapas kring dessa skolor, och det blir en förutsättning för en dynamisk utveckling både i tätort och på landsbygd. Att varje enskild elev blir sedd och uppmuntrad utifrån sina förutsättningar är den lilla skolans stora fördel, vare sig det handlar om en byskola på landet eller en modern gymnasieskola som Kunskapskällan.

Vi har ett rikt kulturlandskap och en historia att förvalta, och med hjälp av översiktsplanen ska vi göra detta så klokt som möjligt. Naturupplevelserna – till exempel Fluxfallet och Molla bokskog - ska göras tillgängliga för fler, utan att vi förbrukar dessa resurser. Och det faktum att Fåglavik är födelseplatsen för den helgonförklarade Elisabeth Hesselblad, gör att världens blickar i allt större utsträckning kommer att riktas mot oss.

Hållbarhet, miljömedvetenhet och kostnadseffektivitet är tre ledord inför den framtid som väntar, och som översiktsplanen beskriver. Vi tar oss an framtiden med entusiasm, kreativitet och målmedvetenhet.

Herrljunga

2016-05-23

_____

Johnny Carlsson, Kommunstyrelsens ordförande

Samrådsförslag

Inledning

Översiktsplanering syftar till att olika förändringar i den fysiska miljön tillsammans ska bli så bra som möjligt. Var det byggs och hur mark- och vattenområden används är viktigt om det ska bli en bra helhet och en hållbar utveckling.

I översiktsplanen talar kommunen om hur man vill att stad och land ska utvecklas, var det kan och bör byggas, var det behövs nya vägar och cykelbanor och vilka områden som bör sparas för rekreation. I planen beskrivs också vilka hänsyn som bör tas till kulturhistoriska kvaliteter, naturvärden och risk för bullerstörningar och översvämningar. Hur kommunen tänker tillgodose riksintressen ska redovisas särskilt. Planen täcker hela kommunens yta, men kan vara mer detaljerad (fördjupad) för vissa delar, till exempel en tätort.

Att bedöma konsekvenserna av olika alternativ är en viktig del av arbetet. Det ska vara lätt att förstå planens innebörd och konsekvenser, en miljökonsekvensbeskrivning biläggs planförslaget. Många frågor i översiktsplanen berör fler än oss själva och dessa frågor ska belysas och samordnas med de berörda.

Funktion och process

Översiktsplanen ska bidra till en god miljö och hållbar utveckling. Den vägleder beslut om hur mark- och vattenområden får användas. Den ska hållas aktuell och kan göras mer detaljerad för tätorter och andra delområden. Samråd och miljöbedömningar är viktiga delar i planeringsprocessen.

Samråd med medborgare och myndigheter

När kommunen upprättar eller ändrar en översiktsplan ska man samråda med bland andra länsstyrelsen, regionala organ och grannkommuner. Kommunmedborgarna ska också ges chansen att säga sin mening. Samrådet ska dokumenteras i en samrådsredogörelse. Efter samrådet görs de ändringar kommunen anser befogade. Sedan ställs det slutliga förslaget ut i minst två månader innan det antas av kommunfullmäktige.

Ska vara aktuell

Översiktsplanen ska hållas aktuell. Minst vart fjärde år måste kommunen ta ställning till om den kan gälla ett tag till eller måste göras om. Ett sätt att hålla planen aktuell är att fördjupa den för ett delområde där planeringsbehoven är störst, eller göra ett tillägg för en fråga som saknas eller inte är tillräckligt behandlad. På så sätt hålls planen aktuell genom en rullande planeringsprocess, där uppföljningen av hur väl den håller leder till successiva ändringar.

Vägleder detaljplanering och bygglov

Översiktsplanen är vägledande för detaljplanering och beslut i enskilda ärenden om byggande och annan användning av mark och vattenområden. Den används som bedömningsunderlag av såväl kommunens egna tjänstepersoner som handläggare på exempelvis länsstyrelsen och domstolar där sådana ärenden överprövas. Den används också av företag som söker plats för sin verksamhet.

Innehållet i översiktsplanen kan inte överklagas

Översiktsplanen är inte bindande, enbart vägledande. Den ger inga rättigheter eller skyldigheter till vare sig myndigheter eller enskilda. I planen vägs och prioriteras olika allmänna intressen mot varandra.

samrådsförslag

Däremot väger man inte in enskilda intressen. Det görs först i detaljplaneringen eller direkt i bygglovsprövningen. Översiktsplanens innehåll kan därför inte heller överklagas. Det är endast förfarandet när kommunen upprättar översiktsplanen som går att överklaga, det vill säga om kommunen inte följt plan- och bygglagens procedurregler.

Läsanvisning

Dokumentet är strukturerat efter översiktsplanekartorna som följer Boverkets nya förslag till ÖP-modell, det vill säga en struktur för innehållet i en översiktsplan och de begrepp som beskriver innehållet. De tre huvudkapitlen kallas därmed **Utvecklingsstrategi**, **Användning** och **Hänsyn**. Till dessa kommer (utöver **Inledning**, som är detta kapitel) även **Tematiska delar** samt **Genomförande & konsekvenser**. Dessutom tillfogas ett antal bilagor såsom miljökonsekvensbeskrivning och samrådsredogörelse (efter samrådet).

Underlag och bilagor

Alla underlag som utgör *planeringsförutsättningar* biläggs som ett särskilt dokument som inte avses revideras utan ska betraktas som en ögonblicksbild över rådande förutsättningar när översiktsplanen produceras och beslutas. För besked om aktuella planeringsförutsättningar ska istället digitala verktyg användas där underlaget uppdateras löpande utifrån tillgång. Detta angreppssätt är en av de stora fördelarna med en *digital* översiktsplan, vilket förenklar en så kallad *rullande* översiktsplanering – där den del av traditionell översiktsplanering som avser just planeringsunderlag kan hållas löpande uppdaterad. På så vis underlättas såväl löpande handläggning inom samhällsbyggnadsprocessen som aktualitetsprövning och eventuell revidering av själva översiktsplanen där endast de politiska ställningstagandena behöver behandlas varje mandatperiod mot bakgrund av de aktuella underlagen.

Kapitlen

De tre huvudkapitlen är tre olika aspekter av översiktsplanen: en långsiktig strategi som visar kommunens önskade utveckling i grova drag; en indelning av kommunens hela yta i olika markanvändningskategorier; och en redovisning av allmänna intressen enligt PBL. De tre aspekterna har underkategorier som i sin tur har undertyper. I detta dokument beskrivs varje undertyp med en definition, rekommendation samt konsekvens, enligt nedan format:

Kapitel: Aspekt

Underkategori

Definition: beskrivande text.

Undertyp

Definition: beskrivande text.

Rekommendationer

- I punktform

Konsekvenser

- I punktform

Samrådsförslag

Definitioner

Varje aspekt, underkategori och undertyp beskrivs alltså kort under respektive rubrik i dokumentet, medan vissa termer återkommer genomgående, eller återfinns i kartformatet, och därför förklaras här.

- **Avsikt**
  - Med avsiktstyp, ny/ändrad eller oförändrad, anges om områdets användning avses ändras på något sätt eller fortgå som idag. Viss förändring som inte påverkar områdets användning eller karaktär i stort, exempelvis förtätning i relativt liten omfattning, räknas som oförändrat.
- **Nivå**
  - Nivå anges för att tydliggöra ett objekts eller funktions roll på olika geografiska nivåer: regional, kommunal eller lokal.
- **Tidshorisont**
  - För att etappindela planen kan tidshorisont användas:
    - ❖ Kort sikt
      - Cirka 0-8 år. Sådana projekt och åtgärder som beräknas kunna bli påbörjade eller åtminstone börja planeras innan översiktsplanen måste tas upp för bedömning av om den fortfarande är aktuell.
    - ❖ Medellång sikt
      - Cirka 8-16 år. Sådana projekt och åtgärder som bedöms kunna påbörjas eller planläggas inom andra eller tredje mandatperioden efter översiktsplanens antagande.
    - ❖ Lång sikt
      - Mer än cirka 16 år. Kan läsas som en framtidsbild som visar ett önskat läge vid planens tidshorisont år 2035.
- **Täthet**
  - I de fall en särskild strävan finns efter relativt tät eller gles bebyggelse, såväl för stadsmässig bebyggelse som för bebyggelse på landsbygden, kan täthet (tät/gles) användas. Det är ett relativt begrepp som anpassas efter ortens eller bygdens storlek och karaktär.
- **Vägledning**
  - Här beskrivs exempelvis vilka kvaliteter man vill uppnå i ett område eller med en funktion, om det finns förhållanden som särskilt ska beaktas, etc. Med löpande fri text ges tydlig vägledning för detaljplanering, för prövning av bygglov och andra tillståndsärenden som rör mark- och vattenanvändning.

Samrådsförslag

Bakgrund

Tidigare planering

Översiktsplan 2006:
- DEL 1 – "ALLTID" eller FUNKTION & PROCESS
- DEL 2 – "NUTID" eller PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR
- DEL 3 – "FRAMTID" eller VISION, MÅL & STRATEGI

Tidigare tillägg: LIS (2011), TÖP vindbruk (2011), FÖP tätorter (1990-tal till tidigt 2000-tal)

Övrigt: Lokala miljömål 2014, Energi- och klimatplan 2014, Bostadsförsörjningsprogram 2016 samt Cykelstrategi och hållbart resande 2016.

Uppdraget

Kommunfullmäktige beslutade 2010-10-05 att gällande översiktsplan antagen 2006-06-13 inte längre är aktuell, att en ny översiktsplan med inriktning mot en hållbar utveckling upprättas samt att lokala miljömål formuleras som grund för en ny översiktsplan. Vidare ska den nya översiktsplanen inriktas på att ge vägledning om användningen av mark- och vattenområden samt om hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras.

Utvecklingsstrategi

- en långsiktig strategi som visar kommunens önskade utveckling i grova drag

Vision, mål och strategi

Herrljunga kommun ska år 2020 ha en befolkningsmängd om 10 000 invånare, samt vara ett samhälle:

- där det är "gott att leva",
- som tagit flera steg närmare en långsiktigt hållbar kommun,
- med en tydlig och välkomnande VI-känsla i kommunen och
- med ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv

Fysisk planering kan i olika grad påverka framgången för visionens olika delar. Översiktsplanen är i sin helhet ett strategiskt verktyg för visionens förverkligande, men främst genom aspekten Utvecklingsstrategi som redovisar kommunens långsiktiga intentioner i grova drag. I detta kapitel lyfts fram områden, platser och stråk dit kommunen vill kanalisera utvecklingsinsatser, liksom särskilt viktiga samband och de områden som i ett översiktligt perspektiv har de största natur-, och rekreationsvärdena.

Hållbar utveckling

Begreppet Hållbar utveckling, som är centralt i översiktplanen, kräver en särskild diskussion och definition för att kunna vara användbart i kommunens praktiska planering och myndighetsutövning. Det finns många olika förhållningssätt att välja på men minsta gemensamma nämnare, nationellt och globalt, är att det rör sig om:

- ett samspel mellan tre dimensioner; den sociala, den ekologiska och den ekonomiska,
- att de tre dimensionerna ska vägas samman,
- att det långsiktiga perspektivet med nästkommande generationer i åtanke ska vara i fokus

Främst behöver vi ta ställning till punkt två – hur ska dimensionerna vägas samman i vår definition? I Herrljunga kommuns lokala miljömål (2014) beskrivs förhållandet så här: ”den ekologiska/miljömässiga hållbarheten anses överordnad den sociala och ekonomiska därför att den första utgör förutsättning för de två andra”. En vidareutvecklad version av den definitionen beskriver ekologin/miljön som förutsättning, ekonomin som vägen och den sociala dimensionen som målet – vilket passar väl ihop med kommunens visionsmål, se först i detta kapitel samt applicerat på målen för översiktsplanen på nästa sida.

Samrådsförslag

Mål för Hållbarhet – miljömässig, ekonomisk och social

Miljömässig hållbarhet: ***RAMEN***

Ur lokala miljömål: ”byar och tätorter planeras och bebyggs på ett sådant sätt att resurser kan användas effektivt, en hållbar livsstil kan gynnas och en god hälsa kan främjas – en bilfri livsstil ska vara möjlig samt gynnas vid planering och byggande”

- Tätorter förtätas för att behålla fördelarna med ett nära samhälle, med tågstationen som nav
- I tätorter är den mänskliga skalan utgångspunkt vid dimensionering av ytor, höjder och avstånd
- Vid planläggning för nya bostäder inom tätort är bilparkering lågt prioriterad
- Parker och grönområden bevaras och vinner mark på bekostnad av hårdgjorda ytor
- Energisnål och klimatanpassad byggnation ökar och kommunens egen produktion är hållbar

Ur lokala miljömål: ”natur- och kulturvärden tas till vara och utvecklas”

- Områden eller företeelser med natur- och/eller kulturvärde ska hanteras som en resurs i samhällsbyggnadsprocessen och värderas ur ett ekosystemtjänstperspektiv
- Skyddade områden inom kommunen ska öka i antal och omfattning

Ekonomisk hållbarhet: ***VÄGEN***

Herrljunga kommuns övergripande visionsmål är att vara 10 000 invånare år 2020, för att det innebär en ökad ekonomisk robusthet genom dels ökade skatteintäkter, dels ökat kundunderlag men också berikande i form av vidgade kunskaper, erfarenheter och kontakter.

- Herrljunga ska erbjuda så attraktiva boendealternativ att det kan locka inflyttare från övriga regionen och skapa ett positivt flyttningsnetto
- Kommunen ska ha en tillräcklig utvecklingsberedskap med resurser för hela samhällsbyggnads-processen med aktuella planeringsunderlag och proaktiv strategisk planering

För att ha möjlighet att förverkliga kommunens vision krävs också en välskött kommunal ekonomi.

- Bostäder ska lokaliseras med hänsyn till befintligt/planerat serviceutbud så att underlag för detta upprätthålls.
- Markanvändning i tätorter optimeras och exploateringsgrad anpassas efter lägets potential

Social hållbarhet: ***MÅLET***

Med orden ”Lagom, lugnt och lantligt” beskrivs kommunens första inriktningsmål ”Där det är gött att leva” – ”människor i kommunen lever inte bara ett längre utan även ett bättre och friskare liv”. Tredje inriktningsmålet ”Med en tydlig och välkomnande VI-känsla” betonar vikten av sammanhållning och öppenhet för ett hållbart samhälle.

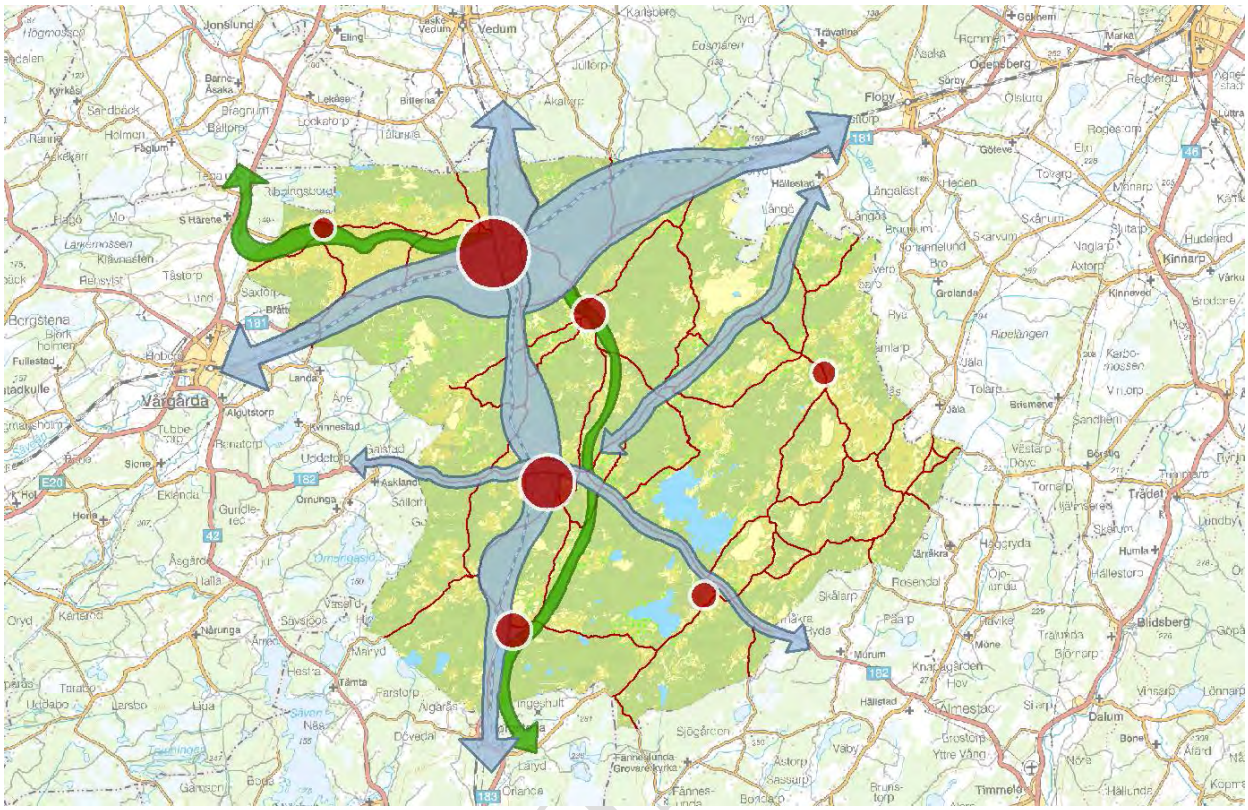
- Kommunens invånare och besökande ges goda möjligheter till rörelse i vardagen
- Boende och besökande i kommunen ges många chanser att mötas och interagera med varandra
- Boende i kommunen är toleranta och nyfikna gentemot varandras olikheter och egenskaper

Genom undertecknande av avsiktsförklaring ”För ett Jämställt Västra Götaland 2014-2017” samt en samverkansöverenskommelse med polismyndigheten arbetar kommunen för ett jämställd och tryggt samhälle, detta integreras i den fysiska planeringen med följande målområden för bostadsplaneringen:

- Det offentliga rummet är tydligt definierat och tillgängligt för alla individer och samhällsgrupper
- Den byggda miljön är väl omhändertagen och befolkad och trygg större del av dygnet
- Platser som kan upplevas som otrygga blir färre i takt med förnyelse och nyexploatering

Strategier för hållbarhet

En strategisk strukturbild för kommunens utveckling – Herrljungas övergripande utvecklingsstrategi:

En strukturbild ger stöd vid prioriteringar av resurser och satsningar i den fysiska miljön, men även i verksamheter som påverkas av att den fysiska miljön förändras.

Herrljungas utvecklingsstrategi kan sammanfattas som en strävan att bygga vidare på de styrkor som redan finns. Detta ger en god hushållning med resurser och att utveckling och tillväxt kan ske på ett kostnadseffektivt sätt.

Herrljungas förutsättningar som en landsbygdskommun med stark kärna och noder skapar möjligheter för både förtätningens nyttor och ett närande bruk av jord- och naturresurser.

Samråd

Bebyggelse

Kärnor

En kärna innebär ett mångfunktionellt område med stor betydelse för en orts, kommuns eller regions framtida utveckling, vanligtvis med stort inslag av service och arbetsplatser. I Herrljunga kommun utgör området kring Herrljunga station en kärna av betydelse för dels tätorten, dels hela kommunen men också av stor regional betydelse med dess centrala läge i regionen och knutpunkt för tågtrafiken. Dessa förutsättningar lyfter området till att inte bara vara en viktig transportnod (se nedan) utan även att fungera som mötesplats för regionala kontakter.

Rekommendationer

- Utveckla kärnan med brukarperspektivet i fokus – genom förslagsvis intressentanalys, funktionsanalys och rörelseanalys.
- Ta vara på kärnans potential som motor för kommunens strävan mot hållbar utveckling – genom premiering av hållbart resande, främst gång-, cykel- och kollektivtrafikanter.
- Ta fram planprogram och gestaltningsprogram för kärnan och anslutande utvecklingsstråk/-områden.
- Öka exploateringsgraden i kärnan samt dess närområde.

Viktiga funktioner

Anläggning eller plats som är av stor betydelse för service, teknisk försörjning, idrott, friluftsliv och turism. Kategorin finns under alla tre avsnitten i kapitlet *Utvecklingsstrategi* och här anges vad som är *Viktiga funktioner* i avsnittet *Bebyggelse* och vad som gäller för dessa. Viktiga funktioner – Bebyggelse omfattar: skolor, vårdcentraler, kulturhus, kommunhus mm.

Rekommendationer

- Förnyelse i närheten av viktiga funktioner ska ske med hänsyn till funktionens nuvarande och kommande användning vilket innebär att viktiga funktioner omges av ett respektavstånd som möjliggör för framtida utveckling av funktionen.
- Lokalisering/omlokalisering av en viktig funktion ska föregås av geografisk analys av behov och tillgänglighet ur ett långsiktigt perspektiv.

Utvecklingsstråk

Stråk där bebyggelseutvecklingen prioriteras, t.ex. för att skapa eller utveckla en sammanhängande miljö, eller förbättra förutsättningarna för en effektiv kollektivtrafik.

Rekommendationer

- Vid förnyelse i utpekade utvecklingsstråk ska stråket som helhet beaktas avseende t ex estetik, funktioner, rörelsemönster, brukarperspektiv.
- Ett utvecklingsstråk bör ges en tydlig prägel i utformning och prioriteras för utvecklingsinsatser.

Samrådsförslag

Utvecklingsområden

Område där utvecklingsinsatser särskilt bör främjas (vid sidan av kärnor, noder och viktiga funktioner). Kategorin används även under avsnittet transporter/teknisk försörjning. I ett utvecklingsområde för bebyggelse koncentreras bostäder, handel och kontor i högre grad än övrig stadsbygd. Området kan och bör innefatta eller angränsa till viktiga funktioner såsom skola och noder för transport. På landsbygd är utvecklingsområden knutna till befintliga skolor och/eller föreslagna LIS-områden.

Rekommendationer

- Utvecklingsområden är prioriterade för ny bebyggelse jämfört med övrig stadsbygd eller landsbygd.
- Runt tågstationerna i Herrljunga och Ljung tätorter finns schematiska utvecklingsområden riktade mot olika typer av bebyggelse som baseras på forskning om optimal markanvändning ur hållbarhetsperspektiv – dessa ska vara vägledande vid långsiktig planeringsinriktning, men inte på kortare sikt där nuvarande markanvändning gör det olämpligt.
- I centrala delar av Herrljunga och Ljung tätorter finns även schematiska utvecklingsområden för *bulleravsteg* där en utveckling anses särskilt angelägen och inte bör hindras av precisa gränskrav.

KONSEKVENSER av utvecklingsstrategi för bebyggelse

En tätare och mer funktionell och attraktiv *kärna* bidrar till:

- att stärka sociala värden såsom trygghet och stolthet genom mer folkliv och rörlighet över större del av dygnet samt ökat serviceutbud,
- överflyttning från bilresande till gång-, cykel- och kollektivtrafikresande, med såväl lokala som globala miljövinster som följd, samt även sociala och ekonomiska nyttor,
- ökat markvärde både i kärnan och i övriga tätorten

En välavvägd förnyelse av *viktiga funktioner* och dess närområden bidrar till:

- säkrare investeringar med låg livscykelkostnad och snabbare nyttoeffekter,
- ökad tillgänglighet för fler brukare, vilket kan ge positiva effekter på t ex demokrati, folkhälsa, säkerhet och miljö

Stärkta och väl definierade *utvecklingsstråk* bidrar till:

- en starkare identitet för platsen vilket kan höja värdet både ekonomiskt och socialt,
- att det är lättare att orientera sig i området vilket ökar tryggheten och trivseln

Att fokusera utvecklingsinsatser till särskilda *utvecklingsområden* för bebyggelse bidrar till:

- att tillgången till olika slags service och gemensamma anläggningar ökar, vilket innebär att kostnadseffektiviteten och nyttorna av dessa ökar och transportbehov kan minska,
- en ökad befolkningstäthet som skapar trygghet och trivsel

Samrådsförslag

Transporter och teknisk försörjning

Noder

Viktiga knutpunkter i transportsystemen där byte mellan transportslag eller omlastning sker, såsom resecentra, stationer och terminaler. Det finns två noder i kommunen och det är Herrljunga station och Ljung station. En tredje föreslås vid Molla i samband med genomförande av landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS, se kapitlet Tematiska delar samt kapitlet Användning: Transportsystem: Kollektivtrafik).

Rekommendationer

- Nodernas funktion som resecentra ska stärkas i samverkan med Trafikverket och regionen genom Västtrafik.
- Noderna ska vara/göras tillgängliga för alla resenärsgrupper och erbjuda väderskydd.
- Vid noderna ska pendlingsparkeringar finnas för cykel och bil, där de mer ytsnåla cykelparkeringarna (med tak) ska ligga närmast nodens centrum, medan bilparkeringarna bör placeras längs med spåren för att utnyttja den annars svåranvända marken.
- Noderna ska utvecklas med fokus på tillgänglighet, trygghet, trivsel, orienterbarhet och design.

Viktiga funktioner

Anläggning eller plats som är av stor betydelse för service och teknisk försörjning som t ex VA-verk, vattentorn, elcentraler, brandstationer, ÅVC, deponi mm.

Rekommendationer

- Förnyelse i närheten av viktiga funktioner ska ske med hänsyn till funktionens nuvarande och kommande användning vilket innebär att viktiga funktioner omges av ett respektavstånd som möjliggör för framtida utveckling av funktionen.
- Lokalisering/omlokalisering av en viktig funktion ska föregås av geografisk analys av behov och tillgänglighet ur ett långsiktigt perspektiv.

Transportsamband

Förbindelser som är särskilt viktiga för att skapa, förbättra eller upprätthålla en god tillgänglighet, och dit investeringar i transportinfrastruktur och vidareutveckling av kollektivtrafiken bör kanaliseras. Illustrerar schematiskt behovet av att utveckla eller stärka samband. Den mer exakta dragningen av en ny väg eller andra förändringar i vägnät, cykelvägnät, etc. redovisas i kartan Användning.

Herrljungas viktigaste järnvägsförbindelser är Västra stambanan och Älvsborgsbanan som möts i Herrljunga tätort. Även Jönköpingsbanan och Kinnekullebanan är viktiga för Herrljunga då de direkt bidrar till resandeunderlaget för noden Herrljunga med dagens trafikupplägg.

De vägar som är viktigast för Herrljunga är väg 181, 183, 2516, 182. I kartan Övergripande utvecklingsstrategi redovisas transportsambanden transportslagsövergripande, d v s järnvägar och vägar tillsammans. I kartan Utvecklingsstrategi utpekas endast de transportsamband där en större förändring föreslås.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- Arbeta aktivt i regionalpolitiska forum för att utpekade transportsamband i Herrljunga tilldelas resurser.
- Medverka aktivt för att utredningar påbörjas för de föreslagna ut-/ombyggnationerna av Herrljungas viktigaste vägar.
- Driv på och medverka aktivt i kommande utredningar (åtgärdsvalstudier etc.) som berör de viktigaste transportsambanden i Herrljunga kommun.
- Prioritera transportsambanden i följande ordning vid resursfördelning för ut-/ombyggnation: Västra stambanan, Älvsborgsbanan, väg 181, väg 183, väg 1927, väg 2516.

Utvecklingsområden

Område där utvecklingsinsatser särskilt bör främjas (vid sidan av kärnor, noder och viktiga funktioner). Kategorin används även under avsnittet bebyggelse. I ett utvecklingsområde för transporter/teknisk försörjning ska hänsyn tas till att området i framtiden kan behöva användas för samhällsviktig infrastruktur. Utpekade områden gäller här energiförsörjning i form av vindkraft (se kapitlet Tematiska delar: Vindbruk) samt vattenskyddsområden för framtida verksamhetsområde för VA.

Rekommendationer

- Vid önskad förnyelse inom ett utvecklingsområde enligt ovan ska särskilda krav ställas på att ingreppet inte försvårar den framtida funktionen.

KONSEKVENSER av utvecklingsstrategi för transporter och teknisk försörjning

Stärkta, tillgängliga och trivsamma *noder* bidrar till:

- att stimulera ett hållbart resande,
- ett ökat socialt utbyte när fler kan resa tillsammans,
- en stärkt identitet för lokalsamhället eller kommunen,
- ökad möjlighet för kommersiella och kulturella etableringar.

En välavvägd förnyelse av *viktiga funktioner* och dess närområden bidrar till:

- säkrare investeringar med låg livscykelkostnad och snabbare nyttoeffekter,
- ökad tillgänglighet för fler brukare, vilket kan ge bättre hushållning med energianvändning av olika slag, t ex transporter och materialanvändning samt ökad säkerhet och renare miljö.

Utvecklade *transportsamband* bidrar till:

- effektivare transporter med högre tillgänglighet, säkerhet och tillförlitlighet vilket kan innebära ekonomiska och miljömässiga vinster/besparingar,
- minskade bullerstörningar, lokala emissioner och säkerhetsrisker vid ombyggnad av vägarna 181, 183 och 1927.

Att värna framtida *utvecklingsområden* för transporter och teknisk försörjning bidrar till:

- att säkra tillgång till framtida behov av naturresurser för i det här fallet dricksvattenförsörjning,
- möjlighet att lokalt producera fossiloberoende el,
- att generellt öka kommunens tålighet vid eventuella kriser när den lokala försörjningen kan bli kritisk.

Samrådsförslag

Natur och rekreation

Värdekärnor

Del av stora natur- och rekreationsområden där merparten av de förhållanden och kvaliteter som ger området dess värde är koncentrerade, såsom Orraholmens föreningsstugor och Hembygdsparken i Herrljunga.

Rekommendationer

- Värna och utveckla utpekade värdekärnor genom t ex kommunala bidrag.
- Marknadsför kommunens värdekärnor som turistiska mål.
- Betrakta värdekärnor som viktiga bärare av kommunens tradition och identitet.

Viktiga funktioner

Viktiga funktioner för rekreation är främst idrottsanläggningar av olika slag, som fotbollsplaner och idrottshallar men även iordningställda badplatser.

Rekommendationer

- Värna funktionerna genom god skötsel och tillgänglighet.
- Bebyggelseutveckling i närhet till rekreativa funktioner kan främjas om bedömning görs att det inte påverkar tillgängligheten negativt.

Gröna samband

Stråk där natur- kultur- och rekreationsvärden prioriteras. Kan också illustrera behovet av att knyta ihop värdefulla natur- och rekreationsområden eller överbrygga en barriär t.ex. en större väg.

Rekommendationer

- Värna och eventuellt utveckla utpekade gröna samband vid förnyelse som påverkar stråket.
- Var restriktiv med bygglovgivning längs gröna samband.

Natur- och rekreationsområden

Land- och/eller vattenområde av särskilt stor betydelse för människors rekreation och naturupplevelser, för biologisk mångfald och ekosystem-tjänster, även värdefulla kulturlandskap ingår i begreppet. Kan också vara andra områden med relativt stora bevarandevärden.

Rekommendationer

- Värna natur- och rekreationsområden genom att ha en helhetssyn på området vid förnyelse.
- Var restriktiv med bygglovgivning inom natur- och rekreationsområden.
- Marknadsför kommunen som besöksmål med hjälp av tillgången till naturupplevelser.

Samrådsförslag

KONSEKVENSER av utvecklingsstrategi förnatur och rekreation

Väl underhållna och kända *värdekärnor* bidrar till:

- möjligheter till ökad turism i kommunen,
- stärkt identitet lokalt och kommunalt,
- ökad stolthet och trivsel samt bättre folkhälsa när fler lockas ut i naturen.

Ett omhändertagande av *viktiga funktioner* och viss bebyggelseutveckling i dess närområden bidrar till:

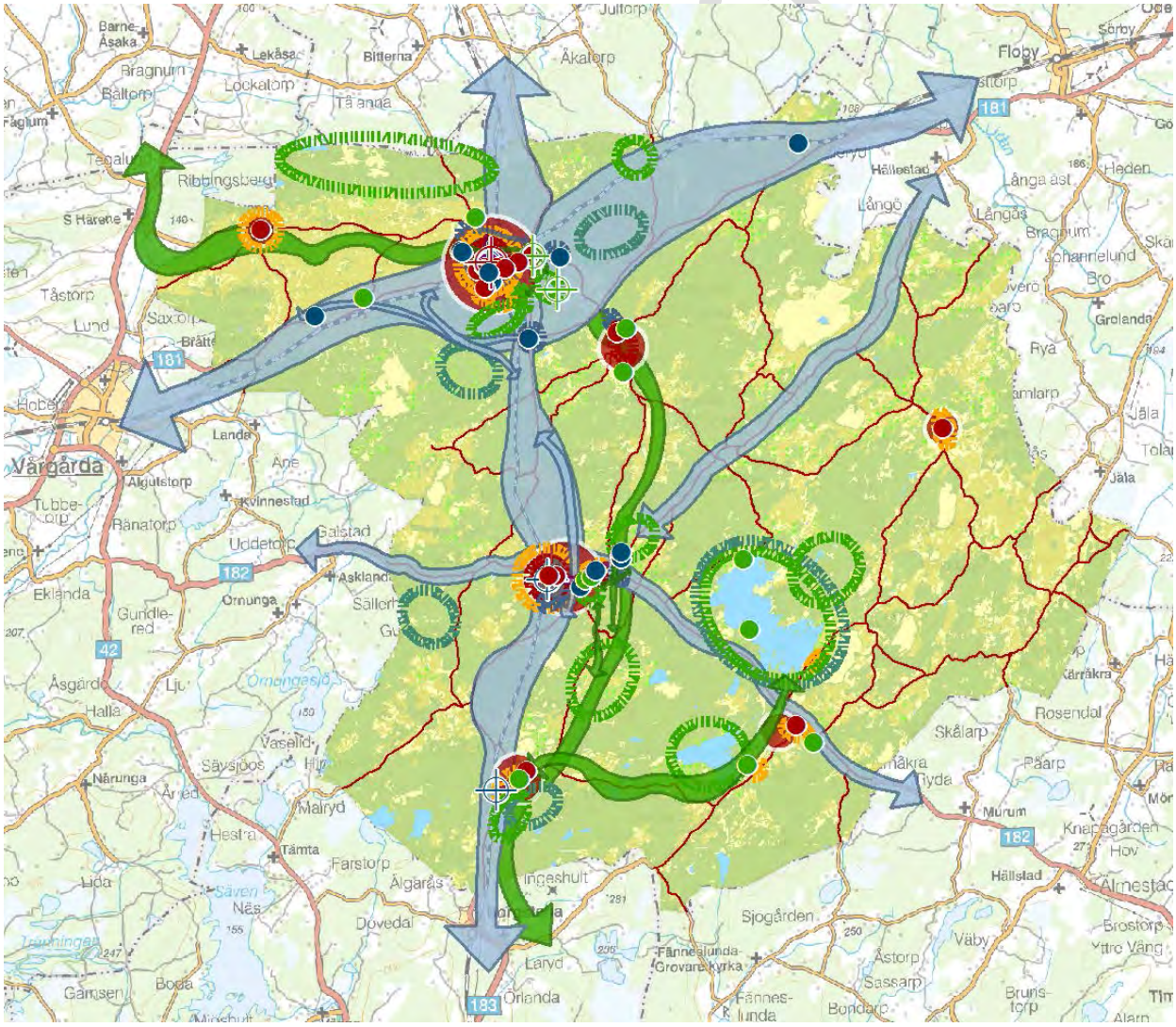
- att främja folkhälsan och social gemenskap,
- större underlag för funktionen.

Stabila *gröna samband* bidrar till:

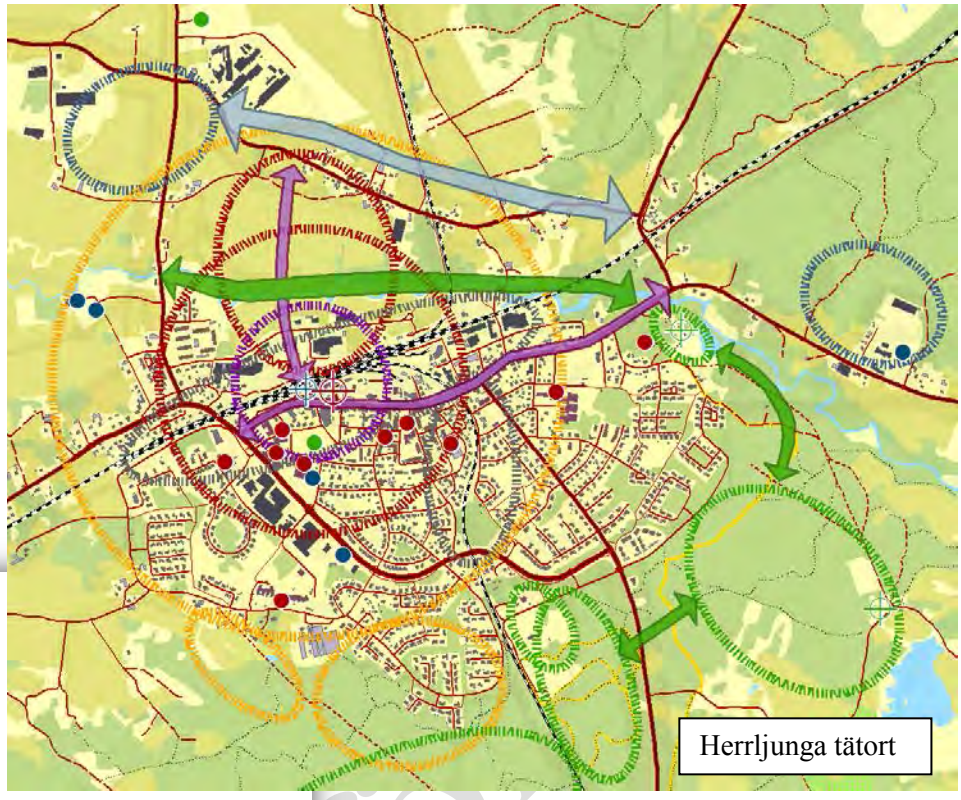
- ett rikt natur- och kulturlandskap med goda rekreationsmöjligheter,
- att värna ekologins bevarande.

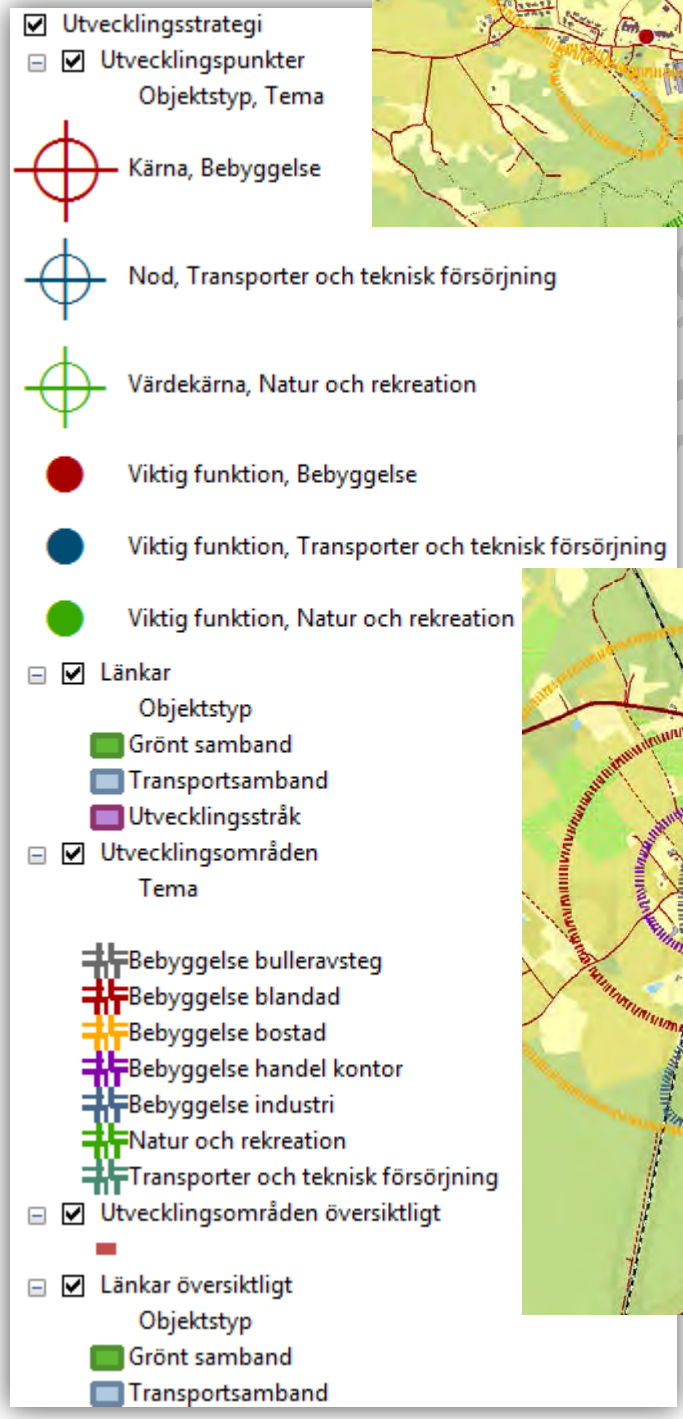
Värnade och kända *natur- och rekreationsområden* bidrar till:

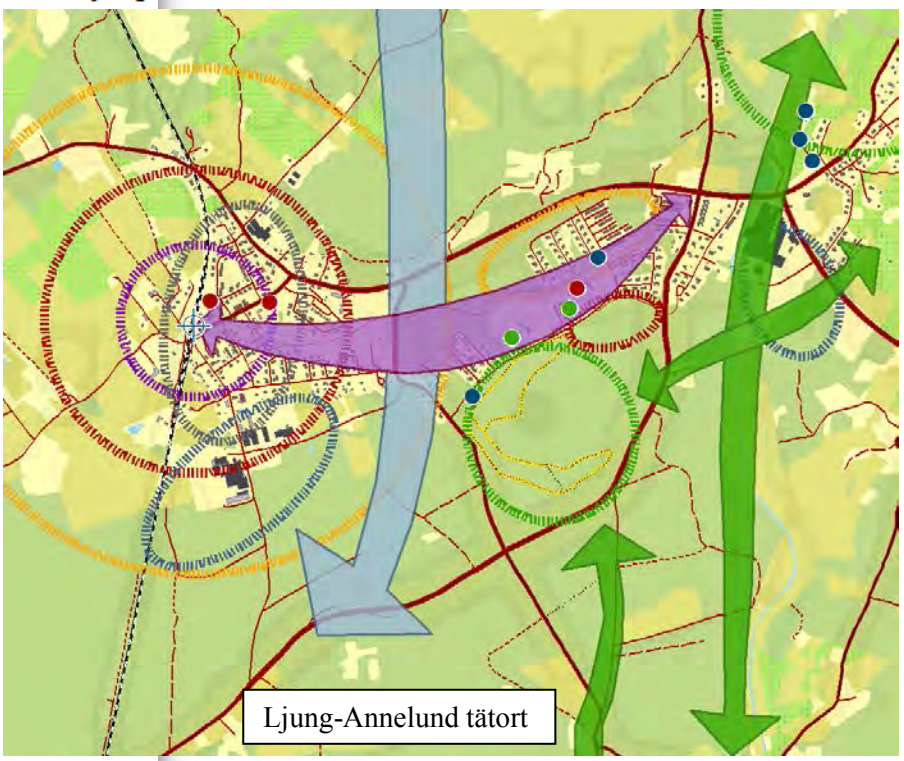
- möjligheter till ökad turism i kommunen,
- bättre folkhälsa när fler lockas ut i naturen.

Karta över Utvecklingsstrategi för hela kommunen. Teckenförklaring och fördjupning tätorter nästa sida.

Herrljunga tätort

Utvecklingsstrategi
Utvecklingspunkter
Objektstyp, Tema
Kärna, Bebyggelse
Nod, Transporter och teknisk försörjning
Värdekärna, Natur och rekreation
Viktig funktion, Bebyggelse
Viktig funktion, Transporter och teknisk försörjning
Viktig funktion, Natur och rekreation
Länkar
Objektstyp
Grönt samband
Transportsamband
Utvecklingsstråk
Utvecklingsområden
Tema
Bebyggelse bulleravsteg
Bebyggelse blandad
Bebyggelse bostad
Bebyggelse handel kontor
Bebyggelse industri
Natur och rekreation
Transporter och teknisk försörjning
Utvecklingsområden översiktligt
Länkar översiktligt
Objektstyp
Grönt samband
Transportsamband

Ljung-Annelund tätort

Användning

- en indelning av kommunens hela yta i olika markanvändningskategorier, utifrån ställningstagande kring de allmänna intressena.

Allmänna intressen

Enligt PBL, Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap 3 § ska planläggning med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja:

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,

2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,

3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt,

4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och

5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Områdesanvändning

Stadsbygd

Område med bebyggelse av stads- eller tätortsmässig karaktär, och där bostäder ingår eller kan ingå. Bebyggelsen är indelad i kvarter åtskiljda av gator, eller har en kvartersliknande struktur. Utgörs av stadsbebyggelse och stadsliknande bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder, t ex skola. Trafik- och parkeringsytor, parker och fritidsanläggningar kan ingå. Bör ersätta begrepp som tätbebyggelse och blandstad. Kan användas även för relativt små tätorter.

I Användningskartan finns Stadsbygd i Herrljunga tätort, Ljung-Annelund, Hudene samt Molla. I Herrljunga tätort föreslås flera utbyggnadsområden i tätortens ytterkanter som komplement till förtätning inom befintlig bebyggelse. Söder om västra stambanan utgörs områdena idag av skogsmark medan det rör sig om jordbruksmark på norra sidan om järnvägen. På liknande sätt förhåller det sig i Ljung-Annelund. För hantering av den intresseavvägningen se dels kapitlet Hänsyn: Areella näringar, dels kapitlet Tematiska delar: Tätorter, dels kapitlet Genomförande och konsekvenser: Intressekonflikter.

Rekommendationer

- Sök möjligheter till förtätning inom befintlig stadsbygd.
  - Förtäta först och främst på redan hårdgjorda ytor vars funktion kan effektiviseras.
  - Förtäta i sista hand genom att ianspråkta grönytor, dock aldrig utpekade grönområden, natur- och rekreationsområden eller värdekärnor.
- Tillgång till natur eller grönområden för rekreation ska säkerställas inom 600 meter från nya bostäder som planeras inom tätort.

Samrådsförslag

- Ytor som kan exploateras för stadsmässig bebyggelse används inte för parkeringslösningar.
  - Parkeringsytor bör delas i mindre enheter och parkering längs gata bör nyttjas där det är möjligt.
- Kvarter utformas med tydliga avgränsningar mellan offentliga och privata ytor.
- Full tillgänglighet till och inom offentliga miljöer ska skapas vid förnyelse.
  - Såväl fysisk tillgänglighet som social ska beaktas och en analys över risk för exkludering bör göras för förslag till förnyelse.
- Bostäder bör blandas med icke störande verksamheter (funktionsintegrering).
- Planläggningen och utformningen av allmänna platser ska göras med stor omsorg så att tätorterna som helhet utgör attraktiva boendemiljöer.
  - Sträva efter en tydlig och tilltalande stadsbild och gatumiljö genom att analysera rummen mellan husen.
  - Hushåll med infrastrukturen vid ny planläggning så att anläggningarna blir kostnadseffektiva.
  - Hushåll med markytan vid ny planläggning så att stadsbygden inte blir för utspridd och ger onödigt långa avstånd samt ytor utan funktion som trots det måste underhållas.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Stadsbygd

- Genom att förtäta i befintlig stadsbygd minimeras anläggnings- och driftskostnader liksom framtida transportbehov, medan serviceunderlag stärks och markvärden höjs,
- Genom att tillföra ett minimum av hårdgjorda ytor och istället bevara och skapa desto mer infiltrerande grönytor minskar problem och kostnader vid höga vattenflöden och skyfall,
- Tillgång till natur och rekreationsområden är positivt för folkhälsan och ökar attraktiviteten i närområdet,
- Genom att utnyttja gaturummet till parkering kan större parkeringsfält undvikas och dessa ytor istället användas till förtätning vilket skapar en bättre livsmiljö (se även första punkten) eventuellt på bekostnad av upplevd/faktisk tillgänglighet,
- Tydlig kvartersutformning, tillgänglighet till offentliga miljöer och funktionsintegrering kan bidra till ökad upplevd/faktisk trygghet och trivsel,
- God hushållning med mark och anläggningar bidrar till ekonomisk hållbarhet.

Verksamheter

Områden för verksamheter, som inte bör blandas med bostäder. Kan utgöras av områden för verksamheter som kan vara störande, miljöpåverkande, ytkrävande eller genererar tung eller stor mängd övrig trafik. I områdestypen kan ingå såväl traditionella "industriområden" som stormarknadsområden och större mässområden och dylikt.

I användningskartan finns verksamheter i eller i anslutning till Herrljunga, Ljung-Annelund och Hudene samt kring en framtida fyrvägskorsning vid Bergagärde. Platserna har valts utifrån tillgång till infrastruktur och arbetskraft, agglomerationsfördelar (exv. företagspark) samt risker för olika störningar. Alla nya verksamhetsområden föreslås på skogsmark förutom det som föreslås i det befintliga industriområdet Ölltorp på lång sikt (16 år eller senare) där det är jordbruksmark. För hantering av den intresseavvägningen se dels kapitlet Hänsyn, Areella näringar, dels kapitlet Tematiska delar, Tätorter, dels kapitlet Genomförande och konsekvenser, Intressekonflikter.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- Nya etableringar lokaliseras utifrån bedömning av förväntad generering av tunga transporter, buller/störningar, besöksgrad, personalbehov.
    - Befintlig eller planerad infrastruktur ska kunna hantera ny verksamhets förväntade transportbehov för såväl gods som personal och besökare på ett hållbart sätt.
    - Nya etableringar ska lokaliseras så att de inte orsakar störningar för befintlig bebyggelse.
- Gestaltningskrav ställs i samband med detaljplan på verksamhetsområden baserat på dess läge och omgivning så att en harmonisk helhetsbild uppnås.
    - Lokalisering i transportstråk tillåter en grövre utformning för att förbipasserande med högre hastigheter ska kunna uppfatta annonseringen.
    - I en mer tätortsnära lokalisering ska utformningen ta hänsyn till att verksamhetsområdet utgör en vardagsmiljö för många människor och där då mer detaljrikedom och mänsklig skala eftersträvas i gestaltningen.
    - Även vid tätorternas infarter är gestaltningen viktig då bebyggelsen annonserar samhället och utgör dess entré.
- Förslag om etablering av externhandel bör analyseras noga utifrån konsekvenser för näringslivet i kommunens tätorter med tillhörande stadsbild och stadsliv, av vikt för långsiktig hållbarhet.
- Nya etableringar bör i möjligaste mån tillskapa en lokal hantering av VA och dagvatten samt bidra med energiförsörjning i någon grad.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Verksamheter

- Lokaliseringsprinciper bidrar till ett minskat transportbehov och minimerar störningar.
- Gestaltningskrav bidrar till en mer attraktiv miljö som sänder positiva signaler om såväl företaget som samhället, vilket kan bidra till tillväxt.
- Konsekvensanalyser rörande externhandel eller andra besöksintensiva verksamheter motverkar etableringar som kan skada viktiga värden i kommunens tätorter och även grannkommuner.
- Lokal hantering av energi och vattenflöden minskar risken för överbelastning av de befintliga systemen eller att en begränsad kapacitet hindrar en etablering, därtill kan miljövinster och kostnadsbesparingar ofta göras genom lokalt omhändertagande/produktion.

Grönområde

Parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, när-rekreationsområden, samt anlagda områden för fritidsaktiviteter som främst äger rum utomhus. Avser grönområde som på grund av dess stora betydelse för ett stort omland bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö. Mindre vattendrag kan ingå, däremot mindre grönytor inom kvartersmark ingår generellt i Stadsbygd.

Herrljunga tätorts grönområden består av Stadsparken, Haraberget med hembygdspark, Skoghälla med idrottsplats och elljusspår, Herrljunga ridklubbs anläggning i Vreta samt föreslagen strandpromenad/naturstig längs Nossan norr om järnvägen. I Ljung-Annelund finns Tingshusparken vid järnvägsstationen, Himmelsberget med elljusspår samt ett föreslaget parkområde i Mörlanda som binder ihop de två tätortsdelarna. I Hudene ligger Herrljunga golfklubb. Utpekade grönområden är få till antalet men tillgång till rekreationsmiljöer är ändå förhållandevis god i hela kommunen på grund av tillgång till natur- och kulturmiljöer och tätorternas storlek samt en stor andel bostäder i villa med egen trädgård.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- Utpekade grönområden ges hög status och ett starkt skydd mot andra exploateringsanspråk.
  - Förnyelse i anslutning eller i närhet till ett grönområde bör föregås av konsekvensanalys gällande påverkan på grönområdet och anpassas därefter.
  - Nya bostäder inom tätort ska ha tillgång till grönområden för rekreation inom 600 meter, enligt rekommendation för Stadsbygd, vilket ställer krav på utpekade grönområden.
- Grönområden utvecklas så att både fysisk och social tillgänglighet ökar.
  - Trygghetsskapande åtgärder, såsom belysning, främjas.
- Beakta grönområdenas funktion som infiltrationsytor samt lokala ekosystem.
- Värna parkmiljöernas kulturhistoriska värde och betydelse för lokal identitet.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Grönområde

- Värnade grönområden främjar folkhälsan och social hållbarhet genom att vara ett alternativt vardagsrum för lokalbefolkningen där rörelse stimuleras och frisk luft erbjuds, liksom möjligheter till möten mellan människor som stärker det sociala kapitalet och skapar trygghet.
- Att alla människor ges möjligheter att ta del av ovanstående värden stärker demokrati och sammanhållningen i samhället samt minskar hälsomässiga klyftor i befolkningen.
- Grönområden kommer i framtiden att få en allt viktigare funktion som klimatreglerare i ett varmare och blötare klimat, t ex genom sin förmåga att absorbera vatten och erbjuda skugga.
- Historisk koppling och igenkänning skapar stolthet och trygghet i ett samhälle och många utpekade grönområden har denna funktion.
- Ovan beskrivna sociala effekter har även en påverkan på ekonomiska värden då de skapar en högre attraktivitet och erkänt positiva effekter på fastighetsvärden.

Landsbygd

Område som ytmässigt främst används för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter, men där också bostadsbebyggelse och obrukad mark (impediment) kan förekomma. Småorter, fritidshusområden och bybildningar kan ingå i denna områdestyp, liksom områden som utnyttjas ekonomiskt endast i ringa omfattning.

Ungefär halva kommunens befolkning bor i områdestypen Landsbygd och här finns en tillgång till infrastruktur som är godtagbar vid önskemål om nya enstaka bostadshus. Kommunens tydliga identitet som landsbygdskommun kräver att landsbygden ges förutsättningar att leva, därför bör en utveckling på landsbygden ske. För att landsbygdsutvecklingen ska vara ekonomiskt och miljömässigt hållbar krävs dock välavvägda bedömningar avseende lokalisering av nya etableringar, såväl bostäder som mindre verksamheter.

Mindre kluster av bebyggelse på landsbygden faller under begreppet ”Sammanhållen bebyggelse” som definieras i PBL 2010 som: *bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark. Boverket anser dessutom att det på vardera tomten ska finnas minst tre byggnadsverk varav minst en byggnad för att räknas.* Det är vid frågor om bygglovsbefrielse som det är viktigt att göra en bedömning av om platsen ligger inom sammanhållen bebyggelse, vilket görs vid varje enskilt fall med hjälp av aktuella kartunderlag. Byggnadsnämnden kan och bör besluta om en definition som ska gälla för att säkerställa likabehandling inom kommunen.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- Vid önskad etablering, t ex ny bostadsbebyggelse, på landsbygd avgörs lämplighet med hänsyn till platsens förutsättningar och bl. a. tillgång till nödvändig infrastruktur och samhällsservice.
  - Avstämning görs alltid mot både aktuella planeringsunderlag och gällande översiktsplan.
  - Utpekade hänsynsområden för olika risker ska beaktas vid förnyelse och vidare utredningar göras om risker inte kan uteslutas.
  - Utpekade hänsynsområden för olika värden ska visas stor respekt och vid risk för negativ påverkan på sådana värden bör förnyelsen utebli eller konsekvensanalys göras.
- Säkerhetsavstånd till allmänna vägar ska respekteras, liksom utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter som gäller längs vägarna 181, 182 och 183. (Inom tätort och detaljplan och bygglov görs prövningar i varje enskilt fall.)
- Inom en zon på 50 meter ska ny bebyggelse eller andra åtgärder prövas med hänsyn till buller och/eller vibrationer från järnvägen. Hänsyn ska även tas till järnvägens antagna utveckling.
- Inom en zon på 100 meter från väg eller järnväg med farligt gods skall riskbedömning göras för ny bebyggelse enligt Länsstyrelsens rekommendation.
- Nya bostäder på landsbygd bör lokaliseras med närhet till befintlig bebyggelse.
- Nya grupper av bebyggelse på landsbygd kan behöva detaljplan, vilket bedöms från fall till fall.
- Bebyggelseutveckling i närheten av byskolorna, som definierar kommunens utvecklingsområden på översiktlig nivå, uppmuntras särskilt.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Landsbygd

- Genom att undvika etableringar i lägen med otillräcklig infrastruktur och service undviks framtida kostnader för utbyggnad eller särskilda transporter, såsom skolskjuts och hemtjänst.
- Hänsyn till planerad markanvändning, risker och värden bidrar till att samhällsutvecklingen sker på ett hållbart sätt och att allmänna intressen kan tillgodoses som avsett.
- Beaktande av rekommendationer gällande avstånd till vägar och järnväg säkerställer långsiktigt både infrastrukturens funktion och goda livsmiljöer avseende hälsa och säkerhet.
- Lokalisering av bostäder och annan bebyggelse kan få avgörande betydelse för andra verksamheters effektivitet och samhällets klimatpåverkan, främst genom hur persontransporter kan ordnas utifrån olika behov och perioder i livet. Gruppering av bostäder möjliggör även för gemensamma lösningar som ger lägre belastning på både miljö och ekonomi samt stärker kulturella och sociala värden. Exempel är bilpool, kooperativ barnomsorg, delningsekonomi etc.

Natur

Naturmiljö utan bebyggelse och med begränsad tillgång till infrastruktur, där nyetableringar därför bör undvikas. Används enbart på områden utanför tätorter. I orter och för så kallade närrekreations-områden används normalt områdestypen grönområde.

Denna områdesanvändning definieras helt annorlunda i Herrljunga kommuns översiktsplan jämfört med Boverkets definition: *Område, med stora friluftslivs-, natur- eller landskapsvärden, och där natur- och landskapsvård bör vara överordnad annan mark- och vattenanvändning. Områden som är viktiga att bevara och där jord- och skogsbruk och andra näringar bör bedrivas på sätt som är förenligt med natur- och landskapsvårdens intressen. Små områden av detta slag, exempelvis mindre naturreservat, kan ingå*

Samrådsförslag

i Landsbygd. Bör användas enbart på områden utanför städer och andra orter. I orter och för så kallade närrekreations-områden används normalt områdestypen grönområde.

Rekommendationer

- Undvik bostadsbebyggelse i områden med Natur.
  - Etableringar där själva syftet är att uppnå avskildhet kan lokaliseras till Natur, men då måste eventuella andra hänsyn beaktas, såsom påverkan på naturvärden, friluftsliv och totalförsvarets riksintressen samt möjligheter till framtida exploatering för vindbruk.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Natur

- Genom att undvika bostadsbebyggelse i lägen med otillräcklig infrastruktur och service undviks framtida kostnader för utbyggnad eller särskilda transporter, såsom skolskjuts och hemtjänst.

Grön- och vattenstråk

Vattenstråk

Vattendrag eller annat långsmalt vattenområde (sund och dylikt) som knyter ihop större vattenområden och som bör framhävas för dess biologiska funktion eller för dess betydelse för friluftsliv och rekreation. Ån Nossan är Herrljungas stora vattenstråk och den löper tvärs genom hela kommunen. Även ån Lidan passerar genom kommunen längst i öster.

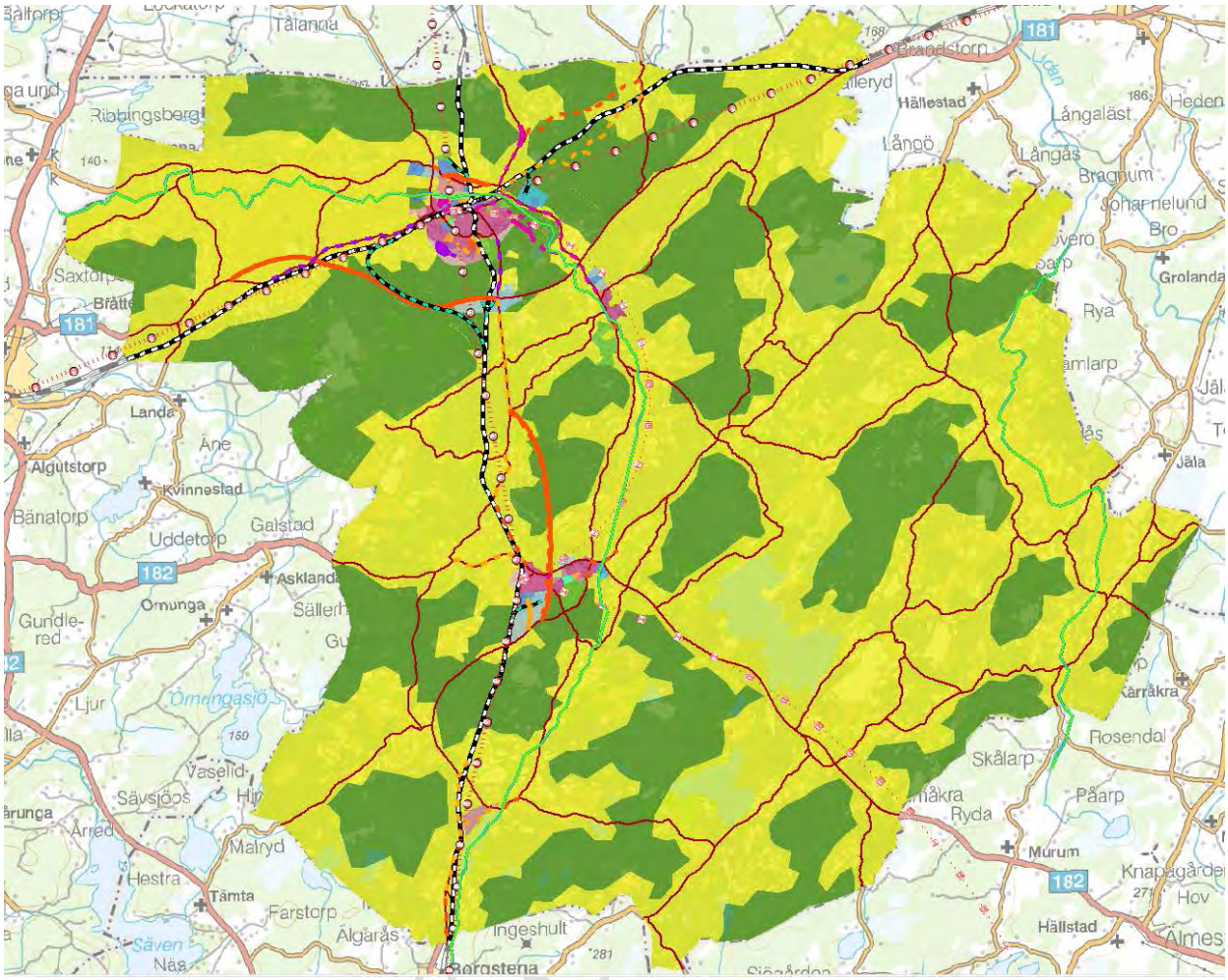
Rekommendationer

- Vid förnyelse i åarnas influensområden ska säkerställas att åarna inte påverkas negativt avseende deras betydelse för både biologi och rekreation.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Vattenstråk

- Vid förnyelse kan verksamheter med negativ påverkan successivt fasas ut och en långsiktigt positiv utveckling skapas för åarnas biologiska och rekreativa funktioner.

Samrådsförslag

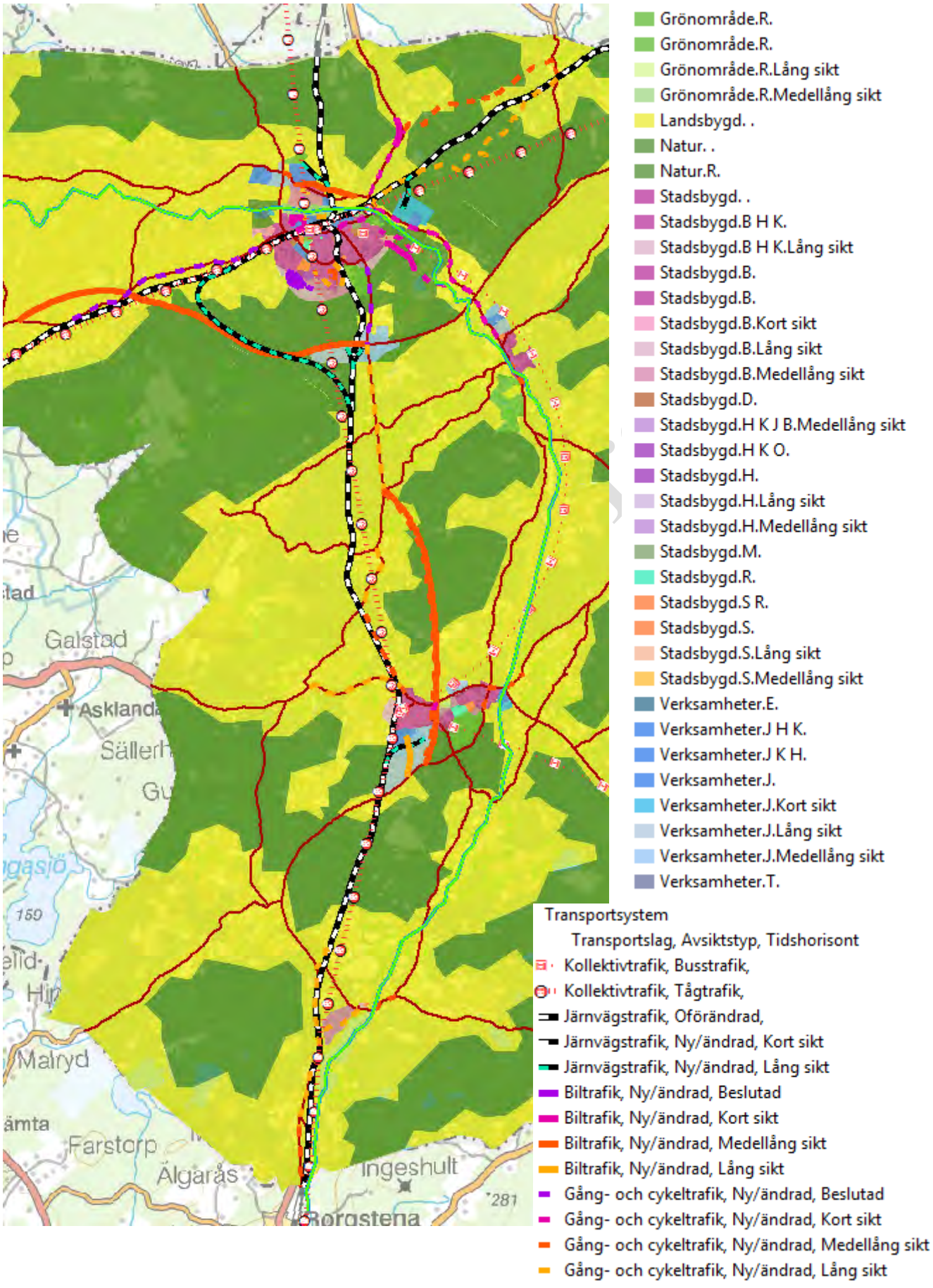

Användningskartan över föreslagen markanvändning för hela kommunen. Teckenförklaring och större skala av kommunens västra del på nästa sida. Detaljerad skala över tätorterna finns i kapitlet Tematiska delar: Tätorter.

Teckenförklaring för preciserad användning i tätorterna (sidorna 51, 54, 55):

- B Bostäder
- H Handel
- K Kontor
- J Industri
- E Teknisk anläggning
- T Transporter
- D Vård
- S Skola
- R Besöksanläggning (kultur, idrott, fritid)
- M Begravning

Samrådshandling

Grönstråk_o_Vattenstråk
Grönområde.R.
Grönområde.R.
Grönområde.R.Lång sikt
Grönområde.R.Medellång sikt
Landsbygd. .
Natur. .
Natur.R.
Stadsbygd. .
Stadsbygd.B H K.
Stadsbygd.B H K.Lång sikt
Stadsbygd.B.
Stadsbygd.B.
Stadsbygd.B.Kort sikt
Stadsbygd.B.Lång sikt
Stadsbygd.B.Medellång sikt
Stadsbygd.D.
Stadsbygd.H K J B.Medellång sikt
Stadsbygd.H K O.
Stadsbygd.H.
Stadsbygd.H.Lång sikt
Stadsbygd.H.Medellång sikt
Stadsbygd.M.
Stadsbygd.R.
Stadsbygd.S R.
Stadsbygd.S.
Stadsbygd.S.Lång sikt
Stadsbygd.S.Medellång sikt
Verksamheter.E.
Verksamheter.J H K.
Verksamheter.J K H.
Verksamheter.J.
Verksamheter.J.Kort sikt
Verksamheter.J.Lång sikt
Verksamheter.J.Medellång sikt
Verksamheter.T.
Transportsystem
Transportslag, Avsiktstyp, Tidshorisont
Kollektivtrafik, Busstrafik,
Kollektivtrafik, Tågtrafik,
Järnvägstrafik, Oförändrad,
Järnvägstrafik, Ny/ändrad, Kort sikt
Järnvägstrafik, Ny/ändrad, Lång sikt
Biltrafik, Ny/ändrad, Beslutad
Biltrafik, Ny/ändrad, Kort sikt
Biltrafik, Ny/ändrad, Medellång sikt
Biltrafik, Ny/ändrad, Lång sikt
Gång- och cykeltrafik, Ny/ändrad, Beslutad
Gång- och cykeltrafik, Ny/ändrad, Kort sikt
Gång- och cykeltrafik, Ny/ändrad, Medellång sikt
Gång- och cykeltrafik, Ny/ändrad, Lång sikt
Galstad
Malryd
Farstorp
Älgarås
Ingeshult
150
281

Transportsystem

Observera att i kartredovisningen av Transportsystem ligger befintlig infrastruktur och förslag till ändringar i separata lager.

Långsiktig trafikstrategi

- Utveckla strukturer för hållbart resande lokalt och regionalt
  - Lokalt främjas gång- och cykeltrafik, regionalt främjas tågtrafik
  - Tillämpa hela-resan-perspektiv vid planering för transport och trafik
- Eftersträva ett tillgängligt transportsystem med social inkludering för långsiktig hållbarhet
  - Beakta alla samhällsgruppers rätt till rörelsefrihet och samhällsdeltagande på lika villkor
  - Alla i kommunen ska ha tillgång till ett basutbud av kollektivtrafik, t ex Närtrafiken
- Trafikseparering tillämpas olika beroende på sammanhang:
  - I tätortsmiljöer samsas bilister och cyklister vilka separeras från gående
  - Utanför tätort samsas gående och cyklande vilka separeras från motortrafiken
- Gatunätverket i tätorter ska vara lätt att orientera sig i och ha ett minimum av återvändsgator
  - Maskvidden (avståndet mellan länkar/korsningar) i nätverket ska vara som lägst för gångnätet, därefter cykelnätet, kollektivtrafiknätet och högst för bilnätet

Kollektivtrafik

Lokal och regional persontrafik som i huvudsak bedrivs i linjetrafik med buss, tåg och andra färdmedel som tar många resenärer. Herrljungas kollektivtrafik består i huvudsak av tågtrafik längs två axlar, med noden Herrljunga station i skärningspunkten, kompletterat med så kallad Närtrafik, som är Västtrafiks koncept för anropsstyrd trafik på landsbygden i regionen. Enstaka busslinjer finns med lågt turutbud, enbart i pendlings- och skoltidsintervall vardagar.

Rekommendationer

- Verka för att turutbudet på järnvägarna behålls och utvecklas.
  - Satsa på behovsuppehåll för stationer med lågt resande.
  - Möjligheten att nå Landvetter flygplats med tåg via Herrljunga-Borås ska utvecklas.
  - Älvsborgsbanans funktion som matarbana till Västra stambanans snabbtåg ska utvecklas.
- Stärk noderna Herrljunga och Ljung genom att verka för bättre bytesmöjligheter.
- Effektivisera tågtrafiken i södra delen av kommunen genom en strategisk sammanslagning av två nedläggningshotade hållplatser som bildar en ny nod. Se argumentation i kapitlet Tematiska delar: LIS-områden: Mollasjön.
- Verka för utökad tillgänglighet till Närtrafiken, geografiskt såväl som öppettider.
- Undersök kollektivtrafikens utvecklingspotential m h a analys av geografisk statistik, olika gruppers behov och redskapet tidsgeografi.

Samrådsförslag

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Kollektivtrafik

- Att tågtrafiken behålls är kritiskt för kommunens framtid och alla aspekter av hållbar utveckling.
- Effektivare byten ger bättre restidskvoter gentemot bilens och ökar incitamenten att resa mer hållbart.
- Sammanslagning av tåghållplatser ger sämre tillgänglighet i de befintliga lägena men bättre tillgänglighet sett till potentiellt fler uppehåll på den nya stationen, som dessutom har närmare till målpunkter som skola och badplats, samt en planerad bebyggelseutveckling i anslutning till dessa.
- Närtrafiken har möjlighet att bidra till främst den sociala hållbarheten genom att öka tillgängligheten för befolkningsgrupper som inte har möjlighet att transportera sig själva med bil, t ex unga och äldre på landsbygden.
- En välgjord analys och samordning med övrig samhällsplanering bidrar till mer ändamålsenlig kollektivtrafik vilket kan bli både bättre, billigare och miljövänligare än annars.

Gång- och cykeltrafik

Anläggning som är särskilt avsedd för gående och trafik med cykel. Gång- och cykelvägnät finns i tätorterna Herrljunga och Ljung-Annelund, samt i liten utsträckning även i Hudene och Molla. Planförslaget redovisar i karta var vidare utbyggnad bör ske och i vilket tidsperspektiv olika sträckningar bör ges prioritet.

Rekommendationer

- Kommunen ska fortsätta att dra nytta av de statliga/regionala bidrag som kan sökas för att förbättra förutsättningarna för gång- och cykeltrafik.
  - Ta stöd i regionala styrdokument så som cykelstrategi vid sidan av kommunens egna analyser och önskemål.
- Utbyggnad av infrastruktur ska kombineras med så kallade Mobility Management (Hållbart resande)-åtgärder för att maximera nyttan av investeringen.
- Gång- och cykeltrafikanters perspektiv ska vara vägledande vid utformning av gaturummet och andra offentliga miljöer inom tätort.
  - Inför successivt strukturer som jämställer villkoren för fotgängare, cyklister och bilister.
  - Eftersträva ett sömlöst nätverk för gång- och cykeltrafik, genom kostnadseffektiva åtgärder såsom justeringar på befintliga gator.
- Vid om-/nybyggnation görs en bedömning om cykeltrafik kan ges företräde i den nya lösningen.
  - Tillgänglighet för gång- och cykeltrafik prioriteras vid förnyelse inom och i anslutning till tätorter, speciellt i sammanhang där befolkningsgrupper utan tillgång till bil är direkt berörda, t ex kring skolor och äldreboenden.
- Undersök gång- och cykeltrafikens utvecklingspotential m h a analys av geografisk statistik, olika gruppers behov och redskapet tidsgeografi.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Gång- och cykeltrafik

- Prioritering av gång- och cykeltrafik i fysisk planering och projektering hjälper kommunen att signalera sina ambitioner för hållbar utveckling såväl internt som externt. Långsiktiga effekter av satsning på hållbart resande är sannolikt starkt positiva ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Samrådsförslag

- Mobility Management i kombination med ny/ändrad infrastruktur kan öka nyttovärdet av investeringen (ekonomi, miljö) vilket samtidigt ger en större/bredare acceptans för utgiften (socialt).
- Ett ”mjukare” trafikrum i tätorten bidrar till högre attraktivitet, trygghet och trivsel samt kan minska bilkörning till förmån för gång och cykling - tystare, renare och mindre skrymmande.
- Gång- och cykeltrafik på jämställda villkor som biltrafiken skapar en mer inkluderande gatumiljö med mindre social exkludering i samhället, samt bidrar positivt till folkhälsan.
- En välgjord analys och samordning med övrig samhällsplanering bidrar till mer ändamålsenliga insatser vilket kan bli både bättre, billigare och miljövänligare än annars.

Motortrafik

Vägar, gator och andra anläggningar avsedda för motortrafik såsom personbil, lastbil, buss och motorcykel. I kommunen finns ett grovmaskigt nät av regionala vägar som ägs av staten, ett mer finmaskigt nät av privatägda enskilda vägar främst på landsbygden samt gatunätet inom tätort som kommunen är väghållare för. Planförslaget redovisar i karta var utbyggnad/ombyggnad bör ske och i vilket tidsperspektiv olika sträckningar bör ges prioritet. Bakgrund för förslagen redovisas i korthet nedan:

Väg 181 utgör ett av regionen nio utpekade stråk som anses regionalt viktiga. Stråket sträcker sig från Göteborg till Tidaholm och går rakt igenom Herrljunga tätort, som därmed utgör stråkets getingmidja. Efter att en etapp mellan Vårgårda och Bråttensby under 2000-talet byggts ut till högre standard så återstår etappen förbi samhället Remmenedal och Herrljunga tätort för anslutning vid Bergagärde, för vilken vägutredning med konsekvensbeskrivning finns framtagen. Väg 181 är sekundär transportled för farligt gods och befintlig sträckning korsar två vattentäkter, vilket stärker utbyggnadsalternativet förbifart söder om tätorten.

Väg 183 är väglänken mellan kommunens två största tätorter och mot Borås. Vägen är till stora delar av undermålig standard och i nuläget är den krokiga sträckningen med bl a två korsningar med järnvägen ett hinder för räddningstjänstens utryckningstider som innebär att två stationer måste finnas i kommunen. En utbyggnad enligt föreslagen sträckning skulle möjliggöra en sammanslagning av dessa.

Väg 1927 går genom Herrljunga tätorts norra del Vreta med äldre bostadsbebyggelse nära vägen och tunga industrier på Ölltorps industriområde. Transportsystemet och industrins målpunkter gör att mycket tung lastbilstrafik belastar Vretavägen, som är så smal att inga trafiksäkerhetshöjande åtgärder kan genomföras. Planer på att knyta ihop Vreta med tätortsbebyggelsen söderut ger ytterligare skäl att ge vägen en ny sträckning norr om bebyggelsen och göra om den befintliga till lokalgata i kommunal drift.

Väg 2516 går norrut från Herrljunga tätorts östra entré mot Vedum i Vara kommun. Företagarna i Herrljunga lyfter fram vägen som mycket viktig för näringslivet. Standarden och trafiksäkerheten är undermålig och många tyngre transporter nyttjar vägen. Cirka 2 km från Herrljunga tätort, i höjd med samhället Olofstorp, finns en skarp kurva som bör rätas ut enligt kartskiss. Barn i Olofstorp beviljas skolskjuts på grund av att vägen anses trafikfarlig.

Trafiklösning Kartholmen syftar till att av bl a säkerhetsskäl skapa fler möjliga tillfartsvägar till området och samtidigt minska trafikalstrade störningar för de närboende.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- På landsbygden ska minst nuvarande tillgänglighet för motortrafik bevaras.
- Inom tätort ska motortrafiken dela utrymme med gång- och cykeltrafik vilket innebär en omfördelning till förmån för den senare.
- I takt med att motortrafiken successivt anpassas till gående och cyklandes behov ska omotiverade hinder tas bort, såsom vissa enkelriktade gator.
- Bilparkering längs gata ska utnyttjas i högre utsträckning både för ökad tillgänglighet och sänkta hastigheter.
- Hantera prioriterade vägobjekt enligt följande:
    - Genomför en ÅVS (åtgärdsvalsstudie) för väg 181, regionalt stråk 3, inom Herrljunga, sträckan Bråttensby – Bergagärde.
    - Genomför en ÅVS (åtgärdsvalsstudie) för väg 183 Herrljunga mot Borås via Ljung.
    - Genomför en ÅVS (åtgärdsvalsstudie) för väg 1927 (Vreta) mellan Ölltorps industriområde och korsning med väg 2516.
    - Utred trafiksäkerheten längs väg 2516 i höjd med Olofstorp.
    - Utred trafiklösningen till/från och inom området Kartholmen i Herrljunga tätort mellan järnvägen och ån Nossan.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Motortrafik

- Infrastrukturen är oerhört viktig för landsbygden och en bibehållen tillgänglighet är avgörande för näringarna där, som har stor betydelse för hela kommunens ekonomi och identitet.
- En omfördelning av tillgänglighet mellan olika transportslag inom tätort stimulerar till mer hälsofrämjande transporter, möten mellan människor, attraktivare tätortsmiljö med mindre buller och emissioner, mindre slitage och lägre underhållskostnader.
- Förflyttning från biltransport till gång- och cykel frigör ytor i tätorten som kan användas mer effektivt, detsamma gäller för parkering som flyttas från kvartersmark till gata.
- Färre enkelriktade gator minskar onödiga omvägar och irritation hos trafikanter.
- Åtgärdsvalsstudier syftar till att nå ändamålsenliga och samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder för definierade problem eller brister, och ÅVS krävs numera före större åtgärder som staten är med och finansierar. Det ligger lika mycket i kommunens intresse att finna de mest hållbara lösningarna för förekommande brister på de statliga vägarna inom kommunen.

Järnvägstrafik

Anläggning för person- och godstransporter med tåg, samt omlastningsstationer. I Herrljunga kommun finns två järnvägar, Västra stambanan och Älvsborgsbanan, som korsas i Herrljunga tätort och bildar en stor bytespunkt för personresor såväl lokalt, regionalt som nationellt. Järnvägarna är också viktiga för godstransporter i både ett nationellt och internationellt perspektiv, genom Västra stambanans matarfunktion till Göteborgs hamn. Älvsborgsbanan fungerar som matarbana till/från Västra stambanan och även som omledningsbana vid behov. Stor betydelse för resandeunderlaget vid Herrljunga station har Jönköpingsbanan och Kinnekullebanan som ansluter i järnvägssystemet i grannkommunerna Falköping respektive Vara.

Samrådsförslag

Rekommendationer

- Belys systemperspektivet i alla diskussioner om järnväg och lyft värdet av Herrljungas järnvägsknut centralt placerad i regionen.
- Medverka till utveckling av Västra stambanans och Älvsborgsbanans funktioner i dess helhet.
- Arbeta för att uppgradera Älvsborgsbanans funktion med högre hastigheter och fler mötesspår.
- Undersök behovet av och möjlighet för en triangelspårslösning i (sydväst om) Herrljunga.
- Undersök potentialen för stickspår till industriområden
- Alla järnvägar inom kommunen är skyddade med riksintresse och ska respekteras som sådant.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Järnvägstrafik

- Det finns sannolikt en stor outnyttjad potential i Herrljunga som järnvägsknut som kan generera flertalet ekonomiska och sociala nyttor för tätorten och kommunen.
- Banornas funktioner gagnar otaliga intressen i stora influensområden utöver att Herrljunga gynnas, dock kan vissa uppoffringar behöva göras lokalt för att uppnå en bättre helhet, t ex avstängning av Älvsborgsbanans genomfartstrafik på Västra stambanan.
- Högre hastigheter och fler mötesspår på Älvsborgsbanan förbättrar restiderna mellan Herrljunga och Borås respektive Uddevalla och ökar banornas robusthet och kapacitet, vilket kan plocka marknadsandelar från personbiltrafiken.
- Triangelspår skulle kunna stärka järnvägssystemet och smidigare fördela trafik norrifrån mot Alingsås eller Borås i ett framtida trafikupplägg när ny stambana mellan Borås och Göteborg finns på plats.
- Stickspår direkt till industriområden skulle kunna minska lastbilstransporter och dess utsläpp.
- Riksintresset hjälper till att skydda anläggningens funktion in i framtiden.

Trafikzoner

Två typer av trafikzon finns: Lågfartszon och Fotgängarzon. Zonerna kan beskrivas med hjälp av begrepp ur TRAST (Trafik för en attraktiv stad, av SKL, Trafikverket och Boverket) som beskriver ”Livsrumsmodellen” med ”frirum”, ”mjuktrafikrum” och ”transportrum” samt mellanlägena ”integrerat frirum” och ”integrerat transportrum”. De olika rummen definieras utifrån en helhetsbild av trafikmiljön snarare än specifika trafikregler.

Så här beskrivs de tre rummen i TRAST: ”***Frirummet*** är cyklisternas, fotgängarnas och de lekande barnens område. Hit hör gång- och cykelnätet, parker, rekreationsområden, lekplatser, torg med mera. I frirummet ska man inte behöva oroa sig för biltrafik, som i princip inte bör förekomma här. Utformningen måste utgå från gåendes och cyklisters perspektiv och hastighet, vilket innebär detaljrikedom och småskalighet med många möjligheter till möten med andra människor. ***Mjuktrafikrummet*** omfattar större delen av stadens biltrafiknät och här ska bilister och oskyddade trafikanter samsas. Mjuktrafikrummets gator utformas så att gående och cyklister ges utrymme. Biltrafikens ytor begränsas så långt det går med hänsyn till gatornas funktion. ***Transportrummet*** består av gator där person- och godstransport prioriteras: trafikleder, motorvägar eller spårvägar.”

Samrådsförslag

Lågfartszon

Område där gatumiljön så långt som möjligt utformas så att biltrafiken håller låg fart (max cirka 30 km/h) och så att gatumiljön blir tilltalande och säker för gående och cyklande att röra sig i. Gaturummet i zonen motsvarar i Herrljungas kontext så kallat *mjuktrafikrum* enligt Livsrumsmodellen i TRAST.

Rekommendationer

- Områden markerade med Lågfartszon på kort sikt är redan bebyggda tätortsområden där det bör ske en successiv utveckling mot mer integrerad och hastighetsdämpande gaturumsutformning.
- Motsvarande på medellång och lång sikt gäller tätortsområden som endast är delvis eller inte alls utbyggda och där den nya exploateringen redan från början bör utformas som lågfartszon.

Fotgängarzon

Område där gångtrafiken prioriteras genom olika regleringsformer och genom gators och platsers gestaltning. Även cykeltrafiken och kollektivtrafiken prioriteras framför biltrafiken. Korsningar och hållplatsmiljöer utformas så att all annan trafik naturligt anpassas till gångtrafikens villkor och hastighet. Området kan ha ett stort inslag av gågator och andra platser utan biltrafik. Gaturummen i zonen motsvarar i Herrljungas kontext *integrerat frirum* enligt Livsrumsmodellen i TRAST.

Rekommendationer

- En fotgängarzon föreslås i de mest centrala delarna av Herrljunga tätort, inkluderande bland annat stationsområdet, stadsparken, entréer till gymnasie- och högstadieskola och simhall/ friskvårdscenter, matbutiker, affärsgata, kyrka, kulturhus och bibliotek, kommunhuset m.m.
- Trafikutredningar krävs för att förstå behoven och potentialen i trafiksystemet och för att kunna utveckla det på ett ändamålsenligt sätt. Helhetslösningar bör eftersträvas och framarbetas lämpligen genom planprogram. Extern konsultation är nödvändigt i processen.
- Kommunikation i omvandlingsprocessen är kritiskt för en bred acceptans och lyckat resultat. Skyltning är viktigt som komplement till gaturummens utformning, som i sig bör signalera för trafikanten vilken typ av trafikmiljö som är avsedd.

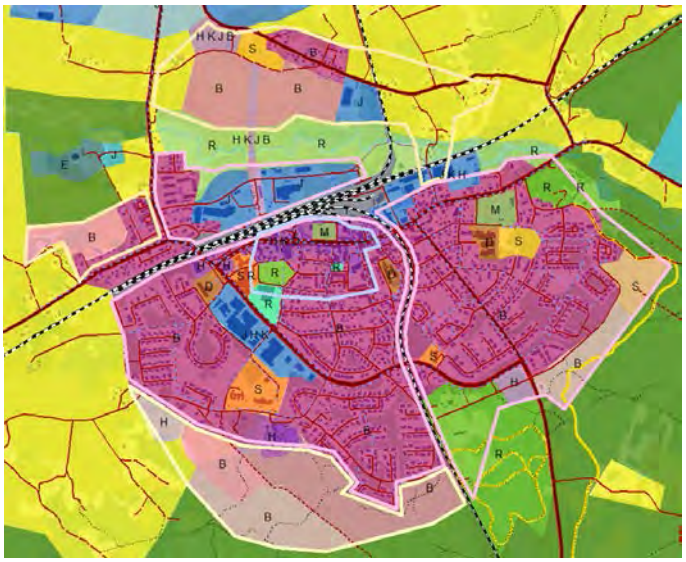
KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Trafikzoner

- Hälsofrämjande transporter, möten mellan människor, attraktivare tätortsmiljö med mindre buller och emissioner, mindre slitage och lägre underhållskostnader.
- En fysisk omvandling innebär en ekonomisk investering, som dock ska ses i relation till långsiktiga nyttor, såsom de i punkten ovan.

Ovan: Ljung-Annelund

T h: Herrljunga tätort

Samrådsförslag

Hänsyn

Natur- och kulturmiljövärden

Område där särskild hänsyn bör eller ska (om det är riksintresse) tas till dess natur- eller kulturmiljövärden i enlighet med miljöbalkens 3 eller 4 kapitel.

Naturvård

Mark- och vattenområde där särskild hänsyn bör eller ska tas till områdets naturvärden. I kommunen finns tre naturvårdsområden som är skyddade med riksintresse. I översiktsplanens hänsynskarta finns utöver dessa även en mängd naturvårdsområden utpekade som bör tas särskild hänsyn till. Dessa består av kommunens större sjöar och vattendrag samt en del värdefull lövskog och kluster av skyddsvärda träd.

Kulturmiljövård

Mark- och vattenområde där särskild hänsyn bör eller ska tas till den värdefulla kulturmiljön. I kommunen finns tre kulturmiljöområden som är skyddade med riksintresse. Därtill har en mängd ytterligare områden pekats ut i kommunens kulturmiljöprogram (1995). I översiktsplanens Hänsynskarta finns dessutom några områden för kulturmiljövård som markerar en särskilt rik förekomst av fornminnen inom ett avgränsat område.

Opåverkat

Mark- och vattenområde som är stort och där särskild hänsyn bör tas till att området är förhållandevis opåverkat av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Stora delar av kommunen är i den meningen opåverkade, framför allt den sydvästra halvan av kommunen.

(Rörligt) friluftsliv

Mark- och vattenområde där särskild hänsyn bör eller ska tas till friluftslivets intressen. Det finns i kommunen en god tillgång till områden för friluftsliv och rekreation, både tätortsnära och på landsbygden. Föreningar och byalag har iordningställt 15 vandringsleder av varierande längd och karaktär runtom i kommunen. I anslutning till tätorterna finns två elljusspår samt värdefulla naturområden som är särskilt viktiga för friluftslivet, t ex Orraholmen utanför Herrljunga.

Natura 2000

Område som utpekats som s.k. Natura 2000-område enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, och där natur- och kulturvärdena inte får påtagligt skadas. Kommunen har fyra Natura 2000-områden varav ett enligt Fågeldirektivet och tre enligt Art- och habitatsdirektivet. Se mer under rubriken Riksintressen i samma kapitel.

Samrådsförslag

Rekommendationer för Natur- och kulturmiljövärden

- Riksintressen för natur- och kulturmiljövården ska respekteras, det vill säga områdena ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur-/kulturmiljön.
- Övriga utpekade hänsynsområden för natur- och kulturmiljövård bör i möjligaste mån skyddas på samma sätt som riksintressena.
- Övriga kända (se aktuella digitala underlag) natur- och kulturvärden bör visas stor hänsyn vid förnyelse och betraktas som en tillgång för samhället.
- Utpekade friluftsområden, områden runt sjöar och vattendrag samt andra natur- och grönområden med värde för rekreation och friluftsliv ska värnas. Verksamhet som hindrar rekreation och friluftsliv bör inte tillåtas. Eventuella LIS-områden ska ta hänsyn till detta.
- Alla natur- och kulturmiljövärden ska utvecklas i den omfattning/takt det är möjligt eller rimligt.
- Vid eventuell risk för ingrepp i natur-/kulturmiljön bör en konsekvensanalys göras och en motivering presenteras inför beslut.
- Bygg- och miljönämnden ska ge råd och information vid all byggnation, som rör kulturhistoriska miljöer och byggnader, även om åtgärden inte är bygglovpliktig, då de enskilda ägarnas intresse och engagemang spelar en avgörande roll då det gäller att bevara kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader.
- Bygglov i eller i anslutning till områden för natur- och kulturmiljövård kan ges men med särskild försiktighet, i enlighet med PBL (2010:900) 2 kap. 6§, om detaljplan saknas.
- För att en kulturhistorisk miljö ska förbli levande, kan ändå viss nybyggnation behövas. Nya byggnader ska då lokaliseras och utformas med stor hänsyn till omgivande miljö. Det kulturhistoriska arvet ska så långt som möjligt bevaras samtidigt som byggnader och miljöer fortfarande används. Särskild vikt läggs vid miljöer och byggnader av riksintresse.
- Detaljplaner som berör natur-/kulturmiljöområden tillförs bevarande/varsamhetsbestämmelser.
- Det öppna kulturlandskapet utgör ofta en del av den kulturhistoriska miljön och bör därför också bevaras.
- En generell lämplighetsbedömning med hänsyn till kulturmiljövärden bör göras vid all lokaliseringsprövning i kommunen då förekomsten av skyddsvärda kulturmiljöer samt enstaka skyddsvärda objekt är mycket stor och präglar kommunens identitet
- Opåverkade områden ska skyddas mot störande exploatering.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Natur- och kulturmiljövärden

- Bevarande av natur- och kulturmiljövärden skyddar stora social (kulturella), ekologiska, och ekonomiska tillgångar för kommunen, vars värden ofta inte kvantifieras monetärt och riskerar att undervärderas i relation till exploateringsintressen.
- Kommunens relativt få sjöar får hög status som rekreationsmiljö. Värnade friluftsområden och liknande bidrar till bättre folkhälsa, lokal identitet och turism.
- Konsekvensanalyser, rådgivning och information ökar möjligheten att skyddet praktiseras.
- Varsam komplettering med nytt i kulturmiljöer kan framhäva betydelsen av kulturmiljön.
- Kan kulturlandskap bevaras i sin helhet kan både biologisk mångfald och en historisk förankring värnas.
- Opåverkade områden kan vara en viktig tillflyktsort för människor med tillfällig eller permanent behov av lugn och ro, erbjuda en alternativ livsstil samt skydda djur och natur från störningar.

Samrådsförslag

Areella näringar

Herrljunga kommun är till ytan dominerat av de areella näringarna. Enligt Miljöbalken 3 kap. 4 § är jord- och skogsbruk av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk.

Jordbruk

Område där särskild hänsyn bör tas till jordbrukets intressen. Herrljunga har ett varierat landskap där den mesta sammanhängande jordbruksmarken är koncentrerad till kommunens nordvästra del. Några övriga områden med någorlunda sammanhängande jordbrukslandskap finns bland annat längst i öster kring Eriksberg och ner mot Öra, mellan Hudene och Annelund längs Nossan samt i Jällby, Ljung och Vesene i väster. I övriga kommundelar förekommer mer splittrade odlingslandskap, som ofta kan karaktäriseras som öppna kulturlandskap, värdefulla för natur- och kulturmiljön.

På två ställen i planen föreslås ny Stadsbygd och Verksamheter på befintlig jordbruksmark, dels i Herrljunga tätort på den norra sidan om Västra stambanan, dels i Ljung väster om Älvsborgsbanan, det senare ett mindre område uppbrutet i små bebyggda fastigheter på lång sikt i planen. I Herrljunga handlar det om större områden med stora obebyggda fastigheter och på kort eller medellång sikt enligt förslaget. I båda fallen är skälen för utbyggnad platsens unika förutsättningar för en hållbar tätortsutveckling samt en transportsnål samhällsplanering med nära till service inklusive tillgång till hållbara transport-möjligheter, med gångavstånd till tågstation med, i Herrljungas fall, såväl lokal som nationell trafik.

Rekommendationer

- Jordbrukets intressen är mycket värdefulla för kommunen och ska värnas i möjligaste mån.
- Eventuella konflikter med bevarandekrav för natur-, kulturmiljövärden och biologisk mångfald bör dock lösas så att de senare värdena inte tar skada.
- Vid eventuella konflikter med exploateringsintressen (se Intressekonflikter) krävs att den tänkta exploateringen, för att komma ifråga, inte kan uppfylla sitt syfte på något annat sätt eller annan plats och att den är av allmänt intresse.

Skogsbruk

Område där särskild hänsyn bör tas till skogsbrukets intressen. I Herrljunga finns skog och skogsbruk utspritt över kommunen och något område där särskild hänsyn bör tas pekas inte ut specifikt. Däremot ges rekommendationer för hantering av fysisk planering i relation till skogsbruk generellt.

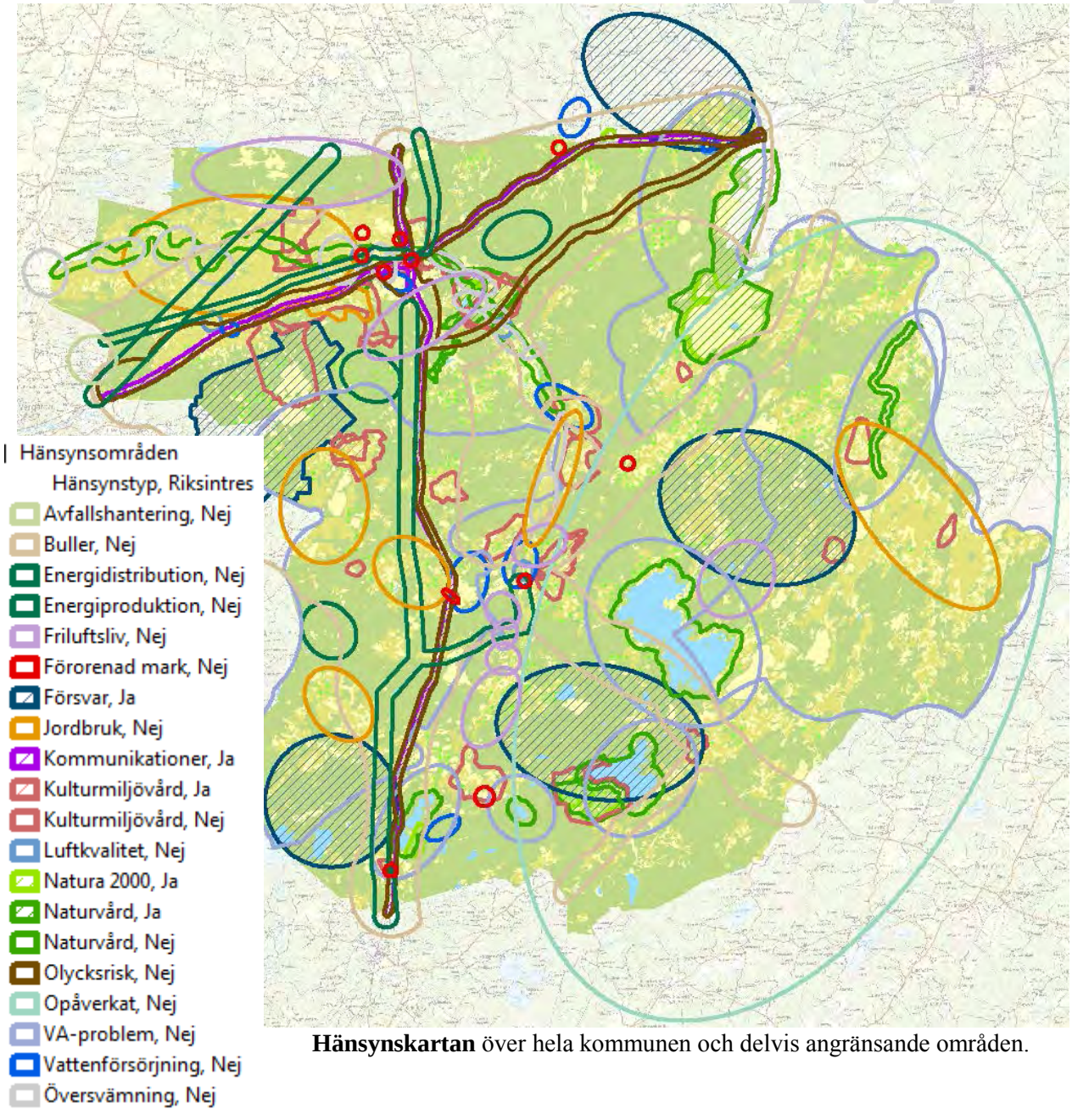
Rekommendationer

- Bildande av naturreservat och andra typer av skydd för att bevara biologisk mångfald och unika livsmiljöer bör främjas och samordnas med kommunens planering.
- Tätortsnära skogar bör värnas och skötas så att de har ett rekreativt värde för de närboende.
- Exploatering ska ske på ett sådant sätt att skogsbruket inte försvåras.

Samrådsförslag

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Areella näringar

- Kommunens roll som livsmedelsproducent bevaras och bidrar till att en, både lokal och regional, resiliens (tålighet) mot omvärldsförändringar inte urholkas.
- Genom att värna bevarandevärda natur-/kulturmiljövärden och biologisk mångfald framför kortsiktiga ekonomiska intressen kan mer långsiktiga intressen gynnas, både ekologiska och ekonomiska.
- Analyser av exploateringens lokaliseringsalternativ leder till att jordbruksmark inte tas i anspråk för andra ändamål om det inte är absolut nödvändigt för att tillgodose ett annat allmänt intresse.
- Samverkan mellan skogsbrukare och kommunen kan ge invånare bättre tillgång till rekreation.
- Skogsmarkens värde för biologisk produktion bevaras.

Hänsynskartan över hela kommunen och delvis angränsande områden.

Samhällsviktiga verksamheter

Energiproduktion

Område särskilt lämpligt för anläggning för energiproduktion och där möjligheten att utnyttja området för sådant ändamål bör eller ska värnas. Herrljunga kommun har pekat ut områden lämpliga för vindbruk i ett tidigare tillägg till översiktsplanen. Av dessa ursprungligen fem områden kvarstår tre i detta planförslag, se förklaring under Totalförsvar, samt närmare beskrivning i kapitlet Tematiska delar: Vindbruk.

Energidistribution

Område särskilt lämpligt för anläggning för energidistribution och där möjligheten att utnyttja området för sådant ändamål bör eller ska värnas. Snett över kommunens nordvästra hörn passerar en del av Svenska kraftnäts stamnät med en 400 kV ledning och tvärs igenom kommunen ungefär parallellt med järnvägen Älvsborgsbanan passerar en del av regionnätet med 40 kV ledning.

Kommunikationer

Område särskilt lämpligt för kommunikationsanläggning och där möjligheten att utnyttja området för sådant ändamål bör eller ska värnas. I Hänsynskartan redovisas hänsynsområde för kommunikationer enbart för anläggningar med riksintresse, d v s järnvägarna. Övriga viktiga kommunikationer för kommunen är olika vägar, vilka redovisas i kapitlet Utvecklingsstrategi och i kartlagret *Länkar översiktligt.* Hur kommunikationerna bör utvecklas framgår av kapitlet Användning: Transportsystem, och av Användningskartan och lagret *Transportsystem.* Hur kommunikationerna bör respekteras vid nybebyggelse beskrivs i kapitlet Användning: Landsbygd.

Vattenförsörjning

Område särskilt lämpligt för anläggning för vattenförsörjning och där möjligheten att utnyttja området för sådant ändamål bör eller ska värnas. Vid Mollasjön föreslås ett nytt bostadsområde då det är lämpligt som ett s.k. LIS-område (se kapitlet Tematiska delar, LIS-områden, Mollasjön). Med hänsyn till sjön och förslagets omfattning bör området så småningom bli ett kommunalt VA-verksamhetsområde. Därför pekas ett större område söder om sjön ut som ett hänsynsområde för eventuell framtida grundvattentäkt.

Avfallshantering

Område särskilt lämpligt för avfallsanläggning och där möjligheten att utnyttja området för sådant ändamål bör eller ska värnas. Herrljunga delar avfallsanläggningen Tumberg med Vårgårda kommun och själva deponin ligger i Vårgårda men säkerhetsavståndet om 500 meter sträcker sig in i Herrljunga.

Samrådsförslag

Försvar

Område som bör skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen, eller som ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av totalförsvarets anläggningar.

I kommunen finns stora arealer av intresse för totalförsvaret, utöver Remmene skjutfält även fyra jämnstora områden ytterligare för ospecificerat ändamål. Samtliga är av riksintresse. I Hänsynskartan utritas Remmene skjutfält med sin exakta utbredning medan de övriga fyra, som försvarsmakten kallar för influensområde övrigt, ges en schematisk symbol för att markera skillnaden. Generellt utgör dessa områden ingen större intressekonflikt med alternativ markanvändning, utöver att kommunen stryker två av fem utpekade områden för vindbruk i det tidigare antagna tematiska tillägget till ÖP2006 från 2011.

Rekommendationer för Samhällsviktiga verksamheter

- Utpekade områden för samhällsviktiga verksamheter är av sådan dignitet att kompromisser ej bör göras avseende deras funktion och geografi, och förnyelse i närheten där verksamheten kan ha/få en påverkan bör utvärders noga, avståndet är relativt.
- I eller i närheten av område för Energiproduktion och Energidistribution ges inte bygglov för bostad eller annat ändamål där människor vistas längre stunder.
- Regler och råd avseende byggande nära väg och järnväg ska beaktas.
    - Säkerhetsavstånd till allmänna vägar ska respekteras, liksom utökat byggnadsfritt avstånd om 30 meter som gäller längs vägarna 181, 182 och 183. Inom tätort och detaljplan och bygglov görs prövningar i varje enskilt fall.
    - Inom en zon på 50 meter ska ny bebyggelse eller andra åtgärder prövas med hänsyn till buller och/eller vibrationer från järnvägen. Hänsyn ska även tas till järnvägens antagna utveckling.
    - Inom en zon på 100 meter från väg eller järnväg med farligt gods skall riskbedömning göras för ny bebyggelse enligt Länsstyrelsens rekommendation.
- För kommunens framtida vattenförsörjning är det angeläget att dels etablera en reservvattentäkt och dels att en eventuell befolkningsutveckling i kommunens södra del kan vattenförsörjas, varför en utredning bör göras gällande detta, förslagsvis i utpekat område söder om Mollasjön.
- Utöver säkerhetsavståndet runt avfallsanläggningen Tumberg så ska ett vidare influensområde beaktas vid bygglovprövning kring området, avseende buller och lukt/luftföroreningar.
- Gällande restriktioner för Remmene skjutfält ska respekteras och annan markanvändning än nuvarande är inte inom överskådlig tid aktuell inom eller i direkt anslutning till det geografiska området. För försvarsmaktens övriga influensområden i kommunen råder restriktioner för uppförande av höga objekt medan enstaka lågbebyggelse inte nödvändigtvis står i konflikt med försvarets intressen, dock ska försvarsmakten alltid remitteras plan- och lovärenden.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Samhällsviktiga verksamheter

- Samhällsviktiga verksamheters funktioner säkerställs för framtida behov
- Människors hälsa och säkerhet tryggas från negativ påverkan från samhällsviktiga verksamheter.

Samrådsförslag

Miljö, hälsa och säkerhet

Buller

Område där särskild hänsyn bör tas till att området är eller kan vara påverkat av buller. Trafiken på järnväg och väg orsakar buller i kommunen och till viss del även verksamhet på försvarets skjutfält i Remmene vid vissa tider. Västra stambanan som frekvent trafikeras av såväl snabba persontåg som godståg utgör den mesta bullerkällan som främst påverkar Herrljunga tätort men även mindre samhällen utefter sträckningen, såsom den före detta tätorten Fåglavik och Remmenedal. Trafiken på Älvsborgsbanan går mindre frekvent och med lägre hastigheter och genererar därmed inte lika omfattande bullerstörningar. Utmed de mest trafikerade vägarna i kommunen, väg 181, 182, 183, 1848, 1933/1929 samt 2516, förekommer buller i någon grad, vilket markeras i Hänsynskartan som schematiska zoner tillsammans med järnvägarna och skjutfältet.

Rekommendationer

- Gällande gränsvärden för buller ska beaktas vid planering och byggande, liksom störningar såsom vibrationer från järnvägstrafik.
- Då den mesta bullerkällan i kommunen samtidigt utgör den strategiskt viktigaste anläggningen i kommunen, alltså järnvägen, sett till möjligheterna till hållbar utveckling så kan avsteg motiveras inom centrala delar av Herrljunga och Ljung tätorter som utgör mycket goda pendlingslägen.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Buller

- Genom att beakta gränsvärden minimeras hälsoproblem kopplade till bullerstörningar vilket ger en vinst i form av minskat lidande och uteblivna kostnader för ohälsa och bullerdämpande åtgärder i efterhand.
- Mindre avsteg från gränsvärden i de mest strategiska lägena centralt i tätorterna med tågstation innebär möjligheter till en överflyttning till mer hållbart resande, vilket ger vinster för social, ekonomisk och framförallt miljömässig hållbarhet med bland annat minskad klimatpåverkan.

Dåliga grundförhållanden

Områden där särskild hänsyn bör tas till att området helt eller delvis kan bestå av mark som gör att det kan vara olämpligt att bebygga, eller där särskilda åtgärder måste vidtas för att ny bebyggelse ska kunna komma till stånd. Herrljunga kommun bedöms inte ha några särskilda sådana områden. Avseende markradon består största delen av kommunen av lågrisk- eller normalriskområden enligt miljökontorets undersökning 1991. Inga markeringar görs i Hänsynskartan.

Rekommendationer

- Inför nybyggnation bör radonhalten i den aktuella marken undersökas för att från början anpassa bebyggelsen efter förhållanden på platsen och undvika senare kompletteringsåtgärder.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Dåliga grundförhållanden

- Att bygga rätt från början är kostnadseffektivt och kända förhållanden stärker fastighetens värde.

Samrådsförslag

Förorenad mark

Områden där särskild hänsyn bör tas till att marken i området är eller kan vara förorenad. I kommunen finns en plats som Länsstyrelsen bedömer har mycket stor risk för markföroreningar och det är Molla sågverk långt i söder. Stor risk bedöms föreligga på flera platser i anslutning till tätorterna, Herrljunga och Ljung-Annelund, eller äldre mindre samhällen, nämligen Fåglavik och Mollaryd samt Skölvene. Nämnda platser markeras ut i Hänsynskartan. Statusbedömningen kan dock ändras så för en aktuell överblick hänvisas till Länsstyrelsens webb-GIS.

Rekommendationer

- Iaktta försiktighet vid förnyelse kring markerade platser och även platser med bedömt lägre risk.
- Vid detaljplaneläggning som berör eller influeras av potentiellt förorenat område bör en fördjupad studie göras.
- Vid markförsäljning och/eller ändrad användning i ett potentiellt förorenat område ska ställas krav på undersökning och eventuell sanering.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Förorenad mark

- Genom att följa försiktighetsprincipen undviks negativa effekter på människors hälsa orsakade av markföroreningar.
- En successiv kunskapshöjning skapas när förändringar kräver utredningar och efter sanering minskar negativ påverkan från föroreningar på både människor, djur och natur.

Luftkvalitet

Område där särskild hänsyn bör tas till att området är eller kan vara påverkat av lukt eller andra luftföroreningar. En 300-metersradie har markerats i Hänsynskartan runt samtliga reningsverk i kommunen. Även utanför denna zon kan restriktioner för nybebyggelse vara aktuellt beroende på platsens förutsättningar.

Rekommendationer

- 300 meter rekommenderas som minsta avstånd till bostadsbebyggelse från reningsverk.
- Det är viktigt att ta höjd för ett framtida behov av utbyggnad av kommunala reningsverk där olägenheterna kan öka och därmed påverka ett större område.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Luftkvalitet

- Boendes hälsa och trivsel värnas.
- Fastigheters värde påverkas inte negativt av försämrad luftkvalitet.

Olycksrisk

Område där särskild hänsyn bör tas till risken för explosion, gasutsläpp och andra olyckor. De stora riskerna för kommunen är förknippade med kommunikationer. Transportleder för farligt gods är markerade i Hänsynskartan.

Samrådsförslag

Västra stambanan är kraftigt belastad med farligt godstransporter, vilka även kan göra uppehåll på bangårdsområdet i Herrljunga tätort. De farliga transporterna på järnvägen, både Stambanan i öst-västlig riktning och Älvsborgbanan i nord-sydlig riktning innebär att riskzoner finns utmed dessa spårdragningar. Järnvägsspåren innebär att stora delar av befintlig bebyggelse i tätorterna omfattas av riskzoner.

I kommunen är väg 181 sekundär transportväg för farligt gods till och från E20 och RV47 som är primära transportvägar. Det är främst petroleumprodukter som transporteras. Sekundära transportvägar ska inte användas för genomfartstrafik. Nuvarande sträckning av väg 181 är ett problem avseende farligt godstransporter. Transporterna går genom skyddsområden för vattentäkt vilket innebär en uppenbar risk för vattenförsörjningen om en olycka med stort läckage skulle inträffa.

Rekommendationer

- Risken för en olycka med farligt gods på Västra stambanan ska beaktas vid detaljplanering och byggande i närheten av banan.
  - Nya bostadsområden etableras utanför en skyddszon på 100 meter.
- Evakueringsplaner ska finnas för att evakuera människor vid en olycka.
- Uppställning nattetid av godstransporter med farligt gods på bangårdsområdet ska minimeras.
- Uppställningsplats för vägburna transporter av farligt gods ska iordningställas utanför tätorten.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Olycksrisk

- Omfattningen av skador vid en olycka minskar när känslig markanvändning lokaliseras med ett säkerhetsavstånd och farligt gods inte gör längre uppehåll i tätbebyggd miljö.

VA-problem

Områden där särskild hänsyn bör tas till att anläggningarna för vatten och avlopp är bristfälliga och där detta måste åtgärdas innan ny bebyggelse ska kunna komma till stånd. Kommunens miljökontor genomför en systematisk avloppstillsyn i hela kommunen där genomgången för närvarande har täckt in ungefär halva kommunens yta. De områden som ännu inte har blivit inspekterade är därför markerade i Hänsynskartan för att uppmärksamma att status för Va-anläggningarna här ännu är okänd. Det behöver alltså inte betyda att dessa är bristfälliga utan bara att risken finns. Områden som är inspekterade och därmed inte markerats i kartan är inte genomgående godkända men kunskap om eventuella brister finns. I Hänsynskartan finns i lagret *VA-problem* även markerat områden runt sjöarna Sämsjön, Sandsken, Stensjön och Mollasjön som en påminnelse om att dessa vattenmiljöer är extra känsliga för effekter av bristande avloppslösningar.

Vattenkvalitet

Område där särskild hänsyn bör tas till att området är eller kan vara påverkat av vattenföroreningar. Kommunens större sjöar och vattendrag (Sämsjön, Sandsken, Nossan och Lidan) har gemensamt att de inte uppnår en god kemisk status och att de uppnår en måttlig ekologisk status. Det bedöms föreligga risk för att varken god ekologisk eller kemisk status kan uppnås till år 2021. Nossan har haft problem med övergödning och flödesförändringar vilka har bättrats, men problem kvarstår med miljögifter (exkl. kvicksilver) för kommunens alla stora vattendrag och sjöar. Inga markeringar görs i Hänsynskartan.

Samrådsförslag

Rekommendationer för VA-problem och Vattenkvalitet

- Vid bygglov beaktas beskrivna områdens status och känslighet avseende vatten och avlopp.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för VA-problem och Vattenkvalitet

- Nytillkommande bebyggelse och verksamheter ska inte förvärra problemen eller vattenkvaliteten

Översvämning och Erosion

Område där särskild hänsyn bör tas till risken för översvämning samt ras, skred eller stranderosion. Riskerna för skred och ras i kommunen bedöms vara små. Risken för översvämning är inte heller stor, trots detta krävs vaksamhet vid höga vattenflöden i Nossans dalgång, speciellt med hänsyn till ett framtida varmare och blötare klimat. I Hänsynskartan finns ett antal markeringar där det kan finnas risk för att Nossan kan svämma över vid extrema flöden. Vid förnyelse i närheten av dessa områden bör en närmare översvämningsanalys göras i planskedet.

Rekommendationer

- Genomför riskanalyser för översvämning, ras/skred/erosion inför förnyelse i närheten av Nossan.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Översvämning och Erosion

- Genom att bedöma risknivåer före beslut kan stora materiella skador undvikas i framtiden.

Riksintressen

I Herrljunga kommun finns riksintressen inom fyra kategorier med ett flertal objekt inom vardera kategori. Riksintressena utgörs inte enbart av själva anläggningen eller det geografiskt utpekade området utan omfattar även ett så kallat influensområde. Vanligtvis går det inte att tydligt avgränsa eller definiera detta område utan bedömningar behöver göras i varje enskilt fall, utifrån influensfaktorer.

Naturvård och kulturmiljövård

I kommunen finns tre naturvårdsområden som är skyddade med riksintresse: *Orraholmen/Kärragården/Hulegården*, *Ramlamossen* och *St. Mollungen*. De två senare är även utpekade Natura 2000-områden.

I kommunen finns tre kulturmiljöområden som är skyddade med riksintresse: Fölene, Jällby och Hov, beskrivningar från RAÄ (Riksantikvarieämbetet) nedan.

Fölene är en fornlämningsmiljö med ett av Västergötlands största gravfält, väl exponerat i landskapet och avspeglar områdets stora betydelse under förhistorisk tid. Uttryck för riksintresset: Järnåldersgravfält med närmast 200 fornlämningar bestående av högar, domarringar, resta stenar, treuddar och stensättningar, två runstenar vid Fölene medeltida kyrka.

Samrådsförslag

Jällby är en kyrkby med en av Västergötlands få bevarade medeltida timmerkyrkor i ett odlingslandskap med lång kontinuerlig hävd från stenåldern. Uttryck för riksintresset: Fornlämningsmiljö med hällkista, ensamliggande stensättningar och rösen, fyra järnåldersgravfält, Jällby timmerkyrka från tidigt 1600-tal, Jällby kyrkby med väl sammanhållen, huvudsakligen outskiftad, bebyggelse.

Hov är ett småskaligt odlingslandskap på gränsen till det sydsvenska höglandet med varierade fornlämningsmiljöer från brons- och järnåldern som tydligt visar områdets långa utnyttjande. Uttryck för riksintresset: Fyra järnåldersgravfält varav ett med resta stenar och de andra med högar, ensamliggande rösen, stensättningar och domarringar, kyrkbyn kring Hovs kyrka med delvis outskiftad bebyggelse.

Natura 2000

Område som utpekats som s.k. Natura 2000-område enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2, och där natur- och kulturvärdena inte får påtagligt skadas. Natura 2000 är ett nätverk av skyddsvärda naturområden som EU-länderna kommit överens om är av gemensamt intresse. Inom Natura 2000-område krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Alla Natura 2000- områden är också av riksintresse för naturvården.

I kommunen finns ett (1) utpekande enligt Fågeldirektivet, *Ramlamossen* i kommunens nordöstra del, och tre (3) utpekade områden enligt Art- och habitatsdirektivet: *Stora Mollungen* (ädellövskog) som också är riksintresse för naturvården och naturreservat, *Bokskogen* vid Mollasjöns sydöstra strand (med anor från 1600-talet, även skyddad som naturreservat), samt ett mindre område på *Orraholmen* inuti ett större naturområde klassat som riksintresse.

Järnväg

De båda järnvägarna som går genom Herrljunga kommun, Västra stambanan och Älvsborgsbanan, är av riksintresse. Influensfaktorer kan exempelvis vara buller, vibrationer, luftkvalitet, barriäreffekter, påverkan på vattnets flöden och nivåer, trafiksäkerhet, elsäkerhet och transporter av farligt gods.

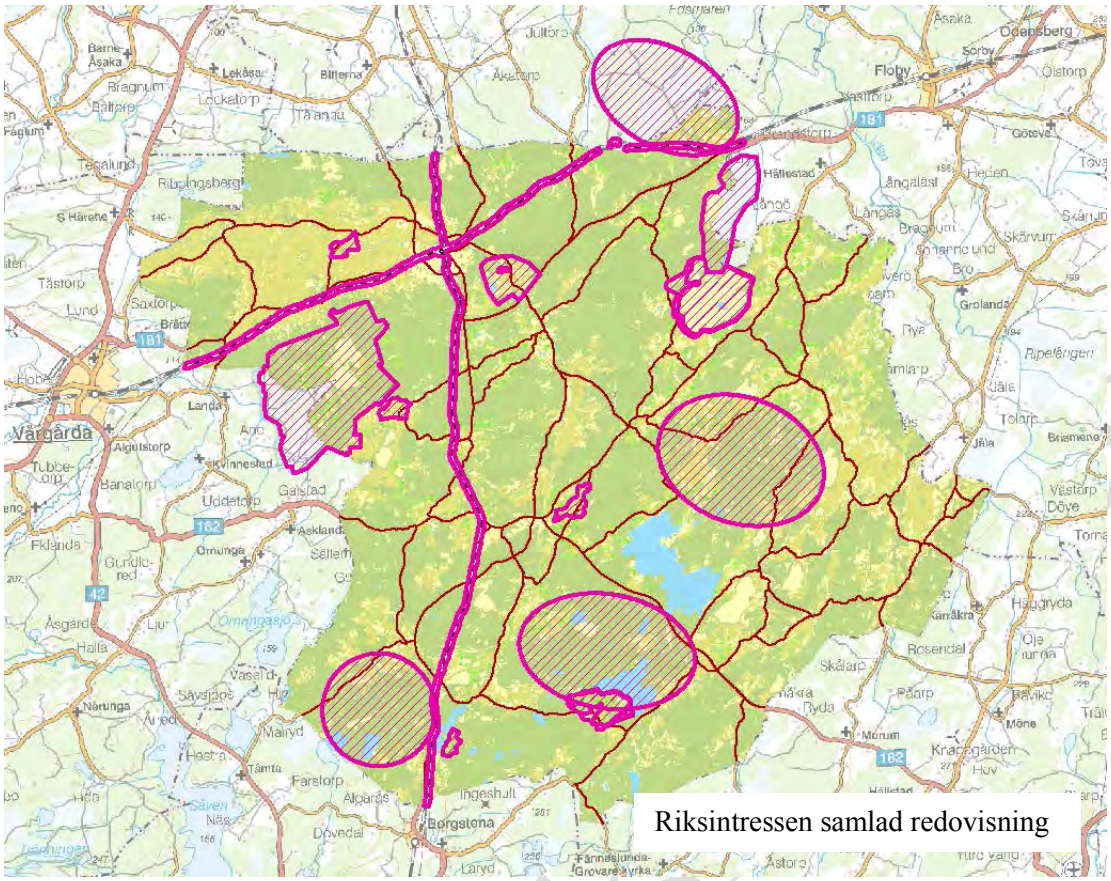
Västra stambanan är Sveriges första färdigbyggda stambana och den var klar redan 1862. Sträckningen går mellan Göteborg och Stockholm via bland annat Herrljunga, Skövde, Hallsberg, Katrineholm och Södertälje. Banan är dubbelspårig, elektrifierad och fjärrblockerad och trafikeras av både person och godstrafik. Sträckan mellan Alingsås och Göteborg är hårt belastad av pendeltåg.

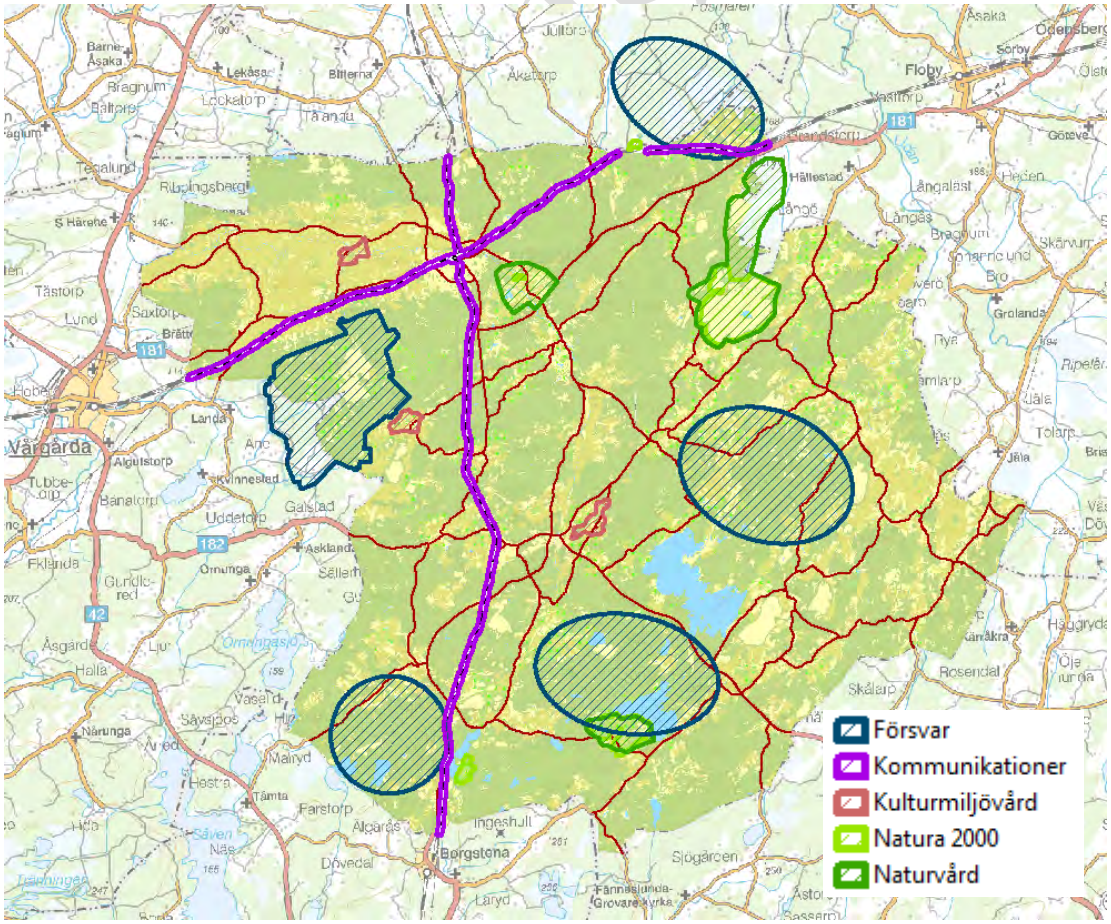
Älvsborgsbanan är en enkelspårig järnväg mellan Borås och Uddevalla via bl. a. Herrljunga, Håkantorp, Öxnered och Vänersborg. Banan är elektrifierad och fjärrstyrd mellan Uddevalla och Herrljunga medan den sköts manuellt ned till Borås. Trafiken består främst av regionala persontåg, men banan är även omledningsbana för godståg. Till stora delar har banan en lägre standard med skarvspår.

Totalförsvar

Längst i väst i kommunen ligger Remmene skjutfält som till viss del även ligger i Vårgårda kommun. Det har omväxlande varit klassat som riksintresse och är det för närvarande. Utöver detta namngivna objekt har Totalförsvaret även klassat områden med okänd funktion som riksintresse, vilka redovisas inklusive sina influensområden – dessa objekt kallas för *Influensområden övrigt riksintresse*. Hur detta hanteras i översiktsplanens kartredovisning beskrivs tidigare i detta kapitel under Samhällsviktiga verksamheter: Försvar.

Samrådsförslag

Riksintressen samlad redovisning

Försvar
Kommunikationer
Kulturmiljövård
Natura 2000
Naturvård

Rekommendationer för Riksintressen

- Områden som är av riksintresse för natur- och kulturmiljövård, inklusive Natura 2000, skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.
- Områden som är av riksintresse för anläggningar för järnväg och totalförsvar skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Riksintressen

- Nyttorna av riksintressena säkras för framtiden både lokalt, regionalt och nationellt.
- De begränsningar som riksintressena innebär för diverse lokal exploatering kan hämma lokal tillväxt på kort sikt.

Mellankommunala frågor

Nedan listas de frågor som berör en eller flera andra kommuner utöver Herrljunga. Samtliga återfinns som rubriker i dokumentet och de listas i den ordning de har i innehållsförteckningen.

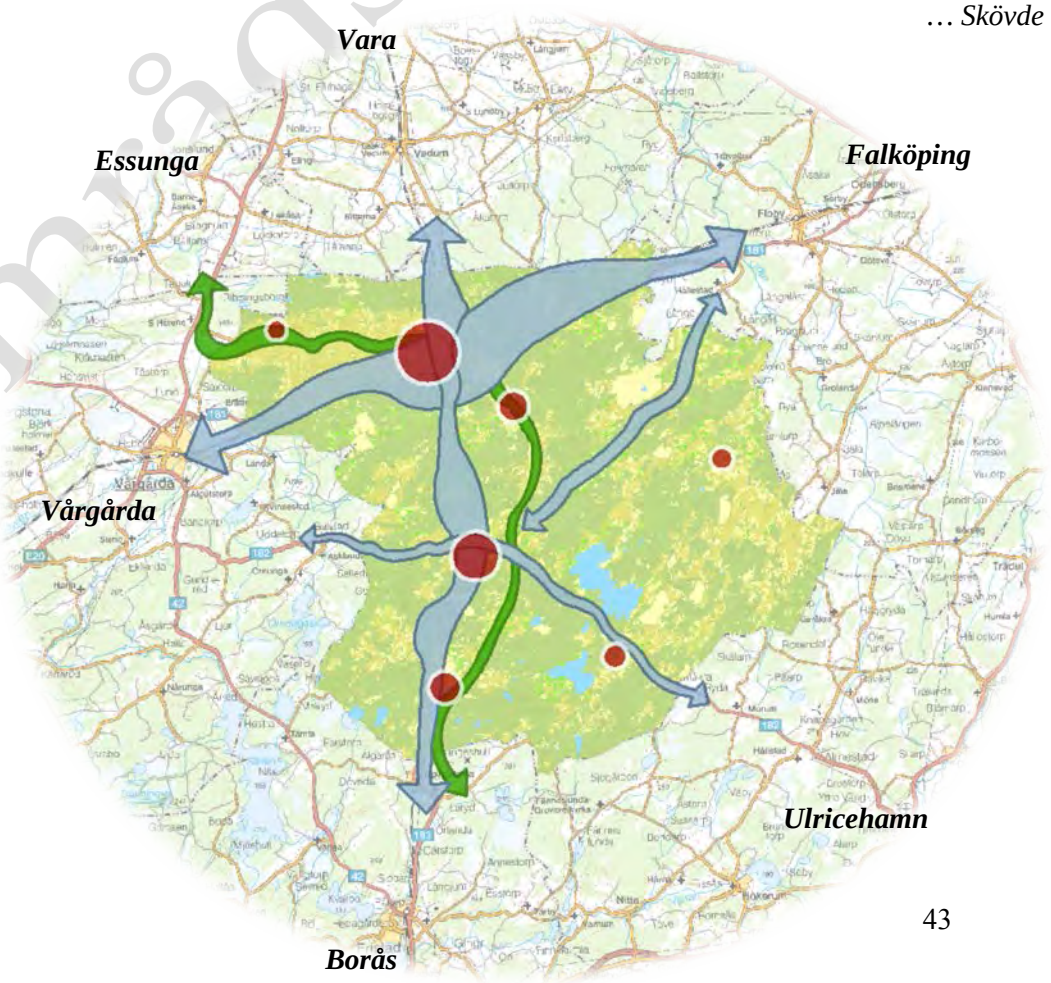
- Utvecklingsstrategi
- Transportsystem
- Kollektivtrafik
- Naturvård
- Opåverkat
- Friluftsliv
- Jordbruk
- Energiproduktion
- Energidistribution
- Avfall
- Försvar
- Vattenkvalitet
- Riksintressen
- Bostadsförsörjning
- Vindbruk

… Stockholm

… Skövde

Alingsås…

Göteborg…

Samrådsförslag

Relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling

Regeringens strategi för hållbar utveckling identifierar fyra strategiska utmaningar för hela landet:

- Bygga samhället hållbart
- Stimulera en god hälsa på lika villkor
- Möta den demografiska utmaningen
- Främja en hållbar tillväxt.

Genom att planera för kommunens utveckling med dessa utmaningar i åtanke skapas goda förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling.

Boverket har nyligen (november 2015) föreslagit sju uppföljningsbara mål för en hållbar fysisk samhällsplanering, i stället för de drygt 100 mål som finns i dag inom den fysiska samhällsplaneringen. De sju föreslagna målen täcker in samtliga 21 politikområden som bedöms påverka fysisk samhällsplanering och lyder:

- Bostäder efter människors behov
- Attraktiva livsmiljöer
- God tillgänglighet i vardagen
- Bättre resurshushållning
- Långsiktig livsmedelsförsörjning
- En funktionell grönstruktur
- Färre olyckor

Följande nationella mål är särskilt relevanta för översiktsplaneringen i Herrljunga kommun:

Nationellt mål	Målområde
Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.	*Målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet*
Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	*Målet för bostadsmarknadspolitiken*
Långsiktigt hållbara byggnadsverk. En väl fungerande konkurrens i bygg- och fastighetssektorn.	*Mål för byggande*
Underlätta studenters och ungas boende. Fortsätta bredda stödet för boendelösningar för äldre så att fler äldre får möjlighet att välja en fungerande boendeform t.ex. i form av trygghetsbostäder eller särskilt boende	*Delmål för bostadsmarknadspolitiken*

Samrådsförslag

Anpassa byggnader och byggda miljöer till kretsloppssamhällets krav och kraven på sund inomhusmiljö och god tillgänglighet för alla. Skapa bättre livsvillkor i utsatta bostadsområden. Förstärka olika orters attraktionskraft för människor och företag. Utveckla markanvändningsmönster som främjar städernas kretsloppsanpassning.		*FN:s Habitatdeklaration (1996)*
Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.		*Mål för miljöpolitiken, generationsmålet och 16 miljökvalitetsmål.*
Hållbar bebyggelsestruktur	Kulturvärden i bebyggd miljö	*Miljömålet God bebyggd miljö, preciseringar (2012)*
Hållbar samhällsplanering	God vardagsmiljö	
Infrastruktur	Hälsa och säkerhet	
Kollektivtrafik, gång och cykel	Hushållning med energi och naturresurser	
Natur och grönområden	Hållbar avfallshantering	
Kvalitet och skönhetsaspekter skall inte underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden. Kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer skall tas till vara och förstärkas. Offentligt och offentligt stött byggande, inredande och upphandling skall på ett föredömligt sätt behandla kvalitetsfrågor.		*Övergripande mål för politikområdet arkitektur, form och design*
Tillgänglig natur för alla Tillgång till natur för friluftsliv Attraktiv tätortsnära natur Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling Skyddade områden som resurs för friluftslivet Friluftsliv för god folkhälsa		*Mål för friluftslivspolitiken*
Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.		*Målet för jämställdhetspolitiken*
Samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet.		*Mål för funktionshinderspolitiken*
Ett effektivt system för mottagande och introduktion för nyanlända		*Mål för integrationspolitiken*
En god tillgång till kommersiell och offentlig service för medborgare och näringsliv i alla delar av landet.		*Mål för tillväxtpolitiken*

Samrådsförslag

Transportsystemet utformas så att det är användbart för personer med funktionsnedsättning. Barns möjligheter att själva på ett säkert sätt använda transportsystemet, och vistas i trafikmiljöer, ökar. Förutsättningarna för att välja kollektivtrafik, gång och cykel förbättras.	*Mål för transportpolitiken*
Det övergripande målet för energipolitiken är att på kort och lång sikt trygga energitillgången på konkurrenskraftiga villkor. Energipolitiken ska skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg inverkan på hälsa, miljö och klimat. Energipolitiken ska också underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle. Härigenom främjas en god ekonomisk och social utveckling i hela Sverige. Mål för den svenska klimat- och energipolitiken till år 2020 är: - 40 procent minskning av klimatutsläppen - minst 50 procent förnybar energi - 20 procent effektivare energianvändning - minst 10 procent förnybar energi i transportsektorn	*Mål för energipolitiken*
Målet för näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.	*Mål för näringspolitiken*
Målet för IT-politiken är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.	*Mål för IT-politiken*
Regeringen har tillsatt en parlamentarisk kommitté (Dir. 2015:73) för att lägga grunden för en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. Jordbruks- och landsbygdspolitiken ska medverka till att främja livskraftiga företag, attraktiva natur- och kulturmiljöer och omställningen till ett hållbart samhälle. Skogspolitiken har två jämställda mål: Produktionsmålet, som innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning, och Miljömålet, som innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras samt den biologiska mångfalden och den genetiska variationen i skogen ska säkras. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas.	*Mål för areella näringar, landsbygd och livsmedel*

Samrådsförslag

Regionala planer och program med relevans för översiktsplaneringen i Herrljunga kommun:

”*Västra Götaland 2020- Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020*” är regionens RUP, regional utvecklingsplan, och utgör ramarna för det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet. Utgångspunkt för strategin är ”Vision Västra Götaland – det goda Livet” som Västra Götalandsregionen antog år 2005.

”Regionalt serviceprogram i Västra Götaland 2014-2018” ska stimulera till en god tillgänglighet till offentlig och kommersiell service på landsbygden och glesbefolkade områden, vilket är en direkt avgörande fråga för en landsbygdskommun som Herrljunga.

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland har övergripande målet att kollektivtrafikens marknadsandel ska öka samt ett antal stödjande mål, som att själva kollektivtrafikresandet ska dubblas till år 2025 samt ökad tillgänglighet och nöjdhet och minskad klimatpåverkan. Ett hållbart resande har sin grund i en hållbar samhällsplanering och infrastruktur där lokaliseringsprinciper är en viktig faktor.

”*Klimatstrategi för Västra Götaland”* är ett regionalt strategidokument som ska stimulera till att regionala parter tecknar överenskommelser för ett klimatfrämjande arbete. Bland sex strategiska fokusområden i strategin finns Effektiv energianvändning i bostäder och lokaler, effektiv logistik och mobilitet samt fossilfria energikällor.

”Regionala miljömål för Västra Götaland” är regionala tilläggsmål till de nationella miljömålen och ska lyfta fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser. Av särskild relevans för översiktsplaneringen är tilläggsmålen under miljömålet God bebyggd miljö:

1. Lätt att gå, cykla och åka kollektivt
2. Många åker kollektivt
3. Nära till naturen
4. Synliggjorda ekosystemtjänster i den fysiska planeringen
5. Bevarad tätortsnära skog och brukningsvärd jordbruksmark
6. Värnade kulturhistoriska och arkitektoniska värden
7. God ljudmiljö
8. Minskad energianvändning i bostäder och lokaler
9. Samhället anpassas till klimatförändringarna

Förslaget till översiktsplan tar särskilt fasta på tilläggsmål nummer 1 och 2 då det för dessa mål finns mycket god utvecklingspotential i Herrljunga. Tilläggsmål 3, 5, 6 och 9 har också påverkat förslaget medan mål 7 är svårare att uppnå i Herrljunga på grund av järnvägstrafiken, vilket visar på en målkonflikt mellan mål 1-2 och 7. Mål 4 har delvis beaktats i förslaget men bör tydliggöras i den kommande rullande översiktsplaneringsprocessen där ekosystemtjänster kan hanteras som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen eller som ett planeringsunderlag. Mål 8 är inte relevant i översiktsplanen.

Samrådsförslag

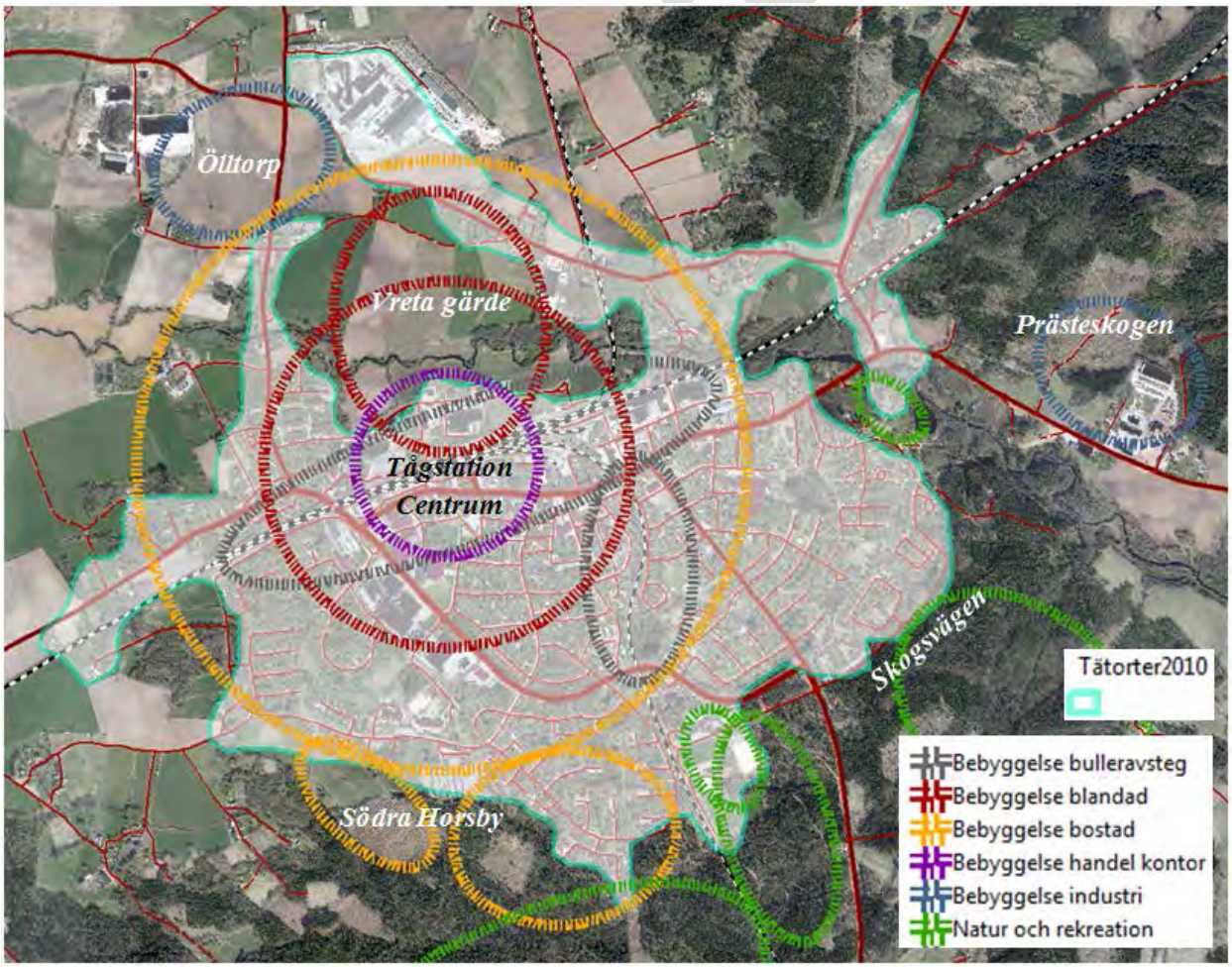
Tematiska delar

Tätorter

Enligt SCB:s tätortsstatistik från 2010 har Herrljunga tre tätorter: Herrljunga, Ljung och Annelund. De två senare hanterar kommunen som en tätort under benämningen Ljung-Annelund. Tidigare, 2005, räknades även Fåglavik som en tätort men invånarantalet är inte längre tillräckligt. Ny tätortsstatistik publiceras 2016-10-19 och avser läget den 2015-12-31. Orten Hudene sydost om Herrljunga räknas inte rent kvantitativt som en tätort men har ändå många typiska tätortsdrag och ges därför plats i detta avsnitt.

Herrljunga tätort

Karaktäristiskt för den fysiska utformningen i Herrljunga tätort är **småstaden**, med dess småskalighet och många välbevarade byggnader och offentliga rum; **järnvägsknutpunkten,** med människor i rörelse, mötes- och pendlingsmöjlighet; **trädgårdsstaden**, med känslan av lugn/friare tid nära överallt; **blandstad med bostäder och verksamheter** i kontakt, som ger närhet till arbete och liv/rörelse dagtid; **kvartersstad** i centrum ger många fördelar med skyddade innergårdar, halvoffentliga rum för de boende och verksamma i fastigheterna. Dessa värden ska stärkas genom kommunens arbete med att utveckla det offentliga rummet med hjälp av planläggning för bebyggelse, trafiklösningar och gestaltningen av rumsligheten som skapas genom dessa element, t ex gator, torg och rekreationsmiljöer.

Rekommendationer

För generella rekommendationer för tätorter se kapitlet Utvecklingsstrategi: Bebyggelse och Transporter och teknisk försörjning, kapitlet Användning > Områdesanvändning > Stadsbygd och Grönområden, och Trafiksystem > Gång- och cykeltrafik, Biltrafik och Lågfartszon.

- Torgen är tätortens viktigaste offentliga rum och ska förnyas.
  - **Torget vid stationshuset** är ett strategiskt viktigt utvecklingsområde, i kapitlet Utvecklingsstrategi: Bebyggelse, utpekas torget som kommunens enda Kärna. Södra uppgången från järnvägsstationens perronger är en allt viktigare entré till Herrljunga tätort. I en första etapp kommer det att läggas speciell omsorg på utformningen av platsen närmast uppgången i samband med ombyggnaden av stationshuset. Ombyggnaden kommer att ge en ny vänthall i direkt anslutning till uppgången och nya entréer. Nya trafiklösningar för cykel inklusive parkering är centrala i förnyelsen och ska ges rumslig prioritet.
  - **Torget vid kommunhuset** är ett centralt och viktigt offentligt rum för Herrljunga och det är sammankopplat med torget vid stationshuset via Storgatan som är ett av tätortens huvudsakliga utvecklingsstråk (se Utvecklingsstrategi, Bebyggelse, Utvecklingsstråk). Torget behöver utvecklas mot en mer flexibel och tillgänglig plats, genom att öppna upp ytan och avlägsna omotiverade nivåskillnader. Även här är trafiklösningarna centrala för ett gott resultat.
  - **Nytt torg öster om Stadsparken** kan bredda upplevelsen av centrum söderut från stationsområdet. Här föreslås att torgrummet bildas mellan två punkthus, ”Hus i park”, intill stadsparken, där öppenheten medger den typen av husvolymer.

- Trafiklösningar ska utvecklas mot en högre tillgänglighet för gång- och cykeltrafikanter och en mer attraktiv gatumiljö.
  - Tätorten bör successivt utvecklas till att bli mer fotgängaranpassad, där gatumiljön så långt som möjligt utformas så att biltrafiken håller låg fart (cirka 30 km/tim) och så att gaturummet blir både tilltalande och säkert för gående och cyklande att röra sig i. TRAST, Trafik för en attraktiv stad, bör användas som stöd vid planeringen.
  - Tillgänglighet för bilister bör inte inskränkas men istället förändras och successivt jämställas med fotgängares och cyklisters behov samt behovet av att använda kvartersmark till mer effektiv exploatering, såsom nya bostäder och verksamheter.
  - Parkering inom tätorten bör flyttas från större samlande enheter på kvartersmark till längsgående parkeringsfält utmed Herrljungas breda gator, för att på så vis skapa en naturlig hastighetsdämpning och ett mer definierat gaturum.

- Värna närrekreationsmiljöer inom och i anslutning till tätorten
  - **Stadsparken** är hjärtat i tätortens grönstruktur och den har gamla anor. Parken behöver förnyas men hänsyn bör tas till flera viktiga aspekter: dess kulturhistoriska värde, dess funktion för intilliggande skolverksamhet, dess funktion som infiltrationsyta, dess roll som offentligt rum och öppen plats i stadsväven. Det som bör bevaras vid förnyelse är därmed parkens ursprungliga form och struktur, ytans flexibilitet, grönytor och träd med dess absorberande egenskaper, platsens tillgänglighet och villkorslöshet. Vad som kan utvecklas är parkens rumslighet och tydlighet, estetik och praktiska inslag, tillgängligheten och användbarheten liksom trygghetsaspekten.

Samrådsförslag

- **Ån Nossan** som rinner genom tätorten är kommunens gröna ryggrad och erbjuder många potentiella rekreationsmöjligheter. I samband med tätortsutveckling norrut mot Vreta tillgängliggörs en drygt kilometerlång sträcka längs Nossan som bör utvecklas till ett promenadstråk. Strandskyddet säkerställer att området prioriteras för närrekreation framför exploatering. Enstaka ingrepp invid strandlinjen kan bli aktuella för att stärka rekreationsfunktionen, t ex en framtida badplats.

- Föreslagna utbyggnadsområden för Stadsbygd ska utformas enligt rekommendationer i denna översiktsplan och med hänsyn till platsens befintliga värden och struktur
  - **Vreta gärde** är ett stort öppet landskap som ligger norr om Herrljunga centrum och tågstation, mellan ån Nossan och Vretavägen som är en del av tätorten. Marken används idag för jordbruk (se även Intressekonflikter). Dagens tätortsutbredning är till allra största del koncentrerad söder om Västra stambanan. Det innebär att Herrljunga tågstation ligger i utkanten av tätorten idag. Med inriktningen att öka andelen hållbart resande, det vill säga till fots, med cykel och tåg framför bilkörning är det angeläget att utveckla tätorten i närheten av tågstationen och centrum. Hela Vreta gärde ligger med gångavstånd till tågstationen och tätortsutveckling här ger även effekter på kringliggande områden som Vreta och Ölltorps industriområde som vävs ihop med tätorten med ny bebyggelse och infrastruktur. Se karta.
  - **Södra Horsby** är ett område längs tätortsgränsen i söder där en första etapp för bostäder är under byggnation i den västra delen av området. Tätortsutveckling föreslås vidare längs tätortsgränsen österut, på skogsmark. I området förekommer en del fornlämningar. Det är cykelavstånd till tågstationen och mycket nära till Horsbyskolan.
  - **Skogsvägen** är en matargata till bostadsområden längst österut i tätorten. Gatan har idag bara bebyggelse på ena sidan, på andra sidan börjar ett stort naturområde, Orraholmen (se mer i Utvecklingsstrategi: Natur och rekreation samt Hänsyn: Natur- och kulturmiljövärden och Riksintressen.) Skogsvägen föreslås utnyttjas för bostadsbebyggelse även på den östra sidan och längst in på vägen finns ett markområde avsatt för skolverksamhet för framtida behov.

- Föreslagna utbyggnadsområden för Verksamheter ska utformas enligt rekommendationer i denna översiktsplan och med hänsyn till platsens befintliga värden och struktur
  - **Prästeskogen** är ett skogsområde som ligger strax utanför tätorten i öster där det i anslutning redan finns verksamheter och även fjärrvärmeverk. Området lämpar sig för störande verksamheter då det ligger relativt avskilt men ändå med nära cykelavstånd från tätorten och närheten till Västra stambanan möjliggör eventuella framtida stickspår för godstransporter på järnväg till och från industriområdet.
  - **Ölltorp** är ett befintligt verksamhetsområde strax utanför tätorten längst i nordväst. Det finns utrymme för området att växa österut mot betongindustrin i Vreta och närmare tätorten. Marken används idag för jordbruk. En nybyggd gång- och cykelväg kopplar ihop centrum med verksamhetsområdena kring korsningen mellan väg 1921 och 1927.
  - **Bergagärde** ligger vid korsningen mellan väg 181 och 183 cirka 2 km söderut från tätortsgränsen. Det här området lämpar sig väl för etableringar med större ytanspråk och krav på god tillgång till transportinfrastruktur. Läget är särskilt gynnsamt när väg 181 är utbyggd med ny sträckning söder om Herrljunga tätort och en fyrvägskorsning skapas i Bergagärde. När även väg 183 är utbyggd mellan Herrljunga och Ljung-Annelund föreslås att en ny central för räddningstjänsten lokaliseras till platsen.

Samrådsförslag

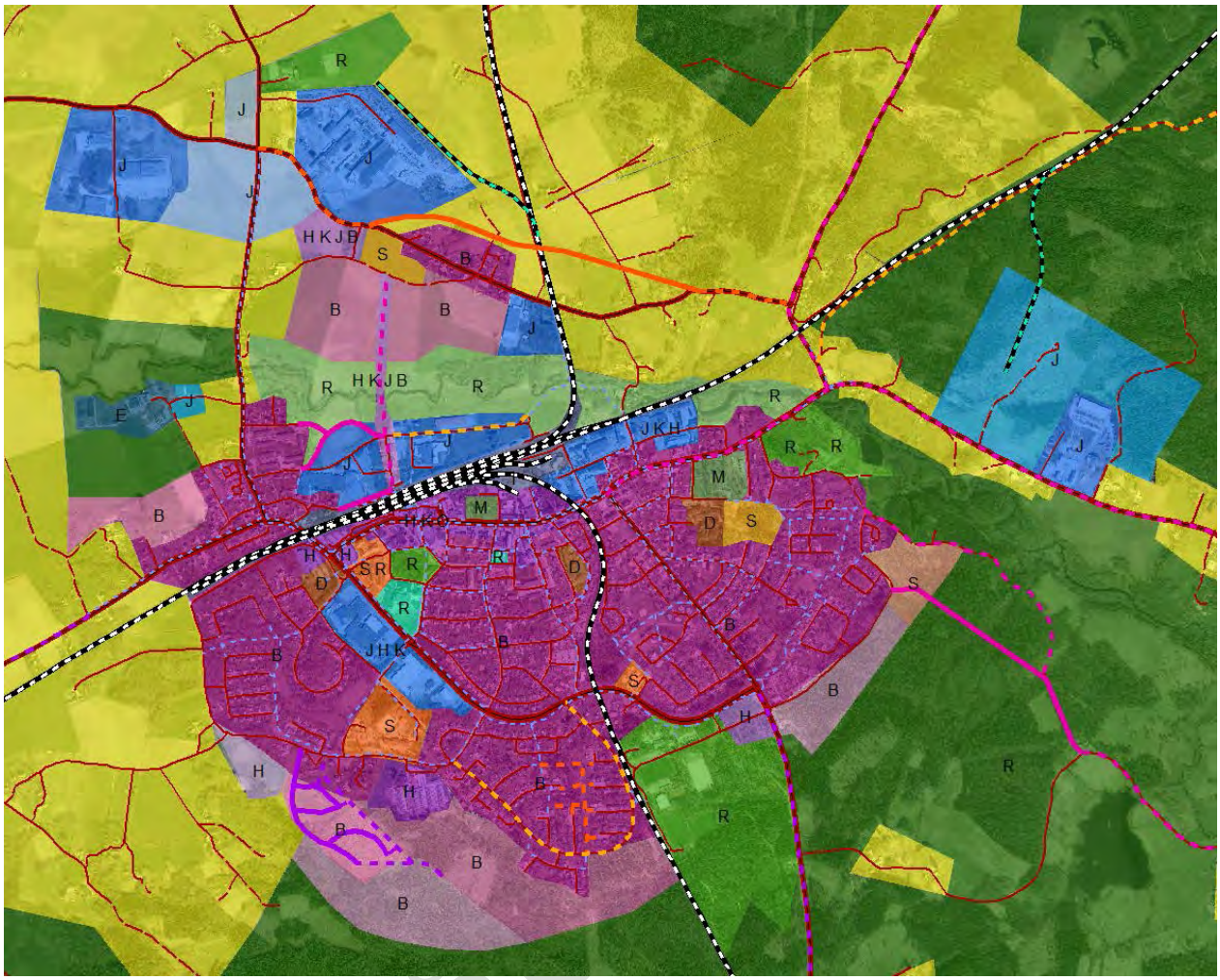

Bild ur Användningskartan: Områdesanvändning med precisioner samt Transportsystem. Teckenförklaring för kartan finns i kapitlet Användning, sidorna 23-24.

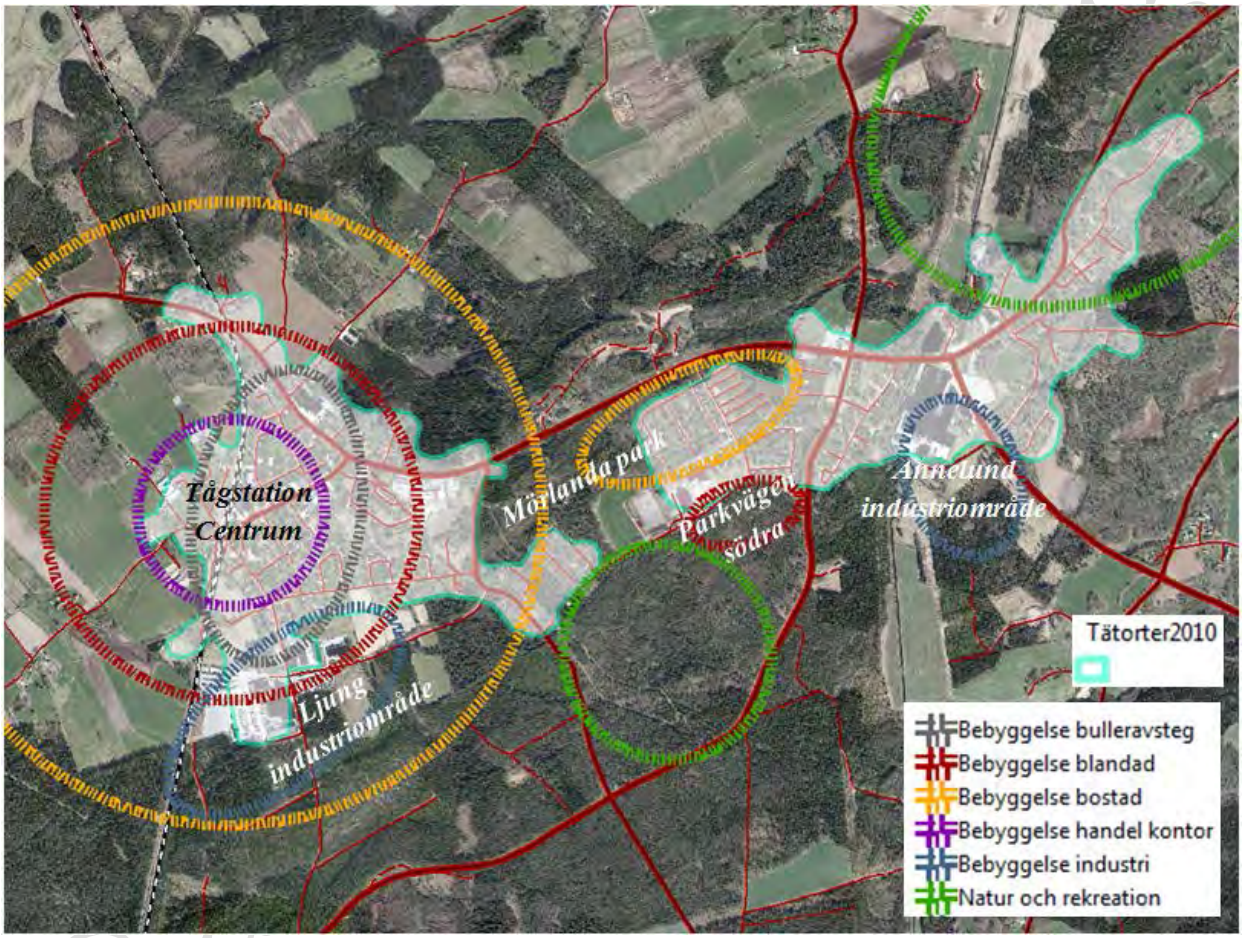
KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Herrljunga tätort

- Genom att fokusera utvecklingsinstatser till strategiska platser i tätorten som torgen kan tätortsidentiteten stärkas med effektiva medel och bidra positivt till social hållbarhet.
- Föreslagna trafikprinciper stimulerar till att fler korta transporter görs till fots eller med cykel vilket förbättrar tätortsmiljön med avseende på luftkvalitet och trivsel och på sikt förbättras folkhälsan.
- Värnade närrekreationsområden är mycket viktigt för invånares och besökares trivsel och fyller även en viktig funktion i lokalklimatet genom att reglera temperatur och luftfuktighet samt infiltrera vatten vid höga flöden.
- Föreslagna utbyggnadsområden är valda utifrån principer för hållbarhet och får därmed positiva konsekvenser ur flera perspektiv, såsom miljömässiga genom möjlighet till hållbart resande och ekonomiska då de utgör attraktiva bostads- och verksamhetsområden för potentiella inflyttare. Dock är flera av områdena resultat av en avvägning mellan olika markanspråk vilket även medför en negativ påverkan för den alternativa markanvändningen. Framförallt gäller det jordbruksmark i Ölltorp och Vreta, där bedömningen gjorts att det unika pendlingsläget gör att tätortsutvecklingen inte kan ske på en annan plats på ett tillräckligt hållbart sätt.

Samrådshandling

Ljung-Annelund tätort

Ljung och Annelund har vitt skilda bakgrunder och därmed också tätortskaraktär men gemensamt är den genomgående lågbebyggelsen med en- och tvåvåningshus. Ljung har en historia som gammal tingsplats från 1600-talet. Ting hölls fram till 1947 i Ljung. Det moderna Annelund uppstod i en fyrvägskorsning med ungefär fyra mil till städerna Alingsås, Borås, Falköping och Ulricehamn. Namnet var från början Mörlanda och har omtalats som marknadsplats sedan 1814. Föregångare till IMI Hydronic Engineering har betytt mycket för Ljung-Annelunds uppbyggnad. Eftersom inriktningen är att tätorterna ska växa ihop är ambitionen att bygga på och förstärka gemensamma nämnare men samtidigt behålla orternas särprägel.

Rekommendationer

För generella rekommendationer för tätorter se kapitlet Utvecklingsstrategi: Bebyggelse och Transporter och teknisk försörjning, kapitlet Användning > Områdesanvändning > Stadsbygd och Grönområden, och Trafiksystem > Gång- och cykeltrafik, Biltrafik och Lågfartszon.

- Stråken är tätortens viktigaste offentliga rum och ska förnyas.
  - Ljung-Annelund bildar tillsammans en väldigt långsmal tätortsstruktur där då stråken som går tvärs igenom fungerar som en sammanlänkande faktor där invånarna träffar på varandra. Även av praktiska skäl är stråken viktiga för att nå målpunkter i vardera ändan av tätorten, som t ex tågstationen i Ljung. Det ena stråket är ett friliggande gång- och cykelstråk som sträcker sig från Radhusvägen i Ljung till Mörlandavägen i Annelund.

Det andra går parallellt söder om det första och består av ett antal bilvägar: från stationen i Ljung till Boråsvägen i Annelund via Byvägen, Hjältes väg och Skolvägen.

- Trafiklösningar ska utvecklas mot en högre tillgänglighet för gång- och cykeltrafikanter och en mer attraktiv gatumiljö.
  - Annelund utvecklades som mest under en tidsperiod när trafikseparering var planeringsnorm och gatumiljöerna utformades för effektivitet och hög trafiksäkerhet och inte som offentliga rum. Detta innebär bland annat att infrastrukturen inte är utnyttjad fullt ut utan ofta bebyggd längs endast ena sidan av gatan, vilket ger möjligheter till kostnadseffektiv förtätning. Det finns därmed stor potential att utveckla dessa miljöer från transportrum till mjukare gaturum i samband med förnyelse.

- Värna närrekreationsmiljöer inom och i anslutning till tätorten
  - **Himmelsberget** är ett stort rekreationsområde med elljusspår i anslutning till tätorten längs med Skolvägen och mitt emot idrottsplatsen. Området ska fredas från bebyggelse och hållas tillgängligt.
  - **Tingshusparken** ligger i Ljung vid Tingshuset som har gamla anor och är skyddat som byggnadsminne. Området är utpekat i Herrljungas kulturmiljöprogram och även som kulturmiljöområde i Hänsynskartan i detta planförslag.
  - **Mörlanda park** – se nedan. På lång sikt bör naturområdet tillgängliggöras och fungera som närrekreationsområde för de intilliggande bostadsområdena.

- Föreslagna utbyggnadsområden för Stadsbygd ska utformas enligt rekommendationer i denna översiktsplan och med hänsyn till platsens befintliga värden och struktur
  - **Mörlanda park** – befintligt naturområde mellan Ljung och Annelund (med en del sankmark som lämnas som naturområde) där Tallvägen i Annelund kan byggas vidare åt väster.
  - **Parkvägen södra** – Parkvägen förbinder Alingsåsvägen med skolvägen i Annelund och vid anslutningen till Skolvägen föreslås en fortsättning söderut för att skapa ett nytt bostadsområde på skogsfastigheten där med omedelbar närhet till skolan och rekreationsområden.
  - **Ljung stationsområde –** på västra sidan om Älvsborgsbanan finns bebyggelse som idag räknas till tätorten. Enligt principen om att förtäta stationsnära för att främja hållbart resande är denna del av tätorten markerad för långsiktig stadsbygdsutveckling.

- Föreslagna utbyggnadsområden för Verksamheter ska utformas enligt rekommendationer i denna översiktsplan och med hänsyn till platsens befintliga värden och struktur
  - **Annelund** verksamhetsområde, en utvidgning söderut längs Ulricehamnsvägen (väg 182) rekommenderas enligt detaljplan för området.
  - **Mörlanda** verksamhetsområde, norr om Alingsåsvägen (väg 182) på platsen för en nedlagd grustäkt föreslås ett verksamhetsområde på medellång sikt.
  - **Ljung** verksamhetsområde, är redan idag ganska stort och föreslås växa etappvis söderut på skogsfastighet längs Älvsborgsbanan, där det bör finnas goda möjligheter att ansluta ett stickspår för godstransporter till/från industrin.

Samrådsförslag

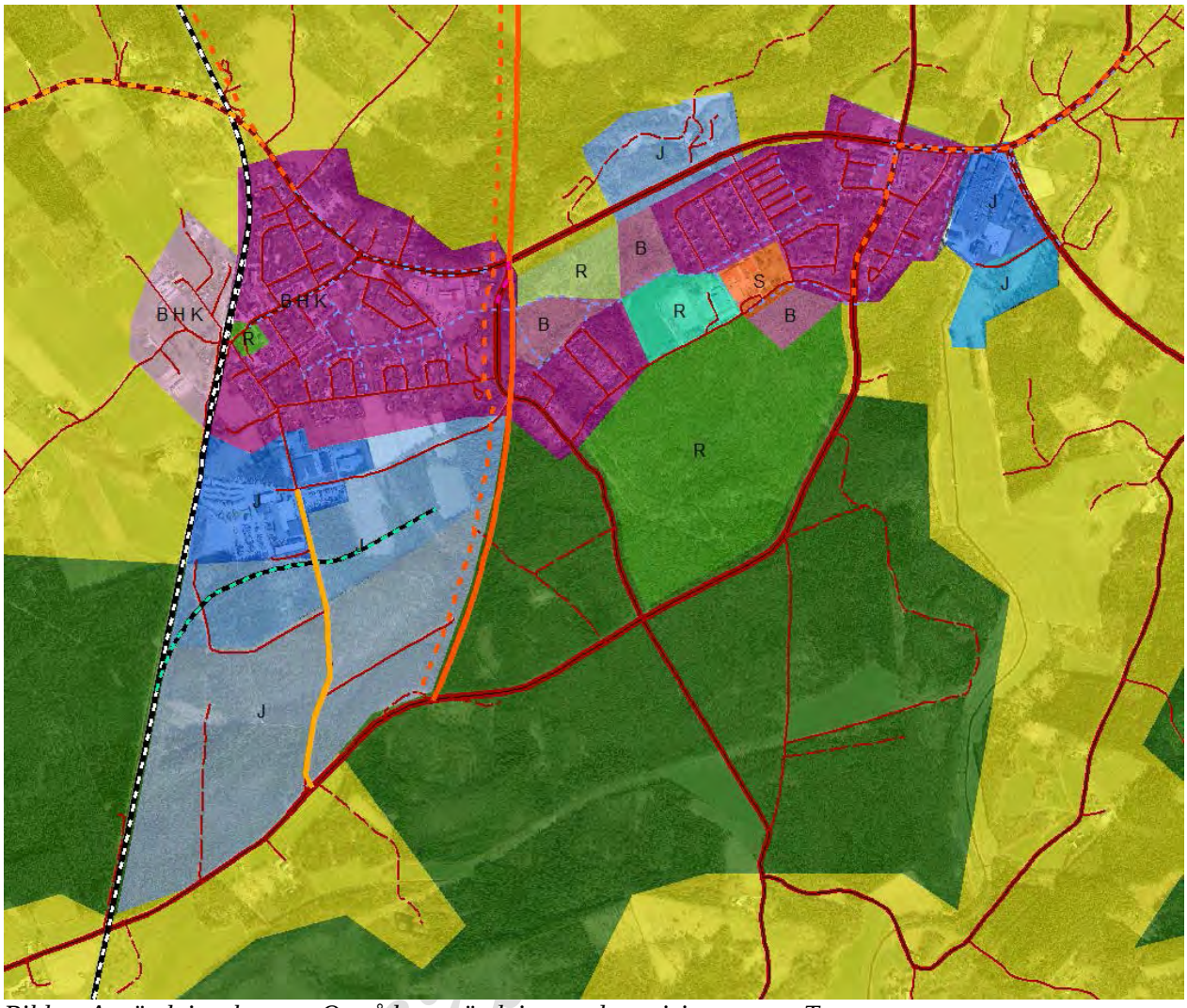

Bild ur Användningskartan: Områdesanvändning med precisioner samt Transportsystem. Teckenförklaring för kartan finns i kapitlet Användning, sidorna 23-24.

Samrådshandling

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Ljung-Annelund tätort

- Genom att fokusera utvecklingsinstatser till strategiska platser i tätorten som stråken kan tätortsidentiteten stärkas med effektiva medel och bidra positivt till social hållbarhet.
- Föreslagna trafikprinciper stimulerar till att fler korta transporter görs till fots eller med cykel vilket förbättrar tätortsmiljön med avseende på luftkvalitet och trivsel och på sikt förbättras folkhälsan.
- Värnade närrekreationsområden är mycket viktigt för invånares och besökares trivsel och fyller även en viktig funktion i lokalklimatet genom att reglera temperatur och luftfuktighet samt infiltrera vatten vid höga flöden.
- Den mesta förnyelsen i Ljung-Annelund sker genom förtätning vilket ger en kostnadseffektiv utveckling och påverkan på annan markanvändning blir relativt liten, med undantag från Ljungs verksamhetsområde som ytmässigt dominerar förslaget. Avvägningen mellan skogsbruk och industrietablering är dock till största del ekonomisk och en fråga för marknaden.

Hudene

Hudene är en småort som sträcker sig utmed Nossan och väg 1933 i nord-sydlig riktning. Kännetecknande för orten är främst det rika kulturmiljölandskapet och golfbanan. Hudene har även en skola, två restauranger, flera industrier och ett rekreationsområde med hembygdspark och skidbacke.

Rekommendationer
För generella rekommendationer för tätorter se kapitlet Utvecklingsstrategi: Bebyggelse och Transporter och teknisk försörjning, kapitlet Användning > Områdesanvändning > Stadsbygd och Grönområden, och Trafiksystem > Gång- och cykeltrafik, Biltrafik och Lågfartszon.

- Stärk befolkningsunderlaget i Hudene genom förtätning av befintlig Stadsbygd för att långsiktigt värna ortens kvaliteter.
- Bygg ut cykelinfrastrukturen mellan Hudene och Herrljunga för att skapa högre tillgänglighet till tätortens service och kommunikationer.
- Värna Hudenes närrekreationsmiljöer som Hyberget med dess hembygdspark, skidbacke och vandringsled samt golfbanans utvecklingsmöjligheter för både lokalbefolkning och besökande.
- Värna natur- och kulturmiljöer i och kring Hudene samt ortens lantliga karaktär vid förnyelse.
- Strandskyddet kring Nossan bör kunna upphävas vid förnyelse på öster sida om väg 1933 inom Stadsbygd i samband med detaljplaneläggning.
- Föreslagna utbyggnadsområden för Verksamheter ska utformas enligt rekommendationer i denna översiktsplan och med hänsyn till platsens befintliga värden och struktur.

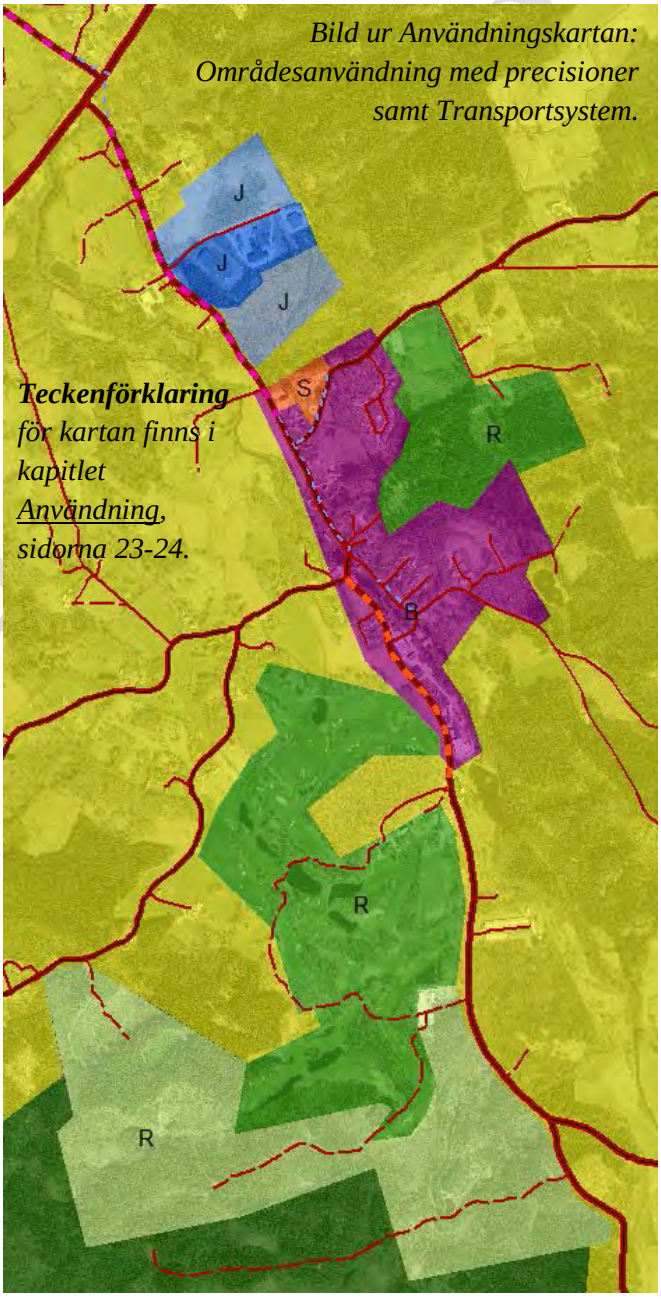

Bild ur Användningskartan: Områdesanvändning med precisioner samt Transportsystem.

Teckenförklaring *för kartan finns i kapitlet Användning, sidorna 23-24.*

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Hudene

- Hudenes attraktionskraft som boendemiljö och besöksmål stärks vilket kan leda till en utveckling av ortens service samt bättre förvaltning av ortens olika värden inklusive natur- och kulturmiljön.

Samrådshandling

Bostadsförsörjning

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning är ett separat ärende som arbetats fram samtidigt som översiktsplanen och beslutats av Kommunfullmäktige i april 2016. Huvuddragen i riktlinjerna med störst relevans för den fysiska planeringen sammanfattas i översiktsplanens rekommendationer för bostadsförsörjning, nedan:

Rekommendationer

- Bostadsbyggande ska i huvudsak ske i kommunens tätorter och småorter.
- Bostadsbyggande på landsbygden ska i huvudsak ske i närhet av annan bebyggelse, kollektivtrafikhållplatser, skolor.
- Nya bostäder ska planeras inom gång-/cykelavstånd till tågstation.
- Nya bostäder planläggs i lägen där gång- och cykel utgör det effektivaste transportmedlet till lokala målpunkter.
- Lokalgator planeras så att en nätverksstruktur bildas för fotgängare.
- Bostäder bör blandas med icke störande verksamheter.
- Livsstilsboenden och andra typer av nischade boendealternativ ska främjas.
- Vid planläggning för nya bostäder och vid bygglovsprövning ska hänsyn tas till eventuell påverkan på skyddade områden.
- Skyddade områden och andra grönområden och natur- och kulturmiljöer ska ses som en resurs för invånares rekreation och integreras i relevanta planområden för nya bostäder.
- Bostadsområden ska lokaliseras med närhet till service för att minimera framtida transportkostnader för samhället såsom hemtjänst, skolskjuts och i samband med drift och underhåll. Bostäder for äldre och personer medfunktionsnedsättning ska ha hög tillgänglighet och ligga i närheten av kommunikation.
- Markvärdet ska vid planläggning och exploatering tas till vara så att platsens ekonomiska potential används effektivt.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Bostadsförsörjning

- Nyttan och kostnaden för befintlig infrastruktur och service optimeras när befolkningsunderlaget koncentreras.
- Hållbart resande stimuleras och ger positiva effekter såsom förbättrad miljö och folkhälsa.
- Boendet i kommunen blir mer attraktivt och ger positiva ekonomiska effekter.

LIS-områden

LIS är en förkortning för begreppet *Landsbygdsutveckling I Strandnära lägen* och detta syftar till att främja landsbygdsutveckling genom att öppna upp för undantag i strandskyddslagstiftningen och möjliggöra exploatering nära vattendrag där attraktiviteten ofta är högre. Undantag kan göras, det vill säga dispens eller upphävande av strandskyddet, om det finns särskilda skäl och om kommunen i sin översiktsplan har pekat ut området för LIS.

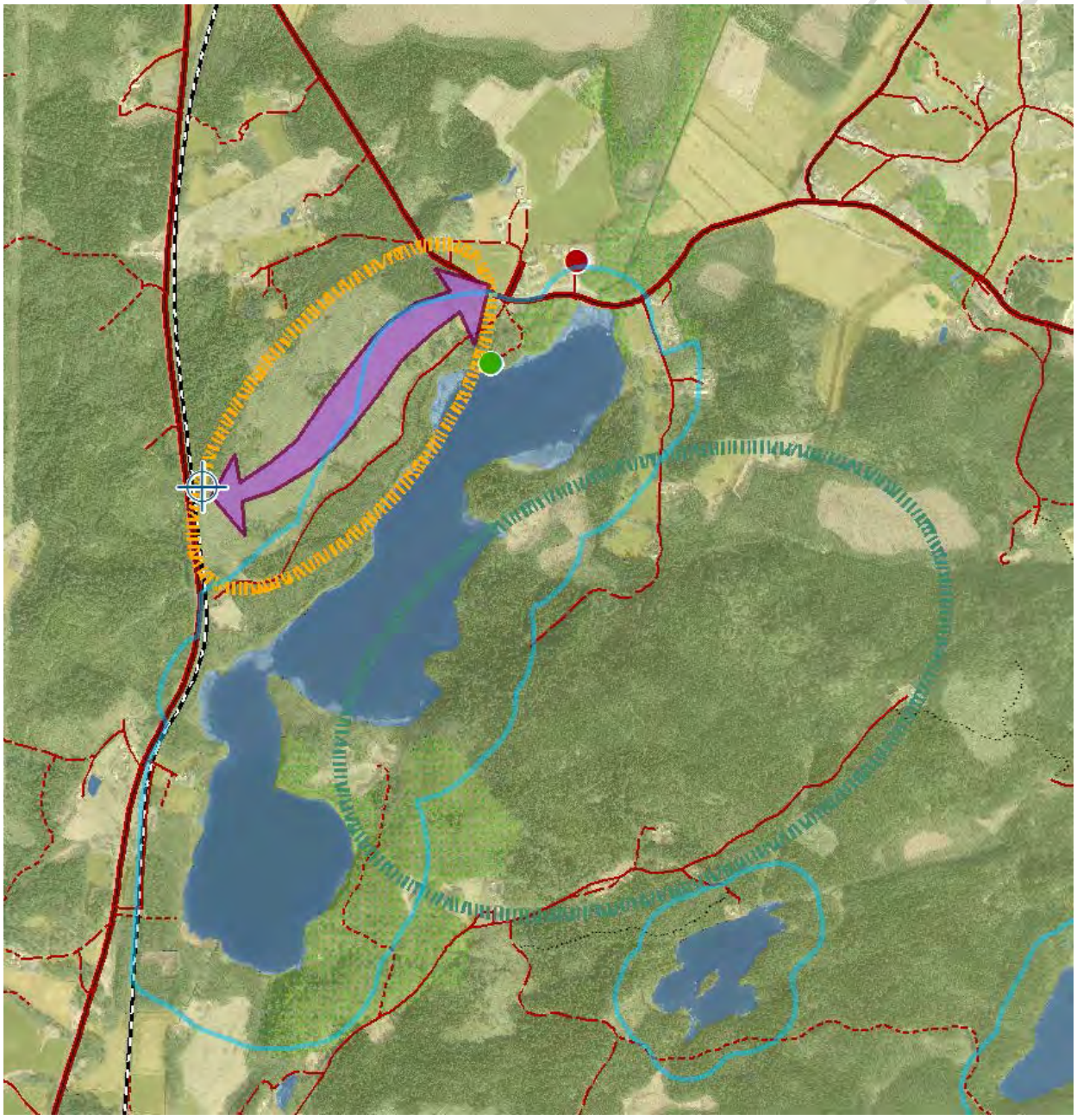
Herrljunga kommun föreslår i denna översiktsplan två nya LIS-områden vid sidan om det som finns sedan tidigare (runt Sämsjöns nordöstra stränder): Molla vid Mollasjön och Örum vid Sämsjön.

Samrådsförslag

Mollasjön

Mollasjön ligger längs järnvägen Älvsborgsbanan mellan Herrljunga och Borås och vid sjöns norra ände ligger ett litet samhälle med en kommunal 0-6-skola. Det finns två tåghållplatser strax norr (Torpåkra) respektive söder (Mollaryd) om Mollasjön med lågt resandeunderlag, då hela kommundelen består av landsbygd med gles befolkningstäthet.

Området med Mollasjön och tåghållplatserna är särskilt attraktivt på grund av faktorer som sjön med badplats, det anslutande Natura2000-området Molla bokskog, pendlingsmöjligheterna med tåg och närheten till regionens näst största stad Borås. Dessa faktorer i samverkan är högst bevarandevärda och intressanta att utveckla men med nuvarande befolkningsunderlag finns stor risk att samhällsservicen inte kan upprätthållas på sikt och därför är ett område vid Mollasjön mycket intressant att peka ut för LIS.

Det område som utpekas heter Kyrke och är en skogsbruksfastighet belägen på en höjd nordväst om sjön, mellan Molla och järnvägen. En enkel grusväg och en brant sluttning avgränsar området från sjön.

Vid utredning av förslaget om att bebygga Kyrke har kommunen diskuterat en strategisk sammanslagning av de två små tåghållplatserna till en i ett nytt läge precis mittemellan de båda och i direkt anknytning till det nya området på Kyrke. Detta skulle vara en god kompromiss vid ett eventuellt kommande hot om nedläggning av de små hållplatserna och det skulle också förbättra för övriga pendlare på sträckan med ett uppehåll färre. I samband med en sammanslagning föreslås även att cykelvägar byggs från de nuvarande hållplatserna till den nya.

Mollasjön har ett strandskydd om 200 meter. I en planutredning från 1983 anges att endast enstaka bostadshus kan medges i området mot bakgrund av befarade avloppsproblem. Sedan dess har den tekniska utvecklingen när det gäller enskilda avlopp medfört att det nu finns godtagbara lösningar för utveckling av bostadsenklaver utanför kommunens verksamhetsområde. På sikt rekommenderas dock att Molla blir ett nytt kommunalt verksamhetsområde för VA, vilket föreslås i kapitlet Hänsyn under rubrikerna Samhällsviktiga verksamheter – Vattenförsörjning.

Rekommendationer

- Ta fram ett planprogram för utpekat LIS-område vid Mollasjön
- Undersök nyttoeffekterna och konsekvenserna av en sammanslagning av de två tåghållplatserna
- Utred möjligheterna till ett framtida kommunalt verksamhetsområde för VA.
  - Om kommunal anläggning inte är aktuell ska krav ställas på godkända avloppslösningar i gemensamhetsanläggningar vid detaljplaneläggning enligt principer beskrivna i fördjupad översiktsplan för Sämsjön.

KONSEKVENSER av utbyggt LIS-område vid Mollasjön:

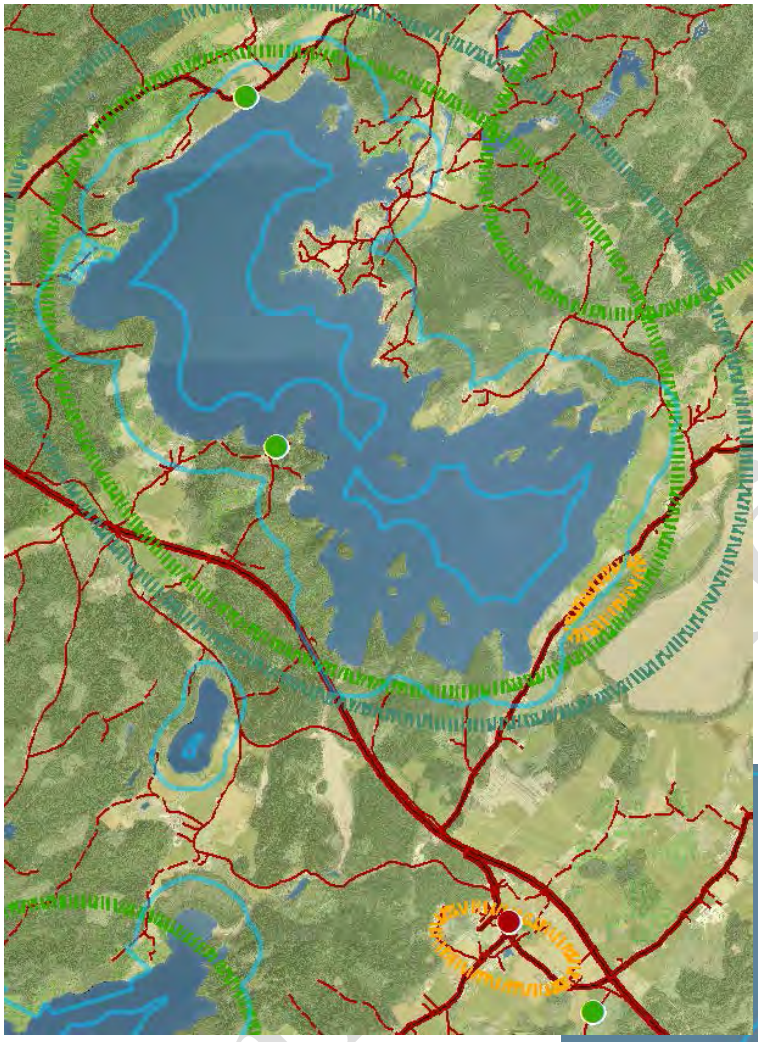
- Ökat resandeunderlag för tågstopp i kommunens södra del,
- Ökat elevunderlag för Molla skola,
- En ny kommunal VA-anläggning förbättrar på sikt hela områdets vattenstatus,
- Att ta området i anspråk för bostadsbebyggelse hotar inga naturvärden,
- Nivåskillnaden mot sjön säkerställer den fria passagen utmed vattnet där större delen av strandområdet tagits i anspråk för en kommunal badplats,
- Inga särskilda biotoper finns i området.

Samrådsförslag

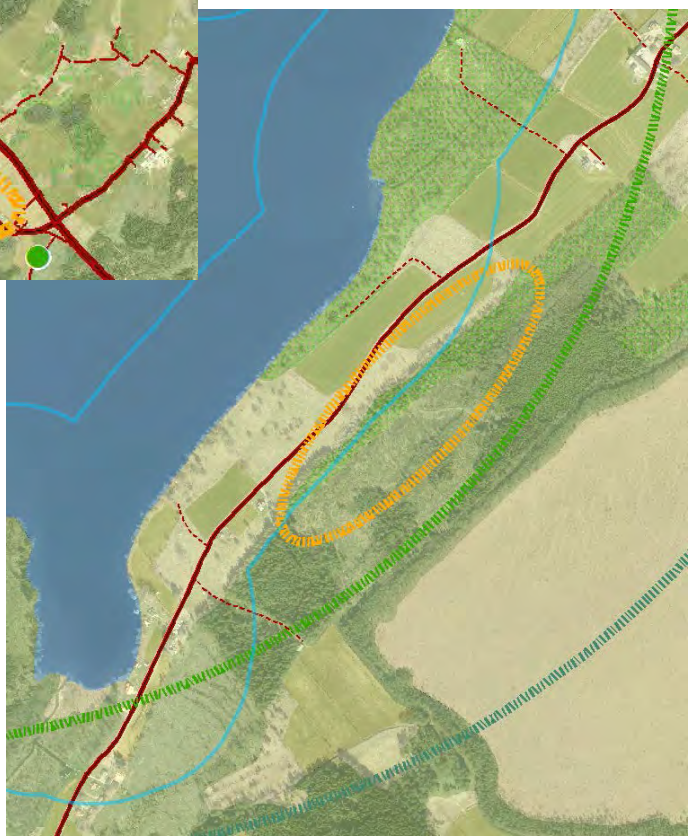
Örum

Örum är en obebyggd fastighet som ligger sydost om Sämsjön längs väg 1842, 1,5 km från anslutningen till väg 182, i höjd med samhället Od med grundskola och en lokal turistbyrå bland annat. Närmaste tätort är Annelund som ligger 9 km nordväst.

Sämsjön är Herrljunga kommuns största sjö och en viktig resurs för invånarnas rekreation. Kommunen är fattig på sjöar, varför de som finns är av stor betydelse. Sämsjön och dess närområde är av stor vikt för kommunens möjlighet att, som ett led i landsbygdsutvecklingen, utveckla ett attraktivt helårsboende som kan göra det intressant att flytta till kommunen och bidra till att stärka underlaget för lokal service.

Syftet med Örum som LIS-område är att kunna planlägga för en begränsad grupp bostäder på 15-20 lägenheter i form av villabebyggelse inom fastigheten Örum 3:2.

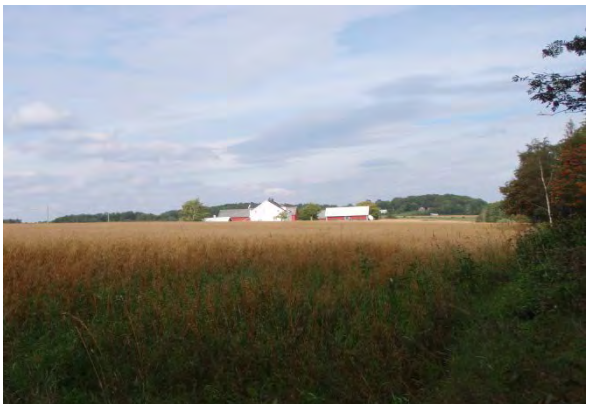
Bebyggelsen är tänkt att uppföras söder om väg 1842 och med ett avstånd på över 100m från vattenlinjen. Området används idag som betesmark och ansluter till befintlig bebyggelse mot sydväst.

Vid detaljplaneläggning villkoras bygglov så att krav ställs på anslutning till godkänd gemensamhetsanläggning för VA på det sätt som beskrivs i fördjupas översiktsplan för Sämsjön.

Samrådshandling

Karaktärsbeskrivning

Landskapet vid Alboga och Örum präglas av mossen, kulturmarkerna och kullar med lövskog. Ekskogen bryts av betesgångar och små insprängda ängspartier. Buskskiktet domineras av hassel och fältskiktet består till stor del av liljekonvalj, getrams och stor blåklocka. Tidigare har i detta område vid Sämsjön noterats de rödlistade arterna storspov och smålom och i sjön finns noteringar om storlom. Storlomen finns med i Fågeldirektivets bilaga 1 vilken innebär att den pekas ut som särskilt skyddsvärd.

Åkermark och utsikt mot Sämsjön vid Örum.

I den fördjupade översiktsplanen för Sämsjön har kommunen tagit ställning till att:

”… Den varierade naturen och vegetationen omkring sjön är en tillgång som speciellt kommer att beaktas i planarbetet. Speciellt för området är våtmarkerna och den största av dessa är Örums mosse som har ett tillflöde i sjöns södra del. ...Det är också viktigt att den mångfald av olika biotoper som finns vid sjön bevaras. Växlingen mellan skogsmark och kulturlandskap är karakteristisk. Det öppna odlingslandskapet är värdefullt och ses som en stor tillgång. Det är också av allmänt intresse att jord- och skogsbruk runt sjön kan fortgå och utvecklas parallellt med en utbyggnad av fritids- och helårsboende…”

Rekommendationer

- Genomför arkeologisk utredning.
- Undersök om storlomen eller andra rödlistade fåglar häckar i området.
- Vid detaljplaneläggning villkoras bygglov så att krav ställs på anslutning till godkänd gemensamhetsanläggning för VA på det sätt som beskrivs i fördjupas översiktsplan för Sämsjön.

Flygbilden visar befintlig bebyggelse som prickar och läge för ny som yta.

KONSEKVENSER av utbyggt LIS-område vid Örum

- Allmänheten medges fritt tillträde till stranden då bebyggelsen endast förläggs till ena sidan av vägen.
- Eventuell påverkan på natur- och kulturvärden bedöms efter fördjupade utredningar enligt rekommendationer.

Samrådsf

Vindbruk

Herrljunga kommuns vindbruksplan från 2011, tematiskt tillägg till ÖP 2006, är i vissa delar inte längre aktuell. Det gäller några av de utpekade geografiska områden i planen vars förutsättningar har ändrats.

Tillägget från 2011 införlivas i ny ÖP genom att de fortfarande aktuella utpekade områdena beskrivs nedan samt ritas ut i kartskikten för Utvecklingsstrategi (*Utvecklingsområde* under *Transporter och teknisk försörjning*) och Hänsyn (*Energiproduktion* under *Samhällsviktiga verksamheter*) och att det där anges vägledning och riktlinjer för vindkraftsutbyggnad i respektive område. I övrigt kan tillägget från 2011 användas som planeringsunderlag i de avseenden där ställningstaganden i ny översiktsplan inte motsäger uppgifterna.

Fjäremossen

Maximal utbyggnad: medelstor anläggning (totalhöjd max 120 meter) med 5-7 verk.

Lommamossen

Maximal utbyggnad: stor anläggning (totalhöjd över 150 meter) med 3-4 verk.

Kesemossen

Maximal utbyggnad: stor anläggning (totalhöjd över 200 meter) med 4-5 verk.

Rekommendationer

- Områdena som beskrivs i planen är utpekade utifrån noggrann analys av lämplighet samt en kvantitativ aspekt och ska i första hand ge möjlighet till mer storskaligt vindbruk.
- Småskaligt vindbruk såsom miniverk, gårdsverk och medelstora anläggningar med mindre verk uppmuntras inom kommunen i områden utan intressekonflikt (se karta) under förutsättning att respektavstånd och restriktioner beskrivna i vindbruksplanen respekteras.
- Ta tidigt kontakt med kommunen och andra berörda aktörer vid intresse av vindkraftsetablering.

KONSEKVENSER av tillämpade rekommendationer för Vindbruk

Sammantaget ger en eventuell vindkraftsetablering i Herrljunga kommun följande effekter:

- Positiva miljöeffekter genom att miljöskadlig elproduktion kan ersättas.
- Förändrad markanvändning vid uppförandet inklusive anslutande vägar och kraftledningar.
- En förhöjd ljudnivå i näromgivningen, utan att gränsvärden överträds.
- Påverkan på landskapsbilden, det kommer dock inte att konkurrera ut viktiga landmärken.
- Påverkan på sträckande och häckande fåglar och andra djur bedöms som mycket liten.

Samrådsförslag

Genomförande & konsekvenser

Intressekonflikter

Planförslaget har tagits fram utifrån geografiska analyser där mål- och intressekonflikter i möjligaste mån har undvikits. Dock kvarstår några dilemman som har sin grund i Herrljungas specifika förutsättningar. Hur dessa konflikter ska hanteras vid genomförandet av förnyelse beskrivs nedan.

Jordbruksmark kontra hållbar bostadsutveckling

Avvägningar gjorda i kapitlet Användning har lett till att viss jordbruksmark föreslås tas i anspråk för tätortsbebyggelse. För att detta ska vara försvarbart på kort och lång sikt bör särskilda krav ställas på att markanvändningen blir så nyttig som är avsikten i översiktsplanen:

- Närheten till tågstationen och tätortens centrum är motivet till exploateringen – dessa förutsättningar kräver en mer stadsmässig karaktär än vad som är typiskt för många av tätortens bostadsområden. Tätheten måste vara relativt hög med en exploateringsgrad motsvarande kvarteren söder om Storgatan.
- Detsamma gäller för utformningen av transportsystemet där potentialen för hållbart resande måste tas till vara full ut för att exploateringen ska anses bidra till hållbarhet. Rekommendationerna i avsnittet Transportsystem ger vägledning för denna utveckling.
- Ett förslag för att i någon mån tillvarata markens bördighet är att mindre områden avsätts för stadsodling, i form av t ex gemensamhetanläggningar, som ger både effektivt marknyttjande och variation i bebyggelsestrukturen.

Bullerproblematik kontra hållbart resande

Planförslaget konstaterar att kommunens sätt att utvecklas hållbart är att styra lokaliseringar av bostäder och verksamheter till tätorterna där service och goda kommunikationer finns, men det innebär samtidigt risk för framtida hälsoproblem och att regler och riktlinjer för buller och störningar kan hindra/bromsa utvecklingen av bebyggelsen. För att hantera konflikten ska följande beaktas vid detaljplan och bygglov:

- Översiktsplanen används som underlag för argumentation kring bulleravsteg i centrala lägen.
- Ny bebyggelse ska utformas så att bullerstörningar minimeras i de nya lägenheterna/lokalerna och om möjligt även så att tillskottet minskar störningarna för kringliggande bebyggelse/miljöer.

Levande landsbygd kontra transportsnål samhällsplanering

Herrljunga är en närande landsbygdskommun vars produktion har betydelse för fler än lokalbefolkningen då produktivt jord- och skogsbruk klassas som ett nationellt intresse. Spridd bebyggelse är ofrånkomligt på landsbygden vilket krockar med intresset av att minska samhällets behov av transporter.

- Enligt planförslaget ska ny bebyggelse till största del tillkomma i tätorterna samt övriga orter och byar där viss service finns, medan behovet för att hålla landsbygden levande främst ligger i att föryngra landsbygdsbefolkningen, d v s att yngre generationer flyttar in när de äldre flyttar till bekvämare boenden i tätort. För att åstadkomma detta krävs landsbygdsutvecklande åtgärder som t ex LIS-områden. Fokus på att minska transportbehov ska istället ligga på strukturer i tätorterna.

Samrådsförslag

Tidshorisonter

Översiktsplanen ger en utblick mot framtidens Herrljunga och visar ett önskat läge 20 år framåt i tiden. För att utvecklingen ska kunna ske så hållbart som möjligt redovisas tidshorisonter för viss föreslagen markanvändning, enligt nedan:

- Kort sikt
  - Cirka 0-8 år. Sådana projekt och åtgärder som beräknas kunna bli påbörjade eller åtminstone börja planeras innan översiktsplanen måste tas upp för bedömning av om den fortfarande är aktuell.
- Medellång sikt
  - Cirka 8-16 år. Sådana projekt och åtgärder som bedöms kunna påbörjas eller planläggas inom andra eller tredje mandatperioden efter översiktsplanens antagande.
- Lång sikt
  - Mer än cirka 16 år. Kan läsas som en framtidsbild som visar ett önskat läge vid planens tidshorisont år 2035.

Genomförande och utförare

Eftersom översiktsplanen inte innebär en ekonomisk planering utan mer uttrycker en vilja och ambition som ska vara vägledande vid beslut om investeringar och drift så är inte heller tidshorisonterna bindande. Planförslaget är därför utformat som en sammanställning av möjligheter där kommunen bland annat vill kommunicera till utomstående aktörer vilka åtgärder som kommunen förespråkar utan att nödvändigtvis planera att själva driva dem mot dess genomförande – för många åtgärder utgör marknaden den främsta drivkraften, som t ex industrietableringar. Många åtgärder kan kommunen också driva gemensamt med flera aktörer, såsom anläggande av nya cykelvägar tillsammans med Trafikverket eller kvalitetshöjande åtgärder tillsammans med lokala intressenter som vill investera i närmiljön och inte minst nyproduktion av bostäder genom det kommunala bostadsaktiebolaget.

Rullande översiktsplanering

Planeringscykel

Förutsättningar för den översiktliga planeringsprocessen är följande:

- Översiktsplanen ska aktualitetsprövas en gång varje mandatperiod.
- För att prövningen ska kunna göras inom rimliga tidsramar, ca ett år, behöver underlag hållas aktuellt emellan prövningarna och nya underlag måste successivt arbetas fram.
- En översiktsplan bör ha en hållbarhet över åtminstone två mandatperioder, gärna längre.
- Vanligtvis tar det upp till fyra år, alltså som en hel mandatperiod, att ta fram en ny översiktsplan.

Samrådsförslag

Medborgardialog

Kommunen ska ta fram riktlinjer för medborgardialog vilka ska appliceras på den rullande översiktsplaneringen efter denna plans antagande. Medborgardialoger ska bidra till att skapa bättre underlag för översiktsplaneringen och politikens bedömning av dess aktualitet.

- En dialogprocess tar ofta lång tid i förhållande till PBL:s krav på aktualitetsprövning av översiktsplanen varje mandatperiod, vart fjärde år, varför det inte är orimligt att starta en medborgardialog om innehållet i översiktsplanen direkt efter antagande. På så vis hinner ett underlag tas fram inför aktualitetsprövningen i början på nästa mandatperiod.
- Under de närmast kommande åren ska även kommunens *vision* förnyas och i det arbetet bör översiktsplanen vara ett underlag och verktyg i dialogprocessen. Medborgardialog för visionen respektive översiktsplanen kan och bör samordnas för att effektivisera för både arrangörer och deltagare samt nå ett samspelande resultat.

Sammanfattande konsekvensbeskrivning

Konsekvenser av planförslagets rekommendationer finns beskrivna löpande genom dokumentet. Därtill biläggs en miljökonsekvensbeskrivning (Bilaga 1) av planförslaget som helhet. En sammanfattande beskrivning av planförslaget följer här.

Förslaget stödjer i huvudsak:

- en utveckling mot det nationella miljömålet En god bebyggd miljö.
- en hållbar utveckling i fråga om bland annat klimatpåverkan och sociala och ekonomiska faktorer genom rekommendationer för bebyggd miljö.

Förslaget kan innebära negativ påverkan bland annat på:

- Fornlämningar och kulturmiljö genom utbyggnad av infrastruktur och bebyggelse.
- Fågelliv, flora och fauna samt landskapsbild genom etablering av vindkraftsparker och ny bebyggelse i känsliga miljöer.

Underlag och metod

Under arbetet med att ta fram samrådshandlingen har uppgifter inhämtats genom studier av befintliga planer och planeringsunderlag, inom såväl som utom kommunen, samt genom muntliga dialoger med olika expertis. Avsikten är att under det slutliga samrådet ska eventuella brister i materialet upptäckas för att kunna rättas till eller kompletteras till utställningshandlingen, utöver att synpunkter på själva förslaget ska samlas in.

Det underlag som biläggs detta samrådsförslag (Bilaga 2) består av kartor som visar det aktuella underlag som använts vid framställning av planförslaget. Utöver dessa kartor har använts t ex nuvarande översiktsplans underlag som källa för information i de fall den har konstaterats vara giltig i dagsläget.

Samrådsförslag

Bilaga 1: Miljökonsekvensbeskrivning

Om miljöbedömning och MKB

Enligt bestämmelser i plan- och bygglagen ska en miljöbedömningsprocess med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) i allmänhet följa arbetet med en översiktsplan, eftersom alla planer och program som kan leda till betydande miljöpåverkan ska miljöbedömas. De flesta översiktsplaner innehåller förslag som kan medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planarbetet så att planeringen kan bidra till en hållbar utveckling.

Avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen

En miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas till nivå och innehåll. Kommunen och länsstyrelsen har haft ett samråd om avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen till översiktsplanen den 10 juni 2015. Vid samrådet gjordes en avgränsning av det geografiska området, nivån på MKB:n samt relevanta alternativ till planförslaget.

Det geografiska området

Det geografiska området för miljöbedömningen är i huvudsak hela Herrljunga kommun. Vissa frågor berör ett vidare område. Det gäller utbyggnad av infrastruktur som berör flera kommuner samt påverkan på vattenförekomster, främst ån Nossan, som rinner genom ett flertal kommuner och har sitt utlopp i Dättern i Grästorps kommun.

Nivå

Konsekvenserna ska beskrivas på en översiktlig och strukturell nivå, utan att detaljer i enskilda projekt behandlas, eftersom planen är översiktlig.

Alternativ - nollalternativ

Planförslaget ska jämföras med minst ett nollalternativ och andra relevanta alternativ om sådana är studerade i planarbetet. Nollalternativet ska spegla en trolig utveckling om en ny översiktsplan inte tas fram, antas eller genomförs. Det innebär att rekommendationerna för bebyggelseutvecklingen i kommunens översiktsplan från 2006 fortsätter att gälla. Det finns inga andra relevanta jämförelsealternativ för översiktsplanen än nollalternativet, varför endast detta behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Översiktsplanen från 2006 omfattar mer än vad plan- och bygglagen kräver. Bland annat finns rekommendationer för kommunal verksamhet som barnomsorg, utbildning, social omsorg, hemsjukvård, kulturliv och fritidsverksamhet. Intentionen var att kommunens översiktsplan skulle fungera som ett samordnat styrdokument för samtliga kommunala program och planer. Översiktsplanens bredd och omfattning har samtidigt medfört svårigheter att greppa och få vägledning i de frågor som rör mark- och vattenanvändningen.

I översiktsplanen från 2006 finns allmänna rekommendationer om bebyggelseutvecklingen i tätorterna och på landsbygden. En mer detaljerad beskrivning av utvecklingen i orterna skulle redovisas i fördjupade översiktsplaner. Några nya fördjupningar över tätorterna har inte tagits fram efter 2006, däremot finns fördjupade översiksplaner för Ljung-Annelund (antagen 1997) och en LIS-plan för Sämsjöområdet (antagen 2011). Föreslaget LIS-område vid Örum fanns med i LIS-planen för

Samrådsförslag

Sämsjöområdet, men endast som ett område för fortsatt utredning. Påverkan på naturmiljö- och kulturmiljövärden runt Sämsjön kan därför bli större i planförslaget jämfört med nollalternativet, se vidare under *Konsekvenser av förslaget – Natur*.

I förslaget till ny översiktsplan finns en tydligare prioritering av ett resurseffektivt byggande i eller i direkt anslutning till tätorterna med god tillgång till kollektivtrafik samt bättre miljöer och stråk för fotgängare och cyklister i och mellan tätorterna. I planförslaget finns därför bättre förutsättningar för en begränsad eller minskad klimatpåverkan jämfört med nollalternativet.

Planförslaget i korthet

Utgångspunkten för planförslaget är att bebyggelseutvecklingen i kommunen ska ske på ett sätt som tar tillvara ”styrkor” i kommunen. Den mer omfattande utvecklingen ska ske vid de två befintliga noderna, tätorterna Herrljunga och Ljung-Annelund och vid den föreslagna noden vid Molla. En hållbar livsstil ska främjas genom att kommunens goda läge i förhållande till järnvägsstationerna nyttjas på ett effektivt sätt. Samtidigt ska även landsbygden ges förutsättningar att leva genom en positiv inställning till ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Hänsyn ska tas till områden med höga natur- och kulturmiljövärden samt till produktiv jordbruksmark och skog.

I översiktsplanen föreslås och prioriteras flera större infrastrukturprojekt. Syftet med föreslagna vägombyggnader är att förbättra standarden och framkomligheten på vägarna, att öka trafiksäkerheten samt att förbättra boendemiljön i kommunens orter.

Upplägg av MKB

Som en del av arbetet med översiktsplanen har kommunen tagit fram lokala miljömål. Miljömålen har använts som en sätt att integrera kommunens miljöarbete i planeringen på en strukturell nivå och i ett tidigt skede. Miljöbedömningen av översiktsplanen tar därför utgångspunkt i arbetet med miljömålen. Konsekvenser av planförslaget beskrivs under de fem rubriker som formulerats i arbetet med de lokala miljömålen. Avsikten är att kopplingen mellan planens förslag och kommunens mål tydligt ska framgå. Följande rubriker hämtas från de lokala miljömålen:

- God livsmiljö
- Natur
- Vatten
- Klimat
- Avfall

Utöver kommunens lokala miljömål läggs särskilt fokus vid den betydande miljöpåverkan som förekommer i kommunen idag samt den risk för betydande miljöpåverkan som ett genomförande av översiktsplanen kan medföra.

Miljömål

Nationella och regionala miljömål

Det svenska miljömålssystemet är uppbyggt av ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och ett etappmål. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till och etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljökvalitetsmål. Riksdagen fastställer preciseringar av respektive miljömål.

Samrådsförslag

I Västra Götalands län har länsstyrelsen fastställt regionala miljömål med utgångspunkt från de övergripande nationella miljökvalitetsmålen.

Kommunens lokala miljömål

Kommuner kan bidra till det nationella och regionala miljömålsarbetet genom att sätta upp egna lokala miljömål. Herrljunga kommun har formulerat sådana mål i samband med arbetet med ny översiktsplan. Miljömålen är formulerade på en strategisk nivå så att de kan komma in i tidiga skeden av planering.

De lokala miljömålen består av fem rubriker som samlar 13 av de nationella och regionala miljömålen. Övriga miljömål har inte bedömts vara relevanta för kommunen. Nedan följer en sammanfattning av de lokala miljömålen, med utgångspunkt från de frågor som är relevanta för översiktsplanen. I den högra kolumnen visas kopplingen till nationella och regionala miljömål.

Lokala miljömål (Herrljunga kommun ska aktivt arbeta för att…)	**Nationella/regionala miljömål**
God livsmiljö - byar och tätorter planeras på ett sådant sätt att resurser kan användas effektivt, en hållbar livsstil kan gynnas och god hälsa främjas – en bilfri livsstil ska vara möjlig. - ta till vara och utveckla natur- och kulturvärden.	**God bebyggd miljö** **Säker strålmiljö**
Vatten - säkra dricksvattenförsörjningen – grundvattnet ska vara av god kvalitet. - bevara våtmarkens vattenhushållande funktion i landskapet. - bevara den biologiska mångfalden i sjöar och vattendrag. - begränsa påverkan av gödande ämnen i mark och vatten.	**Grundvatten av god kvalitet** **Levande sjöar och vattendrag** **Bara naturlig försurning** **Ingen övergödning** **Myllrande våtmarker**
Natur - bevara den biologiska mångfalden i kommunen. - skydda, bevara och stärka jordbruksmarkens värde för biologisk produktion. - skydda, bevara och stärka skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion.	**Ett rikt växt- och djurliv** **Ett rikt odlingslandskap** **Levande skogar**
Klimat - minska utsläpp av växthusgaser. - använda energi och bränslen effektivt.	**Begränsad miljöpåverkan** **Frisk luft**
Avfall - miljön ska vara fri från ämnen och metaller som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.	**Giftfri miljö**

Samrådsförslag

Konsekvenser av förslaget

God livsmiljö

Målet om en god livsmiljö har varit styrande i arbetet med att ta fram planförslaget. I tätorterna bidrar förtätning, utbyggnad i stationsnära lägen, lågfarts- och fotgängarzoner samt utveckling av rekreationsområden till att målet kan uppfyllas. När förtätning sker finns samtidigt risk för störningar i form av buller från väg- och järnvägstrafik samt vibrationer från järnvägstrafik. Buller och vibrationer kan påverka människors hälsa negativt och motverkar målet. Kring vägar och järnvägar där det går farligt gods finns även risk för konsekvenser i samband med en eventuell olycka. Hur stora konsekvenserna blir beror till stor del på hur många människor som befinner sig nära vägen eller järnvägen, men även på vägens eller järnvägens utformning. För att minska risken för negativa effekter på människors hälsa och säkerhet ges rekommendationer i planen för hur buller och risk för olyckor med farligt gods ska hanteras vid planering av ny bebyggelse.

De verksamhetsområden som föreslås i anslutning till tätorterna ligger skilda från stadsbygd och risken att närboende störs av buller, lukt eller dylikt bedöms vara begränsad.

I planen föreslås en positiv hållning till komplettering med ny bebyggelse på landsbygden. Möjligheten att bygga nytt är en förutsättning för att landsbygden ska förbli levande. Konsekvenserna av föreslagen komplettering beror till stor del på hur bebyggelsen placeras i förhållande till infrastruktur, kulturmiljöer, naturområden, jordbruksmark, kollektivtrafik etc. Spridd bebyggelse med en okänslig placering i kulturlandskapet, olämplig placering på jordbruksmark eller i ett känsligt naturområde kan ge en relativt stor miljöpåverkan. Rekommendationer om lämplig lokalisering av ny bebyggelse och hänsyn till känsliga områden är föreslagna i planen, för att motverka negativ påverkan på odlingslandskap och natur- och kulturmiljövärden.

I planen föreslås delvis nya sträckningar för flera av de statliga vägar som passerar genom kommunen. Ett nytt triangelspår är även föreslaget. Omlokalisering av vägarna bidrar till en bättre boendemiljö i de mer tätbebyggda områdena eftersom trafiken leds runt tätorterna. Samtidigt finns risk för att natur- och kulturmiljöer påverkas av föreslagna sträckningar. Förändringarna i väg- och järnvägsnätet bedöms till huvudsak bidra till att målet om en *God livsmiljö* kan uppnås.

Ny sträckning av väg 181 söder om Herrljunga tätort bedöms minska bullerpåverkan för boende i tätorten. Väg 181 är en sekundär transportled för farligt gods och föreslagen lokalisering bedöms minska risken för allvarliga konsekvenser, både för människor och för de vattentäkter som finns i anslutning till befintlig väg, vid en eventuell olycka med farligt godstransport. Den föreslagna sträckningen berör inga områden med utpekade naturvärden, men passerar ett fornlämningsrikt område. Fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturlämningar har ett starkt skydd i kulturmiljölagen (KML). Vid fortsatt planering kan en arkeologisk utredning komma att krävas, liksom en bedömning av påverkan på kulturmiljövärden.

Ny sträckning av väg 183 mellan Herrljunga tätort och Ljung-Annelund kan komma att beröra en lövskog vid Södra Björke, som finns med i länsstyrelsens lövskogsinventering. Föreslagen sträckning kan även påverka landskapet runt Södra Björke och Fröstorp, båda upptagna i kommunens kulturmiljöprogram. Södra Björke är en kulturhistoriskt värdefull kyrkomiljö och Fröstorp är ett fornlämningsrikt område med bland annat flera gravfält. Vid fortsatt planering bör påverkan på natur- och kulturmiljöer samt på landskapsbilden utredas vidare.

Samrådsförslag

Ny sträckning av väg 1927, Vretavägen, bedöms bidra till att boendemiljön förbättras väsentligt i Vreta. Samtidigt tas ny mark i anspråk som angränsar till ett område med fornlämningar. En arkeologisk utredning kan behöva genomföras i den fortsatta planeringen.

Föreslaget triangelspår sydväst om Herrljunga tätort går i princip i samma sträckning som föreslagen väg 181, se ovan.

I planen föreslås etablering av större vindkraftverk inom tre områden, Fjäremossen, Lommamossen och Kesemossen. Områdena har avgränsats i den vindbruksplan som togs fram år 2011. Avgränsningen har bland annat gjorts med hänsyn till naturvärden, kulturmiljövärden, påverkan på landskapsbilden samt risk för att boende utsätts för buller. En fördjupad miljökonsekvensbeskrivning finns bilagd till vindbruksplanen.

För att undvika att människor påverkas av buller från vindkraftverken har ett avstånd på 500 meter mellan bostad och område för vindbruksområde tillämpats. Vid fortsatt planering av vindkraftutbyggnad tillämpas riktvärden för buller. Hur vi påverkas av buller kan variera mellan individer, tidpunkter och platser. Människors livsmiljö kan därför i viss mån påverkas av en vindkraftutbyggnad.

Vid etablering av vindkraftverk inom området Fjäremossen finns risk för påverkan på kulturmiljön och höga naturvärden kring Remmene. Området är redan påverkat av buller från Remmene skjutfält, vilket måste beaktas när bullerpåverkan bedöms i den fortsatta planeringen.

Vid etablering av vindkraftverk inom området Lommamossen behöver eventuell påverkan på fågellivet i fågelskyddsområde vid Ekesjön utredas vidare. Fördjupad analys kan även behövas för att utreda riskerna vid lokalisering av vindkraftverk i närheten av Västra Stambanan.

Enligt vindbruksplanen kan den visuella upplevelsen från Vesene påverkas av en etablering av vindkraftverk inom området Kesemossen. I den fortsatta planeringen bör en fördjupad utredning med fotomontage eller motsvarande samt en analys av påverkan på landskapet utföras.

Vatten

Utveckling av grönstruktur och rekreationsområde runt Nossan inom Herrljunga tätort samt åtgärder för att förbättra enskilda avlopp på landsbygden kan bidra till att bevara den biologiska mångfalden i sjöar och vattendrag samt till att begränsa påverkan av gödande ämnen i mark och vatten. Hantering av dagvatten vid utbyggnad, framförallt i orterna, men även nära vattendrag och sjöar är viktigt att belysa i den fortsatta planeringen för att målet ska kunna nås. Se vidare under rubriken *Avstämning mot miljökvalitetsnormer – miljökvalitetsnormer för vatten.*

Natur

Två så kallade LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen) med större utbyggnad av bostäder föreslås i planen, ett vid Mollasjön och ett i Örum vid Sämsjön.

Det föreslagna området vid Mollasjön bedöms inte medföra negativ påverkan på höga naturvärden eller på människors tillgänglighet till stränderna runt sjön. Tillgängligheten till sjön ska beaktas i samband med detaljplaneläggning.

Det föreslagna LIS-området i Örum ligger i randen mellan ett öppet kulturlandskap och skog, väl avskilt från strandzonen genom väg 1842. Området omfattar en betad äng och ett skogsbryn. Inom området finns två ekar som står fritt i betesmarken och som båda är upptagna i länsstyrelsens inventering av

Samrådsförslag

skyddsvärda träd. En av ekarna står i vägkanten och utgör ett landmärke i det öppna landskapet. I området kring Örum har observationer gjorts av de rödlistade arterna storspov och smålom och i sjön finns noteringar om storlom. Inom området finns kulturhistoriska lämningar i form av ett röjningsröseområde som anges som lämningstypen *Fossil åker* i Riksantikvarieämbetets karttjänst Fornsök.

Det finns risk för påverkan på naturvärden, men även på kulturlandskapet och på kulturhistoriska lämningar vid byggande av bostäder inom området i Örum. I samband med att ett detaljplanearbete påbörjas för området behöver en inventering av flora och fauna, inkl ornitologiska värden, samt bedömning av påverkan på kulturmiljön genomföras. Om området nordväst om väg 1842 omfattas av detaljplanen ska människors tillgänglighet till sjön beaktas.

Delar av ett område med större sammanhängande jordbruksmark påverkas av föreslagen utbyggnad av stadsbygd och verksamheter norr om Herrljunga tätort. Den berörda jordbruksmarken är delvis redan fragmenterad av bostadshus och verksamhetsområden.

Sammanhängande jordbruksmark har stor betydelse för livsmedelsproduktionen idag och även för att säkra matförsörjningen på lokal och regional nivå på lång sikt. Andelen jordbruksmark minskar stadigt i hela landet. Den minskande jordbruksarealen innebär en ökad känslighet för omvärldsförändringar som kan påverka möjligheten att exempelvis importera mat. Även om matförsörjningen påverkas i liten grad av att produktiv jordbruksmark tas i anspråk vid Herrljunga tätort, behöver exploatering på jordbruksmark ses i ett större perspektiv och vägas mot samhällsnyttan och möjligheten att ta annan mark i anspråk. Utbyggnad av tätorten är föreslagen med utgångspunkt från det stationsnära samhället, där det ska vara enkelt att resa kollektivt, där transportbehoven ska minska och där utbyggnad ska ske på ett energieffektivt sätt. Kommunens mål att *jordbruksmarken ska stärkas* motverkas i viss mån av föreslagen utbyggnad på den tätortsnära jordbruksmarken, samtidigt bidrar utbyggnaden till att målen om *God livsmiljö* och *Klimat* kan uppnås.

För att uppnå målet att bevara den biologiska mångfalden krävs att naturvärden uppmärksammas i all planering och lovgivning, för såväl större som mindre projekt. Även enstaka byggnader på landsbygden kan få en betydande påverkan vid en ovarsam placering.

Klimat

I översiktsplanen tas fasta på järnvägen som en av de viktigaste förutsättningarna för kommunens långsiktiga utveckling. Den täta stationsorten är förebild. Det ska vara nära och tryggt att ta sig fram till fots eller med cykel inom kommunens orter. Regionen med möjlighet till en större arbetsmarknad, studier etc finns lätt tillgänglig med tåg. Översiktsplanens struktur och den större utbyggnad av stadsbygd och verksamheter som föreslås i Herrljunga och Ljung-Annelund bidrar till att uppnå målen om minskade utsläpp av växthusgaser samt att använda energi och bränslen effektivt.

Det finns en risk att spridd bebyggelse på landsbygden tillkommer i lägen med dålig eller obefintlig tillgång till kollektivtrafik, vilket motverkar målet om minskade utsläpp av växthusgaser. Samtidigt kan bebyggelse på landsbygden ge ett ökat underlag till befintlig kollektivtrafik om den tillkommer i lägen där det finns förutsättningar för en sådan utveckling. Komplettering i de mindre byarna kan exempelvis ge ett ökat underlag för såväl kollektivtrafik som till de lokala skolorna.

De två större utbyggnadsområdena på landsbygden vid Mollasjön och i Örum vid Sämsjön har olika förutsättningar för ett hållbart resande. Vid Mollasjön föreslås att två stationer vid Älvsborgsbanan blir en för att erbjuda bra tillgänglighet till tåg. Området vid Örum ligger däremot mer perifert med

Samrådsförslag

begränsad tillgång till kollektivtrafik. De boende kommer i högre grad bli beroende av att ta sig fram med bil vilket motverkar miljömålet.

I planen föreslås tre vindbruksområden. Utbyggnad av vindkraft inom kommunen kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser och bidrar därför till att målet kan uppfyllas.

Avfall

Målet påverkas i liten utsträckning av planförslaget. Vid eventuell planering inom förorenade områden ska en markmiljöundersökning och eventuell sanering genomföras för att förhindra påverkan på människors hälsa.

Risk för betydande miljöpåverkan

Eftersom effekterna av en kommuntäckande översiktsplan i allmänhet är svåra att överblicka är det på en översiktlig nivå svårt att utesluta risk för betydande miljöpåverkan. Om det i några avseenden eller till följd av särskilda förslag i översiktsplanen finns risk för betydande miljöpåverkan (BMP), ska detta redovisas. På den översiktliga nivån handlar det ofta om komplexa sammanhang, till exempel när det gäller infrastruktur.

Betydande miljöpåverkan idag

- Genom kommunen passerar två järnvägar och ett antal större regionala vägar. Den samlade påverkan av transportinfrastrukturen, exempelvis gällande buller och risker, medför en betydande miljöpåverkan i nuläget. Exempelvis är Västra stambanan tungt trafikerad med såväl persontåg som godstransporter, vilket orsakar problem med buller och vibrationer för de boende och för störningskänsliga verksamheter som ligger längs med järnvägen.
- Totalförsvarets verksamhet på skjutfältet Remmene innebär bullerstörningar under de tider skjutövningar pågår. Försvarsmaktens riksintresseområde kring Remmene skjutfält inkluderar influensområde för buller. Försvarsmakten tillämpar stor restriktivitet till störningskänslig bebyggelse inom influensområdet, vilket begränsar risken för negativa konsekvenser till följd av bullerpåverkan. Under övning råder även tillträdesförbud till området. Fältet har höga naturvärden som enligt Försvarsmakten till stora delar uppkommit som en följd av den pågående övningsverksamheten. Fortsatt övning med bandfordon är enligt Försvarsmakten en viktig förutsättning för att bevara de unika naturvärden som tillkommit inom området.
- På landsbygden finns en stor andel enskilda avlopp. Bristfälliga avlopp innebär en risk för övergödning i recipienten. Den ekologiska statusen bedöms som måttlig i de flesta av kommunens sjöar och vattendrag, se under rubriken *Avstämning mot miljökvalitetsnormer*. Nossan avrinner mot Dättern, som har en översvämningsproblematik. Kommunen arbetar med en inventering av samtliga enskilda avlopp. I takt med att de bristfälliga enskilda avloppen åtgärdas kan utsläppen minska. Läckage av gödande ämnen från jordbruket är en annan faktor som bidrar till påverkan.

Risk för betydande miljöpåverkan med planförslaget

- Föreslagna nya sträckningar av väg 181, väg 183, väg 1927 samt föreslaget triangelspår söder om Herrljunga tätort kan medföra påverkan på naturvärden, kulturmiljövärden och landskapsbild. Samtidigt bedöms de nya vägsträckningarna bidra till förbättrad boendemiljö i tätorterna, ökad trafiksäkerhet och minskad sårbarhet för olyckor och störningar på väg och järnväg. Beslut om betydande miljöpåverkan tas av länsstyrelsen under samrådsskedet när

Samrådsförslag

Vägplan alternativt Järnvägsplan tas fram. Förutsatt att stor miljöhänsyn tas i planeringen kan infrastrukturprojekten bidra till att den betydande miljöpåverkan sammantaget minskar i kommunen. Exempelvis kan boendemiljön förbättras för människor och faunapassager bidra till minskade barriärer för djur.

- LIS-området i Örum kan innebära en påverkan på naturvärden, på kulturhistoriska lämningar inom området och på kulturlandskapet längs väg 1842. Inventeringar av flora och fauna inklusive ornitologiska värden samt bedömning av påverkan på kulturmiljövärden behöver göras i samband med att planarbete påbörjas för att klargöra om det finns risk för betydande miljöpåverkan.
- Vindkraftutbyggnad kan innebära en betydande miljöpåverkan, se under rubriken *Hantering av miljökonsekvenser vid fortsatt planering.*

Hantering av miljökonsekvenser vid fortsatt planering

När det blir aktuellt att genomföra föreslagna infrastrukturprojekt kommer Trafikverket ta fram en vägplan. En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I annat fall ska miljöpåverkan beskrivas i den planbeskrivning som tas fram för vägplanen.

I samband med fortsatt detaljplanering ska en bedömning av risken för betydande miljöpåverkan göras i ett tidigt skede. Om planens genomförande riskerar att medföra betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömningsprocess genomföras och en särskild MKB tas fram för planen. MKB:n ska då redovisas tillsammans med förslag på åtgärder för att minimera eller helt undvika negativa konsekvenser för miljön.

Vid etablering av större vindkraftanläggningar (två eller fler verk som är högre än 150 meter alternativt sju eller fler verk som är högre än 120 meter) krävs tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande krav på miljökonsekvensbeskrivning. Ansökan prövas av länsstyrelsen. För mindre anläggningar räcker det med en anmälan och bygglov hos kommunen. I allmänhet krävs ingen MKB, men påverkan på miljön ska beskrivas i anmälan.

Trafikverket kartlägger buller och upprättar åtgärdsprogram för större vägar och järnvägar enligt förordingen om omgivningsbuller, se vidare under *Avstämning mot miljökvalitetsnormer.*

Kommunen genomför en systematisk avloppskontroll, där ungefär halva kommunens yta har täckts in fram till 2016. Kommunen har en 10-årsstrategi för att kontrollera att alla enskilda avlopp uppfyller tillräcklig höga reningskrav.

Avstämning mot miljökvalitetsnormer

Allmänt

Miljökvalitetsnormer är rättsligt bindande bestämmelser i miljöbalken, vilka ska tillämpas vid prövning av tillåtlighet, tillstånd osv. Miljökvalitetsnormer finns för buller, luft och vattenkvalitet.

Miljökvalitetsnormer för buller

Miljökvalitetsnormen omfattar bland annat omgivningsbuller från större vägar, järnvägar och civila flygplatser i hela landet. Trafikverket ska göra bullerkartläggningar och fastställa åtgärdsprogram för att

Samrådsförslag

minska bullerstörningar från dessa vart femte år. Västra Stambanan mellan Göteborg och Stockholm, som passerar Herrljunga kommun, räknas som en större järnväg då antalet tåg på banan överstiger 30 000/år.

Trafikverkets åtgärder för att minska buller omfattar alla skeden från samhällsplanering, planering av infrastruktur, skyddsåtgärder och åtgärder vid bullerkällan. Trafikverket arbetar bland annat med att ge stöd till kommuner vid planering av bebyggelse, minska buller från fordon och beakta buller vid underhåll av järnvägen. Vid bullerutsatta bostäder, skolor etc kan det bli aktuellt med skyddsåtgärder, exempelvis fasadåtgärder, bullerskärmar eller bullervallar.

Längs med Västra Stambanan ligger tätorten Herrljunga, de mindre orterna Fåglavik och Remmenedal samt en del spridd bostadsbebyggelse. En viktig utgångspunkt för översiktsplanen är att bygga i stationsnära lägen för att underlätta ett hållbart resande. Byggande i kollektivtrafiknära lägen kan innebära störningar från trafikbuller eftersom närhet till vägen eller järnvägen är en förutsättning för närhet till kollektivtrafik. Bullerpåverkan från väg- och järnvägstrafik behöver belysas i den fortsatta planeringen. Det kan även finnas befintlig bebyggelse inom kommunen som är utsatt för buller över gällande riktvärden.

Miljökvalitetsnormer för luft

Miljökvalitetsnormen för utomhusluft finns för kvävedioxid/kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar (PM10 och PM2,5), bensen, kolmonoxid, arsenik, kadmium, nickel och bens(a)pyren.

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft gäller i hela landet. Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna, antingen i samverkan med andra kommuner eller på egen hand. Om en miljökvalitetsnorm överskrids eller riskerar att överskridas kan ett åtgärdsprogram behöva upprättas av den berörda kommunen eller länsstyrelsen.

Risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna uppstår främst utefter starkt trafikerade vägar, och överskridanden sker främst i större städer och tätorter. Mätningar av kväveoxider (år 2002-03, 2010 och 2012), lättflyktiga organiska ämnen (VOC) (år 2003-04) och partiklar (PM10) (år 2011) i tätorten Herrljunga visar inga överskridanden av miljökvalitetsnormerna. Dygnsmedelvärdena av partiklar varierar mycket efter väderlek. Vid enstaka tillfällen låg det uppmätta värdet nära eller tangerade miljökvalitetsnormen i centrala Herrljunga (dygnsmedelvärdet 50 µg/m^3 får överskridas vid högst 35 tillfällen/år). Årsmedelvärdet 13µg/m^3, låg under miljökvalitetsnormen (40 µg/m^3). Sammantaget är bedömningen att miljökvalitetsnormerna för luft inte överskrids i kommunen idag. Planförslaget bedöms inte heller medföra risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för luft. Luftkvaliteten i Herrljunga tätort kan förbättras ytterligare om planens förslag till ny lokalisering av väg 181 genomförs.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Planområdet ingår i Västerhavets vattendistrikt. Vattenmyndigheten har tagit beslut om miljökvalitetsnormer för vattenförekomster i distriktet. Förslag till nya förvaltningsplaner, miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram med tillhörande MKB, avseende perioden 2016-2021 har arbetats fram. Dessa ska dock prövas av regeringen. Till dess att prövningen är klar gäller fortsatt miljökvalitetsnormer som avser perioden 2009-2015. Uppgifter om miljökvalitetsnormer och statusen i vattenförekomsterna finns att hämta i VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

Samrådsförslag

I kommunen finns två sjöar, tolv vattendrag och fyra grundvattenförekomster med fastställda miljökvalitetsnormer.

I den senaste klassningen av kommunens sjöar Sämsjön och Sandsken bedöms den ekologiska statusen som måttlig. Förslag till miljökvalitetsnorm är god ekologisk status, med tidsfrist till år 2021 för Sämsjön. För Sandsken anges ingen tidsfrist. Övergödning och fysiska hinder (vandringshinder) är faktorer som påverkat klassningen. Bland annat finns vandringshinder i form av en kraftverksdamm mellan de båda sjöarna.

Den ekologiska statusen har i den senaste klassningen bedömts som måttlig för kommunens samtliga vattendrag. För Nossan delen Borgstena till Hudene och delen Hudene till Fåglum, Vimleån, Lidan delen Påarp till Eriksberg och delen Sjögården till Eriksberg samt för Änskån är förslag till miljökvalitetsnorm satt till god ekologisk status med tidsfrist till år 2021. Motiveringen för bedömningen av vattendragen är dels vandringshinder och dels påverkade strandzoner. För Lidan delen Eriksberg till Bragnum, Lillån, Viskebäcken och för den östra och västra grenen av Äfsån är förslaget till miljökvalitetsnorm god ekologisk status med tidsfrist till år 2027. Utöver ovanstående problem med vandringshinder och påverkade strandzoner finns även en övergödningsproblematik i vattendragen som kan härledas till jordbruk och enskilda avlopp. För Nolån anges ingen tidsfrist för god ekologisk status i förslaget till miljökvalitetsnorm.

Kommunens sjöar och vattendrag uppnår inte god kemisk status avseende kvicksilver och polybromerade difenyletrar. Påverkan kan till stor del härledas till långväga luftburna föroreningar.

För grundvattenförekomsterna Ljung-Annelund, Hudene, Borgstena och Algutstorp-Horla har såväl den kvantitativa som den kvalitativa statusen bedömts som god i den senaste klassningen.

Översiktsplanens förslag påverkar i liten grad vattenkvaliteten i kommunens sjöar, vattendrag och grundvattenförekomster. Markanvändningen i strandzonerna kring sjöar och vattendrag föreslås i stort sett bli oförändrad. Dagvattenhantering är en viktig fråga i den fortsatta planeringen för att undvika negativ påverkan på vattenförekomsterna. Vid utbyggnad av tätorten Herrljunga föreslås att ett relativt stort område runt Nossan sparas och utvecklas som ett rekreationsområde. Utvecklingen av ett rekreationsområde runt Nossan kan ge incitament att återställa växtlighet längs strandzonerna vilket lokalt kan ge positiva effekter på växt- och djurlivet.

I kommunen finns bristfälliga avlopp på landsbygden som kan bidra till en övergödningsproblematik i sjöar och vattendrag. En fortsatt tillsyn och förbättring av enskilda avlopp kan bidra till en förbättring av den ekologiska statusen i berörda vattenförekomster.

Föreslaget kommunalt verksamhetsområde för VA i samband med utbyggnad inom LIS-område vid Mollasjön kan medföra att näringsämnen som når Mollasjön och Nossan minskar. Vid Mollasjön finns även ett hänsynsområde för en eventuell framtida grundvattentäkt vid sand- och grusförekomsten Borgstena. Hänsynsområdet innebär inget skydd av vattenförekomsten, men det är positivt att området uppmärksammas på en översiktlig nivå och värnas från annan verksamhet.

Samrådsförslag

Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016
Totalförsvaret

Herrljunga
Ljung
Annelund
Borgstena
Hällestad
Grolanda
Jäla
Mårdaråda
Mörarp
Murum
Möne
Ripelå
Ravike
Hov
Hällstad
Rosendal
Skärvum
Bragnum
Johannelund
Bro
Heden
Långaläst
Långås
Rya
Ryda
Påarp
Skålarp
Tolarp
Knapagården
Kärråkra
Häggryd
Öje-lunda
Brostorp
Tåstorp
Lund
Saxtorp
Hoberg
Landa
Äne
Algutstorp
Kvinnestad
Tubbe-torp
Bänatorp
Galstad
Uddetorp
Asklanda
Ornunga
Eklanda
Gundle-red
Ljur
Halla
Ornungasjö
Malryd
Tämta
Farstorp
Älgarås
Ingeshult
Dövedal
Sjögårda
Ribbingsberg
S Härene
Läng
Vidån
Göteve
181
182
42
114
140
159
207
281
222
194
186
271

Teckenförklaring

- Remmene skjutfält
- Influensområden övrigt riksintresse
- Influensområde för luftrum
- Influensområde för väderradar
- Stoppområde för höga objekt
- Tätorter 2010

0 2,5 5 10 Kilometer

Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016
Kommunikationer

Teckenförklaring

Servicetyp

- Järnvägsstation
- Tätorter 2010

0 2,5 5 10 Kilometer

Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016
Vatten och avlopp

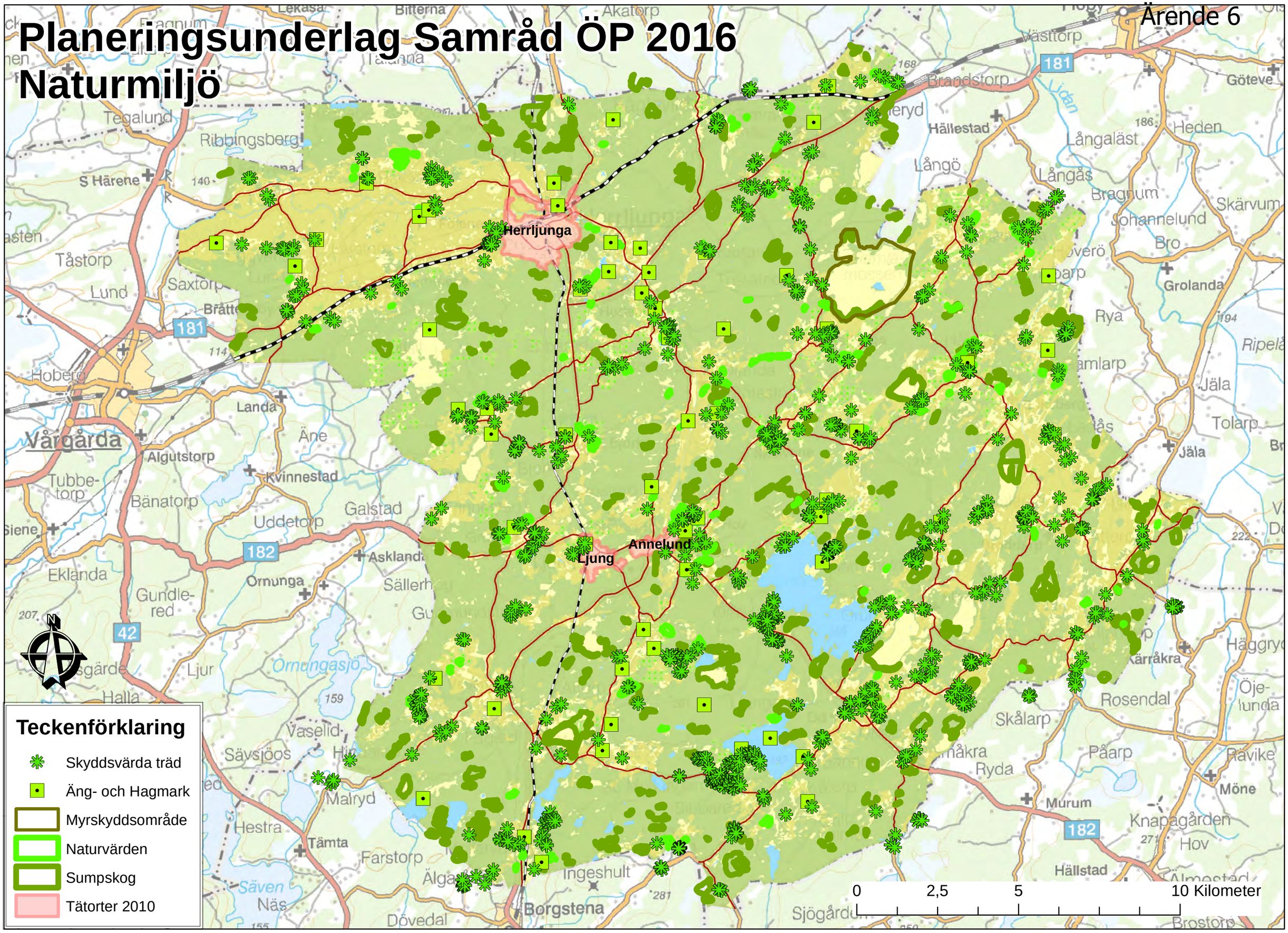
Herrljunga
Ljung
Annelund
Vårgårda

Teckenförklaring

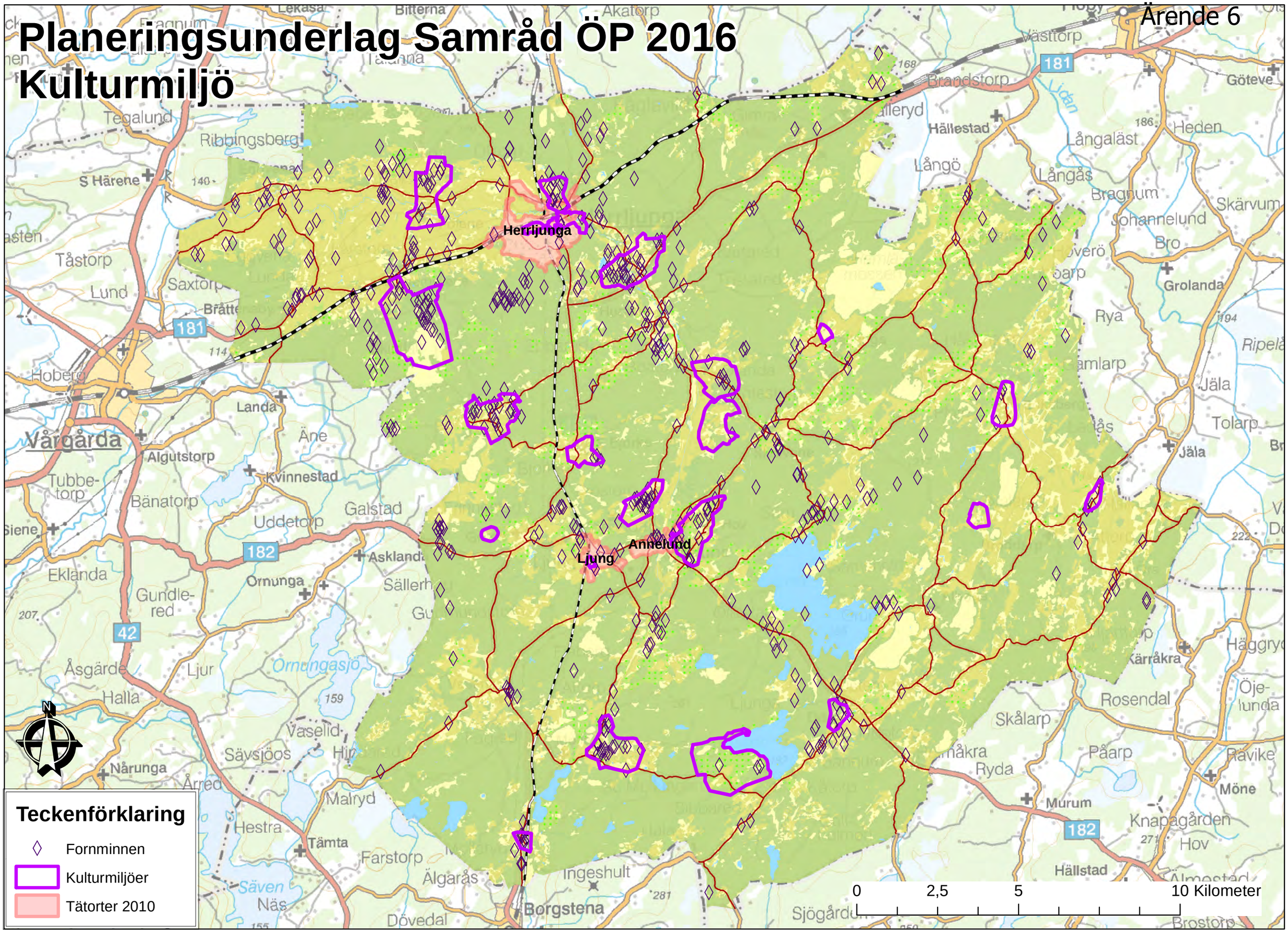
- Strandsskydd
- Inre vattenskyddsområde vattentäkt
- Yttre vattensskyddsområde vattentäkt
- Tertiärt vattenskydd
- Okänd avloppsstatus
- Tätorter 2010

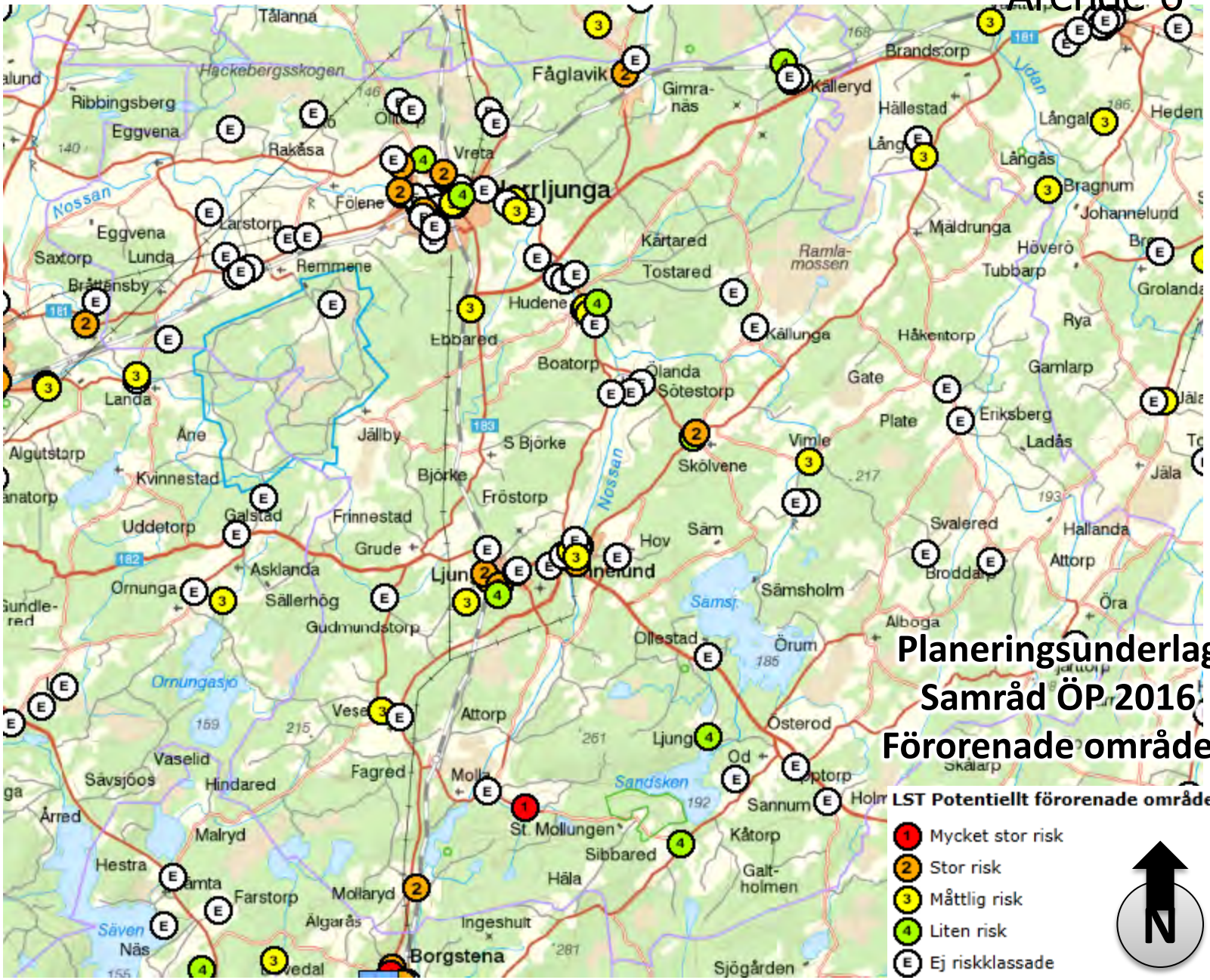
0 2,5 5 10 Kilometer

Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016
Naturmiljö

Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016
Kulturmiljö

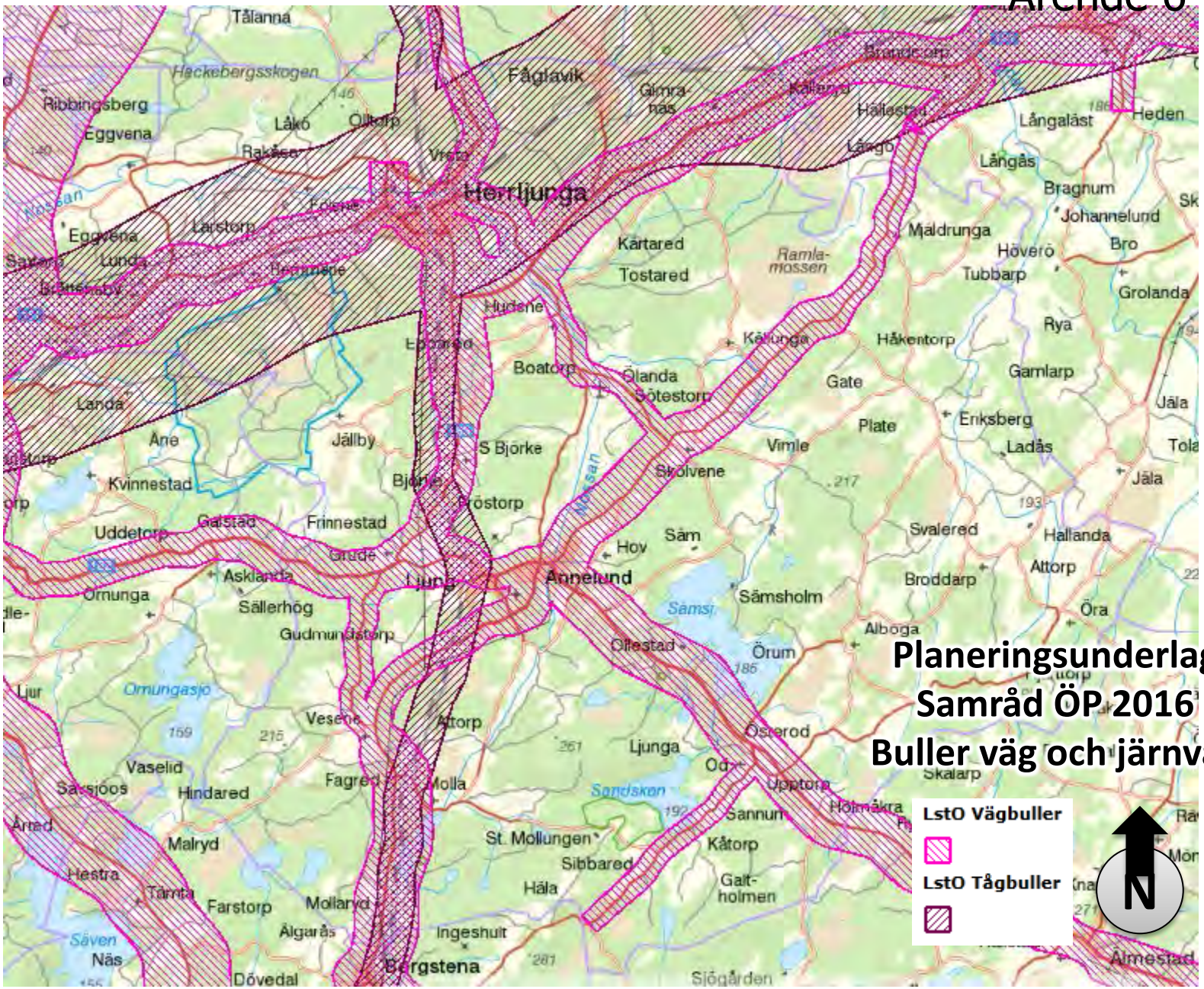
Planeringsunderlag Samråd ÖP 2016 Förorenade områden

LST Potentiellt förorenade områden

- 1 Mycket stor risk
- 2 Stor risk
- 3 Måttlig risk
- 4 Liten risk
- E Ej riskklassade

N

Källa: Länsstyrelsens webb-GIS 2016-05-14

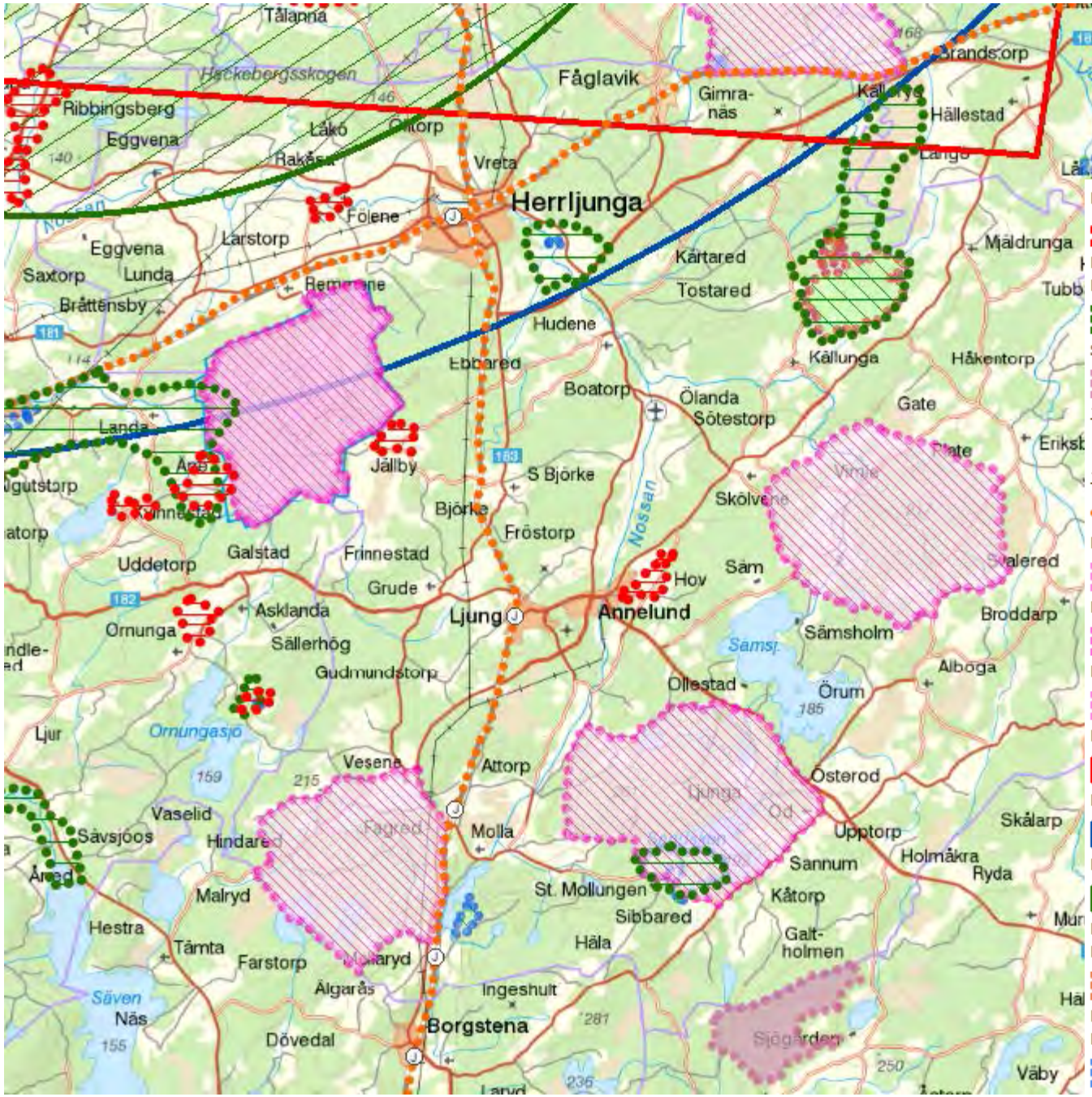

Planeringsunderlag
Samråd ÖP 2016
Buller väg och järnväg

Källa: Länsstyrelsens webb-GIS 2016-05-14

Ärende 6

Planeringsunderlag
Samråd ÖP 2016
Riksintressen

RAÄ Riksintresse Kulturmiljövård, 3:6

NV Riksintresse Naturvård (LST Harmonisering), 3:6

STEM Riksintresse Energiproduktion, vindkraft

Järnväg - befintlig station för resandeutbyte

Järnväg - befintlig station för resandeutbye

Järnväg - befintlig

Järnväg - befintlig

FM Riksintresse influensområden namngivna

FM Riksintresse influensområden övrigt

FM Riksintresse militär del

FM Stoppområde höga objekt flygfält

FM Influensområde luftrum

FM Influensområde väderradar

NV VicNatur Riksintresse Anspråk Natura 2000 Fågeldirektivet (SPA)

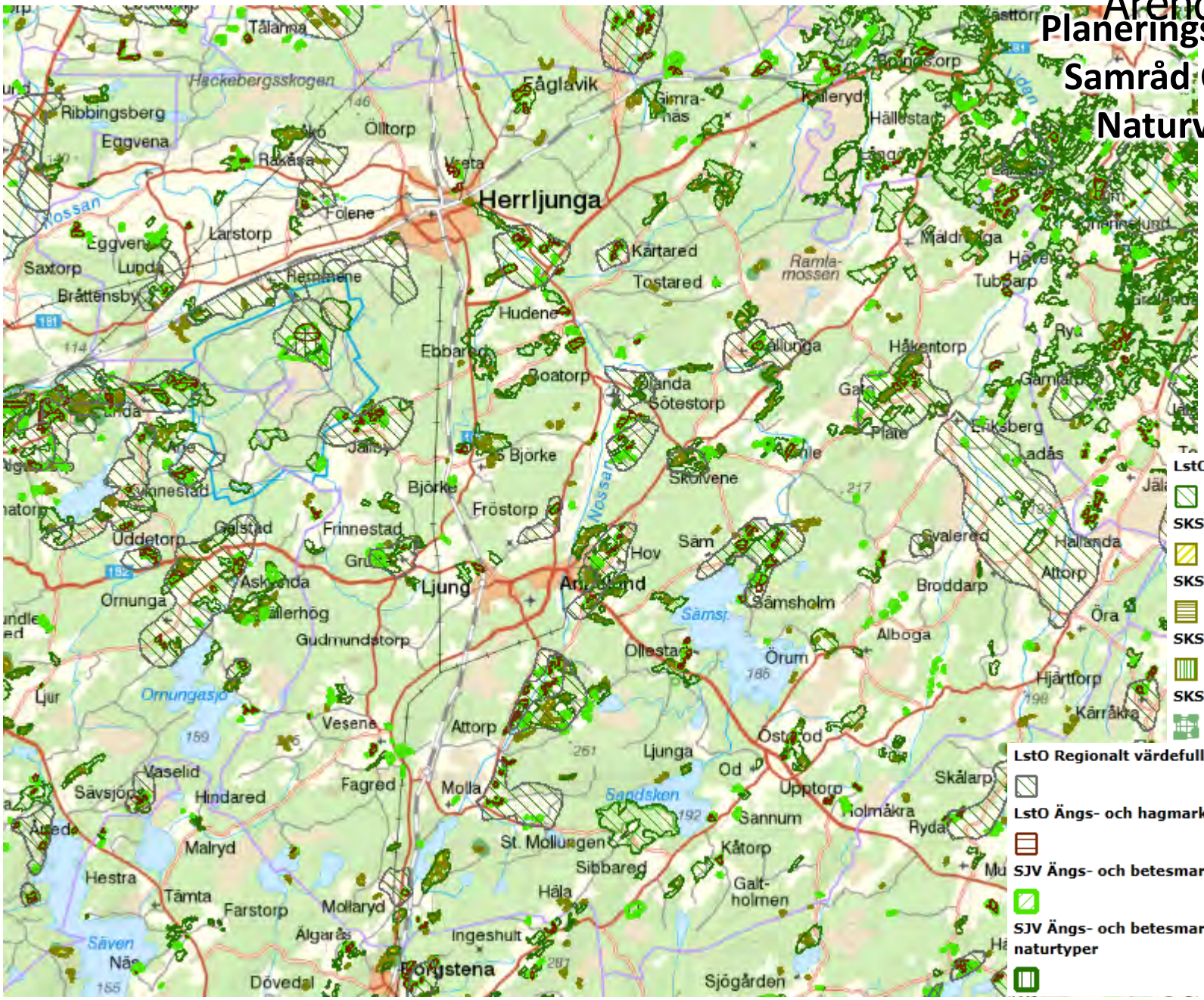
NV VicNatur Riksintresse Anspråk Natura 2000 Habitatdirektivet (SCI)

N

Källa: Länsstyrelsens webb-GIS 2016-05-14

Ärende 6

Planeringsunderlag
Samråd ÖP 2016
Naturvärden

Källa: Länsstyrelsens webb-GIS 2016-05-14

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Anders Stoltz

Tjänsteskrivelse
2016-05-11
DNR KS 182/2016-942

Revidering av Finanspolicy för Herrljunga Kommunkoncern

Sammanfattning

Kommunfullmäktige antog 2013-12-10 en Finanspolicy för Herrljunga Kommunkoncern. De förändringar som föreslås syftar i första hand till att begränsa riskerna samt anpassa mötesfrekvensen för Finansrådet till vad som efterfrågas. Föreslagna förändringar är markerade i Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-11
Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner reviderad Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern.

Anders Stoltz
Ekonomichef

DIARIENUMMER:	2016-942
FASTSTÄLLD:	2016-06-14
VERSION:	xxxx
SENAS T REVIDERAD:	2016-06-14
GILTIG TILL:	2018-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Ekonomichef

Policy

Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern

Kommunfullmäktige har den 14 juni 2016 fattat beslut om ny/reviderad Finanspolicy Herrljunga Kommunkoncern, att gälla tom 2018-12-31.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehållsförteckning

1. Mål 2
2. Långsiktig finansiering och skuldförvaltning 2
3. Leasing 2
4. Hantering av ränterisker och långsiktig kreditförsörjning 2
5. Finansråd 2
6. Koncernkonto 2
7. Godkända finansiella instrument 3
8. Ansvar och befogenheter 3
9. Organisation 4
10. Placering av likvida medel 4
11. Dokumentation 5
12. Rapportering 5

Denna finanspolicy innefattar riktlinjer för penninghanteringen och omfattar Herrljunga kommun, kommunens helägda bolag, bolag där kommunen har det övervägande inflytandet, stiftelser samt förvaltade fonder förutom i sådana fall särskilda placeringsföreskrifter accepteras av kommunfullmäktige. Den organisatoriska uppbyggnaden skall vara sådan att bästa möjliga resultat uppnås för kommunkoncernen totalt.

1. Mål

Kommunkoncernen skall ha en effektiv och affärsmässig penninghantering.
Kommunkoncernen skall sträva efter att optimera räntenettot under hänsynstagande till finanspolicyns restriktioner.

Kommunkoncernens agerande på finansmarknaden skall kännetecknas av god kännedom om marknadsförhållanden och de möjligheter och risker som är förknippade med finansverksamheten. Kommunkoncernens risktagande skall präglas av försiktighet både vad gäller enskilda affärer och det totala risktagandet.

2. Långsiktig finansiering och skuldförvaltning

Upplåning för kommunen skall ske genom den centrala finansfunktionen på ekonomikontoret. Bolag och stiftelser ansvarar för sin egen långfristiga upplåning. Bolagen skall samordna upplåningen med kommunen för att uppnå optimal riskspridning.

Kommunens finansiella mål är att inte lånefinansiera några investeringar. Om lån behöver tas upp för enstaka investeringsprojekt beslutas detta av Kommunfullmäktige i samband med budgetbeslut i november.

Upphandling av lån skall ske med affärsmässighet. Finansiella tjänster lyder dock inte under LOU.

3. Leasing

Eventuell finansiering genom med leasing skall samordnas av ekonomikontoret med övriga finansieringsalternativ.

4. Hantering av ränterisker och långsiktig kreditförsörjning

Med ränterisk menas hur en lånestock påverkas av förändringar i ränteläget. Motsvarande gäller i fråga om placeringar med t ex fast ränta där värdet förändras till följd av förändringar i ränteläget.

Kommunstyrelsen och respektive bolags/stiftelses styrelse har befogenhet att besluta om upptagande av lån inom i budget angiven låneram eller om refinansiering vid avveckling av lån samt om räntebindning och löptider. Bolagen skall använda kommunal borgen för sin upplåning. Ekonomikontoret har ansvaret för riskanalysen för kommunkoncernen.

5. Finansråd

Kommunkoncernen skall sträva efter samordning av ränteriskerna genom att fördela räntebindningstiderna för lån över tiden. Därför skall ett finansråd bestående av kommunensekonomichef och respektivebolags verkställande direktör *två gånger per år* ~~kvartalsvis~~ gå igenom den samlade låneportföljen och fastställa lånestrategin. Finansrådet skall också gå igenom likviditetsplaneringen för hela kommunkoncernen.

6. Koncernkonto

Kommunen och dess bolag ska ha en sådan organisation att räntenettot kan optimeras. För att uppnå detta skall de ingå i kommunens koncernkontosystem.

Genomkoncernkontot uppnås följande fördelar:

* samlat grepp över koncernens likviditet.
* underskott på ett konto täcks av överskott på ett annat konto, vilket innebär minskade räntemarginalbetalningar till bankerna.
* fullständig kvittning mellan in-och utbetalningar.
* fullständig kvittning av medel på konton av olika nivåer.

Regler ska skapas för räntesättning på olika konton för både under-och överskott. Som bas förräntesättning ska ligga samma räntebas som kommunen har i koncernkontosystemet.

Kommunkoncernen skall alltid ha en god betalningsberedskap, som bygger på egna intäkter och avtalade kreditmöjligheter som finns på koncernkontot.

Kommunens ekonomiavdelning ~~Den centrala finansfunktionen~~ ansvarar för att likviditetsplanering inom koncernkontosystemet genomförs löpande i hela kommunkoncernen för att skapa underlag för effektiv hantering avunderskotts-och överskottslikviditet.

7. Godkända finansiella instrument

För att kunna upprätthålla en effektiv hantering av lånestocken och kunna hantera fastställd ränte-riskspridning får följande finansiella instrument användas:

~~-Ränteswap~~

~~Ränteswap är ett avtal mellan två parter och innebär att parterna byter ränteflöden – rörlig ränta mot fast ränta eller vice versa – på ett avtalat belopp under en viss tid. Ett ränteswapavtal används vanligen för att förändra räntebindningsstrukturen på lånestocken.~~

-Räntetak
Ett räntetak (cap) innebär att låntagaren garanteras att låneräntan inte överstigeren avtalad nivå under en viss tidsperiod. För detta erlägger låntagaren en avgift. Räntetak kan också kombineras med ett räntegolv (floor). En sådan kombination kallas räntekrage (collar).

-Räntetermin
Ett terminskontrakt innebär en förbindelse att i framtiden köpa eller sälja ett värdepapper till en ränta som fastställs redan på affärsdagen. Syftet med att använda ränteterminer skall vara att skydda sig mot framtida ränteökningar på lån.

8. Ansvar och befogenheter

Kommunfullmäktige beslutar om:
* mål och anvisningar för medelshanteringen.
* lånefinansiering av enskilda projekt.
* borgen

Kommunstyrelsen beslutar om:

* löptid för nyupptagna lån inom ramen för beslutad ränteriskhantering
* att säga upp befintliga lån för att ersätta dessa inom ramen för beslutad ränteriskfördelning;
* att genomföra placeringar av likvida medel i värdepapper enligt placeringspolicyns grupp B och C.
* användande av kommunfulläktige godkända instrument inom ramen för beslutad ränteriskfördelning.

Kommunala bolag/stiftelser beslutar om/ansvarar för:
* upptagande av lån och placering av överskottsmedel.
* likviditetsplanering.

* avrapportering om finansiell ställning till kommunstyrelsen.
* att dessa anvisningar följs i tillämpliga delar.

När bolag/stiftelse beslutar om långfristig upplåning skall beslutet delges kommunstyrelsen.

Ekonomichef i kommunen beslutar om/ansvarar för:
* att upplåning och placering enligt delegation sker enligt beslut och anvisningarna.
* likviditetsplanering.
* att rapport om den finansiella ställningen överlämnas till kommunstyrelsen.

Kontrollerande/bokförande funktion ansvarar för:
* bokföring av transaktioner avseende beslutad placering och upplåning.
* flyttning av medel mellan kommunens bankräkningar.

Delegation av beslut från kommunstyrelsen återfinns i en särskilt upprättad delegationshandling ”Delegation av beslutanderätt från kommunstyrelsen”.

9. Organisation

För att öka säkerheten i affärstransaktioner med de motparter som kommunen, bolagen och stiftelserna gör affärer med ska det finnas en uppdelning mellan den som verkställer affären och den som kontrollerar/bokför transaktionen.

Organisation för kommunen
Verkställande funktion: Ekonomichefen
Kontrollerande/bokförande funktion: Kassafunktionen
Denna kontroll avser såväl avräkningsnotor vid medelsplacering som låneavier i samband med kort- eller långfristig upplåning och användande av finansiella instrument.
De banker och finansiella institutioner kommunkoncernen gör finansiella affärer med skall informeras om vilka som är behöriga att göra affärer i kommunens namn, vilka befogenheter dessa har samt att avräkningsnotor skall adresseras direkt till kassafunktionen.
Beslut om vilka personer som skall underteckna lånehandlingar fattas i särskild ordning

10. Placeringav likvida medel

Vid placeringar av likvida medel skall kommunen sträva efter att endast placera medel i företag som:

- *Följer konventioner om fackliga rättigheter*
- *Inte tillåter tvångsarbete och barnarbete*
- *Inte omsätter pengar från vapen, alkohol eller pornografi.*
- *Inte har verksamhet med syfte att prospektera, exploatera, utvinna eller producera fossil energi.*

Följande placeringsformer av likvida medel är tillåtna:

A
* inlåning i svensk bank. Med svensk bank avses sådan bank som äger rätt att driva bankrörelse i Sverige.

B
* värdepapper utgivna av svenska staten.
* värdepapper utgivna avhelägt bolag till svenska staten.
* värdepapper utgivna av fonder innehållande värdepapper utgivna av svenska staten eller avsvenska staten garanterade värdepapper.
* värdepapper utgivna av kommuner och landsting.

C
*obligationer utgivna av nordiska företag med skuggrating av minst BB-och valutasäkrade. Varje placering inom denna grupp skall maximalt vara 3 000 tkr och den sammanlagda placeringsvolymen är maximalt 10 000tkr.

11. Dokumentation

För varje affär (lån och placering med bunden löptid) som genomförs skall separat beslutshandling upprättas på vilken ska framgå:

* affärens art
* motpart
* löptid
* räntevillkor och andra avtalade kostnader/intäkter.
* belopp
* datum
* nummerordning för varje affär i obruten nummerordning

12. Rapportering

Tertialvis ~~En gång varje kvartal~~ skall kommunens och koncernens finansiella ställning rapporteras tillkommunstyrelsen. Denna rapport skall innehålla:

* likviditetsställning
* lånenivå
* underperioden upptagna lån och/ellergjorda placeringar.
* kommunens och koncernens riskexponering.
* genomsnittlig löptid för lån.
* ekonomikontorets kommentarer till den finansiella ställningen och marknadssituationen förkommunen vad gäller tillgång till kapital och räntesituationen.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Anders Stoltz

Tjänsteskrivelse
2016-05-11
DNR KS 2016-169

Ansökan från Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler om utökad borgensram

Sammanfattning

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler har till fullmäktige inkommit med ansökan om utökad borgensram med 26 000 000 kronor för att kunna uppföra två byggnader. Beviljas utökad borgensram kommer borgensramen för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler att uppgå till 170 000 000 kronor.

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ansöker vidare om tillstånd att uppföra byggnad 1 och 2 enligt nedan beskrivning.

I stadgarna för Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler står angivet att ”Stiftelsen får ej utan kommunfullmäktiges medgivande igångsätta bygg- och anläggningsprojekt som överstiger en kostnad på 2 miljoner kronor”.

Efter beslut om medgivande ska Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ansöka om nödvändiga tillstånd för uppförandet av byggnaden.

Byggnad 1
Den första byggnaden avser en ny kontorsbyggnad åt Strängbetong. Stiftelsen kommer att köpa en tomt av Strängbetong där fastigheten byggs. Fastigheten blir i två plan om ca 470 m2 vardera, totalt ca 940 m2. Den totala kostnaden är beräknad till ca 17 000 000 kronor. Strängbetong kommer att hyrköpa fastigheten. Hyresavtalet kommer att löpa under 25 år.

Byggnad 2
Den andra byggnaden innebär en utbyggnad av egen fastighet som idag hyrs av Kryddhuset i Ljung. Utbyggnaden avser en produktionslokal om ca 6 000 m2 med kontor, bergvärme och viss ventilation. Den beräknade kostnaden uppgår till ca 9 000 000 kronor. Hyresavtalet löper på 25 år.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Anders Stoltz

Tjänsteskrivelse
2016-05-11
DNR KS 2016 169

Ekonomisk analys

Trots en positiv inställning till utökad borgensram för att uppföra två byggnader enligt ovan beskrivning, vill jag på nytt lyfta fram den risk som är förknippad med en stor kommunal borgen. Inför framtiden vore det värdefullt att utreda hur den kommunala riskexponeringen till följda av beviljad borgen till Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler kan begränsas.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-11
- Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers ansökan om utökad borgensram samt tillståndsansökan.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige

- beviljar Stiftelsen Herrljunga Industrilokalen utökad borgensram med 26 000 000 kronor till totalt 170 000 000 kronor.
- godkänner Stiftelsen Herrljunga Industrilokalers tillståndsansökan för att uppföra 2 byggander enligt ovan.

Anders Stoltz
Ekonomichef

Ärende 8

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Box 31, 524 21 Herrljunga
(Org. nr. 864000-0892)
0703 313 062

2016-04-27

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2016 -04- 29
Dnr
Beteckning

Fullmäktige i Herrljunga

Ansökan om utökad borgensram!

Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler ansöker om utökad borgensram med 26 000 000 kronor, samt tillstånd för att uppföra dessa 2 byggnader.

Byggnad nr 1.
Ny kontorsbyggnad åt Strängbetong,
Stiftelsen köper en tomt av Strängbetong där fastigheten byggs.
Fastigheten blir i två plan om ca 470m2 var, totalt ca940m2
Totala kostnaden för uppförandet är ca 17 000 000,-
Strängbetong kommer att hyrköpa fastigheten.

Byggnad nr 2.
Utbyggnad av våran fastighet, Kryddhuset i Ljung.
Produktionslokal ca 600m2.
Kontor.
Bergvärme och viss ventilation.
Kostnad ca 9 000 000,-
Kryddhuset hyrköper redan denna fastighet.

Vilket innebär att vi ansöker om borgensram på 170 000 000,-
(ett hundra sjuttio miljoner kronor)

För Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler
Bengt Ottosson, ordförande

Bengt Ottosson

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
ANDERS STOLTZ

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-05-10
DNR KS 2016-168

Begäran från Bygg- och miljönämnden om att få använda tidigare års överskott

Sammanfattning

Bygg- och miljönämnden har lämnat in en begäran om att få använda tidigare års överskott. Begäran är på 87 520 kr och ska användas till att betala en faktura som inte bokades upp vid årsbokslutet.

Verksamhets- och ekonomistyrprinciper anger på sida 7 några punkter som behöver uppfyllas för att en nämnd ska få använda tidigare års överskott. En av punkterna är att ” en bedömning skall göras av möjligheten till att disponera ett överskott utifrån gällande finansiella mål”.

Resultatmålet är det finansiella mål som påverkas vid beslut om över- och underskottshanteringen. Resultatmålet uttrycker att det årliga resultatet ska uppgå till 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Vid de första ekonomiska prognoserna har resultatet uppgått till cirka 0,5%.

Eftersom resultat prognosen ligger långt under det finansiella resultatmålet ses ingen möjlighet att bevilja begäran om att använda tidigare års överskott.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-10.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår Bygg- och miljönämndens begäran.

Anders Stoltz
Ekonomichef

HERRLJUNGA KOMMUN
Bygg- och miljönämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2016-04-27

Sida
34

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2016 -04- 28
Dnr 168/2016
Beteckning 942

BMN § 22 BMN 004/16

BEGÄRAN ATT FÅ ANVÄNDA FÖRVALTNINGENS ÖVERSKOTT FRÅN 2015

Miljöenheten och Plan- och byggenheten anhåller om att få använda 87 520 kr av överskottet från 2015 till att betala fakturan för arkivinredning.

Bakgrund

Bygg- o Miljöförvaltningen gjorde 2015 ett överskott enligt tabellen nedan.

RESULTAT NETTO (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Avvikelse
Nämnd	-203	-167	36
Miljöenheten	-1 260	-997	263
Plan- och Byggenheten	-1 424	-1 004	420
Räddningstjänst	-10 833	-11 093	-260
Summa verksamhet	**-13 720**	**-13 261**	**459**

Ur Verksamhetsberättelse 2015, bilaga till 14§ BMN 2006/002

Beställning av inredning till närarkivet skedde under 2015. Vid beställningen så påtalades att Bygg- och miljönämnden ville ha fakturan under 2015 så att den skulle belasta 2015 års budget (periodiseras). Leverans av hyllsystemen skedde under 2015, men fakturan kom först 2016-02-01. Fakturan är på 109 400 kr (inklusive moms), 87 520 kr (exklusive moms).

Presidiets förslag till beslut

Bygg- o Miljönämnden ställer sig positiva till förslaget och lämnar över ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

BYGG- OCH MILJÖNÄMNDENS BESLUT

Enligt presidiets förslag till beslut.

Beslutet överlämnas till kommunstyrelsen.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
ANDERS STOLTZ

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-05-10
DNR KS 2016-172

Framställan från Socialnämnden om att få använda tidigare års överskott

Sammanfattning

Socialnämnden har lämnat in en framställan om att få använda tidigare års överskott. Begäran är på 105 000 kr och ska användas till habilitetsersättning för personer på daglig verksamhet.

Verksamhets- och ekonomistyrprinciper anger på sida 7 några punkter som behöver uppfyllas för att en nämnd ska få använda tidigare års överskott. En av punkterna är att ” en bedömning skall göras av möjligheten till att disponera ett överskott utifrån gällande finansiella mål”.

Resultatmålet är det finansiella mål som påverkas vid beslut om över- och underskottshanteringen. Resultatmålet uttrycker att det årliga resultatet ska uppgå till 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Vid de första ekonomiska prognoserna har resultatet uppgått till cirka 0,5%.

Eftersom resultat prognosen ligger långt under det finansiella resultatmålet ses ingen möjlighet att bevilja begäran om att använda tidigare års överskott.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-10.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår Socialnämndens framställan.

Anders Stoltz
Ekonomichef

SN § 70 DNR SN 122/2015

Framställan om att få ianspråkta överskott från 2015

Sammanfattning

Herrljunga kommun är en av mycket få kommuner i landet som inte har infört habilitetsersättning för personer på daglig verksamhet LSS i åldern 20-65 år. Det har inkommit motioner, förfrågningar mm under flera år om att en ersättning borde införas. I det beslutsunderlag som nämnden tog ställning till 2014-09-23 var förslaget att habilitetsersättning ska utgå i form av fri lunch på daglig verksamhet. Beslutet vid detta tillfälle blev att införa denna ersättning när ekonomiskt utrymme finns. Ett införande av habilitetsersättning har hitintills inte varit möjligt inom nämndens ekonomiska ram. Beräknad årskostnad för ett införande är ca 175 tkr. För 2016 bedöms kostnaden bli ca 15 tkr per månad och med ett införande från juni ca 105 tkr för 2016.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse 2016-04-21
Tjänsteskrivelse 2016-04-22
Socialnämndens beslut § 137/2012
Socialnämndens beslut § 159/2013
Socialnämndens beslut 2014-09-23 punkt 9.

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Framställan om att få ianspråkta 105 tkr av socialnämndens överskott från 2015 till habilitetsersättning under 2016 överlämnas till Kommunstyrelsen.

Inger Gustavsson (L) yrkar bifall till presidiets förslag.

Lennart Ottosson (KV) yrkar att ärendet ska justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Lennart Ottossons (KV) yrkande antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Framställan om att få ianspråkta 105 tkr av socialnämndens överskott från 2015 till habilitetsersättning under 2016 överlämnas till Kommunstyrelsen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTRYELSEN
ANDERS STOLTZ

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-05-10
DNR KS 2016-159

Utökad förskoleverksamhet

Sammanfattning

Bildningsnämnden beslutade den 4 april (§56) att utöka förskoleverksamheten i Herrljunga tätort med ytterligare en avdelning. Utökningen sker genom att hyresavtalet med Equmeniakyrkan förlängs fram till halvårsskiftet 2017. I samband med beslutet av utökningen så äskade Bildningsnämnden tillskott på 850 000 kr för att finansiera utökningen.

Vid Bildningsnämndens möte den 9 maj presenterades en justerad barn- elevantals prognos i tertial rapporten. Den nya volymprognosen visar en förväntad minskning på förskolan och grundskolan medan volymerna förväntas öka på fritidshem och gymnasieskola. Totalt sett förväntas 8 fler barn/elever i Bildningsnämndens ansvarsområde jämfört med budgettilldelningen i demografimodellen. Eftersom demografimodellen fördelar en större summa för barn i förskolan jämfört med fritidshem så leder den förväntade volymökningen ändå till att Bildningsnämnden har fått för stor kompensation i demografimodellen. Totalt sett rör det sig om cirka 900 tkr (888tkr). Bildningsnämndens driftprognos har en positiv avvikelse på 950 tkr vid tertial 1.

I verksamhets- och ekonomistyrprinciper står det på sida 6 att ”volymförändringar ska hanteras inom resursfördelningsmodellen och är inte skäl för tilläggsanslag”. Vid beräkning av nämndernas över- och underskott står det på sida 7 att ”vid beräkning av över- respektive underskott skall avstämning göras av beräknade demografiska förändringar och beräknade verksamhetsvolymförändringar mot verkliga förändringar.

Vid årets bokslut kommer demografimodellens budgettilldelning att stämmas av mot den verkliga förändringen. Om Bildningsnämndens senaste volymprognos håller i sig innebär det att cirka 900 tkr kommer att avräknas från Bildningsnämndens resultat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterat 2016-05-10.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår Bildningsnämndens äskande om 850 000 kr

Anders Stoltz
Ekonomichef

BN § 56 DNR UN 62/2016 606

Behov av utökad förskoleverksamhet i Innerby förskoleområde samt delvis Ytterby förskoleområde

Sammanfattning

Utifrån det köunderlag vi har idag och de prognoser som är gjorda av SCB och bildningsförvaltningen, ser vi att barnomsorgen i Innerby behöver utökas med ytterligare en avdelning.
Trots att vi fyller alla tillgängliga förskoleplatser hos förskolorna och dagbarnvårdarna fullt ut räcker de inte till de barn som vi idag ser står i kö under våren. Innerby har 6 barn som står i kö och skall placeras nu under våren och att 4 av dessa skulle ev. kunna lösas genom överinskrivningar. Ytterby har 2 barn som idag går på Jätten och har begärt omplacering till Innerby då vårdnadshavaren inte har tillgång till körkort och kan följa med när Jätten flyttar ut till Hudene. Vi ser att en mycket god lösning vore att placera Innerbys 6 barn tillsammans med Ytterbys 2 barn i en fortsatt drift av förskoleverksamhet i Equmeniakyrkans lokaler from april. Den dagbarnvårdare som skall fortsätta kan redan nu flytta in sin verksamhet i lokalen och tillsammans med dessa 6 barn bilda en ny grupp. Den dagbarnvårdare som kommer att gå i pension kan fram till dess samverka med denna nya avdelning i Equmeniakyrkan.
Genom att driva en avdelning i Equmeniakyrkan kan vi täcka upp för det behov som finns nu under våren, avlasta Ytterbys behov av förskoleplatser till hösten genom att erbjuda plats för dessa barn i tätorten samt ha lite marginaler inför kommande år. En fortsatt förskoleverksamhet i Equmeniakyrkans lokal ger oss möjlighet att ta del av statsbidraget för "Mindre barngrupper i förskolan". Utan denna tillkommande avdelning måste barnantalet ökas och då beviljas inget statsbidrag.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2016-03-23
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-03-18
Barnprognoser för Innerby förskoleområde
Barnomsorgsstatistik
Aktuell förskolekö
Statistik från SCB över antal barn i förskoleåldern
Integrationspolitiska programmet

Fortsättning § 56

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Antalet förskoleplatser i Innerby förskoleområde utökas med ytterligare en avdelning.
- Utökningen sker genom att hyresavtalet för barnlokalen i Equmeniakyrkan i Herrljunga förlängs fram till halvårsskiftet 2017.
- Bildningsnämnden äskar hos kommunfullmäktige om 850 000 kr för att finansiera utökningen.

Presidiets förslag till beslut:
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Ingemar Kihlström (KD) föreslår att paragrafen justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut tillsammans med Ingemar Kihlströms tillägg antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Antalet förskoleplatser i Innerby förskoleområde utökas med ytterligare en avdelning.
2. Utökningen sker genom att hyresavtalet för barnlokalen i Equmeniakyrkan i Herrljunga förlängs fram till halvårsskiftet 2017.
3. Bildningsnämnden äskar hos kommunfullmäktige om 850 000 kr för att finansiera utökningen.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Anders Stoltz

Tjänsteskrivelse
2016-04-07
DNR KS 167/2016-940

Fullmakter och rätt att utkvittera medel i Sparbanken

Sammanfattning

För att verksamheten ska fungera effektivt delegerar kommunstyrelsen rätten att underteckna låne- och borgenshandlingar samt utkvittera bankmedel och post, komplettering av beslut.

Tidigare beslut, KS § 282/2013-12-16 och KS § 56/2014-03-10 behöver förändras avseende utkvittering av bankmedel, samt uttag från kommunens bankgirokonto beroende på personalförändringar inom ekonomiavdelningen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner att utkvittering av bankmedel samt uttag från kommunens bankkonto och bankgirokonto får verkställas av två av följande tjänstemän i förening (två personer skall underteckna vid varje tillfälle):

Ekonomichef Anders Stoltz t om 2016-06-17
Ekonomichef Linda Rudevall from 2016-06-01
Redovisningsansvarig Elin Ståhl-Tingbratt
Redovisningsansvarig Göte Olsson t om 2016-10-30
Ekonomiassistent Inga Johansson t om 2016-07-31
Ekonomiassistent Anne-Charlotte Lundh from 2016-05-23
Ekonomiassistent Ingela Larsson
Ekonomiassistent Karin Fredriksson
Controller Jenny Andersson

Anders Stoltz
Ekonomichef

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

ORDFÖRANDESKRIVELSE
2016-05-04
DNR KS 163/2016 963

Ansökan om kommunal borgen, Mollaryd, Molla & Vesene Ekonomisk förening.

Sammanfattning
Mollaryd, Molla och Vesene Ekonomisk förening har 2016-04-16 kommit in med en ansökan om kommunal borgen för ett lån på 3 022 000 kr. Föreningen har 205 medlemmar och 245 fastigheter inom sitt område per 2016-01-31 som vill ansluta sig till föreningens fibernät. Anslutningsgraden till föreningen är ca 70 procent.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:
Skölvene fiber ekonomisk förening beviljas borgen för 3 022 000 kr. inom ramen för statligt stöd.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Förslagsställaren, kommunfullmäktige

Fiberföreningen
Mollaryd, Molla & Vesene

Ansökan om Borgensförbindelse

Härmed ansöker Fiberföreningen i Mollaryd, Molla & Vesene Ek. För. org.nr: 769626-1465 om en borgensförbindelse för ett lån på 3 022 000kr

Se bilagor:

Budgetkalkyl

Lånelöfte från banken

Ordförande: Gabriel Björnsson

Vesene 16 April 2016

Ort och datum

HERRLJUNGA ELEKTRISKA AB

BUDGETKALKYL

MMV Fiber Ekonomisk förening

Objekt: Fiberanslutning av fastigheter i MMV Fiberförening.

Enligt vår projektering dat. 2014-11-10 har vi kalkylerat kostnaden för Era 210 medlemmar :

Totalsumma exkl moms	6 042 199 kr
Bidrag 40% exkl moms	2 416 879 kr
Lantmäteriet Ledningsrätt	100 000 kr
Totalsumma efter bidrag exkl moms	3 625 319 kr
Summa per medlem (210st) exkl moms	17 739 kr

Förtydligande:
Stor påverkan av kostnaden är Er plöjning. Om kalkylen istället för 50kr/m baseras på "Herrljunga Elektriska snitt" = 36 kr/m blir totalsumman före bidrag 5 028 599 kr exkl moms och summan per medlem 14 843 kr exkl moms.
Beräknade schaktlängder gäller fram till respektive bostad (även om fastighetsägaren förväntas gräva själv inom tomt) och avslutas i skarvbox.
Installation av den medlevererade uttagsboxen i bostaden och förläggning av fiberledning till skarvbox utförs lämpligt av fastighetsägaren och är ej medräknad.

Med Vänlig Hälsning

Herrljunga Elektriska AB

Herrljunga Elektriska AB
Mariedalsgatan 3
524 31 HERRLJUNGA
www.el.herrljunga.se
Org Nr 556006-9816
Telefon 0513-22040
Telefax 0513-22050

SP ISO 9001 Certifierad
SP ISO 14001 Certifierad
SP AFS 2001:1 Certifierad

Sparbanken Alingsås

Handläggare
Hägermalm Simon, 0513-22649

Datum
2016-04-11

Mmv Fiber
C/o Simon Sjöqvist
Molla Bergsäter 1
524 95 Ljung

Beviljad kredit

MMV Fiber, 769626-1465 har beviljats en kredit på 3 022 000 kr avseende investering i fiber. Kommunal borgen på motsvarande belopp som säkerhet från Herrljunga Kommun, 212000-1520 är en förutsättning för krediten.

Simon Hägermalm
Sparbanken Alingsås AB

Siv Olofsson
Sparbanken Alingsås AB

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

ORDFÖRANDESKRIVELSE
2016-05-09
KS 180/2016 992

Godkännande av revisionsberättelse och årsredovisning för Boråsregionen sjuhärads kommunalförbund år 2015

Sammanfattning
Årsredovisning har inkommit från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Som medlemmar i har Herrljunga kommun att ta ställning till redovisad årsberättelse och ekonomisk redovisning.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Kommunfullmäktige godkänner för Herrljunga kommuns räkning årsredovisningen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund 2015
- För Herrljunga kommuns räkning beviljas styrelsen ansvarsfrihet för 2015 års verksamhet och räkenskaper

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Förslagsställaren, kommunfullmäktige

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

2016-05-04

Medlemskommunerna Boråsregionen,
Sjuhärads kommunalförbund

Årsredovisning 2015 samt revisorsberättelse

Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde den 26 februari 2016 att fastställa årsredovisning för 2015 samt att översända densamma tillsammans med revisorsberättelsen till medlemskommunerna för antagande.

Medlemskommunernas beslut meddelas Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund

på följande adress:

info@borasregionen.se

alternativt

Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgsvägen 1 A
506 30 Borås

Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund

Lena Brännmar
Förbundsdirektör

Bilaga
1. Protokollsutdrag 2016-02-26 § 7
2. Årsredovisning 2015
3. Granskningsrapport från revisorerna

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

PROTOKOLLSUTDRAG
Sammanträdesdag 2016-02-26

§ 7 Årsredovisning 2015

Förbundet totalt redovisar ett positivt resultat på 56 tkr. Förbundskansliets resultat är ett underskott om 776 tkr. Underskottet beror på ökade pensionskostnader. I budget avsattes 800 tkr och den totala kostnaden blev 2169 tkr. Orsaken till de ökade pensionskostnaderna är beroende på ny modell för beräkning av pensionskostnader. Navet gör ett positivt resultat om 896 tkr. Det positiva resultatet beror på ökade intäkter i form av projektmedel samt försäljning av en bok.
Medarbetarcentrum gör ett negativt resultat om 64 tkr.
Verksamhetens underliggande omslutning och karaktär har bedömts motivera ett Eget kapital på cirka 4 miljoner kronor. Utgående Eget Kapital är vid årets utgång 5 173 tkr. Varav kansliets del är 4795 tkr, Navets del motsvarar 794 tkr och Medarbetarcentrum har underskott i eget kapital om 416 tkr.

Finansieringen i form av avgift från medlemskommunerna har varit 73 kronor per invånare. Av detta betalas 2 kronor/inv. som medlemsavgift till VästKom. För Varbergs kommun är bidraget 11 kronor/inv. Summa medlemsbidrag till förbundet år 2015 var 16 311 tkr varav 8 000 tkr för utlysning av tillväxtmedel.

Revisorernas granskning av årsredovisningen pågår vilket kan medföra eventuella justeringar.

Direktionen beslutar

att för egen del godkänna 2016-02-26 upprättat förslag till årsredovisning 2015 för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund under förutsättning att revisorernas granskning godkänner densamma och
att när revisionsberättelse inkommit överlämna årsredovisningen tillsammans med revisionsberättelse till medlemskommunerna för godkännande.

Vid protokollet
Christina Klaar
Förbundssekreterare

Justerat av
Ulf Olsson Margareta Lövgren
Ordförande

Justeringen tillkännagiven den 7 mars 2016 enligt anslag

Rätt utdraget betygar: Christina Klaar

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Årsredovisning 2015

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Direktionen 2016-02-26

Innehållsförteckning

Politisk representation Direktion 2015 ..... **3**

Förvaltningsberättelse **4**

Verksamhetsidé 4

Arbetsformer 4

Resultat 2015 ..... **5**

Regional utveckling och hållbarhet **6**

Område Infrastruktur 7

Område Samhällsbyggnad 7

Område Kollektivtrafik 8

Område Kultur 9

Område Tillväxt 9

Område eSamhälle 10

Uppdrag som bedrivits inom beredningsområdet under 2015 11

Välfärd och Kompetens **12**

Projekt som bedrivits inom beredningsområdet under 2015 13

Navet Science Center **16**

Medarbetarcentrum **21**

Resultaträkning 2015 ..... **26**

Balansräkning 2015 ..... **30**

Noter - Sjuhärads kommunalförbund **31**

Bilaga 1 – Antal anställda **34**

Politisk representation Direktion 2015

Direktionen är förbundets beslutande organ och tillika förbundsstyrelse. Direktionen har haft sju sammanträden under år 2015.

Ordinarie ledamöter

Ordförande	Ulf Olsson (S)	Borås Stad
1-e vice ordförande	Margareta Lövgren (M)	Marks kommun
2-e vice ordförande	Crister Persson (C)	Tranemo kommun
	Peter Rosholm (S)	Bollebygds kommun
	Annette Carlson (M)	Borås Stad
	Johnny Carlsson (C)	Herrljunga kommun
	Stefan Carlsson (S)	Svenljunga kommun
	Mattias Josefsson (S)	Ulricehamns kommun
	Bengt Hilmersson (C)	Vårgårda kommun
Ersättare	Christer Johansson (M)	Bollebygds kommun
	Morgan Hjalmarsson (FP)	Borås Stad
	Lena Palmén (S)	Borås Stad
	Christina Abrahamsson (M)	Herrljunga
	Lisa Dahlberg (S)	Marks kommun
	Johan Björkman (M)	Svenljunga kommun
	Tony Hansén (S)	Tranemo kommun
	Roger Wilhelmsson (M)	Ulricehamns kommun
	Christer Forsmark (S)	Vårgårda kommun
Adjungerade	Ann-Charlotte Stenkil (M)	Varbergs kommun
	Jana Nilsson (S)	Varbergs kommun
	Cristina Bernevång (KD)	
	Lennart Andreasson (V)	
	Tom Andersson (MP)	
	Crister Spets (SD)	
	Anders Leijonhielm (LPO)	
Revisorer	Boris Preijde (M) ordinarie	Borås Stad
	Ingwer Kliche (S) ersättare	Borås Stad
	Roger Fogelström (M)	Marks kommun
	Eva Ryberg (S) ersättare	Marks kommun
	Ulf Tranefors-Gustafsson (M)	Tranemo kommun
	Ingrid Isaksson (S) ordinarie	Ulricehamns kommun
	Lars-Erik Josefsson (M) ersättare	Ulricehamns kommun
	Weine Eriksson (S)	Vårgårda kommun

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsidé

Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 och är ett samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är adjungerade till förbundet. Avtal som reglerar samverkan med Varberg finns.

Förbundet är ett offentligrättsligt organ utifrån kommunallagen. Verksamheten grundar sig på förbundsordningen som beslutats av kommunerna. Sammanfattningsvis ska förbundet;

- Stärka Sjuhärad som attraktiv och konkurrenskraftig tillväxtregion
- Stödja kommunerna i deras samverkan och i omvärldsbevakning
- Samverka med nationella organ liksom Västra Götalandsregionen och andra myndigheter och organisationer på regional nivå.

Arbetsformer

Förbundet bedriver bas och temporär organisation med kansli och förtroendevalda samt fördelar tillväxtmedel. Genom avtal med Västra Götalandsregionen beslutar direktionen om användning av regionens bidrag för tillväxtsatsningar i Sjuhärad. I princip gäller medfinansiering med egna förbundsmedel. Förbundet bedriver också Navet Science Center samt Medarbetarcentrum. De senare verksamheterna finansieras och nyttjas olika av medlemskommunerna. Mot den bakgrunden förs dessa som egna resultatenheter i den interna redovisningen.

Förbundets arbetsformer bygger på en generell strategi med

- Politiskt engagemang i Direktion
- Politiska beredningsgrupper och utsedda styr- och ledningsgrupper för särskilda frågor

Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund har under år 2015 haft två beredningsgrupper, Hållbar regional utveckling och Välfärd & Kompetens. Beredningsgrupperna har till uppgift att:

- Arbeta med strategiska frågor
- Bereda ärenden inom sitt kompetensområde till Direktionen
- Ta initiativ i frågor
- Företräda kommunalförbundet inom sitt verksamhetsområde

Förbundet utser också Sjuhärads representanter i regionala beredningar samt nominerar deltagare till styrelsen för VästKom som är västsvenska kommunalförbundens samorganisation som arbetar med utvecklingsfrågor på uppdrag av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Förbundskansliet bistår de politiska organen, och har kontakt gentemot kommunala förvaltningar och andra myndigheter och organisationer. Utöver basorganisationen finns temporära resurs- och kompetensförstärkningar.

Förbundets verksamhet bygger i hela sin omfattning på samverkan. I syfte att tillvarata och fånga upp utveckling inom de kommunala verksamhetsområdena med sikte på samverkan, deltar kansliet i stort sett regelbundet i förekommande tjänstemannagrupper mellan medlemskommunerna såsom t ex kommun, utbildnings-, och socialchefsgrupp, nätverk för vård- och omsorgschefer och samhällsbyggnad.

På regional nivå samverkar kansliet med länets övriga kommunalförbund samt VästKoms kansli, andra regionala och delregionala grupper såsom Västra Götalandsregionen (VGR), Länsstyrelse, Högskola och Arbetsförmedling. På tjänstemannanivå möts de fyra kommunalförbunden för samverkan via VästKom i vad som benämns ledningsgrupp VGK. Därutöver medverkar Förbundsdirektör i LISA, ledning i samverkan för strategiska hälso- och sjukvårdsfrågor. Förbundsdirektör och Regionutvecklingschef medverkar i Västgruppen för beredning av frågor inom regional utveckling och tillväxt till Beredningen för hållbar utveckling Västra Götaland (BHU). I BHU möts de fyra kommunalförbunden och representanter för VGR om strategiska frågor inom regional utveckling och tillväxt. På politisk nivå representerar presidiet förbundet i VästKoms styrelse och BHU. Direktionens ordförande representerar

förbundet i Samrådsorganet där de fyra kommunalförbunden via VästKom samverkar med VGR om strategiska hälso- och sjukvårdsfrågor.

Samverkan är också en av de viktigaste förutsättningarna för att utveckla NAVET liksom Medarbetarcentrum. Under 2015 har dessa samarbetat med åtskilliga olika institutioner och organisationer både i och utanför Sjuhärad.

Andelen anställda på förbundet under år 2015 är totalt 39,5 årsarbetare (åa) fördelat på kansliet 17 åa, Navet 18,9 åa och Medarbetarcentrum 3,6 åa. Se bilaga 1.

Resultat 2015

Förbundet totalt redovisar ett positivt resultat på 56 tkr. Förbundskansliets resultat är ett underskott om 776 tkr. Underskottet beror på ökade pensionskostnader. I budget avsattes 800 tkr och den totala kostnaden blev 2169 tkr. Orsaken till de ökade pensionskostnaderna är beroende på ny modell för beräkning av pensionskostnader.
Navet gör ett positivt resultat om 896 tkr. Det positiva resultatet beror på ökade intäkter i form av projektmedel samt försäljning av en bok.
Medarbetarcentrum gör ett negativt resultat om 64 tkr.

Verksamhetens underliggande omslutning och karaktär har bedömts motivera ett Eget kapital på cirka 4 miljoner kronor. Utgående Eget Kapital är vid årets utgång 5 173. Varav kansliet har ett överskott på 4795 tkr, Navet uppvisar ett överskott om 794 tkr och Medarbetarcentrum har underskott i eget kapital om 416 tkr.

Finansieringen i form av avgift från medlemskommunerna har varit 73 kronor per invånare. Av detta betalas 2 kronor/inv. som medlemsavgift till VästKom. För Varbergs kommun är bidraget 11 kronor/inv. Summa medlemsbidrag till förbundet år 2015 var 16 311 tkr varav 8 000 tkr för utlysning av tillväxtmedel.

Medfinansiering av E20

Direktionen för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund beslutade 2013-05-30 att underteckna avsiktsförklaring att för egen del medfinansiera utbyggnaden av E20 på sträckorna förbi Vårgårda, Vårgårda till Vara, förbi Skara samt Götene till Mariestad med 15 000 tkr i 2013 års penningvärde plus s.k. anläggningsindex under förutsättning att samtliga ingående kommuner, kommunalförbund samt Västra Götalandsregionen undertecknar motsvarande avsiktsförklaring. Avtal har tecknats och förbundet har avsatt 9500 tkr från år 2014 och återstående summa ska avsättas under en period av fyra år.

Läsanvisning

I nästkommande avsnitt presenteras Kommunalförbundets beredningsområden. För varje beredningsområde redovisas hur 2015 års arbete har styrts mot de uttalade målen:

- Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
- Gränsöverskridande möten och samverkan
- Främja innovation och nytänkande

Regional utveckling och hållbarhet

Förbundets verksamhet inom området regional utveckling i Sjuhärad (BH7) handlar till stor del om att biträda medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt förhandlingsarbete, utredningar och utvecklingsarbete. I ansvarsområdet ingår:

- Infrastruktur
- Samhällsbyggnad
- Kollektivtrafik
- Tillväxt
- Kultur
- eSamhälle

Kansliet har inom beredningsområdet under 2015 främst arbetat med remisshantering av infrastruktur-frågor ett flertal s.k. åtgärdsvalsstudier tillsammans med Trafikverket och VGR, delregionala och regionala kollektivtrafikfrågor samt utvecklingsarbete kring Götalandsbanan. Fokus har även lagts på att utföra fortsatt kvalitetsarbete inom tillväxtutlysning. Ett fördjupat arbete inom området eSamhälle har tagit vid samt revideringsarbete inom regional och även delregional kulturstrategi.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Genom aktivt arbeta med att lyfta Sjuhäradsperspektivet genom kunskaps- erfarenhetsutbyte och samordning mellan medlemskommunerna och därigenom flytta fram positionerna på både delregional och regional nivå gagna invånarna inom kommunalförbundets ansvarsområde.

Resultat: Vid nätverksmöten med företrädande tjänstemän från kommuner samt vid beredningsmöten diskuteras frågor för gemensamt förhållningssätt fram gentemot t ex VGR, övriga kommunal- och länsförbund och Länsstyrelsen.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Möten i nätverk och samverkansgrupper med andra externa aktörer medverkar till att medlemskommunernas gemensamma erfarenheter, problem, resurser och synpunkter tas tillvara och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda. Resultat av möten inom olika verksamhetsområden leder till gemensamma delregionala satsningar.

Resultat: Information om och dialog kring t ex nationella och regionala handlingsplaner och satsningar inom beredningens ansvarsområden har skett i stor omfattning. Analysarbete och diskussion kring gemensamma delregionala satsningar sker främst inom kommunalförbundets nätverksmöten inom respektive område.

Främja innovation och nytänkande
Beredningens frågor inom ansvarsområdena är av strategisk art. Arbetssättet är att med nytt tänkande och innovativa lösningar möta framtida behov och utmaningar utifrån begränsade resurser.

Område Infrastruktur

Uppgift
Kansliets uppgift är att vara en samordnande part och stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen inom person- och godstransportinfrastrukturområdet både på regional och nationell nivå.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen
Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Ett stort arbete har under året lagts på att arbeta fram remissvar ”Funktionellt prioriterat vägnät”, ”Strategi för ökad cykling i Västra Götaland” och på olika s.k. åtgärdsvalsstudier (ÅVS). Arbetet har skett i tät dialog med medlemskommunerna. Fokus har även lagts på Götalandsbanan och dess kommande sträckning genom området. Noden Borås är en stor ÅVS som startade upp under året där kansliet funnits med. Under året har också en studie tillsammans med Trafikverket om Viskadalsstråket hanterats.

Resultat: Arbetet har inneburit att Sjuhärads inspel till ”Funktionellt prioriterat vägnät” har fått effekten att flera vägar lyfts inom gods- person- och kollektivtrafiktransporter. Arbetet med Götalandsbanan har resulterat i en funktionsutredning (VGR) och en pågående kapacitetsutredning (TrV).

Gränsöverskridande möten och samverkan
Kommunalförbundet har deltagit i den strategiska infrastrukturgruppen som leds av VGR. Deltagit i flera arbets- och styrgrupper initierade av Trafikverket.

Nedan redovisas några aktuella nätverk och samverkansstrukturer:

- Strategisk infrastrukturgrupp - VGR
- Infrastrukturgrupp Sjuhärad med tjänstemän
- Tjänstemannagrupp Samverkansnätverk Göteborg-Borås
- Arbets- och styrgruppsarbete inom ett flertal ÅVS:er (exempel är Noden Borås, Viskadalsstråket och stråk 6)

Resultat: Samverkan medlemskommunerna emellan med att arbeta fram en gemensam syn har stärkt delregionens påverkan på det regionala planet och inneburit en bra grund att arbeta vidare på inför kommande revidering av nationell- och regional transportinfrastrukturplan 2018 – 2029 som påbörjas 2016.

Område Samhällsbyggnad

Uppgift
Kansliets uppgift och ansvar inom samhällsbyggnadsbyggnad är att driva frågan om att stödja bilder om framtida service, bostäder och infrastruktur för att en förstorad arbetsmarknadsregion. Arbetet har skett inom samhällsbyggnadsnätverk i nedan områden:

- Götalandsbanan – Målbild 2035 politiskt antagen i samarbete mellan berörda kommuner, kommunalförbund
- Framtidsbild Sjuhärad (en av Direktionens prioriteringar)
- Erfarenhetsutbyte i kommunalt översiktplanearbete (ÖP)
- Framtagande av underlag om strandskyddsdispenser och LIS-områden i LIS-plan samt Vattendirektivet.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
I arbetet med Götalandsbanan ligger fokus på att stärka Sjuhärad som boende- och arbetsmarknadsregion. Med framtagande av en delregional framtidsbild för Sjuhärad stöds långsiktighet i utvecklingen av området.

Resultat: Erfarenhetsutbyte inom kommunernas ÖP-arbete skapar en ökad kunskap och medvetenhet om Boråsregionens medlemskommuner. Framtidsbilden skall fungera som ett verktyg för att styra resurser för en gemensam utveckling utan gränser inom Sjuhärad. Arbetet med hanteringen av strandskyddsdispenser och LIS-områden i LIS-plan samt Vattendirektivet har inneburit att frågorna lyfts politiskt, både på delregional och regional nivå.

Gränsöverskridande möten och samverkan

Strävan att öka samverkan gällande Götalandsbanans framtid har skett genom kontakter både med VGR, GR och kommuner i sträckningen Göteborg – Borås samt Varberg.

Resultat: Möten och olika samverkansinitiativ har lett till att samhällsbyggnadsfrågan har lyfts upp utifrån ett Sjuhäradsperspektiv. Arbetet med Götalandsbanan på både regional och delregional nivå har lett till nya gränsöverskridande kontakter för samverkan med samhällsbyggnad som fokus.

Främja innovation och nytänkande
Eftersom samhällsbyggnadsområdet är nyskapande har kansliet tillsammans med kommunala representanter i nätverk arbetat med att tänka nytt, strategiskt och innovativt i hur samverkan bör utformas för att bäst tjäna sitt syfte.

Område Kollektivtrafik

Uppgift
Från och med 2015 är Direktionen det nya delregionala kollektivrådet (DKR). Kansliets nu tydligare uppgift och ansvar inom kollektivtrafiken har lett till en förändrad arbetsprocess där Beredningen för hållbar utveckling Sjuhärad (BH7) har en roll som beredande instans för DKR. Remisser har ställts samman angående Trafikförsörjningsprogrammet och Årlig avstämning.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Arbetet med Trafikförsörjningsprogrammet har i hög grad skett i samarbete med medlemskommunerna.

Resultat: Samarbetet mellan Boråsregionens medlemskommuner har inneburit att stor positiv påverkan på inriktningen av det regionala Trafikförsörjningsprogrammet där VGR har tagit till sig mål och aktivitetsstruktur som är framtagen av kommunalförbundet.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Kommunalförbundet har deltagit i det strategiska arbetet som leds av VGR tillsammans med övriga kommunalförbund.

Resultat: Arbetet har inneburit att kommunalförbundets inspel till olika regionala initiativ ligger väl i linje med Boråsregionens ambition som uttryckts i DKRs prioriteringar.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Kommunalförbundet har deltagit i den strategiska infrastrukturgruppen som leds av VGR. Gruppen har under året främst fokuserat på den regionala planen men även den nationella planen för transportinfrastruktur.

Område Kultur

Uppgift
Kommunalförbundets uppgift är att ha en samordnande funktion i kulturarbetet och där fungera som en stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen på regional nivå. Den framtagna delregionala kulturplanen är ett viktigt styrdokument i arbetet. Ett annat styrdokument är den regionala kulturplanen.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Direktionen antog under hösten 2013 en kulturplan för Sjuhäradsområdet. Syftet i kulturplanen är att fördjupa samarbetet mellan Sjuhärads kommuner för att skapa en långsiktig och hållbar utveckling av kulturen i området.
Resultat: Den delregionala kulturplanen fungerar som ett vägledande dokument för kommunerna. En ny regional kulturplan har arbetats fram under året och nätverket med kulturchefer har deltagit i den processen och formulerat fyra målbilder för kulturutvecklingen i Boråsregionen kommande period. Utgångspunkt var den delregionala kulturplanen. Den utvärderades under hösten och en reviderad version för perioden 2016-2019 har påbörjats. Ett mål som bör utvecklas är Kultur som horisontellt perspektiv.

Gränsöverskridande möten och samverkan
I samband med utlysningen av tillväxtprojekt inom kulturområdet har kulturcheferna bidragit genom att sprida informationen om utlysningen i sina nätverk. Möten har skett med kultturchefsnätverket som gemensamt diskuterat olika kulturprojekt, deltagit i workshops och deltagit i uppföljning och utvärdering av projekt.

Olika forum inom kulturområdet där kommunalförbundet medverkar:

- Kulturchefsnätverk
- VGR kulturnämndsmöten
- Processledare för kultur i övriga kommunalförbund

Resultat: Arbetet har gett ett positivt resultat. Många av kulturprojekten som tilldelades medel har bidragit till en utvecklad samverkan och att målen i den delregionala kulturplanen uppfylls. Modeller för delregional kultursamverkan har skett via projekten. Goda exempel på detta är Kalv på resa, Jam Sessions 2.0, Horisont – konstnärliga processer på äldreboenden, Vi byter skulpturer med varandra, Konsten och Konstnärscentrum och Creative Cluster som arbetar för att stärka kulturella och kreativa näringar.

Främja innovation och nytänkande
Visionen med arbetet är att kommunerna upplever att samarbetet fungerar och upplevs som ett kreativt kluster för kultur och kultur som horisontellt perspektiv. Ett tydligt fokus ska ligga på invånarna som medskapare i kulturutbudet – prosumenter, ett led i strategin ökad delaktighet.

Område Tillväxt

Uppgift
Kansliets uppgift i tillväxtarbetet för Sjuhärad är att bidra till hållbar tillväxt genom att:

- Stärka vår långsiktiga utvecklingskraft och främja innovationer
- Utveckla humankapital, socialt kapital och bidra till kulturell förnyelse
- Utveckla, stärka och marknadsföra Sjuhärads starka sidor
- Bygga och stärka etablerade och nya nätverk för hållbar tillväxt
- Utveckla näringslivet genom miljöprofilering och miljödriven företagsutveckling
- Forma nya nätverk som utveckla det lokala kulturlivet
- Stärka den sociala dimensionen

Utgångspunkten har varit att kommunalförbundet genom att stödja rätt projekt skall bidra till att ovan nämnda effektmål uppfylls.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
De kvalitetskriterier som antogs 2014 var styrande vid årets utlysning av tillväxtmedel som genomfördes under sommaren och hösten.

Resultat: Årets utlysning av tillväxtmedel resulterade i 34 ansökningar. De flesta inom målområdet En ledande kunskapsregion. Få ansökningar inkom inom målområdet En region för alla. De långsiktiga avtalen som kommunalförbundet tecknade med sex olika aktörer löpte ut vid årsskiftet 2015. En utvärdering av projektens ekonomiska redovisningar har genomförts under året. Kansliet har handlagt över 50 rekvisitioner under året. Kansliet har identifierat ett behov av tydligare ekonomiska riktlinjer för tillväxtprojekten. En dialog förs även med övriga kommunalförbund för att skapa en samsyn kring hanteringen av tillväxtmedlen.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Kansliet har samordnat och genomfört beredningsmöten samt tagit fram väl underbyggda underlag i aktuella ärenden inför dessa möten.

- Referensgrupp med kulturchefer
- Referensgrupp näringslivschefer
- Referensgrupp med miljöstrateger
- Möte med organisationer som tilldelats tillväxtmedel

Resultat: Arbetet har innefattat att förse såväl förtroendevalda som tjänstemän med aktuell nationell, regional och lokal information inom tillväxttilldelning. Referensgrupperna har bistått med viktning och strategisk prioritering av de projektansökningar som skickades in till årets utlysning.

Främja innovation och nytänkande
Inom området *tillväxt* har projekt prioriterats som stärker långsiktig utvecklingskraft och främjar innovationer.

Område eSamhälle

Uppgift
Kansliets uppgift är att vara en samordnande part och stödorganisation för att säkra medlemskommunernas intressen inom eSamhällesfrågor både på regional och även nationell nivå. De huvudsakliga utvecklingsområdena är eTjänster till kommuninvånare, eFörvaltning exempelvis eArkivfrågor och inom eHälsa med exempelvis digitala trygghetslarm.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Utifrån Direktionens uppdrag till kommunchefer och förbundsledning om att ta fram områden för samverkan mellan kommunerna har ett arbete pågått för att skapa en grundstruktur för att tillsammans kunna arbeta med utvecklingsfrågor inom IT och verksamhetsutveckling.

Gränsöverskridande möten och samverkan
En tjänstemannagrupp kallad eLedningsgrupp ledd av kommunchefer, förbundsledning samt IT-strateger har under året arbetat med att ta fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet. eSamordnare på kommunalförbundet har till sin hjälp nätverk av tjänstemän från kommunerna för att arbeta operativt med frågorna.

Nedan redovisas några aktuella nätverk och samverkansstrukturer:

- Styrgrupp IT i Väst (SITIV) VGR och kommuner
- Strategisk styrgrupp för verksamhetsutveckling med stöd av IT (SSVIT
- Arktitekturledningsgrupp i Västra Götaland (ALVG)

Främja innovation och nytänkande
eSamhället som område är per definition att arbeta med framtidslösningar och lyfta fram innovationer som främjar medlemskommunernas utveckling att möta framtidens utmaningar.

Resultat: Samverkan mellan medlemskommunerna samt på regional nivå med att arbeta fram en gemensam syn för vår region har stärkt delregionens påverkan på det regionala planet.

Uppdrag som bedrivits inom beredningsområdet under 2015

Ett omfattande kontakt- och nätverksarbete där kommunalförbundet är samordnande part har bedrivits till stöd för medlemskommunerna. Nedan beskrivs kortfattat de största uppdrag som kansliet har arbetat med:

Miljö

Kansliet fick i uppdrag att slutföra det miljöprojekt som beslutades om 2013. Arbetet innebar att slutföra projektet Inventera, definiera och prioritera miljöområdet i Boråsregionen i dialog med kommunerna.

En enkät skickades ut under året för att inventera kommunernas miljöarbete. En arbetsgrupp med representanter från kommunens miljöverksamheter och kommunala bolag som ansvarar för miljöstrategiska frågor har träffats för att kartlägga det arbete som sker inom kommunerna I november samlades gruppen igen för att sammanställa och analysera resultatet och diskutera eventuell framtida samverkan.

Business region Borås - BRB

På tjänstemannanivå har ett arbete förts för att hitta en form för fortsatt verksamhet. Under hösten har ett underlag för beslut om reguljär verksamhet på förbundet arbetats fram och presenterats för Direktionen.

Välfärd och Kompetens

I beredningens ansvarsområde ingår inom välfärdsområdet äldreomsorg, funktionshinder, socialpsykiatri, hälso- och sjukvård samt individ- och familjeomsorg. Inom kompetensområdet är inriktningen till största del gymnasie- och vuxenutbildning samt arbetsmarknadsfrågor. Inom respektive område bedrivs dessutom ett flertal projekt.

Förbundets verksamhet inom välfärd och kompetens handlar till stor del om att biträda medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt förhandlingsarbete, utredningar och utvecklingsarbete. Då det finns samverkansavtal tecknade för både gymnasie-/och vuxenutbildningen ska de intentioner som uttrycks där förverkligas. Kommunalförbundet är en part i Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Ett omfattande kontakt- och nätverksarbete bedrivs till stöd för kommunerna. För länsgemensamma frågor samarbetar länets fyra kommunalförbund genom VästKom.

Hur arbetet styrts mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv

Kunskaps-, erfarenhetsutbyte och samordning inom medlemskommunerna skall vara till gagn för invånarna inom kommunalförbundets ansvarsområde. Den sociala dimensionen är av stor vikt vid samhällsplanering med tillhörande samhällsinsatser. Arbetet inom området skall stödjas genom att identifiera särskilt betydelsefulla sociala indikatorer för hållbar utveckling och tillväxt inom vårt geografiska område.

Resultat. Ett omfattande nätverksarbete bedrivs inom välfärdsområdet. Därutöver har två gemensamma nätverksdagar för verksamhetschefer anordnats. Vid berednings- och nätverksmöten diskuteras gemensamma frågor och förhållningssätt gentemot t ex SKL, Västra Götalandsregionen, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Länsstyrelsen.

De insatser som berör utbildnings- och kompetenssektorn har ett långsiktigt perspektiv på hållbar tillväxt. Inom ramen för collegearbetet är den framtida försörjningsproblematiken det övergripande syftet med dessa samverkansinsatser. Inom kompetensplattformsarbetet ryms mängder av processarbeten som även de syftar till att sörja för att arbetsgivare och arbetstagare ska matcha sina behov med varandra. De prioriterade mål som fastställts samt de riktlinjer som anges i samverkansavtalen är alla insatser som syftar till att ge Boråsregionens aktörer bästa möjliga förutsättningar.

Resultat: Inom ramen för kompetensplattformsarbetet har året inneburit ett större fokus på att länsgemensamt söka samverkan för utvecklingsarbetet, enligt de intentioner som är beskrivna i tillväxtstrategin VG2020. Det görs i en strategisk grupp av tjänstemän från de fyra kommunalförbunden och tjänstemän från Västra Götalandsregionen. I Boråsregionen har det delregionala arbetet harmoniserat med de länsgemensamma insatserna och den delregionala styrgruppen har utökats med fler verksamhetsrepresentanter. Arbetsformerna i branschråden för e-handel, bemanning och teknisk textil har utvecklats medan råden för bygg, logistik och reklam fortsätter sina diskussioner.
Inom ramen för en förstudie har samverkansformerna Teknikcollege, Vård och Omsorgscollege samt college för Gröna näringar (ex skog, livsmedel etc) fått möjlighet att reflektera över framtida strategiskt viktiga utvecklingsområden.

Gränsöverskridande möten och samverkan

Möten i nätverk och samverkansgrupper med andra vårdgivare medverkar till att medlemskommunernas gemensamma erfarenheter, problem, resurser och synpunkter tas tillvara och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda. Analysarbete utifrån resultat i öppna jämförelser inom olika verksamhetsområden skall kunna leda till gemensamma delregionala satsningar.
Resultat: Information om och dialog kring t ex nationella och regionala handlingsplaner och satsningar inom områdena mest sjuka äldre, barn och unga, psykiatri, funktionsnedsättning och beroende/missbruk har skett. Analysarbete och diskussion kring gemensamma delregionala satsningar sker främst i kommunalförbundets nätverksmöten inom respektive område. Den regionala och delregionala samverkan sker i länssamverkans- och närvårdssamverkansgrupper med underlag från dessa nätverksmöten.

Kommunalförbundet har inom ramen för närvårdssamverkan genomfört utbildning kring psykisk ohälsa och erbjudit utbildningsinsatser för hela Västra Götalandsregionen inom missbruksområdet.

Liksom utbildnings- och kompetensinsatser måste ses ur ett långsiktigt perspektiv har det blivit allt tydligare att utbildningsanordnarna även måste arbeta tvärprofessionellt med omgivande aktörer i både Boråsregionen och över regiongränserna. Förbundskansliet ska bidra till att initiera, samordna och stötta aktörerna i detta arbete. För att utveckla och utöka innovation, forskning och nytänkande skall samarbetet med FoU Sjuhärad välfärd fördjupas.
Resultat: Nätverksarbete över både de kommunala- och delregionala gränserna har bedrivits i flera olika former; inom kompetensplattformsarbetet, inom samverkansavtalen för gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten, inom collegeformerna Teknikcollege och Vård och omsorgscollege, inom projekten SYVonline och REKAS samt inom förstudien kring skolavhopp, SJUDA. Därutöver har Boråsregionen deltagit i utvecklandet av REKAS och SYVonline, två IT-baserade verktyg som ska stötta kompetensförsörjnings-/samt vägledningsarbetet. Boråsregionens vuxenutbildningsavtal genererade, likt föregående år, ett stort utbud av främst Yrkesvuxutbildningar.

Främja innovation och nytänkande
Kommunalförbundets medverkan bidrar till att kunskap och erfarenheter från nationell, regional och lokal nivå tas till vara för att utveckla kvalitet och samverkan inom beredningens samtliga områden.
Resultat: Kommunalförbundets omvärldsbevakning med ambition att bland annat uppmärksamma kommunerna på kommande förändringar gällande lagstiftning, krav och samverkansbehov har skapat underlag för dialog och erfarenhetsutbyte i beredning och nätverk.

De processarbeten som stöds genom direktionsbeslut i samverkansavtal såsom gymnasiesamverkan och regional vuxenutbildning, medelstilldelning och collegeprocesser kommer att främja viljan till nytänkande.
Resultat: Möjligheten att reflektera över nya gemensamma utvecklingsinsatser kanaliserades till två förstudier under hösten. Dessa kartläggningar fokuserade dels pågående och kommande collegeformer, dels problematiken kring de unga som väljer att avbryta eller inte påbörja gymnasiestudier. Arbetet resulterade i att Boråsregionen tillsammans med Fyrbodal och Skaraborg beviljades ESF-medel för ett gemensamt utvecklingsarbete samt att en delregional grupp formerades för att gemensamt söka utveckla och samordna insatserna kring det kommunala aktivitetsansvaret. Inom ramen för vuxenutbildningsavtalet och samarbetet mellan de ledningsansvariga diskuterades möjligheten att framöver gemensamt erbjuda även distans-/och påbyggnadsutbildningar.

Projekt som bedrivits inom beredningsområdet under 2015

Inom välfärdsområdet har fortsatt arbete skett kring Stärkta strukturer för kunskapsutveckling av en evidensbaserad praktik inom Socialtjänsten. Medel från 2015 års överenskommelse mellan regeringen och SKL har under året riktats mot arbete inom området funktionshinder och social barn- och ungdomsvård. Kvarvarande medel har finansierat vissa insatser för mest sjuka äldre och öppna jämförelser. Kommunalförbundet har även varit informationsbärare och deltagit i arbetet kring PRIO psykisk ohälsa.

Funktionshinderområdet
Arbetet har skett i kommunalförbundets verksamhetschefsnätverk Funktionhinder. Under 2015 har mycket arbete lagts på dialog kring stödassisten/stödpedagog, framtagande av gemensam plan gällande önskvärd kompetensutveckling och ansökan om YH-utbildning till stödpedagog. YH- utbildning stödpedagog 200 poäng har godkänts.
Utbildning av egna utbildare i Delaktighetsmodellen har skett och dessa har sedan utbildat åtta personer som använt modellen i kommunernas LSS verksamhet.

Äldreområdet
Utvecklingsledaren har deltagit i arbete med att ta fram en ny regional handlingsplan för mest sjuka äldre 2016-2018. Stöd har lämnats för arbetet med kvalitetsregister och delregionala sammanställningar har tagits fram för dialog inom respektive kommun och mellan vårdgivarna inom ramen för Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Utbildningsinsatser har genomförts för BPSD-registret (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) och Första hjälpen med inriktning psykisk ohälsa

hos äldre. Ett särskilt ÄBIC nätverk har inrättats för processledarna och en föreläsning med Socialstyrelsen i metoden har erbjudits samtliga handläggare i Boråsregionens ansvarsområde.

Öppna jämförelser
Information/dialog i verksamhetschefsnätverk har skett utifrån kommunalförbundets delregionala sammanställningar. Företrädare för RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) har föreläst vid de gemensamma nätverksdagarna med verksamhetschefsnätverken, för att väcka intresse för de möjligheter som finns att använda den statistik som rapporteras in i det egna analysarbetet.

Sociala barn- och ungdomsvården
Utvecklingsledarens uppgift har varit att omvärldsbevaka och tillgodose kommunernas behov av information inom barn och unga området. Information, dialog och erfarenhetsutbyte har skett i kommunalförbundets nätverk för IFO-chefer och Barn- och unga/BBiC. Dialog har förts kring t ex. ny lagstiftning, Nationell handlingsplan för den sociala barn- och ungdomsvården, barns brukardelaktighet och BBIC och samarbete har skett kring regionala och delregionala utbildningsinsatser. I nätverksarbetet har de öppna jämförelserna gett kunskapsutbyte och jämförelser kommuner emellan.

SJUDA-projektet
Liksom övriga kommunalförbund i Västra Götaland sökte Boråsregionen medel från Västra Götalandsregionen för att utföra en kartläggning av medlemskommunernas arbete med det kommunala aktivitetsansvaret för unga mellan 16-20 år. Uppdraget aktualiserades av en skollagsändring i januari 2015 då lagen skärptes. I Boråsregionen skulle kartläggningen ex ge svar på vilka insatser som erbjöds ungdomarna, vilka förvaltningar resp verksamheter som samverkade och om kommunerna utvecklade arbetet över kommungränserna kring de ungdomar som valt att inte påbörja eller avsluta sina gymnasiestudier innan slutförd skolgång. I slutet av året var projektledaren klar med ett utkast till rapport.

Collegesamverkan i Västra Götaland
Under 2015 gavs samtliga processledare för collegeformerna Teknik samt Vård-och omsorg i delregionerna inom VGR, möjlighet att sitta ned för att diskutera framtida önskat utvecklingsarbete. Diskussionerna ledde fram till en önskan om fortsatt större utbyte och ett beslut att ansöka om medel från ESF. I slutet av december beviljades ansökan som därmed ska resultera i ett samarbete mellan delregionerna Boråsregionen, Fyrbodal och Skaraborg där den sistnämnda påtagit sig projektägarskapet. Inom ramen för det drygt tvååriga projektet ska en del fokusera på att bredda rekryteringsunderlag, en annan projektdel fokusera på utveckling av collegesamverkan. I Boråsregionen har denna andra projektdel fastställts till att utveckla ämnesintegrering inom Teknikcollege och till att utveckla det lokala styrgruppsarbetet inom Vård- och omsorgscollege. Därutöver kommer ESF-projektet att pröva förutsättningarna för att starta en ny collegeform, Gröna näringar. Till sist ska samverkan mellan collegeformerna i Västra Götaland stärkas och utvecklas till gagn för varje delregion.

Även VOC Sjuhärad har bedrivits i projektform under året. En delregional ledningsgrupp har tillsammans med processledaren arbetat fram en ansökan enligt de angivna kriterierna för framtida certifiering. Den certifieringsceremoni som beräknats till slutet av året, fick dock skjutas fram då granskningen visade att det fanns ytterligare några områden att utveckla. Vid årsslutet upphörde projektarbetet och processledaren avslutade sina arbetsuppgifter. Den delregionala styrgruppen för VOC Sjuhärad kommer dock att bestå och fortsätta sitt arbete för att uppnå en snar certifiering.

Kompetensplattformsarbetet (KP)
Intensiteten i KP-arbetet växlar mellan de grupper som arbetar med de delprocesser som krävs för att skapa god kompetensförsörjning i Boråsregionen. Inom ramen för KP-arbetet utvecklades arbetet inom branschråden, bestående av arbetsgivare för ex teknisk textil, bemanning och e-handel. Förutsättningar för bildandet av fler och bestående branschråd kring ex bygg, logistik och reklam, skapades. I ett VGR-finansierat projekt anställdes personer som ”kompetensmäklare” med uppdrag att koppla samman arbetsgivares önskemål av kompetens hos framtida arbetstagare med utbildningsanordnarnas utbildningsutbud. Detta direkt operativa arbete resulterade i flera nya

utbildningar och ett antal YH-ansökningar, liksom diskussioner kring en framtida spetsutbildning för gymnasieelever.

SYVonline
Boråsregionen deltog, liksom övriga kommunalförbund i Västra Götaland, i det av Tillväxtverket finansierade projektet SYVonline. Den hemsida som under projekttidens 1,5 år utvecklats som ett stöd i vägledningsarbetet av unga och vuxna, fick bland annat en Boråsregional del. Utöver detta skapades en handledning som ett stöd i att skapa en kommunal plan för studie- och yrkesvägledning. Inom ramen för projektarbetet besvarade studie- och yrkesvägledarna inom grundskolan i Boråsregionen, ett antal enkätfrågor kopplade till deras arbetsuppgifter. Där framkom att det fanns flera områden som försvårar och förhindrar kvalitativt god vägledning. Med anledning av detta beslutade sig ledningsansvariga för utbildningsverksamheten i delregionen att söka tillväxtmedel för att göra en grundlig kartläggning av pågående vägledningsarbete, i syfte att skapa det underlag som krävs för ett gemensamt utvecklingsarbete.

REKAS
Arbetet med att färdigställa databasen Regional kartläggning av arbetsmarknad och studerande (REKAS) skulle avslutas under årets sista månader. Syftet med databasen, att synliggöra utbud och behov av kompetens för att ge förutsättningar för en effektivare matchning, utbildnings-planering och kompetensförsörjning skulle då vara färdigställd med alla funktioner. Problemet med att kontinuerligt fylla systemet med data från respektive aktör och delregion, visade sig dock inte fungera innan projektslutet. Innan årets slut fastställdes att de fyra delregionerna under ytterligare nio månader skulle fokusera på just insamlandet av data och att Västra Götalandsregionen skulle finansiera även detta fortsatta projektarbete.

Navet Science Center

Vision
Navet ska vara med och utveckla Sjuhärad till en attraktiv och konkurrenskraftig hållbar region med hög utbildningsnivå. Sjuhärad ska ha befolkning med stort intresse för teknik, naturvetenskap och matematik och med höga ambitioner och vilja att arbeta för ett hållbart samhälle.

Verksamhetsidé
Genom interaktiva utställningar, spännande pedagogik och utvecklande möten ska Navet ge kunskaper och skapa intresse för naturvetenskap, teknik och matematik som ger alla en möjlighet att vara med och utveckla ett hållbart samhälle.

Allmänt
År 2015 har varit ett nyskapande och mycket framgångsrikt år. Den helt nya avdelningen TESSET, med många olika teman, har öppnats på Navet. TESSET är en skaparverkstad med digitala och analoga tekniker, finansierad med medel från Sjuhärads kommunalförbund. Syftet är att ge alla skolor i Boråsregionen möjlighet att utveckla arbetet med digitala verktyg.
Navet har erhållet extra medel från Regionala utvecklingsnämnden för att driva projektet HELA (Holistiskt Engagerat Lärande för Alla). HELA är ett stort samarbetsprojekt tillsammans med 12 andra organisationer och verksamheter.
Antal besökare på helger och lov har ökat med 28 %, totalt har antalet besökare ökat med 11 %.
Navet blev 2:a i 2014 års kvalitetsbedömning från Skolverket och fick en ökning med 11 % i anslag.
Ytterligare ett kemipris har delats ut till en Navetpedagog. Anna Gunnarsson, pedagog, författare och utvecklare på Navet har tilldelats svenska Kemiingenjörers Riksförenings (SKR) kemiteknikpris 2015
27 december 2014 meddelades att Navet utsetts till Årets turistmål 2014 av webbplatsen Turistmål.se. Motivering: För att ni har hög kundservice, bra engagemang och nöjda kunder och för att ni på ett positivt och drivande sätt sticker ut från mängden.

Navet – huset
Det nya Navet ger stora möjligheter att möta många elever, studenter och lärare via våra teman. Föreläsningar, event och konferenser har genomförts tillsammans med många olika organisationer.

Stor nysatsning TEKNIK på Navet
Under 2015 planerades och byggdes den nya avdelning, TESSET som kan ses som en långsiktigt hållbar testmiljö med möjlighet att systematiskt prova, utvärdera och förbättra digitala arbetssätt och IT-verktyg. Det är en plats där många ges möjlighet till skapande med digitala och analoga tekniker.

Navet – kompetensutveckling
Navet har erhållit Sociala investeringsmedel från Västra Götalands regionen till HELA (Holistiskt Engagerat Lärande för Alla) - ett utvecklingsprojekt.
Vi startade hösten 2015 med ett stort utbildningsprogram för fler än 500 pedagoger och elevhälsoteam inom skola/förskola. Projektet följeforskas av Högskolan Borås.
I projektet samverkar 11 offentliga organisationer från kommun och region, med det gemensamma målet att minska den psykiska ohälsan bland barn/ungdomar. Projektet syftar även till att fler ska bli behöriga till gymnasiet efter grundskolan och att antalet avhopp från gymnasiet ska minska. 23 skolor/förskolor med 500 pedagoger och skolledare och 4000 elever från Borås, Mark, Bollebygd och Ulricehamn ingår i projektet.
Utbildningen i Naturvetenskap och teknik för förskolelärare, som påbörjades 2010, fortsatte under 2015 med ytterligare 900 förskolelärare.

Navet på NO-biennalerna i Växjö, Stockholm och Falun
Navet deltog i alla NO-biennaler i Sverige och höll två seminarier: dels Tunda &Triton, fysik för yngre och dels ANT-tema, ett kriminaltema för åk 8 samt gymnasiet.

Navet på vetenskapsfestivalen i Göteborg
I samarbete med IKEM, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, bjöd Navet på kemi för elever och lärare under vetenskapsfestivalen i Göteborg.

Entreprenöriellt lärande
Läsåret 14/15 höll Navet i en ettårig ledarskapsutbildning för samtliga förskolechefer och rektorer F-6 i Ulricehamns kommun. Förstelärare och arbetslagsledare från varje skola/förskola deltog i utbildningen, liksom från två skolor från Borås. En storsatsning från Ulricehamn kommuns sida med avsikt att ta ett helhetsgrepp avseende utbildning i entreprenöriellt lärande.

Tekniktema
Tillsammans med Volvo bussar AB, SPEED AB, Parker och Ericsson har ett tekniktema genomförts, där 20 klasser har skapat och uppfunnit produkter/tjänster som vi troligen behöver om 30 år. Vid avslutande event deltog 900 personer.

Grön Flagg
Borås Stad erhöll 1:a pris från Håll Sverige rent. En av motiveringarna var det stora antalet Grön Flagg-certifierade förskolor och skolor. Navet har arbetat med inspirationsträffar, handledning och nätverksträffar mellan 2012 och slutet av 2015 med sammanlagt 480 pedagoger.

Högskolekurser
1588 högskolestudenter har fått utbildning på NAVET under 2014 inom naturvetenskap, teknik och matematik. Speciellt för studenter på förskollärarutbildningarna i Varberg och Borås har Navet utvecklat verksamhet i naturvetenskap, teknik och kreativ verksamhet. Årets specialinriktning har handlat om att lära naturvetenskap och teknik genom skapande och konstupplevelser – ett ämnesövergripande perspektiv för förskolan.

Navet på maker space-turné i Sjuhärad
Under åtta veckor har Navet genomfört en turné på biblioteken i Bollebygd, Tranemo, Svenljunga, Mark, Ulricehamn, Borås, Herrljunga och Vårgårda. Två Navetpedagoger arbetade en vecka i varje kommun och gav besökare möjlighet att prova på modern teknik som 3D-skrivare, programmering, filmskapande och mycket annat. Genomfördes med medel från Kulturnämnden i Västra Götaland.
Matematik
Navet har utbildat sammanlagt 1047 matematiklärare och matematikutvecklare, från många olika svenska kommuner. Navet fortsätter att producera matematikverkstäder till skolor och förskolor.

Navet - pedagogiskt material
Tunda & Triton i FYSIKens värld - en bok skriven av en av Navets pedagoger, gavs ut i mars 2015. Andra verksamheter har möjlighet att prenumerera på fysikteman för de yngre.
Sedan september 2015 har Navet var 14:e dag har Navet en helsida i Borås Tidning. Helsidans artiklar förmedlar bland annat kunskaper om naturvetenskap, teknik och matematik samt förslag på experiment att göra tillsammans. Tanken är att berätta i ett tvärvetenskapligt perspektiv. Artiklarna ska senare sammanställas och ges ut som en experimentbok.

Nationellt och internationellt samarbete

NO-biennaler
Navet var under året inbjudet till alla NO-biennaler i Sverige i år och höll två seminarier: dels Tunda &Triton, fysik för yngre, dels ANT-tema, ett kriminaltema för åk 8 samt gymnasiet.

Palu, Indonesien
Navet har inlett ett samarbete med Palu i Indonesien, genom Waste Recovery Borås. I staden Palu vill ansvariga etablera ett ”Navet” med fokus på Hållbar utveckling. Två av Navets personal besökte Palu under våren och en delegation från Indonesien besökte Navet i Borås under vecka för utbildning. Projektet fortsätter under 2016.

ESCAR
Navet deltar i ett Erasmus+ projektet tillsammans med Orangeriet Borås; ESCAR (European strategic partnership for Sustainable Consumption and Awareness Raising). Övriga deltagare kommer från Italien, Spanien och Danmark. Projektet drivs under perioden 2014-2016. Syftet är att hitta sätt att kommunicera med befolkningen för att påverka konsumtionsbeteendet avseende hållbar konsumtion.

Bryssel
Två av Navets pedagoger arbetar med att skapa internationella nätverk och samarbete, både för Navets del och för skolor och förskolor i Sjuhärad. De arbetar även med att söka EU-bidrag och andra bidrag. För att grunda sina kunskaper inom området gjordes en studieresa till Bryssel, där EU-parlamentet, EU-kommissionen och Nato besöktes. Resan finansierades av medel från Lars Hiertas Minnesfond.

Island
En Navet-pedagog reste tillsammans med förskolan Naturleken till Island, med syfte att utveckla utomhuspedagogik. På Island gjordes besök på en utomhusförskola, samt på Science centret/Djurparken Husdyragardur. Under och efter besöket planerades även för en kompetensutvecklingssatsning på Navet för Naturleken. Satsningen har startat och ska pågå under läsåret 15/16. Resan till Island finansierades av Naturlekens förskola.

Costa Rica
Under hösten reste en av Navets pedagoger tillsammans med rektor och personal från Dalsjöskolan till Costa Rica. Med på resan var även en skolutvecklare från IDA-enheten i Västerås och personal från St Gertruds skola i Västerås. Under resan besökte gruppen flera intressanta skolor i Costa Rica och ett samarbete mellan dessa skolor, Dalsjöskolan och St Gertruds skola har redan påbörjats. Besök gjordes även på Skolverket i Costa Rica. Resan finansierades av Atlas-medel från Universitet och Högskolerådet.

Övrigt
Navets aktiviteter var en aktiv del av årets gatukonstfestival i Borås, No limit.
Våra besökare kunde vara med i projektet Håll ett öga på Borås – där de yngsta barnen fick placera ut stora ögon i miljöer som de gillar och sedan ta kort på dem.Samarbetet med en av konstnärerna resulterade i en målning av Navets bokfigurer Tunda (Fy) och Berta (Ke) på Navets yttervägg.
Katapultmålning med tvättsvampar och marshmallows utanför Navet: resulterade i fantastiska canvasmålningar.
Elever från Erikslundskolan och Navets 3D-skrivarprojekt skapade 3D-figurer som vi skrev ut, gömde och ordnade skattjakt kring i Navets omgivningar. De som hittade figurerna ombads visa upp sina fynd med foto i sociala medier.

Kulturhistoria i Ulricehamn, Navet deltog med ångmaskiner, stirlingmotorer och solceller.

Resultatmål 2015

Enligt verksamhetsplan 2015	**Utfall 2015**
Minst 30 000 elever på teman	Ej genomfört. Totalt 20 754, satsningen på den nya avdelningen TESSET gjorde att antal temabesök måste minskas
Minst 18 000 besökare på helger och lov	Genomfört 18 056
Minst 2 000 elever på teman i Matematikpalatset	Genomfört för 1941 elever
Minst 300 pedagoger på föräldramötespedagogikkurser	Ej genomfört. 60 personer i tre grupper har utbildats, externa medel saknas
Minst 1 000 lärare på utbildning inom naturvetenskap och teknik	Genomfört: 1137 pedagoger har utbildats
Minst 1 000 lärare på matematikutbildning genomförs	Genomfört: 1047 pedagoger
Minst 100 pedagoger erhåller minst fem halvdagsutbildningar i entreprenöriellt arbetssätt inom teknik och naturvetenskap	Genomfört: 956 pedagoger
Minst 20 pilotklasser/grupper i olika åldrar ska genomföra olika teman i den nya teknikavdelningen	Genomfört: 30 grupper
En rektorsutbildning genomförs	Genomfört, avslutades dec 2015
Minst motsvarande 1000 pedagoger för personal i förskolan för att implementera den reviderade Läroplanen genomförs.	Genomfört: 1337 pedagoger har fått utbildning
Vandringsutställningarna skall vara uthyrda 50 % av året	Ej hyrt ut, utan sålt utställningar motsvarande tre ggr hyrbeloppet
Minst 10 arrangemang, event för grupper utanför skolsystemet genomförs	Genomfört 20 arrangemang: Linnemarschen, Ulricehamn kulturteknik, Torget i Borås, Kretsloppet, Fair trade-dag, turné till nio kommuner, O-ringen, Earth Hour, No limit, Bokmässa, Vetenskapsfestivalen
Kunskap och känsla, utbildningsprogram för företag och arbetsplatser, genomförs för minst 300 personer	Ej genomfört Totalt 147 personer
Navet kommer att delta i minst fem nationella och internationella forum	Genomfört åtta: ECSITE med tre sessions Indonesien Palu Science on stage Tre NO-biennaler Bokmässa Göteborg Vetenskapsfestivalen Göteborg
Navet ska ingå i minst två EU-projekt	Genomfört: Escar, hållbar utveckling 3D-projektet Två Atlas-projekt till Costa Rica och Island
Kuben, Navets nya eventhall skall hyras ut vid minst 15 tillfällen under året.	Genomfört 25 uthyrningar
Minst två lärarlyftskurser genomförs av Navets pedagoger	Genomfört tre bildkurser för Högskolan Borås
Navet har deltagit i ett EU-projekt om 3 D teknik och under 2015 skrivs en *teacher's manual* och den sprids nationellt och internationellt under 2015/16.	Genomfört
Kemidraken Berta; prenumeration erbjuds	Fyra tecknade prenumerationer

Antal per kommun			**2014**				
	antal elever	antal lärare	Kompetensutveckling Lärare	Barn	Vuxna	konferenser	Summa
Bollebygd	273	20	82				375
Borås	13206	2166	3415	3600	2162	425	24974
Mark	2017	211	33				2261
Svenljunga	852	80					932
Tranemo	1129	97					1226
Ulricehamn	2455	211	772	300	150		3888
Vårgårda	290	24					314
Herrljunga	158	14					172
Övriga	1148	123	1492				2763
HB i Borås			1598				1598
Helger o lov				7688	6427	4044	18155
	21528	2946	7392	11588	8739	4469	56662

Antal per kommun			**2015**				
	elever	lärare	Kompetensutveckling Lärare	barn/elever	vuxna	konferenser	Summa
Bollebygd	142	28	135			70	375
Borås	13360	2090	4374	2465	3258	3688	29235
Marks	1169	203	495	110	90		2067
Svenljunga	1122	275	0	60	130		1587
Tranemo	1231	498	10	80	100		1919
Ulricehamn	1417	299	1487	200	240		3643

Vårgårda	255	16		80	108		459
Herrljunga	300	13		140	180		633
övriga	1761	655	989				3405
HB			1588				1588
Helger o lov				9936	8120		18056
	20757	4077	9078	13071	12226	3758	62967

Medarbetarcentrum

Medarbetarcentrum är en resurs och ett neutralt forum för alla tillsvidareanställda i de samverkande kommunerna Borås, Mark, Svenljunga och Tranemo. Medarbetarcentrum drivs inom kommunalförbundet som en egen resultatenhet.

Vision och värdegrund

MEDARBETARCENTRUM inspirerar medarbetare som vill ha och behöver en positiv ”**Kraft till förändring**”.
Medarbetarcentrums värdegrund beskrivs med följande värdeord som genomsyrar hela verksamheten: **Ansvar - Initiativtagande - Samarbete - Öppenhet**.

Verksamhetsidé

Medarbetarcentrums (MC) verksamhetsidé är att på ett effektivt sätt medverka till att stärka de samverkande kommunernas attraktivitet som arbetsgivare. Genom att stimulera till en ökad frivillig och sund personalrörlighet, kan trivsel och friskare arbetsplatser skapas.
Ambitionen är att via kompetenshöjande insatser, som exempelvis, coachande samtal, ledarskaps- och arbetsgruppsutveckling ge förutsättningar för medarbetare att aktivt ta ansvar för sin egen och gruppens utveckling. MC ska vara ett etablerat hjälpverktyg och en neutral plats med stor tillgänglighet. Ett nav bestående av samlad erfarenhet och kompetens med fokus på möjligheter, att utmana, väcka mod och inspirera. Basen för verksamheten är i Borås men coacherna är på plats i kommunerna på fasta tider efter överenskommelse. Vi har en öppen dialog med politiker, chefer, HR-/personalspecialister, medarbetare och lyhördhet på efterfrågan av tjänster - flexibilitet.

Aktiviteter/händelser 2015

MC skall erbjuda hög och kvalitetssäkrad kompetens och för att leva upp till detta krävs en kontinuerlig kompetensutveckling och omvärldsbevakning. Därför medverkar verksamheten i nätverksträffar för Thomastester (självskattningsanalyser) via Thomas International, deltagande i CAV-nätverk via Högskolan Borås och i Riksringens nätverksträff i Nyköping. Utbildning och nätverksträff för GDQ (Group Development Questionaire) i Stockholm, där samlad kompetens träffades för kompetensöverföring och uppföljning av verktyget. Vi jobbar för att vara en lärande organisation, att delge och föra över våra individuella kompetenser och lärdomar i olika sammanhang genom ”överhörning” som är viktigt för vår organisation. Vi deltar i temadagar, föreläsningar och nätverksträffar i olika forum.
Det finns ett nationellt intresse för den samverkan som bedrivs via Medarbetarcentrum och detta har bidragit till kontakter med andra, bland annat Karlstad och Nyköpings Kommuner.
Kommunalarbetaren och Dagens Samhälle har uppmärksammat Medarbetarcentrums verksamhet och skrivit artiklar i sina upplagor under året.
Anpassning av verksamhetens kostnader i relation till intäkter har skett. Personalminskning har skett med med 1 åa.

Utveckling och förbättring av vårt administrativa verktyg, matchningsdatabasen och hemsidan har genomförts.
Ny broschyr om verksamheten har tagits fram.
Utökade uppdrag med främst grupputvecklingsinsatser efter behov i alla medlemskommuner. Utöver flera gruppinsatser med ledare och medarbetare, kan speciellt nämnas medverkan vid rekrytering av ledare i medlemskommun genom dialog kring gjorda Thomastester. Intervju-uppdrag i personalgrupp för medlemskommun. Utbildning av förstelärare och specifika coachande uppdrag i olika konstellationer.
Ledarskapsutbildningen har implementerats och genomförs nu varje år. Utbildningen pågår under en längre tid, närmare tolv månader.
Dialog med personalavdelningarna och/eller ledningsgrupp för stadsdelsförvaltningarna i Borås Stad.
Dialogträff med fackliga företrädare.
Flera styrgruppsmöten där personalcheferna för medlemskommunerna ingår.
Informations/verksamhetspresentationer i flera av förvaltningarna i Borås Stad samt för samtliga chefer i Svenljunga och Tranemo Kommuner.
Träff, information och dialog med personalansvarig och/eller med ledningsgrupp i Bollebygds, Herrljungas, Ulricehamns och Vårgårdas kommuner.

Strategisk inriktning

Genomföra Medarbetarcentrums Ledarskapsutbildning i Hälsofrämjande och effektivt ledarskap varje år.
Marknadsföra hur Medarbetarcentrums tjänster kan nyttjas på ett lönsamt sätt.
Etablera ledarskapsutbildningen och grupputvecklingsinsatser (med bland annat GDQ - Group Development Questionaire), ledarskapsrapport baserad på enkäter, ledarskapsbokslut och coachning.
Verka för ökad samverkan, rekrytera ytterligare medlemskommuner.
Tillföra kunskap och erfarenhetsutbyte genom omvärldsbevakning och nätverk.
Medarbetarcentrum är tillgängligt alla arbetsdagar året runt.
Informationsinsatser hur Medarbetarcentrums tjänster kan nyttjas på ett lönsamt sätt.
Medarbetarcentrum deltar i olika nätverk och omvärlds bevakar genom deltagande i föreläsningar/ seminarier, via litteratur, internet, tidningar m.m.

Effektmål för 2015 var

1. Dialogträffar med kommunernas personalenheter kring utveckling, utbud och behov.
2. Aktivt marknadsföra Medarbetarcentrums verksamhet.
3. Koordination av Tranemo Arbetsgivarring.
4. Genomföra ledarskapsprogram.

Måluppfyllelse – kommentarer

Mål 1
Träffar med samtliga personalansvariga, enheter i medlemskommunerna under året är uppnått.

Mål 2
Dialogträffar med personalansvariga från samtliga medlemskommuner, då alla MC tjänster har belysts samt dialog kring ev. framtida behov. Ledarskapsutbildningen visar sig vara uppskattad och bra men där ekonomin styr möjligheten för chefer att medverka. Ny broschyr har i dialog/informationsträffar marknadsförts i kommunerna samt i Borås Stads förvaltningar genom dialogträffar/marknadsföringsinsatser. I en stadsdelsförvaltning återkommande träffar med lednings- och fackliga representanter (FSG) med statistikrapportering. I Svenljunga och Tranemo kommuner genom informationsinsats för samtliga chefer. Dialogträff med de Fackliga företrädarna under hösten. I styrgruppsmöten som hålls flera gånger under året med personalchefer för respektive kommuner.
Träffar med personalansvariga och/eller med ledningsgrupper för Bollebygds, Herrljungas, Ulricehamns och Vårgårdas Kommuner.

Mål 3
Koordinering av Tranemo arbetsgivarring har fullföljts under året och konsolidering av arbetsgivarringen har skett. En ökning av aktiviteter och kompetensutveckling ses över tid sedan starten 2010. Medarbetarcentrums uppdrag har uppskattats och tacksam feedback har lämnats från flera av medlemsföretagen i arbetsgivarringen. Uppdraget avslutades 31 december, där ny koordinator tillträtt. Vid årsmötet i februari 2016 lämnas ordförandeskapet över.

Mål 4
Ledarskapsutbildningen har utvecklats och återigen startat i maj 2015 och pågår till april 2016. I utbildningen, som skall ses som komplement till andra interna chefsutbildningar i kommunerna, ingår sju dagar med sex mellanliggande individuella coachningar. Vi använder det forskningsbaserade verktyget Ledarskapsbokslut som en bas i utbildningen. Coachningarna bygger på Ledarskapsrapporter (feedback från medarbetare och överordnad chef) och den utvecklingsplan som upprättas, där en första rapport skapas vid utbildningens start och en rapport skapas vid utbildningens slut. Utbildningens framgångsfaktorer har visat sig vara; reflektion, feedback och coachning. Utbildningen pågår under en längre tid, cirka tolv månader. Målet är uppnått och utbildningen kommer att erbjudas chefer/ledare varje år, då den är uppskattad.

Tjänsteutbud
Grunden för arbetet i de olika programmen och arbetsmetoderna är att utveckla en effektiv, framgångsrik och vägvinnande process. Medarbetarcentrum arbetar med följande tjänsteutbud:

Kärnverksamhet, basfinansierade
Reflekterande samtal
Jobbmatchning
Jobbväxling
Personalekonomiska beräkningar
Statistik över verksamheten

Tilläggs tjänster efter överenskommelse
Coachande samtal
Livs- & karriärplanering
Omställningsprogram
Chefscoachning
Ledarskapsutbildning i Hälsofrämjande och effektivt ledarskap
Chef- och grupputveckling
Gruppcoachning
Personprofilanalyser (självskattning enligt Thomastester)
Chefsomställningsprogram
Temadagar och föreläsningar

Axplock ur verksamheten - siffror

2143 lediga tjänster har hanterats under året vilket, efter justering, är en ökning med 29 % från föregående år.
Kärnverksamheten är alltid prioriterad och övriga uppdrag utförs i mån av tid. Fördelningen av ärenden i kärnverksamhet är 89 % och på köpta tjänster 11 %.
Under året har närmare 550 medarbetare hanterats i verksamheten via samtal, grupputvecklingsinsatser och jobbmatchning/jobbväxling. Av andelen enskilda individärenden är kvinnor 82 % och män 18 %.
Utöver ovanstående har vi haft mejl- och telefonsupport, möten och samtal med personalfunktioner, chefer/ledare och medarbetare.
Vid 17 informationstillfällen har ytterligare drygt 300 medarbetare tagit del och fått kännedom om MC verksamhet.
Två Thomastester gjorts inför rekrytering av högre ledarbefattning inom medlemskommun.

146 individer har kommit till någon form av positiv förändring och som har återkopplat till MC. Förändringen består av jobb byte inom den egna kommunen, hos annan kommun, till extern arbetsgivare eller har påbörjat studier. Bland annat detta visar att det finns ett behov av att jobba för en frivillig och sund personalrörlighet. Det är en rapporterad ökning med 30 %

Efterfrågan på grupputvecklingsprocesser/ledarskapsutveckling generellt har ökat under året. Insatser har gjorts i 24 grupper i medlemskommunerna.
Ett antal enskilda chefer har efterfrågat och nyttjat en serie återkommande coachningssamtal som stöd och utveckling i det dagliga ledarskapet., chefscoachning.
Karlstads och Nyköpings kommuner har på eget initiativ varit kontakt med oss inför planeringen av liknande verksamhet.

Statistisk redovisning

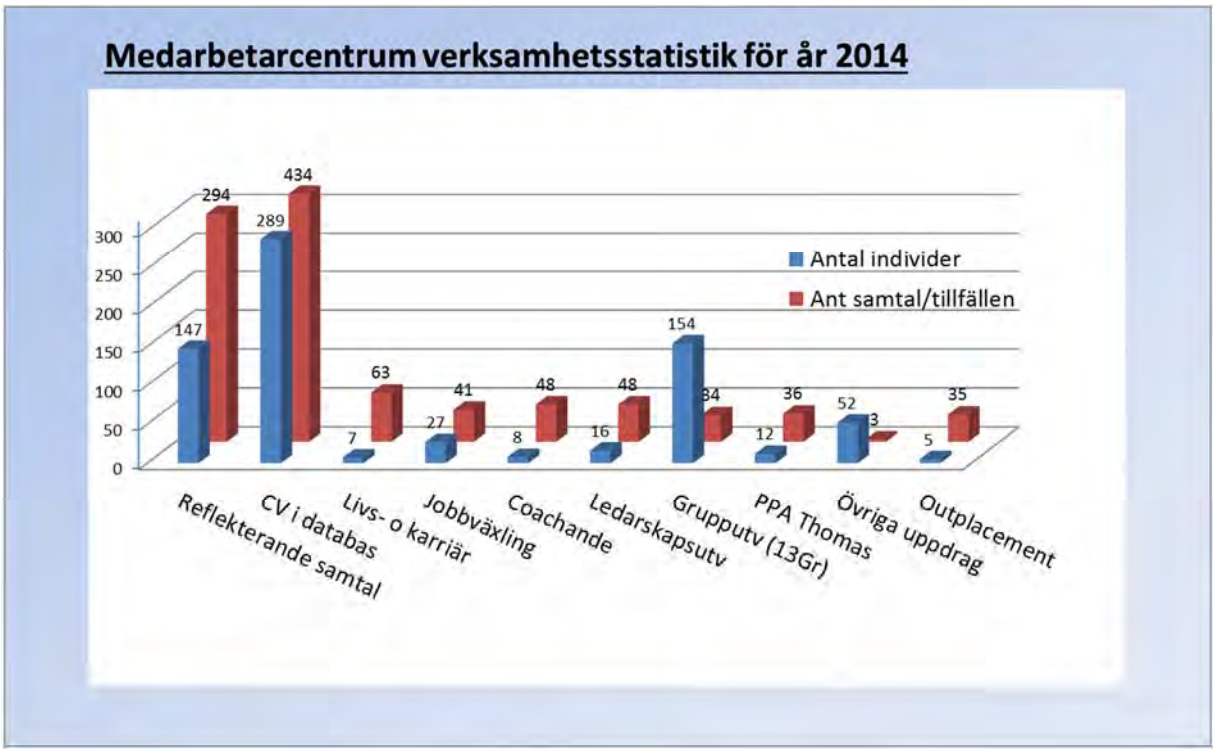
Syftet med denna statistikredovisning är att samverkanskommunerna ska kunna följa verksamhetens resultatutveckling. Förutom den mer traditionella statistiken görs en löpande ekonomisk uppföljning/utvärdering/ redovisning av Medarbetarcentrums verksamhet via vårt eget utvecklade program PEUP. Det kan vara värt att notera att viss lönsamhet hamnar utanför Medarbetarcentrums domän. Flera av Medarbetarcentrums ”kunder” bryter upplevd inlåsning i sina kommunala jobb och hamnar externt med god produktivitet. Det skapas samhällsekonomiska intäkter och viss belastning kommer att undvikas hos sjukvård och i sjukförsäkringssystemet etc.

PEUP – Personalekonomiskt resultat

I genomsnitt på de ärenden vi kan följa och göra en personalekonomisk utvärdering på, ger varje ärende 89 880 kronor i genomsnittlig lönsamhet vid uppföljningstillfället efter 12 månader. På längre sikt, 3 år, är den genomsnittliga beräknade lönsamheten 427 926 kronor per ärende.

Ärendestatistik - förändringar

Antal förändringar i medlemskommunerna 2015						
Förändringar		Borås	Mark	Svenljunga	Tranemo	Summa
Kvar i nuvarande tjänst pga förändring		6	0	2	0	8
Ny tjänst, samma kommun		74	18	0	1	93
Ny tjänst, annan kommun		6	5	2	0	13
Ny tjänst, externt		19	4	0	1	24
Studier		4	1	0	0	5
Arbete + studier		2	0	0	1	4
		111	**28**	**4**	**3**	**146**

Medarbetarcentrum verksamhetsstatistik för år 2014
Antal individer
Ant samtal/tillfällen
300
250
200
150
100
50
0
147
294
289
434
7
63
27
41
8
48
16
48
154
84
12
36
52
3
5
35
Reflekterande samtal
CV i databas
Livs- o karriär
Jobbväxling
Coachande
Ledarskapsutv
Grupputv (13Gr)
PPA Thomas
Övriga uppdrag
Outplacement

Resultaträkning 2015

Sjuhärads kommunalförbund

Resultaträkning 2015, belopp i tkr
Exkl interna poster

	2015	**2014**	Not
Verksamhetens intäkter	28 555	31 898	1
Verksamhetens kostnader	-53 403	-61 375	2
Avskrivningar	-353	-333	
Verksamhetens nettokostnader	-25 201	-29 810	
Förbundsbidrag, Kansli	16 311	16 435	3
Medlemsavgifter, Navet	6 783	5 715	4
Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum	2 145	2 092	5
Finansiella intäkter	31	385	6
Finansiella kostnader	-13	-28	7
Resultat före extraordinära poster	56	-5 211	
Extraordinära intäkter	0	0	
Extraordinära kostnader	0	0	
Årets resultat	56	-5 211	

Sjuhärads kommunalförbund, Kansli och Tillväxtmedel
Resultaträkning 2015, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2015	**2014**
Verksamhetens intäkter	17 741	22 158
Verksamhetens kostnader	-34 800	-43 090
Avskrivningar	-58	-60
Verksamhetens nettokostnader	-17 117	-20 992
Förbundsbidrag, Kansli	16 311	16 435
Finansiella intäkter	34	403
Finansiella kostnader	-4	-14
Resultat före extraordinära poster	-776	-4 168
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	-776	-4 168

Sjuhärads kommunalförbund, Navet
Resultaträkning 2015, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2015	**2014**
	11	10
Verksamhetens intäkter	920	578
	-17	-16
Verksamhetens kostnader	511	892
Avskrivningar	-285	-263
	-5	-6
Verksamhetens nettokostnader	876	577
Medlemsavgifter, Navet	6 783	5 715
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-11	-32
Resultat före extraordinära poster	896	-894
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	896	-894

Sjuhärads kommunalförbund, Medarbetarcentrum
Resultaträkning 2015, belopp i tkr
Inkl interna poster

	2015	**2014**
Verksamhetens intäkter	716	786
Verksamhetens kostnader	-2 915	-3 016
Avskrivningar	-9	-10
Verksamhetens nettokostnader	-2 208	-2 240
Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum	2 145	2 092
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-1	0
Resultat före extraordinära poster	-64	-148
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	-64	-148

Balansräkning 2015

Sjuhärads kommunalförbund, belopp i tkr	2015	2014	Not
Anläggningstillgångar	6 526	8 254	
Maskiner och inventarier	1 889	2 242	8
Värdepapper	512	512	9
Bidrag till statlig infrastruktur	4 125	5 500	10
Omsättningstillgångar	53 938	54 178	
Fordringar	12 896	5 490	11
Kassa och bank	41 042	48 688	12
Summa tillgångar	60 464	62 432	
Eget kapital	5 173	5 117	13
Därav årets resultat	56	-5 211	
Avsättningar	23 272	21 553	
Avsättningar för pensioner	8 272	6 553	14
Andra avsättningar	15 000	15 000	15
Skulder	32 019	35 762	
Långfristiga skulder	171	196	16
Kortfristiga skulder	31 848	35 566	17
Summa eget kapital, avsättningar och skulder.	60 464	62 432	

Noter - Sjuhärads kommunalförbund

belopp i tkr

	2015	2014
1 Verksamhetens intäkter		
Statsbidrag	6 655	9 751
Bidrag från Regionen	14 769	11 687
EU-bidrag	64	0
Försäljning mm	7 067	10 460
Summa	28 555	31 898
2 Verksamhetens kostnader		
Bidrag till projekt/verksamheter	14 566	15 844
Återföring avslutade projekt	0	-4 176
Bidrag till statlig infrastruktur*	1 375	9 500
Personalkostnader	24 593	24 957
Material och tjänster	12 869	15 250
Summa	53 403	61 375
3 Förbundsbidrag, kansli		
Bollebygd	630	626
Borås	7 762	7 690
Falkenberg	0	229
Herrljunga	681	677
Mark	2 470	2 464
Svenljunga	755	753
Tranemo	846	845
Ulricehamn	1 697	1 687
Varberg	662	656
Vårgårda	808	808
Summa	16 311	16 435
4 Medlemsavgifter, Navet		
Borås	5 340	4 500
Mark	624	525
Svenljunga	190	160
Tranemo	237	200
Ulricehamn	392	330
Summa	6 783	5 715
5 Medlemsavgifter, Medarbetarcentrum		
Bollebygd		0
Borås	1 347	1 314
Mark	489	477
Svenljunga	145	141
Tranemo	164	160
Summa	2 145	2 092

6 Finansiella intäkter		
Ränta på bankkonton	31	385
Summa	31	385
7 Finansiella kostnader		
Övrigt	13	28
Summa	13	28
8 Maskiner och inventarier		
Ingående balans	2 242	2 411
Investeringar	0	164
Avskrivningar	-353	-333
Utgående balans	1 889	2 242
9 Värdepapper		
Aktier i Mediapoolen AB och Gryning Vård AB	512	512
10 Bidrag till statlig infrastruktur		
E20*	4 125	5 500
11 Fordringar		
Kundfordringar	2 907	1 744
Momsfordran	16	454
Interimsfordringar, huvudsakligen inkomstrester	9 973	3 292
Summa	12 896	5 490
12 Kassa och bank		
Bankkonton	41 023	48 676
Kontantkassa	19	12
Summa	41 042	48 688
13 Eget kapital		
Ingående eget kapital	5 117	10 328
Årets resultat	56	-5 211
Utgående eget kapital	5 173	5 117
14 Avsättningar för pensioner		
Pension inkl löneskatt	8 272	6 553
15 Andra avsättningar		
Bidrag till statlig infrastrukur*	15 000	15 000
16 Långfristiga skulder		
Investeringsbidrag Navet	171	196

17 Kortfristiga skulder

Semesterlöneskuld	1 794	1 767
Interimsskulder, huvudsakligen inkomstförskott	7 490	12 049
Beslutade projekt	16 117	16 518
Pensioner individuell del, inkl löneskatt	1 357	1 358
Leverantörsskulder	2 900	2 273
Preliminär skatt	553	917
Arbetsgivaravgift	539	530
Övrigt	1 098	154
Summa	31 848	35 566

Interna poster på 1824 tkr för 2015 och 1640 tkr
för 2014 har exkluderats från resultaträkningen.

*Sjuhärads kommunalförbund har i december 2014 beslutat att medfinansiera utbyggnad av E20
genom Västra Götaland med 15 miljoner kronor. Bidraget redovisas i balans- och resultaträkning
och upplöses på fem år.

Upplösning	Tkr
2014	9 500
2015	1 375
2016	1 375
2017	1 375
2018	1 375

Bilaga 1 – Antal anställda

Kansliet **Totalt 17 årsarbetare varav 2,0 vakanta och 6,5 som finansieras med projektmedel**

Förbundsdirektör 1,0
Regionutvecklingschef 1,0
Förbundssekreterare 1,0
Ekonomi 1,5
Reception, konferens mm 0,5
Välfärd 3,0 varav 1,5 finansieras med projektmedel
Kompetens 3,0 varav 2,0 finansieras med projektmedel
Regional utveckling 3,0 (1,0 vakant)
eSamordnare 2,0 (1,0 vakant) finansieras med projektmedel
Digitalisering av trygghetslarm 1,0 finansieras med projektmedel

Medarbetarcentrum

4,0 årsarbetare under perioden 20150101-20150731
3,0 årsarbetare under perioden 20150801-20151231

Verksamhetschef	
20150101-20150731	1,0
20150801-20151231	0,3

Coach	
20150101-20150731	3,0
20150801-20151231	2,7

NAVET totalt 18,9 årsarbetare

Verksamhetschef 1,0
Administration 1,0
Pedagoger 10,9
Bibliotekarie 0,2
Tekniker 2,2
Designer 1
Material och konferens 1,3
Timanställd helgpersonal 1,2

Revisorerna i Sjuhärads kommunalförbund

2016-04-22

Tillfullmäktige i
Borås Stad

Marks kommun

Vårgårda kommun

Tranemo kommun

Ulricehamns kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Sjuhärads kommunalförbund (organisationsnummer 222000-1008) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Sjuhärads kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll inte har varit tillräcklig, då den senaste internkontrollplanen från 2013 ej har uppdaterats eller följts upp under 2015.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogad rapport.

Borås den 2016-04-22

Roger Fogelström Ingrid Isaksson Boris Preijde

Ulf Tranefors-Gustafsson Weine Eriksson

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan:

Sammanfattande rapport avseende redovisningsrevision 2015

Deloitte.

Sammanfattande rapport avseende redovisnings-revision 2015

Sjuhärads kommunalförbund

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

April 2016

Deloitte.

Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgsvägen 1 A, Vån 2
506 30 BORÅS

15 april 2016

Rapport över löpande granskning, granskning av delårsrapport och årsbokslut

Deloitte har för räkenskapsåret som avslutades 2015-12-31 genomfört redovisningsrevision avseende Sjuhärads kommunalförbund. Vi har genomfört löpande granskning, granskning av delårsrapport per 2015-08-31 samt granskning av årsbokslut. Granskningen syftar till att verifiera att Sjuhärads kommunalförbund upprättar delårsrapport och årsbokslut i enlighet med kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KRL), god redovisningssed i kommuner och landsting samt gällande interna anvisningar.

Vi har i allt väsentligt utfört revisionen enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vår sammanfattande bedömning är att Sjuhärads kommunalförbunds delårsrapport och årsbokslut i sin helhet i allt väsentligt uppfyller kraven enligt lagen om kommunal redovisning (KRL), god redovisningssed i kommuner och landsting samt gällande interna anvisningar.

Nedan följer en sammanfattning av de väsentliga noteringar vi har gjort under årets granskning (löpande granskning, granskning av delårsrapport samt årsbokslutsgranskning) som vi vill lyfta fram.

Borås den 15 april 2016

DELOITTE AB

Pernilla Lihnell
Auktoriserad revisor

Bokföringsprocessen

Manuella bokföringsorder

Iakttagelse

Vi har i samband med vår granskning noterat att manuella bokföringsorders inte attesteras.

Rekommendation

För att stärka den interna kontrollen rekommenderar vi att Sjuhärads kommunalförbund attestera samtliga manuella bokföringsorder, åtminstone avseende de manuella bokföringsorder som är resultatpåverkande, kassapåverkande samt innebär större omföringar mellan balanskonton.

About Deloitte
Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte's more than 210,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2016 Deloitte AB

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

ORDFÖRANDESKRIVELSE
2016-05-13
DNR KS 184/2016 992

Budget och verksamhetsplan år 2016 för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Sammanfattning
Budget och verksamhetsplan år 2016 har inkommit från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund. Medlemsavgiften för år 2016 är oförändrad vilket innebär 73 kr/invånare. Budgetomslutningen för förbundets basverksamhet år 2016 är 18 391 768 kr varav 8 000 000 kr är bidrag till tillväxtprojekt. Pensionskostnaderna för 2016 beräknas till 1700 tkr varav den individuella delen beräknas till 1000 tkr. För att möta denna ökade kostnad för 2016 kommer ordinarie personal arbeta mer med projekt som finansieras med exempelvis statsbidrag. Målet med ca 4000 tkr i eget kapital kvarstår. Budgetomslutningen för Medarbetarcentrums verksamhet är 2 700 000 kr. Budgetomslutningen för Navets Science center är 22 977 575 kr.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

- Kommunfullmäktige godkänner budget och verksamhetsplan år 2016 för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Förslagsställaren, kommunfullmäktige

Ärende 15

Herrljunga Kommun - Budget och verksamhetsplan 2016 för godkännande

Från:	infoBorasregionen <info@borasregionen.se>
Till:	"kommunen@bollebygd.se" <kommunen@bollebygd.se>, "boras.stad@boras.se" <...
Datum:	2016-05-12 08:33
Ärende:	Budget och verksamhetsplan 2016 för godkännande
Kopia:	Lena Brännmar <lena.brannmar@borasregionen.se>, infoBorasregionen <info@...
Bifogade filer:	Budget och verksamhetsplan 2016 slutgiltlig 160511.pdf; 160226 § 8 Budget och verksamhetsplan 2016.pdf

Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund beslutade 20160226 att presidiet fick i uppdrag att komplettera textinnehåll i Budget och verksamhetsplan 2016 gällande samverkan integrationsfrågor och att därefter för egen del anta Budget och verksamhetsplan för år 2016 samt översända densamma till medlemskommunerna för godkännande.

Komplettering är genomförd och ärendet skickas nu för godkännande av medlemskommunerna.

Vänliga hälsningar

Lena Brännmar
Förbundsdirektör
Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgsvägen 1A, 506 30 Borås
0703-270955
www.borasregionen.se

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

Budget och verksamhetsplan år 2016 för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning

Inledning 3
Kommentarer om budget 2016 3
Övergripande strategiska mål som styr verksamheten 3
Direktionens uppdrag och mål 3
Generella uppgifter 4
Arbetsformer 4
Delregional tillväxt- och utvecklingsstrategi 4
Kommunalförbundets verksamhetsplan på tre års sikt 4
Verksamhet 2016 5
Beredningen för hållbar regional utveckling Sjuhärad (BH7) 5
Beredningen för Välfärd och Kompetens 7
Medarbetarcentrum 11
NAVET science center 13
Bilaga 1 - Basverksamhet och tillväxtmedel 2016 16
Bilaga 2 - Medarbetarcentrum 2016 18
Bilaga 3 - NAVET 19

Inledning

Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 och är ett politiskt styrt samverkansorgan för kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. Varbergs kommun är adjungerad till förbundet enligt särskilt avtal. Förbundet är ett offentligrättsligt organ utifrån kommunallagen. Verksamheten grundar sig på förbundsordningen som beslutats av medlemskommunerna.

Kommentarer om budget 2016

Medlemsavgiften för år 2016 är oförändrad, dvs 73 kr/invånare. Medlemsavgiften för Varbergs kommun ligger oförändrad på 11 kr/invånare. Budgetomslutningen för förbundets basverksamhet år 2016 är 18 391 768 kr varav 8 000 000 är bidrag till tillväxtprojekt. Se bifogad budget, bilaga 1. Pensionskostnaderna för 2016 beräknas till 1700 tkr varav den individuella delen beräknas till ca 1 000 tkr. För att möta denna ökade kostnad för 2016 kommer ordinarie personal arbeta mer med projekt som finansieras med exempelvis statsbidrag.
Målet med ca 4 000 tkr i eget kapital kvarstår.

Anslag för tilldelning av tillväxtmedel ligger som tidigare år på 17,5 mkr varav medlemskommunerna skjuter till 8 mkr och Västra Götalandsregionen står för resterande belopp.

Budgetomslutningen för Medarbetarcentrums verksamhet är 2 700 000 kr år 2016. Se bifogad budget, bilaga 2.
Budgetomslutningen för Navets Science center är 22 977 575 kr år 2016. Se bifogad budget, bilaga 3.

Övergripande strategiska mål som styr verksamheten

”Att aktivt delta i arbetet för att Sjuhärad/Boråsregionen skall vara ett bra område att bo, arbeta och leva i”

Och verksamheten når målet genom att:

”Med tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv skapa gränsöverskridande möten för att främja samverkan, innovation och nytänkande”

Direktionens uppdrag och mål

Förbundet leds av en Direktion som regleras i Kommunallagen och den av medlemmarna antagna förbundsordningen. I Direktionen företräds medlemmarna och dessutom inbjuds som adjungerade samtliga partier vilka i hela förbundsområdet uppnått en viss röststyrka och som inte annars är företrädda.

Direktionen fastställer organisation för förbundets verksamhet samt delegering av beslut, förvaltning och administration. Direktionen beslutar om sina berednings- och andra arbetsformer. Direktionen har två beredningar:

- Beredningen för Hållbar regional utveckling Sjuhärad, BH7
- Beredningen för Välfärd och Kompetens

Varje beredning biträds av tjänstemän från förbundskansliet. Två utsedda kommunchefer ska medverka i respektive beredning för att knyta beredningarnas arbete närmare den ordinarie kommunala verksamheten.

I Sjuhärads kommunalförbund styrs även verksamheterna Medarbetarcentrum och Navets Science Center utav Direktionen. Navet har en av Direktionen fastställd styrgrupp.

Generella uppgifter

Företräda och samordna medlemskommunerna i arbetet med andra regionala myndigheter och organ exempelvis VGR och SKL samt Staten

- Förankra och informera våra kommuner samt föra deras krav och önskemål kring pågående utvecklingsaktiviteter såväl på lokal, regional och nationell nivå
- Att vara serviceorgan för beredningar och Direktionen.

Arbetsformer

Förbundets arbetsformer bygger på en generell strategi med politisk dialog och engagemang i Direktion och beredningar. Utgångspunkten är att den samverkan som beslutas görs bra och helhjärtat.

Förbundet utser också Sjuhäradsrepresentanter i regionala beredningar samt nominerar ledamöter till styrelsen för VästKom. Förbundskansliet biträder de politiska organen, och har kontakt gentemot kommunala förvaltningar och andra myndigheter och organisationer. Utöver basorganisationen finns temporära resurs- och kompetensförstärkningar i särskilda projekt.

Delregional tillväxt- och utvecklingsstrategi

Utifrån Västra Götaland 2020 – strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland (VG2020) har en delregional strategi för tillväxt och utveckling i Boråsregionen tagits fram. Strategin beskriver vilka tillväxtområden som särskilt kommer att prioriteras under 2014 – 2020. Dokumentet är antaget av Direktionen för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund, den 5 juni 2014. Tillväxt- och utvecklingsstrategin fungerar som ett ”instrument” för att styra resurser mot de prioriterade insatsområdena och även att fungera som ett komplement till övriga delregionala styrdokument såsom verksamhetsplan på ett och tre års sikt, delregional kulturplan, bland många andra.

Kommunalförbundets verksamhetsplan på tre års sikt

Direktionen har under hösten 2015 påbörjat framtagande av verksamhetsplan på tre års sikt med tydligare fokus och fördjupning inom följande områden:

- Välfärd - det kommungemensamma arbetet med flyktingmottagande och integration ska stärkas
- Kompetens – arbetet med kompetensförsörjning och matchning mellan utbildning och arbetsgivarnas behov ska stärkas
- Infrastruktur- Kommunalförbundet ska även fortsättningsvis företräda medlemskommunerna inom området. Viktigt är att tydliggöra mandatet inför respektive uppdrag utifrån ansvar att bevaka, samordna eller driva frågorna inom området
- Tillväxt och näringsliv – Kommunalförbundet får nytt uppdrag i att samordna nätverket för näringslivsansvariga i kommunerna. Ett tydligt mål och syfte för en fortsatt utveckling
- av tillväxt och näringslivssamarbetet i Boråsregionen (BRB) ska arbetas fram under 2016 som grund för fortsatt arbete på lång sikt

Nästa steg är att ytterligare förfina och konkretisera uppgifterna för kommunalförbundet på tre års sikt.

Delägarskap

Sjuhärads kommunalförbund är delägare till bolaget Gryning Vård AB – ett gemensamt bolag för de offentliga sociala institutionerna – hem för vård och boende. Förbundet är också delägare i Mediapoolen AB - ett bolag för den gemensamma läromedelsförsörjningen i Västra Götaland, exkl. Göteborgsregionen. Till detta finns även VästKom (ideell föreningen - ägd av de fyra kommunalförbunden) som främst används för gemensamma frågor inom hälso- och sjukvårdsfrågor, regional utveckling samt IT-frågor i kontakterna med Västra Götalandsregionen, SKL och Staten.

Verksamhet 2016

Beredningen för hållbar regional utveckling Sjuhärad (BH7)

Beskrivning

Boråsregionens verksamhetsområden inom hållbar utveckling innefattar följande uttalade ansvarsområden; eSamhälle, infrastruktur, kultur, tillväxtprogramområdet, samhällsbyggnad, kollektivtrafikfrågor samt samordning av näringslivsfrågor.

BH7 utgår i sitt arbete att prioritera och vägleda i utvecklingsfrågor från Boråsregionens beslutade fokusområden som är utvalda och prioriterade från strategin för tillväxt och utveckling i Västra Götaland (VG2020). De utvalda fokusområdena är verktyg för att styra mot den för Västra Götaland gemensamma visionen om *”Det goda livet”*.

Beredningen leds av förtroendevalda från medlemskommunerna och arbete understöds av tjänstemän från förbundskansliet samt av två representanter från kommunchefsgruppen. Tillsammans biträder beredningen medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt utvecklingsarbete inom de uttalade ansvarsområdena. Dessutom bedrivs ett omfattande samverkans- och nätverksarbete med exempelvis Västra Götalandsregionen (VGR), Trafikverket och Länsstyrelse till stöd för kommunerna.

Uppgift

Kansliets uppgift inom beredningen är att verkställa de uppdrag som ges politiskt till kansliet, svara på remisser samt förse förtroendevalda med nationell, regional och lokal information och kunskap inom de utpekade ansvarsområdena. Kansliet skall närvara och stödja utvalda nätverk samt återkoppla information från dessa. Därtill skall kansliet ansvara för praktisk hantering av beredningsmöten, vilket inkluderar samordning, förslag till dagordning och framtagandet av tillförlitliga underlag för som, efter beredning i BH7, kan lyftas för beslut i Direktionen.

Precisering hur arbetet styrs mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv

Erfarenhetsutbyte och samordning som sker mellan medlemskommunerna skall gagna invånarna i Boråsregionen. Förhållningssättet är att se till delregionens bästa och att främja samverkan mellan kommunerna.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Tjänstemännens arbete inom beredningen utgår till stor del i att samordna, delta i och stödja nya och etablerade nätverk och samverkansgrupper. Ett arbete som sker på såväl delregional, regional och nationell nivå. Befintliga nätverk och samverkansgrupper mellan medlemskommunerna skall bidra till att kommunernas gemensamma erfarenheter, utmaningar, resurser och synpunkter tillvaratas och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda.

Främja innovation och nytänkande
Kommunalförbundets övergripande mål är att aktivt delta i arbetet för att delregionen skall vara ett bra område att bo, arbeta och leva i. Som ett led i arbetet är omvärldsbevakning en viktig del. Beredningen skall bidra till att kunskap och erfarenheter från nationell, regional och lokal nivå tillvaratas för att utveckla nya idéer och samverkan inom ansvarsområden.

Effektmål

Beredningens arbete utgår ifrån att bidra till målet att Boråsregionen skall vara en bra plats att bo och leva i. Målen är hämtade från såväl Boråsregionens prioriteringar som strategi VG 2020 och söker effektmål såsom:

Framtidsbild Boråsregionen	Gemensam regional planering för goda planeringsförutsättningar för markanvändning för ex. bostäder och serviceverksamheter för hela Boråsregionen
Infrastruktur och kollektivtrafik	Väl utbyggd infrastruktur för pendling till och från arbete inom delregionen samt arbeta för förstoring av arbetsmarknadsregionen främst mot Göteborg
eSamhälle och eHälsa	Vara väl rustade för att nyttja digital kommunikation för förbättrad service till invånare och organisationer samt effektiv intern ärendehantering
Näringsliv	Arbeta för att stärka näringslivet och minska arbetslösheten i regionen, både genom att stärka existerande företag, stimulera ny-företagande och genom att locka fler företag utifrån att flytta hit och/eller investera här.

Viktiga aktiviteter/delmoment

Nedan redovisas kortfattat de områden som tillsammans med urval av tillhörande aktiviteter kommer fokuseras på under år 2015

Område	**Aktiviteter**
Kollektivtrafik	Remisshantering av det reviderade Trafikförsörjningsprogrammet
Samhällsbyggnad	Fortsatt utveckling av gemensam strukturbild på regional och delregional nivå samt

	samordning med stråksamverkan Göteborg - Borås
Infrastruktur	Revidering nationell infrastrukturplan kommer vara en dominerande aktivitet. Hantering av remisser inom området och genomföra ett flertal s.k. åtgärdsvalsstudier tillsammans med VGR och Trafikverket ex.Viskadalsstråket.
Götalandsbanan	Fortsatt arbete med markanvändningen kring Götalandsbanan och inspel till Trafikverket
Tillväxtprogrammet	Genomföra en ny utlysning under första halvår 2016. Måluppföljning och tilldelning av förstudier. Fortsatt kvalitetsarbete regionalt såväl som delregionalt, med ta fram regler, rutiner och processer vid tilldelning av tillväxtmedel
Kultur	Revidering av delregional kulturplan 2016-2019 för antagande under våren. Den nya regionala kulturplanen kommer att implementeras i Sjuhärad
Näringsliv	Bygga upp en struktur för att samordna medlemskommunernas gemensamma arbete med näringslivsfrågor

Beredningen för Välfärd och Kompetens

Beskrivning

I beredningens ansvarsområde inom välfärdsområdet ingår äldreomsorg, funktionshinder, socialpsykiatri, hälso- och sjukvård samt individ- och familjeomsorg.
Inom kompetensområdet är inriktningen till största del gymnasie- och vuxenutbildning samt arbetsmarknadsfrågor. Inom respektive område bedrivs dessutom ett flertal projekt.
Förbundets verksamhet inom välfärd och kompetens handlar till stor del om att biträda medlemskommuner och förtroendevalda i regionalt och delregionalt förhandlingsarbete, utredningar och utvecklingsarbete. Då det finns samverkansavtal tecknade för både gymnasie-/och vuxenutbildningen ska de intentioner som uttrycks där förverkligas. Kommunalförbundet är en part i Närvårdssamverkan Södra Älvsborg. Ett omfattande kontakt- och nätverksarbete bedrivs till stöd för kommunerna. För länsgemensamma frågor samarbetar länets fyra kommunalförbund genom VästKom.

Uppgift

Kansliets uppgift inom beredningen är att verkställa de uppdrag som ges politiskt till kansliet samt förse förtroendevalda med nationell, regional och lokal information och kunskap inom uttalade ansvarsområden. Kansliet skall ansvara för och/eller stödja utvalda nätverk samt återkoppla till och från dessa. Därtill ansvara för praktisk hantering av beredningsmöten, vilket inkluderar samordning, förslag till dagordning och framtagandet av tillförlitliga underlag, som kan lyftas för beslut i Direktionen.

Precisering hur arbetet styrs mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv

Kunskaps- erfarenhetsutbyte och samordning inom medlemskommunerna skall vara till gagn för invånarna inom kommunalförbundets ansvarsområde.

Den sociala dimensionen är av vikt i planeringen av samhällsinsatser och samhällsplanering och kan stödjas genom att identifiera sociala indikatorer som är särskilt betydelsefulla för hållbar utveckling och tillväxt.

De flesta insatser som berör utbildnings- och kompetenssektorn har ett långsiktigt perspektiv på hållbar tillväxt. En bibehållen och ökad tillväxt skapas inom ramen för collegesamverkan och genom kompetensplattformsarbetet, där parterna enas om insatser för att råda bot på nuvarande och framtida kompetensförsörjningsproblematik. Avtalen för den samverkande gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten, i kombination med Boråsregionens prioriterade mål, syftar till att skapa de goda förutsättningar som krävs för att lyckas med insatserna.

Gränsöverskridande möten och samverkan

Möten i nätverk och samverkansgrupper med andra vårdgivare medverkar till att medlemskommunernas gemensamma erfarenheter, problem, resurser och synpunkter tas tillvara och används i möten med beredning och övriga förtroendevalda. Analysarbete utifrån resultat i öppna jämförelser inom olika verksamhetsområden skall kunna leda till gemensamma delregionala satsningar.

Liksom utbildnings- och kompetensinsatser måste ses ur ett långsiktigt perspektiv har det blivit allt tydligare att utbildningsanordnarna även måste arbeta tvärprofessionellt med omgivande aktörer i både Boråsregionen och över regiongränserna. Förbundskansliet ska bidra till att initiera, samordna och stötta samverkansaktörerna i detta arbete.

Främja innovation och nytänkande

Kommunalförbundets medverkan bidrar till att kunskap och erfarenheter från nationell, regional och lokal nivå tas till vara för att utveckla kvalitet och samverkan inom beredningens samtliga områden.

De processarbeten som stöds genom direktionsbeslut i samverkansavtal såsom gymnasiesamverkan och regional vuxenutbildning, medelstilldelning och collegeprocesser kommer att främja viljan till nytänkande. För att utveckla och utöka innovation, forskning och nytänkande ska samarbetet inom FoU Sjuhärad utvecklas.

Effektmål

Beredningens arbete utgår ifrån att bidra till målet att Boråsregionen skall vara en bra plats att bo och leva i. Målen är hämtade från såväl Boråsregionens prioriteringar som strategi VG 2020 och söker effektmål såsom:

Kompetensförsörjning	Matchning av efterfrågad kompetens och utbildningsutbud ska leda till ökad tillväxt.
Öppna jämförelser	Ska leda till utveckling, förbättrad effektivitet och kvalitet.
Sociala dimensionen för hållbar utveckling och tillväxt	Genom att räkna med den sociala dimensionen i planering av samhällsinsatser kan resurser frigöras i form av uteblivna kostnader.

Viktiga aktiviteter/delmoment

Nedan redovisas kortfattat de områden som tillsammans med urval av tillhörande aktiviteter kommer fokuseras på under år 2016

Område	**Aktiviteter**
Hälso- och sjukvård	Medverkan vid framtagande av nytt avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.
Närvårdssamverkan	Fortsatt medverkan för implementering av framtagen modell till Närvårdssamverkan Södra Älvsborg 2016-2018.
Barn och unga	Medverkan vid implementering av Nationell Handlingsplan Stärkt skydd för barn och unga inom den sociala barn- och ungdomsvården. Medverkan vid framtagande av nytt avtal för Ungdomsmottagningar i Västra Götaland
Flyktingmottagning och integration	Utreda och ta fram förslag på hur fortsatt samverkan kan ske utifrån de nya förutsättningarna avseende nyanlända mellan medlemskommunerna samt mellan medlemskommunerna och andra myndigheter. Medverka i och stödja fortsatt utveckling av samverkan tillsammans med andra huvudmän.
Välfärd övergripande	Delta i utveckling av FoU Välfärd Sjuhärad. Medverka vid framtagande av nytt avtal gällande Utväg.

Utbildning för politiker och tjänstemän	På uppdrag från beredningen och hälso- och sjukvårdsnämnderna kommer en temadag gällande barn och ungas psykiska hälsa för tjänstemän och en temadag för politiker gällande psykisk hälsa ur ett folkhälsoperspektiv att ordnas under året.
Vård- och omsorgscollege	Certifiering av Boråsregionens Vård- och omsorgscollege kommer att ske under våren 2016. Därefter ska den lokala ledningsnivån formulera sitt arbete enligt de kvalitetskriterier som fastställts nationellt.
Kompetensplattform	Kompetensplattformen som projekt ska avslutas och i samband med det ska en plan tas fram över hur projektets resultat ska omhändertas och hur det fortsatta arbetet med kompetensförsörjning och matchning mellan utbildning och arbetsgivarnas behov ska bedrivas.
Vuxenutbildning	Boråsregionens samlade kommunala vuxenutbildning ska garantera en miniminivå för skolformen Yrkesvux. I samverkan med ex Arbetsförmedlingen och folkhögskolorna ska nya vägar till studier erbjudas för att förmå fler att studera.

Gemensamt för båda beredningarna

Tidplan för aktiviteter
Inför varje Direktion kommer beredningsmöten att genomföras under 2016. Kallelse och samtliga handlingar kommer att skickas ut senast sju dagar före mötet. Minnesanteckning skall vara utskickad senast 14 dagar efter mötet.

Resultat/uppföljning
Uppföljning kommer att utföras för att utvärdera vilka nätverk inom beredningen som är fungerande och vilken form av samverkan som har genomförts under året på delregional och regional nivå samt, över tid, vilka effekter dessa har resulterat i.

Medarbetarcentrum

"Kraft till förändring"

Beskrivning

Medarbetarcentrum är en neutral resurs, som har verkat i nio år med att stödja och utveckla medarbetare, chefer och organisationer i medlemskommunerna. Syftet är att arbeta hälsofrämjande, förhindra inlåsning och aktivt verka för en lönsam rörlighet. Utveckling i arbetssätt, modeller och strategier skall ske fortlöpande.

Uppgift

Medarbetares och chefers individuella utveckling, möjlighet till frivillig personalrörlighet internt eller externt samt frågor som rör kompetens och utveckling. Uppgiften är också att stödja förändringsarbete i arbetsgrupper för ökad trivsel och prestation. Det unika samarbetet bidrar till ökad hälsa, god arbetsgivarepolitik och attraktiva arbetsplatser vilket skapar goodwill och mervärde. En väl fungerande verksamhetsuppföljning inom alla områden ska garantera kvalitet av det som levereras.

Precisering hur arbetet styrs mot de strategiska målen

Tydligt och långsiktigt Sjuhäradsperspektiv
Kärnverksamheten inom Medarbetarcentrum är alltid prioriterad; jobbmatchning och reflekterande samtal. Tilläggstjänster är livs- & karriärplanering, coachande samtal, grupputvecklingsuppdrag, ledarskapsprogram, omställningsprogram och föreläsningar. För att stärka samverkan inom Boråsregionen och Medarbetarcentrum ytterligare är målet att vårda befintliga medlemmar och rekrytera fler medlemmar. På grund av förändring och omställning ses organisation och arbetssätt över för att finna en effektiv struktur.

Gränsöverskridande möten och samverkan
Styrgruppen för Medarbetarcentrum består av medlemskommunernas personalchefer och politisk knytning är presidiet i Sjuhärads kommunalförbund. Vi har en facklig referensgrupp för information och dialog. Regelbunden dialog med kommunernas personalenheter kring utbud och efterfrågan. Omvärldsbevakning genom deltagande i flera nätverk som Riksringen - intressenätverk för arbetsgivarringar runt om i Sverige.

Främja innovation och nytänkande
Utveckling av verksamheten utifrån strategisk dialog med medlemskommunerna och andra aktörer. Ledarskapsprogram finns som ett alternativ eller som ett komplement till andra chefsutbildningar.

Effektmål

Genom Dialogträffar med kommunernas personalenheter rikta insatser mot behov, utveckling och utbud.
Marknadsföra Medarbetarcentrums verksamhet för ett ökat användande av verksamheten i medlemskommunerna men också marknadsföring i icke medlemskommuner.
Utveckla och genomföra Ledarskapsprogrammet (hälsosamt och effektivt ledarskap) för att stärka och utveckla chefernas ledarskap.
Vara ett stöd och verktyg för arbetsgivarna i arbetet med Organisatorisk och social arbetsmiljö för att bidra till ökad hälsa hos medarbetarna i medlemskommunerna.

Viktiga aktiviteter

Strategisk inriktning

Medarbetarcentrum är tillgängliga alla arbetsdagar året runt.
Marknadsföra hur Medarbetarcentrums tjänster kan användas på ett lönsamt sätt.
Verka för ökad samverkan med medlemskommunerna men också verka för att rekrytera ytterligare medlemmar.
Utveckla Ledarskapsutbildningen.
Tillföra kunskap och erfarenhetsutbyte genom omvärldsbevakning och nätverk.
Kontinuerligt både på individ- och gruppnivå inhämta feedback för att utveckla våra tjänster.

Tidplan för aktiviteter

Marknadsföring av verksamheten kontinuerligt.
Genomföra nytt vidareutvecklat ledarskapsprogram med introduktion under våren.
Inbjuda till dialog med Personalansvariga och HR-personal under våren.
Kontinuerlig uppföljning genom kontakt och enkäter.
Regelbundna möten i Styrgrupp.

Hur mäta för att visa på lyckat resultat

Följa upp aktiviteter och redovisa statistik både på individ- och gruppnivå.

NAVET science center

Övergripande uppdrag
Navet skall vara med och utveckla Sjuhärad till en attraktiv och konkurrenskraftig region med hög utbildningsnivå samt en befolkning med stort intresse för teknik, naturvetenskap, matematik och Hållbar utveckling.

Navets vision
Alla vill veta mer, alla vill vara med och utveckla vårt samhälle

Navets kärnvärde är
Lusten till lärande

Verksamhetsidé
Navets främsta verktyg är mötet och i kombination med interaktiva utställningar och entreprenöriellt lärande skall Navet ge kunskaper och skapa intresse för naturvetenskap, teknik och matematik. Hållbar utveckling, alla tre perspektiven, är grunden i all Navets verksamhet.

Verksamhet 2016-17 övergripande

Under 2013-14 stärkte Navet sin roll som mötesplats inom teknik, naturvetenskap, matematik och Hållbar utveckling, såväl lokalt, regionalt som nationellt. Nya utvecklande arbetssätt, där de entreprenöriella kompetenserna är viktiga, konkretiserades. Navets verksamhet startade med fokus på skolan och så ska det även vara i framtiden men Navet har med ökat antal besökande på helger och lov stora möjligheter att utveckla kommunikationen med allmänheten.
Vår ambition är att organisationer och verksamheter ska kunna lyfta fram frågeställningar som de önskar få igång tankar och processer kring.

Navet – huset

Under 2015 skapades en ny avdelning, en plattfom, SKAPET. Det blir en plats där många ges möjlighet till skapande med många olika material och tekniker. Under 2016 möter vi många olika grupper och åldrar och det ska vara en viktig plats där skola och allmänhet kan ta del av ny teknik och utveckla sitt skapande.

En ny organsiation för Helg- och lovverksmhet med ett större programutbud tas fram.

Astronomiavdelningen behöver uppdateras, byggas om, en plan för förnyelsen tas under året. Nya upptäckter och en önskan att koppla flera teman till astronomin ska förverkligas. Extern finansiering för ombyggnationen sökes.

Matematikpalatset ska vidareutvecklas, uppdateras och förnyas. Vår plan är att göra det tillsammans med andra i ett nytt EU-projket om matematik. Vi förbereder för en storsatsning på utbildningar under 2017.

Verksamhetschefen besöker minst 80 % av alla grundskolor i Sjuhärad under 2016 för att på arbetsplatsträffar berätta om Navet idag och vilka möjligheter som finns för skolorna att få inspiration och stöd.

Navet kompetensutvecklar

De senaste fyra åren har Navet arbetat med många kommuner kring entreprenöriellt lärande. Det utvecklingsarbetet fortsätter med bland annat Ulricehamn och Borås som erhållit medel från Skolverket till insatser 2015-16.

NAVET har beviljats 9,4 miljoner, sociala investeringsmedel från Västra Götalands regionen till HELA-Holistiskt Engagerat Lärande för Alla – ett utvecklingsprojekt där trygga relationer utgör grunden för allt lärande. Det saknas dock kunskap och förhållningsstrategier om hur man bygger trygga relationer med barn/ungdomar i svårighet. Kunskaper/metoder hur man bygger upp en inkludernade miljö med aktiviteter där olikheter berikar, saknas också. Liksom verktyg som kompenserar och utvecklar målgruppens förmågor och funktioner. Projektet kompetensutvecklar 500 lärare.

Navet storsatsar på att få fler förskolor och skolor att erövra utmärkelsen Grön Flagg genom att erbjuda flera olika steg mot utmärkelsen. Vi integrerar Läroplanens mål för NO, teknik samt hem- och konsumentkunskap i satsningen.

Navet marknadsför utbildningar i hela Sverige, speciellt 2016 är fysikutbildningar för förskola och grundskola åk 1 till 3 där vi utgår från Navets nya bok Tunda Triton

Utbildning i *Naturvetenskap och teknik för förskolelärare* som påbörjades 2012 fortsätter under 2016 med två halvdagar för ca 800 förskolelärare

Minst två högskolekurser, med studenter från Högskolan Borås, i bild och teknik genomförs av Navets pedagoger

Navet- kompetensutveckling av den egna personalen

- Digitaliseringen av skolan, SKAPET utvecklas vidare i det nationella Vinnovaprojektet Maker i skolan med 23 olika parter
- I HELA- projektet utbildas all pedagogisk personal på Navet för att kunna arbeta mer inkluderande och möta alla barn på ett för dem utvecklande sätt
- Navet tog fram en Mångfaldspolicy under 2014-15 och arbetet fortsätter under 2016 med bland annat fortsatt rekrytering av helgpersonal från ett speciellt område i Borås

Navet - pedagogiskt material

Navet har en helsida i BT var 14e dag med fysik, kemi, biologi och matematik för alla. Materialet samlas och kan senare ges ut i bokform

Våga vilja välja – ett ämnesövergripande perspektiv på naturvetenskap och teknik
Navet har utvecklat sex ämnesövergripande teman inom naturvetenskap och teknik där samhällsorienterande ämnen vävs in i lustfyllda berättelser. Arbetssättet är entrerenöriellt och materialet genomsyras av hållbar utveckling. Plattformen marknadsförs under året.

En vandringsutställning i Hållbar utveckling produceras om externa medel erhålles
Den nya boken Tunda Triton kan användas i ett fysiktema för de yngre. Navet säljer prenumerationer som ger verksamheter rätt att använda figurerna i dessa teman som ingår i prenumerationen.

Navet har deltagit i ett EU-projekt om 3D teknik och under 2015 skrivs en teachers manual och den sprids nationellt och internationellt under 2016

Nationella och internationella samarbeten

Möjliga EU – projekt som drar igång under 2016 är

- International Competence Centre for dissemination of innovative Science Education (ICSE) Coordinator: Professor Katja Maass, University of education Freiburg. (20 länder deltager)
- European project on the non-formal learning of mathematics (5 länder)
- Navet utbildar 25 elever och 20 lärare från fyra länder en vecka i mars i problemlösning och entreprenöriellt lärande
- Samarbete via Waste recovery med Indonesien, vi hjälper till att bygga ett mini Navet i Palu Indonesien
- Maker i skolan ett nationellt samarbete med 23 olika verksamheter i Sverige, skolor, museer, utvecklingsenheter. Sollentuna kommun är koordinator.
-

Övrigt

Resultatmål 2016

- Minst 25 000 elever på teman
- Minst 25 000 besökare på helger och lov
- Minst 2 500 elever på teman i Matematikpalatset
- Minst 1000 lärarutbildningsdagar i inkluderande arbetssätt
- Minst 200 pedagoger på föräldramötespedagogikkurser
- Minst 1 000 lärarutbildningsdagar inom naturvetenskap och teknik
- Minst 500 lärarutbildningsdagar genomförs i matematik
- Minst 200 pedagoger erhåller minst fem halvdagars utbildningar i entreprenöriellt arbetssätt inom teknik och naturvetenskap
- Minst motsvarande 300 lärarutbildningsdagar för personal i förskolan för att implementera den reviderade Läroplanen genomförs.
- Minst 10 arrangemang, event för grupper utanför skolsystemet genomförs
- *Kunskap och känsla,* utbildningsprogram för företag och arbetsplatser, genomförs för minst 200 personer.
- Navet bidrar till att minst tio nya skolor/förskolor erövrar utmärkelsen Grön Flagg
- Navet kommer att delta i minst fem nationella och internationella forum

Bilaga 1 - Basverksamhet och tillväxtmedel 2016

Rörelsens Intäkter/Inkomster	*Summa (+)*
1. Intäkter	
Summa 1	***18 391 768***
3210 Avgift från förbundsmedlemmar	*16 434 424*
	77 052
	432 432
	1 447 860
Summa Inkomster/intäkter (1)	**18 391 768**
Rörelsens kostnader	*Summa (-)*
2. Lokalkostnader	*897 600*
3. Resekostnader	*80 000*
4. Tjänsteköp	*435 500*
5. Personalkostnader	*6 147 190*
6. Summa övriga kostnader	*1 069 478*
Summa kostnader (2-6)	***8 629 768***
5011 Lokalhyra	845 000
5014 Parkeringsplats hyreskostnad	12 600
5020 Elektricitet	33 000
5060 övrig fastighetsservice	5 000
5061 Städkostnader	72 500
5191 Fastighetsskatt	7 000
5210 Hyra maskiner andra tekn. Anlägg	55 000
5410 Inredning/Förbrukningsinv.	5 000
5420 Programvara	52 000
5430 Personaldatorer mm	70 000
5440 Telefoner	10 000
5460 Förbrukningsmaterial	33 000
5612 Personalbilar försäkr. Skatt	20 000
5613 Personalbilar reparationer	2 000
5615 Personalbilar, leasing	95 000
5616 Trängselskatt	2 000
5619 Personalbilar, övrigt	0
5800 Resor m buss, tåg, flyg	50 000
5830 Hotellkostnader	30 000
5900 Reklam o annan information	0
5930 Reklam/trycksaker	10 000
6071 Uppvaktning, minnesgåvor t övr.	5 000
6075 Förtäring	40 000
6077 Konferenskostnader egna projekt	10 000
6110 Kontorsmaterial	12 000
6150 Tryckning och bindning	15 000
6212 Telekommunikation	20 000
6230 Datakommunikation	80 000
6250 Porto	2 000
6310 Företagsförsäkringar	12 000
6370 Kostnader bevakning larm	6 000
6530 Redovisningstjänster	100 000
6560 Avgift Västkom	431 978
6570 Bankkostnader	1 500
6590 Tjänsteköp (inkl konsulter)	263 000

6970 Böcker och tidningar	10 000
6990 Övriga avgifter	2 000
7020 Löner t tjänstemän (AB-avtal)	4 340 000
7321 Resetillägg beskattad del	1 000
7322 Traktamenten obeskattad del	5 000
7331 Bilersättning beskattad del	20 000
7332 Bilersättning obesk del	21 000
7390 Egna utlägg	1 000
7510 Arbetsgivaravgifter	1 700 000
7530 Löneskatt	5 000
7610 Kurs- och konferensavg	30 000
7611 Utbildning personal	25 000
7621 Frisk- & företagshälsovård	50 000
7690 Rekryteringskostnader	10 000
7699 Uppvaktn. Minnesgåvor t personal	2 190
Summa (konton)	**8 629 768**
7460 Pensionskostnader	800 000
2903 Pensionsskuld ind. valet	900 000
7571 Personalförsäkringar fora	20 000
7572 Personalförsäkringar kfa	11 000
7575 Personalförsäkringar övriga	31 000
XXXX Bidrag till projekt, tillväxt, miljö, kultur	8 000 000
Summa	**9 762 000**

Summa **18 391 768**

Bilaga 2 - Medarbetarcentrum 2016

Rörelsens Intäkter/Inkomster	*Summa (+)*
1. Intäkter	*0*
Summa 1	***0***
3213 Finansiering Medarbetarcentrum (1)	2 198 625
3260 Ers utförda arb o tjänster (1)	325 375
Kursverksamhet	176 000
3592 Fakturerade resekostnader	
Summa Inkomster/intäkter (1)	**2 700 000**
Rörelsens kostnader	*Summa (-)*
2. Hyra, städ, ekonomitjänst, datakom	*432 432*
3. Resekostnader	*36 000*
4.Tjänsteköp	*60 000*
5. Personalkostnader	*2 026 200*
6. Summa övriga kostnader	*145 368*
Summa kostnader (2-6)	***2 700 000***
5010 Lokalhyra + städ (2)	160 452
5415 Kontorsmaskiner (6)	0
5420 Programvara (6)	0
5430 Personaldatorer mm (6)	30 000
5440 Telefoner (6)	0
5800 Resor m buss, tåg, flyg (3)	5 000
5830 Hotellkostnader (3)	5 000
5890 Övr resekostnader (3)	
5930 Reklam/trycksaker (6)	5 000
6075 Förtäring (6)	5 000
6110 Kontorsmaterial (6)	
6212 Mobiltelefoni (6)	13 000
6230 Datakommunikation (6)	42 372
6520 Ekonomitjänst och lönehantering(4)	229 608
6590 Tjänsteköp, it support databas, fördelningsnyckel	60 000
6970 Böcker och tidningar (6)	
7021 Löner t tjänstemän (AB-avtal) (5)	1 535 000
7321 Resetillägg beskattad del (5)	
7322 Traktamenten obeskattad del (5)	
7331 Bilersättning beskattad del (5)	12 000
7332 Bilersättning obesk del (5)	24 000
7390 Egna utlägg (5)	
7510 Arbetsgivaravgifter (5)	491 200
7611 Kurs- och konferensavg (6)	40 000
7621 Frisk- & hälsovård	4 500
7590 Övr. soc och andra avgifter	0
7519 Semesterskuld	
7530 Löneskatt 7460 Pensionskostnader	37 868
Summa (konton)	**2 700 000**

Bilaga 3 - NAVET

INTÄKTER	Budget 2016
Driftsbidrag kommuner	**6 952 575**
VGR (verksamhetsstöd)	**1 950 000**
Permanent verksamhetsstöd Skolverket	**2 500 000**
Högskolan Borås	**500 000**
Biologiska - Naturskolan	**375 000**
Mediapoolen	**0**
Entré och butik	**1 200 000**
Projekt o tjänster	
Konferenser	**200 000**
Kompetensutveckling utbildningssektorn	**500 000**
Kompetensutveckling övriga - *3260*	**200 000**
Fsg läromedel	**200 000**
Vandring, interakt spel, Berta pren	**1 500 000**
Projekt	**6 500 000**
Övriga poster	**300 000**
Eu-projekt	**100 000**
Summa projekt o tjänster	
S:a intäkter	**22 977 575**
KOSTNADER	
Löner	**-10 050 000**
Semesterlöneskuld	**-50 000**
AGA (arb giv avg) 30%	**-3 015 000**
Pensionskostn. 4,5% generell	**-452 250**
Löneskatt 24,26%	**-109 700**
Pensionskostnad	**-300 000**
Löneskatt 24,26%	**-72 780**
Kpa + Fora (1,64+0,37%)	**-35 000**
Personalkostnader	
Kompetensutveckling	**-100 000**
Friskvård	**-100 000**
Arbetskläder	**-20 000**
Resor	**-100 000**

Projekt	
Material	**-300 000**
Föreläsare/konsulter	**-1 900 000**
Underhåll (drift verksamhet)	**-100 000**
Transporter/bilen	**-50 000**
Lokalkostnader Hyra	**-3 450 000**
El, städ, larm, förs	**-700 000**
Administration/kontor	
Material	**-200 000**
Inköpta tjänster	**-130 000**
Summa administrationskostnader	
Konsulter	**-250 000**
Värdskap omkostnader	**-200 000**
Data/Tele inkl datatjänster	**-250 000**
Infobanken	**-50 000**
Butiken	**-112 845**
Marknadsföring	**-300 000**
Hyra UBN (Nat.skolan)	**-50 000**
Avskrivningar/ränta projekt 2013	**-280 000**
Reserv	**-250 000**
S:a kostnader	***-22 977 575***
Resultat	**-**

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

PROTOKOLLSUTDRAG
Sammanträdesdag 2016-02-26

§ 8 Budget och verksamhetsplan 2016

I enlighet med den årliga, genom förbundsordningen fastställd procedur, föreslås härmed budget och verksamhetsplan för år 2016.

Medlemsavgiften för år 2016 är oförändrad vilket innebär 73 kr/invånare. Medlemsavgiften för Varbergs kommun ligger oförändrad på 11 kr/invånare. . Budgetomslutningen för förbundets basverksamhet år 2016 är 18 391 768 kr varav 8 000 000 är bidrag till tillväxtprojekt. Pensionskostnaderna för 2016 beräknas till 1700 tkr varav den individuella delen beräknas till ca 1 000 tkr. För att möta denna ökade kostnad för 2016 kommer ordinarie personal arbeta mer med projekt som finansieras med exempelvis statsbidrag.

Målet med ca 4 000 tkr i eget kapital kvarstår.

Budgetomslutningen för Medarbetarcentrums verksamhet är 2 700 000 kr.
Budgetomslutningen för Navets Science center är 22 977 575 kr.

Ulf Olsson (S) tar upp att Direktionen bör diskutera Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbunds finansiering inför år 2017 i god tid före medlemskommunernas budgetbeslut.

Direktionen beslutar

att presidiet får komplettera textinnehåll i Budget och verksamhetsplan 2016 gällande samverkan integrationsfrågor och
att för egen del anta Budget och verksamhetsplan för år 2016 samt översända densamma till medlemskommunerna för godkännande.

Vid protokollet
Christina Klaar
Förbundssekreterare

Justerat av
Ulf Olsson Margareta Lövgren
Ordförande

Justeringen tillkännagiven den 3 mars 2016 enligt anslag

Rätt utdraget betygar: Christina Klaar

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Niels Bredberg
Kommunchef
VD Nossan
Förvaltningsaktiebolag

Tjänsteskrivelse
2016-05-04
KS 174/2016 912

Lekmannarevisorernas roll och ansvar kopplat till arvodesreglemente för Herrljunga kommun.

Sammanfattning

På uppdrag av Kommunfullmäktiges ordförande redovisas kommunchefens uppfattning i ärendet samt förslag avseende arvodering av lekmannarevisorerna i de kommunala aktiebolagen.

Kommunfullmäktige har fastställt ”Reglemente om arvode och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse i Herrljunga kommun”.

I dokumentet regleras ersättning till av kommunfullmäktige valda revisorer. Årsarvode är fastställt till 1,7 % av Riksdagens grundarvode för ledamöter. Årsarvode ska utgöra ersättning för samtliga sammanträden föranledda av det tilldelade och accepterade förtroendeuppdraget. I arvodesreglementet finns reglerat när valda ledamöter med årsarvodering kan uppbära timarvodering. Särskilt reglerat är detta för övriga ledamöter i bolagsstyrelse och stiftelsestyrelse.

Lekmannarevisorerna utgör en särskild del av aktiebolagen och är ett särskilt bolagsorgan. Diskussioner har förts avseende kostnader för aktiebolagen avseende arvoderingen av lekmannarevisorerna samt det ändamålsenliga i tolkningen av kommunfullmäktiges arvodesreglemente att arvoderingen av lekmannarevisorerna ingår i årsarvodet, i enlighet med resultatet av Demokratiberedningens arbete inför mandatperioden 2015-2018.

De utsedda revisorerna har olika omfattande uppdrag beroende på vad som tilldelas och vad som överenskommes. Avseende lekmannarevisorernas uppdrag kan dessa bli olika fördelade med olika omfattning.
Frågan har ställts till kommunfullmäktiges ordförande, tillika ordförande i Demokratiberedning 2017, avseende tolkningen av arvodesbestämmelserna för lekmannarevisorerna i bolagen.

Slutsatsen efter diskussionerna är att från och med 2016-01-01 ska aktiebolagen ansvara för finansiering och utbetalning av timarvoden till lekmannarevisorerna. Lekmannarevisorernas uppdrag ska betraktas ligga utöver det uppdrag revisorerna har som valda revisorer inom kommunen.

Det innebär att de valda revisorerna uppbär årsarvode.
Uppdrag som lekmannarevisor ska ersättas utöver årsarvoderingen, då detta är att betrakta som ett särskilt uppdrag, särskilt bolagsorgan, i aktiebolagen.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
KS 174/2016 912

Timarvoderingen ska ersättas av aktiebolagen utifrån en särredovisad detaljbudget avseende lekmannarvisionens totala budgeterade kostnader för verksamhetsåret.
Mötesagenda med mötestid samt timredovisning ska redovisas till aktiebolagets förvaltning för utbetalning av timarvode.

Vid ev. beslut ska revidering av gällande arvodesreglemente ske.

Beslutsunderlag
Arvodesreglemente Herrljunga kommun

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige;
Lekmannarevisorerna i de kommunala aktiebolagen ska från och med 2016-01-01, av de kommunala aktiebolagen uppbära mötesarvode i enlighet med gällande timarvode fastställt av Herrljunga kommunfullmäktige.

Niels Bredberg
Kommunchef
VD Nossan Förvaltningsaktiebolag

Bakgrund

En viss del av kommunens verksamhet bedrivs i kommunala företag, bolag och stiftelse.
De kommunala bolagen och stiftelsen hanterar betydande värden och ansvarar för centrala samhällsfunktioner.

Kommunallagen och aktiebolagslagen ger ramar för de kommunala bolagen.
Aktiebolagslagen fördelar ansvar och befogenheter mellan fem funktioner (bolagsorgan) i ett aktiebolag;

- Bolagsstämma (ägaren/fullmäktiges företräds av ombud på stämman)
- Bolagsstyrelse (utses av fullmäktige)
- Verkställande direktör (utses av bolagsstyrelsen)
- Revisor (utses av stämman)
- Lekmannarevisor (utses av fullmäktige, beslutet bör anmälas på stämman)

Den samordnade revisionen ska säkerställa att personunionen mellan kommunens revisorer och lekmannarevisorerna ska vara ett redskap för fullmäktiges kontroll och uppföljning av hela den kommunala koncernen.

I det helägda kommunala bolaget finns således två slags revisorer, två skilda bolagsorgan med skilda uppdrag. Dels en lekmannarevisor (eller flera) och dels en yrkesrevisor. Lekmannarevisorns uppdrag är klargjort ovan. Yrkesrevisorn har i uppdrag att granska bolagets räkenskaper och förvaltning. Det finns ansvarsområden som överlappar varandra, t ex granskningen av den interna kontrollen.

Lekmannarevisorn
Genom aktiebolagslagen säkerställs granskningsfunktionen lekmannarevisorer.
Genom kommunallagen är lekmannarevisorerna obligatoriska i de helägda kommunala bolagen.

Lekmannarevisorerna väljs bland de kommunala revisorerna och är att betrakta som ägarrepresentanter.

Lekmannarevisorn i ett kommunalt aktiebolag har uppdraget att från demokratisk utgångspunkt granska om verksamheten lever upp till ägarens och fullmäktiges mål, om verksamheten bedrivs effektivt och om det finns tillräcklig intern kontroll i bolaget.

I sin egenskap av bolagsorgan ska lekmannarevisorn också arbeta för bolagets bästa.
Med andra ord ska lekmannarevisionen vara en demokratisk insyn och kontroll i de kommunala bolagen, till nytta för ägaren och ytterst för medborgaren.
Att vara lekmannarevisor är ett civilrättsligt uppdrag som kan sägas bygga på ett avtal.
Lekmannarevisorn är inte en myndighet och inte heller förtroendevald på samma sätt som kommunens revisorer. Eftersom fullmäktige ska utse lekmannarevisorerna blir funktionen ändå i praktiken betraktad och behandlad som en förtroendevald.

Lekmannarevisionen har även lagstadgad rätt till sakkunnigt stöd.
Enligt kommunallagen ska lekmannarevisorer biträdas av sakkunniga, som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra uppdraget enligt god sed. De sakkunniga ska ha den insikt och erfarenhet av kommunal verksamhet som fordras för att kunna fullgöra uppdraget.

Eftersom lekmannarevisorn är ett bolagsorgan är det vanligtvis bolaget som finansierar lekmannarevisionen med en budget för arvoden, sakkunnigstöd, utbildning och andra omkostnader.

Yrkesrevisorn
Yrkesrevisorn granskar räkenskaper och förvaltning. Enligt aktiebolagslagen utser årsstämman yrkesrevisor. Yrkesrevisorns uppdrag är att granska bolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och VD.s förvaltning.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
Vidare har Kommunstyrelsen en förstärkt uppsiktsplikt över de helägda och delägda kommunala aktiebolagen. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt utövas bland annat genom två sammanträden, januari och september, där genomgång sker av relevanta redovisningar och aktuella händelser samt planering.

Ekonomisk bedömning
Timarvodet för dokumenterade sammanträden bekostas av aktiebolagen själva.
Aktiebolagen ska avsätta särskild budget för arvoden, sakkunnigstöd, utbildning och andra omkostnader.

Juridisk bedömning
KF/KS äger frågan om lekmannarevisorerna.
Då ärendet innebär en principiell förändring för de kommunala bolagen och därmed för kommunen bör ärendet beredas av kommunstyrelsen för avgörande i kommunfullmäktige.
Samråd har genomförts i samband med ägardialog inom Nossan Förvaltningsaktiebolag.

Mötesarvodering av lekmannarevisorerna i aktiebolagen, utöver det årsarvode som uppdraget som utsedd revisor i Herrljunga kommun medför är i enlighet med gällande lagstiftning och bör, vid eventuell förändring, förtydligas i det av kommunfullmäktige fastställda arvodesreglementet för Herrljunga kommun.

Redovisning från lekmannarevisorerna till aktiebolagens förvaltning ska vara underlag för utbetalning.

Samverkan
Inom Nossan Förvaltningsaktiebolags styrelses ägardialog har ärendet diskuterats och gemensamt kommit fram till att mötesarvodering för lekmannarevisorerna är i enlighet med gällande lagstiftning. Fastställda styrdokument för Herrljunga kommun bör förtydligas avseende mötearvodering för lekmannarevisorerna.
Mötearvodering till lekmannarevisorerna ska gälla från och med 2016-01-01.

Motivering av förslag till beslut
Då lekmannarevisionen är ett särskilt bolagsorgan, vilket inte per automatik ska bedömas ingå i uppdraget att vara utsedd till revisor för Herrljunga kommun, är det lämpligt att särredovisa uppdragen och därigenom även särarvodera nämnda uppdrag i form av mötesarvodering.
Kostnaden för mötesarvodering av lekmannarevisorerna ska bäras av de kommunala aktiebolagen.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Tjänsteskrivelse
KS 174/2016 912

Bilaga 1

Några begrepp

Kommunala företag:
Sammanfattande begrepp i kommunallagen för de olika företag som förekommer i kommuner såsom aktiebolag, stiftelse, handelsbolag/kommanditbolag, ekonomisk förening och ideell förening.

Kommunkoncern:
Kommunens samlade verksamhet i styrelse och nämnder samt företag, oavsett om företagsverksamheten är organiserad i en s.k. äkta koncern (med moderbolag) eller inte.

Revisor i kommunen
Förtroendevald revisor vald av fullmäktige med uppdrag i enlighet med kommunallagen granska den verksamhet som bedrivs inom styrelse och nämnder, fullmäktigeberedningar och kommunalförbund eller gemensam nämnd.

Lekmannarevisor
Av fullmäktige utsedd revisor i kommunalt aktiebolag, med uppdrag att granska bolaget i enlighet med aktiebolagslagen.
Lekmannarevisorerna väljs bland de kommunala revisorerna och är att betrakta som ägarrepresentanter.

Yrkesrevisor
Av bolagsstämma (motsvarande) utsedd revisor med uppdrag att granska företaget enligt aktuell lagstiftning. Yrkesrevisorn är i allmänhet en auktoriserad eller godkänd revisor)

Sakkunnig
Den/De som revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar/anställer som biträde i sin granskning. Sakkunnig kan vara certifierad kommunal yrkesrevisor, yrkesrevisor (auktoriserad eller godkänd revisor) eller ha annan kompetens.

Revisionen
Sammanfattande uttryck för den verksamhet som revisorerna och deras sakkunniga bedriver tillsammans.

Samordnad revision
Kommunens revisorer och lekmannarevisorer i personalunion med uppdrag att granska verksamheten såväl i förvaltningen som i företagen.

Revisionsansvar
Det ansvar inför fullmäktige som följer med uppdraget för ledamöter i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar. Bolagsstyrelse och VD i bolag har revisionsansvar inför årsstämman.

Granskningsrapport
Lekmannarevisorernas årliga rapport till bolagsstämman, vilken också lämnas till fullmäktige.

Revisionsberättelse
Yrkesrevisorernas årliga berättelse till bolagsstämman. Kommunens revisorers årliga berättelse till fullmäktige.

DIARIENUMMER:	KS 197/2014 101
FASTSTÄLLD:	2015-02-17
VERSION:	1
SENAS T REVIDERAD:	--
GILTIG TILL:	2018-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Kommunstyrelsen

Reglemente

Reglemente om arvode och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse i Herrljunga kommun

Dokumentet gäller mandatperioden 2015-01-01 - - 2018-12-31

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inriktning 2

Inledande bestämmelser 2

Kommunala bolag och stiftelser 2

Arvoden och ersättningar för sammanträden och förrättningar 3

Bilaga 1 9

Bilaga 2 12

Inriktning

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmål för styrelse, bolag, stiftelse och samtliga nämnder.

Inriktningsmålen anger färdriktningen.

Herrljunga kommun

- är en kommun där det är gott att leva!
- är en långsiktigt hållbar kommun!
- har en tydlig och välkomnande VI-känsla!
- har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!
- Har en välskött kommunal ekonomi
- Arbetar i enlighet med personalpolitiska programmet

Den kommunala verksamheten utgör en gemensam organisation för medborgarna och ska vara behjälpliga för dem som bor och verkar i vår kommun.

Detta förutsätter att en god samverkan sker såväl mellan nämnder som mellan förvaltningar.

Denna inställning skall genomsyra all verksamhet.

Kommunfullmäktige fastställer reglemente för kommunstyrelse och nämnder samt andra erforderliga reglementen, bolagsordning och ägardirektiv för bolag och stiftelse.

För bolagen gäller detta reglemente från ordinarie bolagsstämma 2015 till och med ordinarie bolagsstämma 2019.

För stiftelsen gäller detta reglemente verksamhetsåren 2015 till och med 2018.

Inledande bestämmelser

1. Ersättningar till förtroendevalda i kommunala organ utgår i form av årsarvoden, timarvoden, sammanträdesarvoden, förrättningsarvoden, restidsarvoden, resekostnadsersättningar, ersättning för förlorad arbetsinkomst samt för godkända av uppdraget föranledda utgifter.

2. Samtliga fastställda arvodesnivåer bifogas i särskilt dokument. (Bilaga 1)

Kommunala bolag och stiftelser

3. Med kommunala bolag och stiftelse avses i dessa riktlinjer;

3.1. Nossan Förvaltningsaktiebolag	Org.nr. 556637-5746
3.2. Herrljungabostäder AB	Org.nr. 556508-0909
3.3. Herrljunga Hotellfastighets AB	Org.nr. 556078-7573
3.4. Herrljunga Elektriska AB	Org.nr. 556006-9816
3.4.1. Herrljunga Elkraft AB	Org.nr. 556525-9206
3.4.2. Herrljunga Vatten AB	Org.nr. 556739-5347
3.4.3. Trollabo Kraft AB	Org.nr. 556486-7777

3.5. Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler Org.nr. 864000-0892

Arvoden och ersättningar för sammanträden och förrättningar

4. Årsarvoden/Timarvoden

4.1. Arvodesberäkning är kopplad till Riksdagens grundarvode för ledamöter (2013-11-01 = 59 800:-)

Arvodets storlek beslutas av Riksdagens arvodesnämnd, myndighet under Riksdagen.

Riksdagens grundarvode, 2013-11-01, utgör basen för beräkning av arvode för bolagets och stiftelsens respektive verksamhetsår 2015, till ordförande och styrelseledamöter i kommunens bolag och stiftelse.

Beloppet uppräknas årligen när arvoden för Riksdagens ledamöter justeras.

Beloppet ska alltid avrundas upp till närmast högre krontal.

5. Årsarvode för ordförande i bolagsstyrelse och stiftelse (Riksdagens grundarvode 2013-11-01)

5.1. Herrljungabostäder AB/Herrljunga Hotellfastighets AB 6 %

5.2. Herrljunga Elektriska AB/Herrljunga Vatten AB/ Herrljunga Elkraft AB 8,5 %

5.3. Nossan Förvaltningsaktiebolag 4 %

5.4. Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler 4 %

6. Arvode för övriga styrelseledamöter i bolag och stiftelse (Riksdagens grundarvode 2013-11-01)

6.1. Ledamöter i Herrljungabostäder AB/Herrljunga Hotellfastighets AB uppbär ett årsarvode inkluderande sex sammanträden/verksamhetsår.

Årsarvode utgör 1,39 % (10.000:-)

6.2. Ledamöter i Herrljunga Elektriska AB/Herrljunga Vatten AB/Herrljunga Elkraft AB uppbär sammantaget ett årsarvode inkluderande sex sammanträden/verksamhetsår.

Årsarvode utgör 1,39 % (10.000:-)

6.3. Möten därutöver ska timarvode utgå enligt fastställt arvodesreglemente

Timarvode för styrelsesammanträde utgör för Herrljungabostäder AB/Herrljunga Hotellfastighets AB

för första timman	0,031 % av Riksdagens fastställda grundarvode 13-11-01
för varje därpå påbörjad halvtimma	0,012 % av Riksdagens fastställda grundarvode 13-11-01

Timarvode för styrelsesammanträde utgör sammantaget för Herrljunga Elektriska AB/ Herrljunga Vatten AB/Herrljunga Elkraft AB

för första timman

0,031 % av Riksdagens fastställda grundarvode 13-11-01

för varje därpå påbörjad	0,012 % av Riksdagens fastställda
halvtimma	grundarvode 13-11-01

7. Förtroendevald som avgår under mandatperioden

7.1. Avgår förtroendevald som uppbär årsarvode under löpande mandatperiod, skall fördelningen av arvodet mellan denne och efterträdaren ske i förhållande till den tid var och en av dem innehaft uppdraget.

7.2. Om sådan förtroendevald under en sammanhängande tid som överstiger två månader på grund av sjukdom eller annan anledning blir förhindrad att fullgöra de uppgifter som är förenade med uppdraget, skall denne för den överstigande delen vidkännas avdrag med så stor del av årsarvodet som svarar mot denna tid. Del av månad räknas som hel månad.

8. Arvodesbestämmelser

8.1. Styrelseordförande uppbär ett årsarvode i enlighet med punkt 5 i detta reglemente.

8.2. Förtroendevald styrelseledamot uppbär ett årsarvode på 10.000:-, vilket inkluderar sex sammanträden/år i enlighet med punkt 6 i detta reglemente.

8.3. Förtroendevald uppbär ett timarvode för sammanträden utöver sex sammanträden per år i enlighet med punkt sex i detta reglemente med den styrelse den förtroendevalde tillhör.

8.4. Arvode utgår för varje protokollfört sammanträde eller för sammanträde som sker under motsvarande former utöver de sex sammanträden/år, vilka är inkluderade i styrelseledamöternas årsarvode på 10.000:- i enlighet med punkt 6 i detta reglemente.

8.5. Till sammanträde hänförs även sammankomster avseende information, inspektion, studiebesök eller andra förekommande möten inom det aktuella kompetensområdet, under förutsättning att protokoll eller likvärdiga anteckningar förs.

8.6. Vid sammanträde utom kommunen inräknas restiden i sammanträdestiden.

Resan/sammanträdet anses därvid påbörjad respektive avslutad vid tidpunkt för avfärd och återkomsten till årsbostaden.

för första timman	0,031 % av Riksdagens fastställda grundarvode 13-11-01
för varje därpå påbörjad	0,012 % av Riksdagens fastställda
halvtimma	grundarvode 13-11-01

8.7. Om sammanträde utom kommunen sträcker sig över mer än två dagar gäller följande:

Arvode utgår för mellanliggande dagar med högst 10 x 0,0136 % av Riksdagens fastställda grundarvode 2013-11-01.

9. Förrättningsuppdrag

9.1. Förtroendevald uppbär ersättning för förrättning som avser bolagets/stiftelsens angelägenhet.

Med förrättning avses sådant uppdrag för bolagets/stiftelsens räkning som inte har karaktär av styrelsesammanträde.

9.2. Till förrättning räknas bl.a.

9.2.1. kongress, konferens, kursdeltagande, studieresa och informationsmöte

9.2.2. förhandling eller förberedelse till förhandling med personalorganisation eller annan motpart

9.2.3. överläggning med annat kommunalt organ än det som den förtroendevalde tillhör

9.2.4. deltagande i förberedelsearbete till sammanträde, dock inte i sammanträde med partigrupp

9.2.5. överläggning med statliga myndigheter eller kommunala organ

9.2.6. överläggning med icke statliga myndigheter eller icke kommunala organ

9.2.7. utförande av på revision ankommande revisionsuppdrag

9.2.8. protokollsjustering då särskild tid och plats härför angivits

9.3. Ersättning utgår endast för förrättning vilken beslutats eller i efterhand godkänts av vederbörande organ.

10. Förrättningsarvode

10.1. Förtroendevald uppbär ersättning för förrättning som avser kommunal angelägenhet.

10.2. Ersättning utgår endast för förrättning vilken beslutats i förhand eller i efterhand godkänts av ansvarigt organ.

10.3. Vid förrättning inom kommunen utgår timarvode

för första timman	0,031 % av Riksdagens fastställda
grundarvode 13-11-01	
för varje därpå påbörjad	0,012 % av Riksdagens fastställda
halvtimma	grundarvode 13-11-01

10.4. Vid förrättning utom kommunen inräknas restiden i sammanträdestiden.

Resan/sammanträdet anses därvid påbörjad respektive avslutad vid tidpunkt för avfärd och återkomsten till årsbostaden.

för första timman	0,031 % av Riksdagens fastställda
	grundarvode 13-11-01
för varje därpå påbörjad	0,012 % av Riksdagens fastställda halvtimma
grundarvode 13-11-01	

10.5. Om förrättning utom kommunen sträcker sig över mer än två dagar gäller följande:

Arvode utgår för mellanliggande dagar med högst 10 x 0,0136 % av Riksdagens fastställda grundarvode 2013-11-01.

11. Restidsarvode

11.1. Sammanträde eller förrättning inom kommunen

För inställelse till sammanträde eller förrättning inom kommunen äger förtroendevald med ett vägavstånd från årsbostaden till sammanträdes-/ förrättningsplatsen om minst 3 km, uppbära restidsarvode motsvarande 0,012 % av Riksdagens grundarvode för ledamöter per sammanträdes-/ förrättningstillfälle.

11.2. OBS!

Vid sammanträde/förrättning utom kommunen inräknas restiden från årsbostaden till sammanträdes/förrättningsplatsen samt tiden för återresa i mötestiden.

12. Reskostnadsersättning

12.1. Ersättning för reskostnader vid inställelse till sammanträde/förrättning utgår, om avståndet mellan årsbostaden och sammanträdes/ förrättningsplatsen överstiger 5 km, med belopp per km enligt kommunens bilersättningsavtal.

12.2. Vid sammanträde/förrättning utom kommunen äger förtroendevald uppbära resekostnadsersättning enligt kommunens bilersättningsavtal eller billigaste färdsätt.

13. Ersättning för ”PRAKTIK”

13.1. Ledamöter i styrelse medges praktik inom det egna bolaget upp till 8 timmar per ledamot och år. Samråd ska ske med berörd personal och chefstjänstemän.

Ersättning belastar bolagets/stiftelsens budget.

14. Samordning

14.1. Sammanträdes- och eller förrättningsarvode utgår för ett eller flera sammanträden/förrättningar per dag.

Det sammanlagda beloppet får dock ej överstiga belopp motsvarande 12 timmar per dag.

15. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst mm

15.1 Förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst under den tid man behövt ta ledigt för att delta i sammanträde/förrättning.

I denna tid inräknas även restid från arbetsplatsen eller bostaden, beroende på varifrån resan påbörjades. Restiden ersätts dock med högst 1 timma per sammanträde /förrättning.

Om återresa från sammanträdet/förrättningen sker under tid man behövt ta ledigt, ersätts även verklig restid åter till bostaden eller arbetsplatsen, dock högst med 1 timma.

15.1. Beräkningsgrunder

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår med belopp per timma som grundar sig på den faktiska inkomstförlusten. Ersättningen utgår för anställd normalt med högst 8 timmar per dag inkl. restid.

Om förtroendevald med schemalagd arbetstid med intyg från arbetsgivaren visar att arbetsförtjänst förlorats för mer än 8 timmar utgår ersättning även för överskjutande tid, dock högst med 12 timmar. Exempel på detta kan vara vid skift- eller nattarbete där den förtroendevalde måste avstå från arbete för att kunna fullgöra ett uppdrag.

Ersättning utgår ej på grund av förluster i sjukpenning eller sjukbidrag.

Egen företagare har rätt till ersättning upp till 8 timmar per dag inkl. restid.

Ersättningen grundar sig normalt på styrkt uppgift om inkomstförhållande.

Egen företagare kan dock välja att begära ersättning beräknad efter en schablon motsvarande en årsinkomst på 39 % av Riksdagens grundarvode för ledamöter.

Med egen företagare menas person som driver näringsverksamhet i form av enskild firma, handelsbolag, kommanditbolag etc. För att person, anställd i aktiebolag där man själv äger aktier, skall räknas som egen företagare, krävs att man själv äger minst 50 % av aktierna.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår till närvarande ej tjänstgörande ersättare.

Förtroendevald med varaktigt funktionshinder har rätt till ersättning för resekostnader som uppkommer när denne fullgör sitt uppdrag.

Ersättningen gäller för resekostnader som kan uppstå på grund av att den funktionshindrade ej kan använda allmänna kommunikationsmedel.

16. Ersättning för förlorad semesterförmån

16.1. Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån i samband med fullgörande av uppdrag.

17. Ersättning för förlorad pensionsförmån

17.1. Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad pensionsförmån i samband med fullgörande av uppdrag.

18. Ersättning för förlorad arbetslöshetsförsäkring och föräldrapenning

18.1. Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad arbetslöshetsersättning genom arbetslöshetsförsäkring eller föräldrapenning i samband med fullgörande av uppdrag.

19. Utbetalning av ersättningar och arvoden

19.1. Årsarvoden utbetalas med 1/12 varje månad.

19.2. Utbetalning sker i samband med övrig löneutbetalning i bolaget/stiftelsen.

19.3. Underlag för utbetalning av extra arvoden och ersättningar lämnas till bolaget/stiftelsen senast tredje vardagen i utbetalningsmånaden på särskild blankett.

19.4. Utgift i samband med sammanträde/förrättning skall styrkas medelst kvitto eller motsvarande verifikation.

20. Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL)

20.1. Trygghetsförsäkring skall av bolaget/stiftelsen tecknas för olycksfall som kan uppkomma i samband med den förtroendevaldes uppdrag samt för färdolycksfall, d.v.s. skador som inträffar vid färd till eller från sådana uppdrag.

21. Hjälpmedel

21.1. Bolag/Stiftelse har rätt att till ordförande i styrelsen ställa hjälpmedel i form av bärbar dator eller läsplatta och mobiltelefon till förfogande.

Dessa hjälpmedel ska återlämnas när uppdraget upphör.

22. Tolkning och tillämpning

22.1. Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser samt undantag därifrån avgörs av kommunstyrelsen.

Bilaga 1

Årsarvodena och timarvoden fastställda av Komunfullmäktige 2014-09-30, i % av Riksdagens grundarvode för ledamöter.

Kommunfullmäktige	Ordförande	7,23%	51.883
	1 Vice ordförande	3,62 %	25.977
	2 Vice ordförande	3,62 %	25.977
Kommunstyrelsen	Ordförande	85%	609.960
	Vice ordförande	51%	365.976
Utbildningsnämnden	Ordförande	12,75 %	91.494
	Vice ordförande	6,375 %	45.747
Socialnämnden	Ordförande	12,75 %	91.494
	Vice ordförande	6,375 %	45.747
Tekniska nämnden	Ordförande	8,5 %	60.996
	Vice ordförande	4,25%	30.498
Bygg- och Miljönämnden	Ordförande	7,23 %	51.883
	Vice ordförande	3,62 %	25.977
Valnämnd	Ordförande	2,98 % - Valår 0,43 % - Ej valår	21.349 3.086
	Vice ordförande	1,49 % - Valår 0,22 % - Ej valår	10.693 1.579
Revisorer	Resp. revisor	1,7 %	12.199
Valberedning	Ordförande	0,85 % - året efter allmänt val: 0,43 % - resten av mandatperioden:	6.100 3.086

	Vice ordförande	0,43 % - året efter allmänt val: 3.086 0,22 % - resten av mandatperioden: 1.579
Bolagsstyrelse/Stiftelse		
Herrljungabostäder AB *Herrljunga Hotell-fastighets AB*	*Ordförande*	*6,0 %* *43.056*
Herrljunga Elektriska AB *Herrljunga Vatten AB* *Herrljunga Elkraft AB*	*Ordförande*	*8,5 %* *60.996*
Nossan Förvaltningsaktiebolag	Ordförande	4,0 % 28.704
Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler	Ordförande	4,0 % 28.704
Årsarvode för övriga ledamöter i Herrljungabostäder AB/ *Herrljunga Hotell-fastighets AB resp. Herrljunga Elektriska AB/ Herrljunga Vatten AB/ Herrljunga Elkraft AB* *och stiftelse*	Ledamöter	Årsarvode 10.000 Inkluderar sex sammanträden /år Möten därutöver ska timarvode utgå enl. fastställt arvodesreglemente

Arvoden övrigt			
Timarvode för sammanträde Styrelser/nämnder/ fullmäktige-beredning	1.a timman	0,031 %	223:-
	Därefter påbörjad halvtimma	0,012 %	86:-
Fast ersättning för sammanträde Kommunfullmäktige	Sammanträde	0,073 %	524:-
Fullmäktige, styrelser, nämnder	Protokolljustering	0,034 %	244:-
Arvoden för närvarande icke tjänstgörande ersättare	Icke tjänstgörande närvarande ersättare i nämnder, har rätt till full ersättning för fem sammanträden/år. Med full ersättning menas reseersättning, samman-trädesarvode och ersättning för förlorad förvärvs-inkomst. Efter fem sammanträden ingen ersättning.		

Bilaga 2

Arbetsuppgifter som utförs av ordförande i styrelse för bolag/stiftelse inom ramen för årsarvodet.

Förrättningar inom kommunen

Styrelsesammanträden

Överläggning med chefstjänsteman eller annan anställd

Genomgång och beredning av ärenden i anledning av sammanträde, förrättning m.m.

Besök i bolaget/stiftelsen för information, utanordning eller påskrift av handling

Kontinuerlig uppföljning av bolagets/stiftelsens arbete och budget

Tillgänglig för allmänheten, telefonsamtal mm

Överläggningar med företrädare för andra kommunala organ eller icke kommunala organ och myndigheter

För ovanstående utgår dock ersättning under förutsättning att särskilt protokoll eller motsvarande handlingar upprättas

Restid i anledning av ovan uppräknade åtgärder

Förrättning utom kommunen

För förrättning utom kommunen utgår ersättning enligt ”Riktlinjer för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Herrljunga kommun”.

Anmärkning:

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgår.

SN § 71 DNR SN 42/2016

Förslag avseende bemyndigande om äldreomsorg på entreprenad

Sammanfattning

Socialnämnden behöver ha fler möjligheter, än de som står till buds idag, för att utveckla kostnadseffektivitet och kvalitet i äldreomsorgen. Erfarenheter från kommuner som har äldreomsorg i både egen och annan regi visar att detta främjar utvecklingen av äldreomsorgen.

Beslutsunderlag

Kommunallagen 3 kap. 16 §
Socialtjänstlagen 2 kap. 5 §

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att Socialnämnden bemyndigas att lägga ut Hemgårdens vård- och omsorgsboende samt hemtjänsten i Herrljunga hemtjänstområde på entreprenad.

Lennart Ottosson (KV) yrkar på att ärendet ska justeras omedelbart.

Jäv

Auli Karnehed (SD) anmäler jäv och deltar inte i beslut eller handläggning av detta ärende

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Lennart Ottossons (KV) yrkande antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att Socialnämnden bemyndigas att lägga ut Hemgårdens vård- och omsorgsboende samt hemtjänsten i Herrljunga hemtjänstområde på entreprenad.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

SOCIALNÄMNDEN

Presidieskrivelse
2016-05-01
DNR

Förslag avseende bemyndigande om äldreomsorg på entreprenad.

Sammanfattning

Socialnämnden behöver ha fler möjligheter, än de som står till buds idag, för att utveckla kostnadseffektivitet och kvalitet i äldreomsorgen. Erfarenheter från kommuner som har äldreomsorg i både egen och annan regi visar att detta främjar utvecklingen av äldreomsorgen.

Beslutsunderlag

Kommunallagen 3.kap 16§.
Socialtjänstlagen 2.kap 5§.

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att Socialnämnden bemyndigas att lägga ut Hemgårdens vård- och omsorgsboende samt hemtjänsten i Herrljunga hemtjänstområde på entreprenad.

Lennart Ottosson
Socialnämndens ordförande

Andreas Johansson
Socialnämndens vice ordförande

Expedieras till:KS
För kännedom till:

SN § 69 DNR SN 45/2016

Inrättande av arbetsutskott för socialnämnden

Sammanfattning
Med anledning av de stora utmaningar som socialnämnden står inför behöver ärendena inför nämndens sammanträden beredas på ett bredare sätt. Presidiet har därför under de senaste beredningarna inför socialnämndens sammanträden inbjudit en representant från kommunens största parti till att delta i dessa beredningar. Det har visat sig att detta är ett bra sätt för att komma fram till breda lösningar på de utmaningar vi har att möta. Reglemente för socialnämnden tillåter bara nämnden att ha ett myndighetsutskott. För att under innevarande mandatperiod på ett formellt korrekt sätt kunna fortsätta med att bereda ärendena på ett bredare sätt behöver socialnämnden kommunfullmäktiges tillstånd till att inrätta ett arbetsutskott. Detta arbetsutskott föreslås bestå av socialnämndens presidium och en representant från kommunens största parti. Arbetsutskottet ska bereda ärenden inför socialnämndens sammanträden.

Beslutsunderlag
Presidieskrivelse daterad 2016-04-21
Reglemente för Socialnämnden

Förslag till beslut
Presidiets förslag till beslut:

- Socialnämnden hemställer om kommunfullmäktiges tillstånd om att för innevarande mandatperiod inrätta ett arbetsutskott bestående av socialnämndens presidium och en representant från kommunens största parti. Arbetsutskottets uppgift ska vara att bereda ärenden inför socialnämndens sammanträden.

Åke Henningsson (KD) bifaller presidiets förslag.

Magnus Fredriksens (S) förslag till beslut:

- Förslaget ska avslås.

Inger Gustavssons (L) förslag till beslut:

- Arbetsutskottet ska bestå av fem ledamöter.

Beslutsgång
Ordföranden ställer Magnus Fredriksens förslag till beslut mot presidiets förslag till beslut och finner att presidiets förslag till beslut antas.

Ordförande ställer Inger Gustavssons förslag till beslut mot presidiets förslag till beslut och finner att presidiets förslag till beslut antas.

Ordförande frågar om socialnämnden antar presidiets förslag till beslut och finner att så sker.

Fortsättning § 69

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hemställer om kommunfullmäktiges tillstånd om att för innevarande mandatperiod inrätta ett arbetsutskott bestående av socialnämndens presidium och en representant från kommunens största parti. Arbetsutskottets uppgift ska vara att bereda ärenden inför socialnämndens sammanträden.

Reservation

Inger Gustavsson (L) och Magnus Fredriksen (S) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

Ordförandeskrivelse
2016-03-15
DNR KS 208/2015 731

Motion avseende långsiktig utveckling av äldreomsorgen i kommunen

Sammanfattning

Följande motion inkom 2015-10-23 från Lennart Ottosson (KV)

”l. Bakgrund
Vid kommunens boksluts och budgetdialog presenterades SCB befolkningsprognos för Herrljunga kommun 2013-2033. Redan fr.o.m. 2016 ökar behovet av både vård- och omsorgsboende och hemtjänst jämfört med dagens behov. 2020 behövs ytterligare 10 vård- och omsorgsboendeplatser och ytterligare 20 personer är i behov av hemtjänst mot dagens behov. 2025 har behovet ökat till 109 vård- och omsorgsboendeplatser och 238 personer behöver hemtjänst. 2013 hade vi 87 vård- och omsorgsboendeplatser och 190 personer hade hemtjänst.

Hagens vård- och omsorgsboende renoveras nu invändigt men behöver också en yttre renovering. Hemgårdens vård- och omsorgsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering. De äldsta avdelningarna risker att stängas av Arbetsmiljöverket då hygienutrymmen är för små. Gäsenegårdens trygghetsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering. Lägenheterna är för små och har för låg standard för att locka nya hyresgäster.

2. Förslag
För att tillgodose de kommande behoven av äldreomsorg föreslår jag att:

- *Hagen utvecklas till kommunens demenscentra. Här ska personer med demenssjukdom kunna få anpassad vård- och omsorg med hög kvalitet. Det ska innehålla bostadsgrupper för vård- och omsorgsboende, korttidsboende och dagverksamhet samt utrymmen för aktiviteter, mötesplatser och trädgård.*
- *Hemgården och Gäsenegården renoveras och byggs om till lägenheter med full standard så att de flexibelt kan utnyttjas som trygghetsboende och vård- och omsorgsboende beroende på aktuellt behov. Gemensamma avdelningsutrymmen tas bort och ersätts med en allaktivitetslokal med ex. v. restaurangkafe, gym och plats för sociala aktiviteter mm*.”

Hur tillgodoser vi framtidens behov av äldreomsorg? Hur skapar vi en god och solidarisk äldreomsorg i framtiden? Hur vill vi bo när vi inte klarar vardag och boende av egen kraft? Det finns inget enkelt svar på någon av dessa frågor. Frågorna berör investeringsbehov och utformning av lokaler. Även hur vi formar omsorgen om våra äldre samt avsätter tillräckligt stora ekonomiska resurser. Ekonomin styrs av skatteunderlaget i vår kommun samt i övrigt tilldelning av generella och riktade statsbidrag. Vi har begränsade möjligheter att höja skatten!

Befolkningsprognoser pekar på att vi blir allt fler som når en ålder av 85+. Andelen äldre ökar alltså enligt prognosen och de äldre blir fler än vad de någonsin varit, samtidigt som de som svarar för nettoproduktionsöverskottet står för en allt mindre andel. De sjuka åren är ungefär lika många, men de kommer senare. Mönstret är detsamma även i de högsta åldrarna. En prognos för perioden fram till 2040 visar att utvecklingen fortsätter. De friska åren fortsätter att öka och de sjuka åren kommer senare.

Utveckling och investeringsbehov gällande våra äldreboenden i vår kommun, Hagen, Hemgården och Gäsenegården hanteras idag i lokalresursplaneringsgruppen. Gruppen har en bred politisk sammansättning där berörda förvaltningschefer och ekonomer ingår. Gruppen för en diskussion kring det totala investeringsbehovet som finns. Förskola, skol- och äldreboenden inkluderas i underlaget och vägs samman i en totalbedömning där det ekonomiska utrymmet styr den totala investeringsnivån.

Det övergripande ansvaret för dessa frågor ligger på kommunstyrelsen. Sakkunskap och hantering av äldreomsorgsproblematiken sorterar under socialnämnden. Att tillsätta ytterligare en politisk grupp som hanterar äldreomsorgsfrågorna känns inte meningsfullt, och leder förmodligen inte till annat än spekulationer kring hur ett framtidens boende kommer att se ut för den äldre generationen.

Investerings-och lokalbehovet för våra äldre är inte en isolerad företeelse. En helhetsbedömning måste alltid göras så att även barnomsorg och skola vägs in i bedömning och underlag för varje investeringsperiod. Förslagen i motionen med ett demenscentrum på Hagen, en renovering av Hemgården och Gäsenegården till lägenheter med full standard och möjlighet till ett flexibelt boende genererar kostnader som kräver finansiering, eventuellt i form av extern lånefinansiering. Finansieringen i sig är idag inte det största problemet.

Varje större investering ger driftskostnader inte bara i form av kapitalkostnader utan även kostnader i form av personal, inredning och utrustning.

Oavsett hur stora visioner motionären än har, så styr den ekonomiska verkligheten vad vi förmår att genomföra med de begränsade ekonomiska resurser som står till vårt förfogande.

Beslutsunderlag

KF § 181/2015-11-10,
Motion avseende långsiktig utveckling av äldreomsorgen i kommunen, inkommen 2015-10-23.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

Ordförandeskrivelse
2016-01-05
DNR KS 208/2015 731

Förslag till beslut

1. Motionärens intentioner och förslag gällande lokalbehov och utveckling av våra äldreboenden Hagen, Hemgården och Gäsenegården hanteras redan idag i lokalresursplaneringsgruppen. Underlaget från gruppen finns med i det investeringsunderlag som kommunstyrelsen har att ta ställning till i budgetberedningen. Övriga frågor kring utveckling och behov av vård och omsorg ingår i socialnämndens ordinarie uppdrag.
2. Motionen anses härmed besvarad.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Tekniska nämnden
För kännedom till: Socialnämnden

KF § 181 DNR KS 208/2015 731

Motion avseende långsiktig utveckling av äldreomsorgen i kommunen

Sammanfattning

Följande motion inkom 2015-10-23 från Lennart Ottosson (KV)

*"**1. Bakgrund***
Vid kommunens boksluts och budgetdialog presenterades SCB befolkningsprognos för Herrljunga kommun 2013-2033. Redan fr.o.m. 2016 ökar behovet av både vård- och omsorgsboende och hemtjänst jämfört med dagens behov. 2020 behövs ytterligare 10 vård- och omsorgsboendeplatser och ytterligare 20 personer är i behov av hemtjänst mot dagens behov. 2025 har behovet ökat till109 vård- och omsorgsboendeplatser och 238 personer behöver hemtjänst. 2013 hade vi 87 vård- och omsorgsboendeplatser och 190 personer hade hemtjänst.

Hagens vård- och omsorgsboende renoveras nu invändigt men behöver också en yttre renovering. Hemgårdens vård- och omsorgsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering. De äldsta avdelningarna risker att stängas av Arbetsmiljöverket då hygienutrymmen är för små. Gäsenegårdens trygghetsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering. Lägenheterna är för små och har för låg standard för att locka nya hyresgäster.

2. Förslag
För att tillgodose de kommande behoven av äldreomsorg föreslår jag att:

- *Hagen utvecklas till kommunens demenscentra. Här ska personer med demenssjukdom kunna få anpassad vård- och omsorg med hög kvalitet. Det ska innehålla bostadsgrupper för vård- och omsorgsboende, korttidsboende och dagverksamhet samt utrymmen för aktiviteter, mötesplatser och trädgård.*
- *Hemgården och Gäsenegården renoveras och byggs om tilllägenheter med full standard så att de flexibelt kan utnyttjas som trygghetsboende och vård- och omsorgsboende beroende på aktuellt behov. Gemensamma avdelningsutrymmen tas bort och ersätts med en allaktivitetslokal med ex. v. restauranglkafe, gym och plats för sociala aktiviteter mm."*

Beslutsunderlag

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

KOMMUNENS VÄL

MOTION
2015-10-27

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2015 -10- 28
Dnr 208/2015 Beteckning 731

Till Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Motion avseende långsiktig utveckling av äldreomsorgen i kommunen.

1. Bakgrund

Vid kommunens boksluts och budgetdialog presenterades SCB befolkningsprognos för Herrljunga kommun 2013 – 2033. Redan fr.o.m. 2016 ökar behovet av både vård- och omsorgsboende och hemtjänst jämfört med dagens behov. 2020 behövs ytterligare 10 vård- och omsorgsboendeplatser och ytterligare 20 personer är i behov av hemtjänst mot dagens behov. 2025 har behovet ökat till 109 vård- och omsorgsboendeplatser och 238 personer behöver hemtjänst. 2013 hade vi 87 vård- och omsorgsboendeplatser och 190 personer hade hemtjänst.

Hagens vård- och omsorgsboende renoveras nu invändigt men behöver också en yttre renovering.
Hemgårdens vård- och omsorgsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering. De äldsta avdelningarna risker att stängas av Arbetsmiljöverket då hygienutrymmen är för små.
Gäsenegårdens trygghetsboende är i stort behov av både inre och yttre renovering.
Lägenheterna är för små och har för låg standard för att locka nya hyresgäster.

2. Förslag

För att tillgodose de kommande behoven av äldreomsorg föreslår jag att:

- Hagen utvecklas till kommunens demenscentra. Här ska personer med demenssjukdom kunna få anpassad vård- och omsorg med hög kvalitet. Det ska innehålla bostadsgrupper för vård- och omsorgsboende, korttidsboende och dagverksamhet samt utrymmen för aktiviteter, mötesplatser och trädgård.
- Hemgården och Gäsenegården renoveras och byggs om till lägenheter med full standard så att de flexibelt kan utnyttjas som trygghetsboende och vård- och omsorgsboende beroende på aktuellt behov. Gemensamma avdelningsutrymmen tas bort och ersätts med en allaktivitetslokal med ex. v. restaurang/kafé, gym och plats för sociala aktiviteter mm.

Ljung 20151022

Lennart Ottosson

SN § 63 DNR SN 40/2016

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut SOL och LSS per 2016-03-31

Sammanfattning

Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Socialnämnden ska även rapportera gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SOL och 9 § LSS som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut.

Denna rapporteringsskyldighet regleras i 16 kap 6 h § SOL och 28h § LSS.

Anledning till ej verkställda beslut är oftast bristande resurser.

Ett av de rapporterade ärendena gällande särskilt boende är verkställt. De rapporterade ärendena gällande familjebehandling är båda avslutade. Gällande ärendet trygghetslarm är personen, på obestämd tid inte hemma, vilket har rapporterats. Avbrott i verkställighet av kontaktperson är även ett ärende för Inspektionen för vård och omsorg, IVO gällande eventuell ansökan om särskild avgift.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2016-04-15
Rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS 2016-03-31.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås lägga rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2016-03-31 till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås lägga rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SOL och LSS per 2016-03-31 till handlingarna.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

HERRLJUNGA KOMMUN
Socialförvaltningen

2016-04-13

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut[1] enligt SOL och LSS 2016-03-31

SOCIALTJÄNSTLAGEN – SOL

Äldreomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön
Särskilt boende	2015-11-16		Vuxen	Kvinna
Särskilt boende	2015-10-07		Vuxen	Man
Dagverksamhet	2015-12-14		Vuxen	Kvinna

Handikappomsorg

Individ och familjeomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön
Trygghetslarm	2015-03-24		Vuxen	Kvinna***
Familjebehandling	2015-09-14		Ungdom	Flicka
Familjebehandling	2015-07-13		Ungdom	Flicka

LAG OM STÖD OCH SERVICE TILL VISSA FUNKTIONSHINDRADE – LSS

Handikappomsorg

Typ av bistånd	Datum för beslut	Datum för avbrott	Individ	Kön
Kontaktperson		2014-11-01	Vuxen	Kvinna***
Korttidsvisteles	2015-12-01		Ungdom	Pojke
Korttidsvistelse	2015-12-03		Ungdom	Pojke

I tjänsten

Heléne Backman Carlsson
TÖS/Kvalitetssamordnare

** Rapport kvarstår från föregående kvartal*
*** Rapport gjord två kvartal*
**** Rapport gjord tre kvartal*
***** Rapport gjord fyra kvarta kvartal*

[1] Beslut är, per definition, verkställda om verkställighet har skett inom 3 (tre) månader från beslutsdatum.

HERRLJUNGA KOMMUN

«vwAehHaendelseHuvudHandlaeggare.strKompl»

Tjänsteskrivelse
2016-05-02
KS 139/2016 900

Handlingsplan för att värna demokratin och motverka våldsbejakande extremism

Sammanfattning

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål. Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. För att göra detta krävs ett väl fungerande och långsiktigt samarbete mellan de aktörer som på olika sätt berörs av frågan. Det handlar om både offentliga verksamheter så som kommun, skola, fritidsverksamhet, socialtjänst, polis och säkerhetspolis samt aktörer inom civilsamhället så som idrottsföreningar, ungdomsorganisationer och religiösa samfund. Våldsbejakande extremism handlar om att försöka uppnå ett ideologiskt mål genom våld, eller genom att understödja att andra använder våld.
I arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism har Sverige valt att utse en nationell samordnare för att hålla ihop arbetet. Enligt direktiv 2014:103, ska en särskild utredare i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Samordnaren ska även verka för att kunskapen om våldsbejakande extremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas. I uppdraget ingår att stärka och stödja samverkan i arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism på nationell och lokal nivå, inrätta en referensgrupp för kunskaps- och informationsutbyte, stödja aktörer som identifierar problem med våldsbejakande extremism lokalt, och genomföra riktade utbildningsinsatser.

Herrljunga kommun i samverkan med polisen har beslutat att ta fram en handlingsplan i syfte att verka för att kunskapen om våldsbejakandeextremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas. Handlingsplanen har varit på remiss i de olika förvaltningarna samt hos Polisen.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för att motverka våldsbejakande extremism

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsen antar ”Handlingsplanen För att värna demokratin och motverka våldsbejakande extremism”

Ärende 21

DIARIENUMMER:	xxxx
FASTSTÄLLD:	åååå-mm-dd
VERSION:	1
SENAS T REVIDERAD:	2016-04-14
GILTIG TILL:	2019
DOKUMENTANSVAR:	Folkhälsosamordnaren

Handlingsplan

För att värna demokratin och motverka våldsbejakande extremism

Herrljunga kommun i samverkan med Polisen

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Bakgrund 2
Utgångspunkter 2
Förebyggande insatser 3
Generella förebyggande insatser 3
Specifika förebyggande insatser 4
Individinriktade förebyggande insatser 4
Samverkan och samordning 4
Vart ska man vända sig om man upptäcker någon/något 4
Särskilda beslutade insatser 5
Bilaga 1: Vanlig förekommande symboler på höger/ vänster samt islamistiska våldsbejakande organisationer 6

Bakgrund

Våldsbejakandeextremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ett ideologiskt mål.

Att förebygga förekomsten av våldsbejakande extremism är av avgörande betydelse för att förhindra att odemokratiska krafter får fäste i samhället. För att göra detta krävs ett väl fungerande och långsiktigt samarbete mellan de aktörer som på olika sätt berörs av frågan. Det handlar om både offentliga verksamheter så som kommun, skola, fritidsverksamhet, socialtjänst, polis och säkerhetspolis samt aktörer inom civilsamhället så som idrottsföreningar, ungdoms-organisationer och religiösa samfund.

Våldsbejakande extremism handlar om att försöka uppnå ett ideologiskt mål genom våld, eller genom att understödja att andra använder våld.

En individ som ägnar sig åt våldsbejakande extremism kan vara våldsbenägen, men kan också undvika att själv använda våld och koncentrera sig på att andra gör det. Våldet anses vara en legitim metod för att påverka samhället och demokratiska lösningar förkastas.

De inriktningar av våldsbejakande extremism som för närvarande förekommer i det svenska samhället är i huvudsak högerextremism inom vit makt-miljöer, vänsterextremism samt islamistisk extremism.

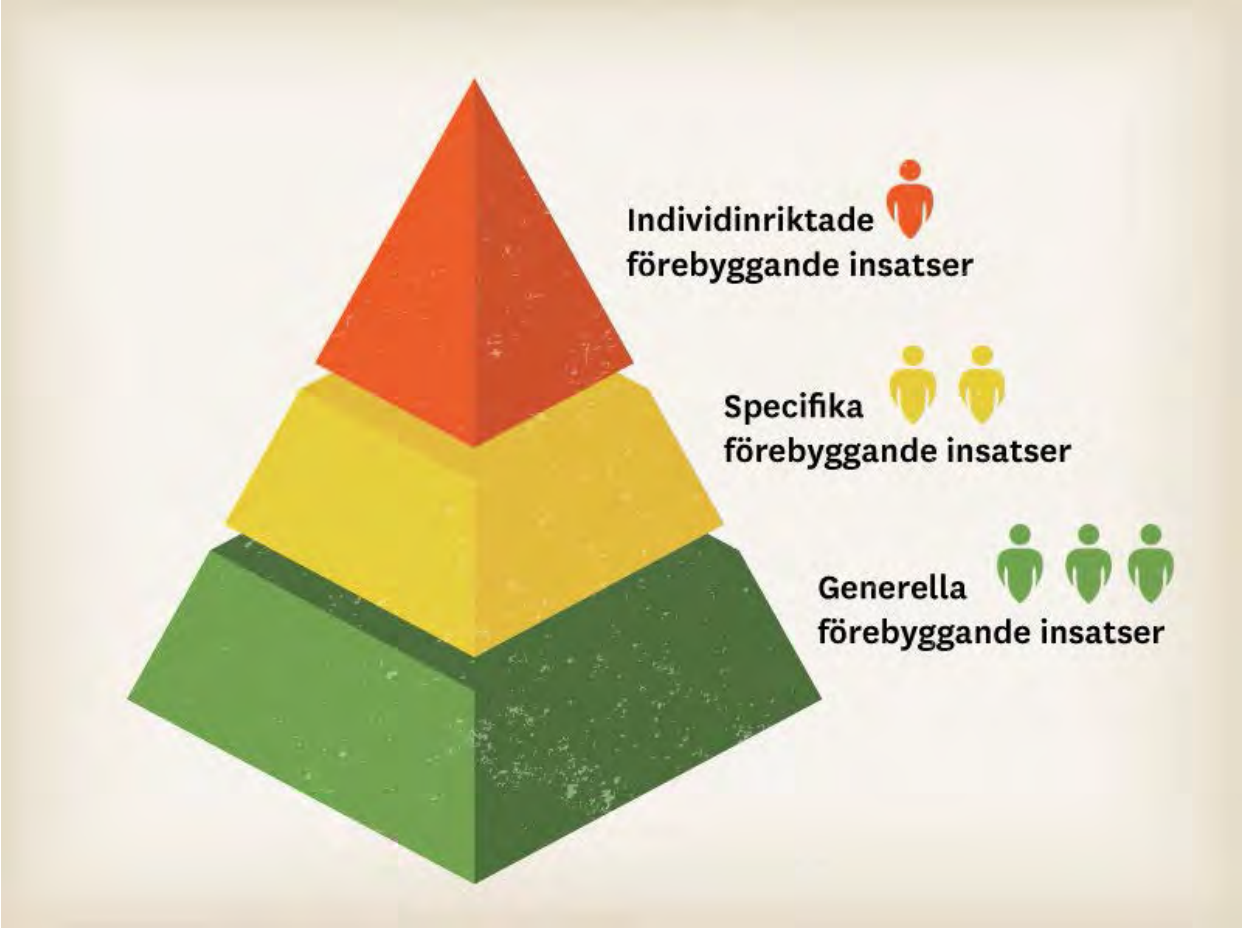
I arbetet med att förebygga våldsbejakandeextremism har Sverige valt att utse en nationell samordnare för att hålla ihop arbetet. Enligt direktiv 2014:103, ska en särskild utredare i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakandeextremism. Samordnaren ska även verka för att kunskapen om våldsbejakandeextremism ökar och att förebyggande metoder utvecklas. I uppdraget ingår att **s**tärka och stödja samverkan i arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakandeextremism på nationell och lokal nivå, inrätta en referensgrupp för kunskaps- och informationsutbyte, stödja aktörer som identifierar problem med våldsbejakandeextremism lokalt, och genomföra riktade utbildningsinsatser.

Utgångspunkter

- Handlingsplanen innehåll utgår från den lägesbild som kommunen i samverkan med polis diskuterat mars 2016.
- SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan)ska verka som samordningsfunktion i Herrljunga kommun. Socialchef är sammankallande till styrgruppen och enhetschef IFO barn och familj sammankallar SSPF:s arbetsgrupp.
- Ny kartläggning görs minst en gång per år av SSPF:s arbetsgrupp.

- Personer som deltagit i våldsbejakandeextremistisk verksamhet ska primärt hanteras av polisen och säkerhetspolisen. SSPF-samverkansfunktionen ska därför etablera en särskild samverkan kring hanteringen av dessa personer.
- Kommunen har ansvar för att arbeta förebyggande och med insatser som motverkar våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer.
- Viktigt är att motverka radikaliseringsprocessen också med ett fokus på genus.

Förebyggande insatser

Generella förebyggande insatser

Avser en bred insats för alla barn och unga i samhället, att professionella ständigt ska vara vaksamma på tecken. När man arbetar med alla unga, inte bara specifika riskgrupper, kommer några ur riskgrupperna att fångas upp. Detta innebär att ett brett spektrum av yrkesverksamma inom t ex skola, fritids- och ungdomsverksamhet, förskola, hälsovård och föreningar bedriver ett generellt förebyggande arbete.

Exempel i Herrljunga kommun, det arbete som görs dagligen i förvaltningarna samt handlingsplan tidiga insatser.

Specifika förebyggande insatser

En mer målinriktad insats mot specifika problem eller unga i riskgrupper. Insatsen är resursorienterad och siktar på att erbjuda attraktiva alternativ. Skolpersonal, socialarbetare, poliser och andra som samverkar lokalt arbetar på den här nivån.

Exempel i Herrljunga kommun, SSPF styrgrupp och arbetsgrupp.

Individinriktade förebyggande insatser

En insats som riktar sig mot den enskilda individen som har ett riskbeteende. Insatsen kan handla om att utreda, anpassa erbjudanden och åtgärder som t ex mentorer, stödpersoner, anpassningar, alternativt stöd i skolan, praktikplats eller arbete.

Exempel i Herrljunga kommun, arbetet med SSPF arbetsgrupp, västbusmöten.

Vid misstanke kan man som personal få stöd
via: http://samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se/metod/forebyggande- arbete/

Samverkan och samordning

Ett nära samarbete mellan myndigheter, organisationer och civilsamhället är av största vikt och det befintliga samarbetet ska utvecklas och fördjupas genom SSPF samt även via andra forum.

Utifrån SSPF styrgrupp ska samverkan ske med andra kommunala enheter och bostadsbolag, sjukvård, folktandvård, myndigheter, ungdomsmottagning och organisationer inom civilsamhället som det finns behov av. I detta forum planeras generella utbildningsinsatser.

Samtliga förvaltningar har inom sina respektive områden ett ansvar att arbeta med frågor kring våldsbejakande extremism. Förvaltningarna har också ett ansvar att tillse att resurser avsätts för det förebyggande arbetet. Arbetet mot våldsbejakande extremism är en del av det befintliga brottsförebyggande arbetet varför de normala systemen så långt som det är möjligt användas.

Utbildning

Avgörande för ett framgångsrikt arbete är att kunskapsnivån inom området höjs. En utbildningsinsats behöver därför genomföras. I första hand är det personal i första linjen i kommunen som behöver utbildning såsom t.ex. personal inom bildnings- och socialförvaltningen.

Respektive förvaltning identifierar om det finns behov av vissa nyckelgrupper eller nyckelpersoner som behöver ha fördjupad utbildning och lyfter det till SSPF styrgrupp för vidare planering.

Vart ska man vända sig om man upptäcker någon/något

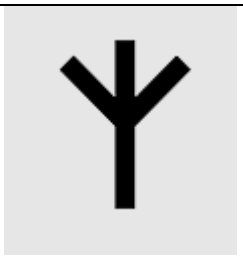
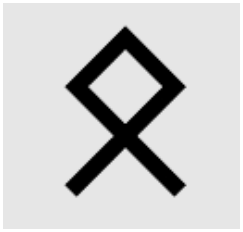
Beroende på ärendets art finns olika lösningar. Huvudsaken är att hantera ärendet/misstanken med respekt och skyndsamt.

- Ej akuta ärenden kan lyftas till SSPF - styrgrupp eller arbetsgrupp
- En nationell stödtelefon finns för anhöriga och personal att kontakta vardagar 9-15 på telefonnummer 020-100 200
- Polisen nås på 112 eller 11414- de är kommunens kontakt mot Säpo
- Avhopparverksamhet och stöd finns att få via http://exit.fryshuset.se
- Kunskapshus- finns på fyra orter i Sverige och har expertkunskap inom området.

Särskilda beslutade insatser

- Riktlinjer för föreningsbidrag ändras till att innehålla krav att vara uppmärksam på signaler och tecken inom området våldsbejakandeextremism och meddela detta till SSPF styrgrupp. (ansvar folkhälsoplaneraren)
- Utbildning för baspersonal i; ämnet, handlingsplanen samt i samtalskompassen http://samtalskompassen.samordnarenmotextremism.se/metod/forebyggande-arbete. (ansvar folkhälsosamordnaren)
- Kommunens kontaktperson gällande våldsbejakande extremism omvärlds bevakar och sprider information via Komnet och SSPF.
- Folkhälsosamordnaren ansvarar för att handlingsplanen hålls aktuell och uppdaterad.
- Utbildning av de klottersanerarna så de är uppmärksamma på symboler med anknytning till riskabla grupper. Polisen ansvarar för utbildningen.(se bilaga 1)

Bilaga 1: Vanlig förekommande symboler på höger/ vänster samt islamistiska våldsbejakande organisationer

 Tyrrunan Svenska motståndsrörelsens symbol består av en svart Tyr-runa (efter den fornnordiska guden Tyr) mot en grön bakgrund. Runan användes i Nazityskland och ska symbolisera kamp och seger.	 **Triskele** Triskele, eller Triskelon, kallas en slags trebent svastika. Den har använts av en rad organisationer både i Sverige och andra länder, bland annat det sydafrikanska nazistpartiet.	 **Livsruna** Livsrunan eller Livets träd (kallas även ibland för älgrunan eller algiz). Symbolen användes av Waffen SS. Förekommer bland annat hos Svenska motståndsrörelsen.
 Odalruna Odalrunan är i dag en av de allra vanligaste symbolerna i högerextremistiska sammanhang De tyska nazisterna använde odalrunan som symbol.	 **Varghake** Den förekom hos Waffen SS-divisioner och har i Sverige bland annat förknippats med organisationen Vitt Ariskt Motstånd, VAM, på 1990-talet. Den förekommer också hos den Ukrainska Azov-bataljonen där flera svenskar deltar i striderna.	 **Solhjulet** Förekommer på 3 000 år gamla nordiska hällristningar. Den användes också av den tidigare svenska nazistorganisationen Nordiska Rikspartiet.
 IS, Daeshs, ISIS Daeshs vanligast förekommande symbol, tillika flagga. Överst i flaggan finns muslimska trosbekännelsen Först var al-Qaida i Irak och al-Shabaab i Somalia 2006. Även Boko Haram i Nigeria använder flaggan.	 **Jabhat al-Nusrahs** vanligast förekommande symbol, tillika flagga. Överst i flaggan finns shahada, den muslimska trosbekännelsen: ”Det finns ingen Gud utom Allah, Mohammed är Guds budbärare”. Under shahadan står texten Jabhat al-Nusrah. .	 **Al-Shabaabs** Symbolen visar två AK-47 över en uppslagen Koran mot bakgrunden av Somalias karta. Al-Shabaab använder också samma svarta flagga som Daesh.
 AFA Antifascistisk aktion, vänster	 **RF** Revolutionära fronten, vänster	

Källa: Hemsida nationella samordnaren för våldsbejakande extremism.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSE-
FÖRVALTNING
Niels Bredberg

Information om lokaler för evakueringsboende i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Arbetsgruppen för ökad beredskap av mottagande av nyanlända har under januari och februari arbetat med att ta fram alternativ för evakueringsboenden med en kapacitet på 30 platser. De förslag arbetsgruppen valt att gå vidare med är brandstationen Annelund, B-hallen i Mörlandahallen och gamla sporthallen i Herrljunga. Beroende på vilken årstid det är kan det vara lämpligt att ta en viss typ av lokal i anspråk för mottagande av nyanlända. När det är sommar och skolan inte har verksamhet fungerar det bättre att låta idrottshallarna fungera som evakueringsboende, därför togs även Altorpskolans gymnastiksal, som fungerade som evakueringsboende under december 2015, med som en reserv till de framtagna alternativen. Med flera olika alternativ till evakueringsboende blir det säkerställt att en lokal kan tas i anspråk när behovet uppstår.

Beslutsunderlag

Lokalrapport – konsekvensanalyser
Protokoll arbetsgrupp ”flykting” 2016-04-11

Kc.s beslut/förslag till beslut

Lokaler för evakueringsboende i Herrljunga tas i anspråk i följande ordning:
1a Brandstationen Annelund under den varma delen av året
1b Lokal i Mörlandahallen under den kalla delen av året
2 Gamla sporthallen i Herrljunga
3 Reserv Altorpskolans gymnastiksal

Bedömning görs när det blir aktuellt med evakueringsboende om en lokal är mer lämplig än en annan ex. beroende på årstid.

Niels Bredberg
Komunchef

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Niels Bredberg
Linnea Holm

Lokalrapport – Evakueringsboende
2016-04-11
DNR KS-2015-182

Konsekvensanalys – Brandstationen Annelund

Uppgift	*Brandstationen Annelund*
Finns det adekvat boende/sovutrymme?	Ja.
Finns det tillräckligt med hygienutrymmen? Toaletter (1 per 10 boende) och dusch (1 per 15 boende).	Ja. Det finns 2 toaletter i boendedelen samt 2 i matsal. Det finns 2 duschar.
Finns det matsal och möjlighet att förvara och värma mat?	Ja. Det behövs 1-2 kylar till samt mikrovågsugnar.
Uppfyller lokalen brandsäkerhetskraven?	Ja. Automatlarm samt nödutgångar finns. Problem som bedöms är att lokalen ligger ensam vilket innebär att det är lätt att inte bli sedd. Skulle brand uppstå i lokalen och räddningspersonalen inte kan komma in får styrkan ifrån Herrljunga inväntas.
Finns det möjlighet att låsa lokalen och förse personal och boende med nycklar/taggar e.dyl?	Vid huvuddörrarna finns nyckelsystem kopplat till kommunens taggar. Lås behöver installeras mellan vagnhallen och tvätthallen.
Finns det samlingssal?	Ja i anknytning till matsal och kök.
Finns det förvaringsmöjligheter för leksaker, mediciner e.dyl?	Till viss del. Extra skåp kan behövas.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på kommunens verksamhet?	Räddningstjänsten kan avvara lokalerna utan större påverkan på sin verksamhet. Problem kan uppstå om det börjar brinna i lokalen då det hindrar räddningstjänsten i sitt släckningsarbete.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på extern verksamhet?	Ingen påverkan på externa verksamheter.
Vad skulle det kosta att använda lokalen som evakueringsboende?	Kostnader kan uppstå vid behov av värme i tilltänkta sovsalen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Niels Bredberg
Linnea Holm

Konsekvensanalys – B-hallen, Mörlanda

Uppgift	*B-hallen, Mörlanda*
Finns det adekvat boende/sovutrymme?	Ja.
Finns det tillräckligt med hygienutrymmen? Toaletter (1 per 10 boende) och dusch (1 per 15 boende).	Ja. Det finns 1 toalett i respektive omklädningsrum som är tänkta till boendet. Utöver detta finns det 3 toaletter i entrén. Problem kan uppstå vid ev. evenemang i hallen och toaletterna behövs till det. Duschar finns det tillräckligt med.
Finns det matsal och möjlighet att förvara och värma mat?	Ja. Mörlanda skolans matsal. Denna är inte avskild från löpande verksamheten i skolan. Bakvägen till matsalen behöver användas och ev. avskärmning behöver ske för att inte störa löpande verksamheten samt för att inte personer ska röra sig i skolan under kväller och helger.
Uppfyller lokalen brandsäkerhetskraven?	Ja. Automatlarm samt 2 nödutgångar. Problem som bedöms är att lokalen ligger ensam vilket kan innebära att det är lätt att inte bli sedd, sena kvällar, nätter och helger när inte det bedrivs verksamhet i lokalerna. Dock är lokalen svårantändlig.
Finns det möjlighet att låsa lokalen och förse personal och boende med nycklar/taggar e.dyl?	Vid huvuddörrarna finns nyckelsystem kopplat till kommunens taggar. B-hallen är inte avskilt genom dörrar/lås till resterande del av hallen vilket innebär att obehöriga kan ta sig in i lokalerna när det är löpande aktiviteter i hallen, samt vid särskilda evenemang.
Finns det samlingssal?	Ja, en liten, i anslutning till boendesalen.
Finns det förvaringsmöjligheter för leksaker, mediciner e.dyl?	Skåp finns inte idag utan behöver åtgärdas om inte någon av de extra rum som finns kan användas.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på kommunens verksamhet?	Påverkan sker på skolans verksamhet då matsalen behöver delas med evakueringsboendet. I detta ingår även att 2 av 4 omklädningsrum försvinner för användande av verksamheten.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på extern verksamhet?	Lokala föreningar påverkas då de inte kan nyttja lokalen för egen verksamhet.

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Niels Bredberg
Linnea Holm

Vad skulle det kosta att använda lokalen som evakueringsboende?	Kostnader kan uppstå om externa hygienutrymmen krävs (rullvagnar) då inte toaletterna i entrén kan användas av boendet.

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Niels Bredberg
Linnea Holm

Konsekvensanalys – Gamla sporthallen

Uppgift	*Gamla sporthallen*
Finns det adekvat boende/sovutrymme?	Ja.
Finns det tillräckligt med hygienutrymmen? Toaletter (1 per 10 boende) och dusch (1 per 15 boende).	Ja, men duschutrymmena behöver renoveras då de inte håller standard. Det finns 1 toalett i vardera omklädningsrum samt minst 1 i entrén.
Finns det matsal och möjlighet att förvara och värma mat?	Ja. Kylar och mikrovågsugnar behöver installeras.
Uppfyller lokalen brandsäkerhetskraven?	Ja. Automatlarm samt tillräckligt med nödutgångar.
Finns det möjlighet att låsa lokalen och förse personal och boende med nycklar/taggar e.dyl?	Ja.
Finns det samlingssal?	Ja.
Finns det förvaringsmöjligheter för leksaker, mediciner e.dyl?	Nej. Skåp behöver köras dit.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på kommunens verksamhet?	Ingen påverkan på kommunens verksamhet.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på extern verksamhet?	Frivolten och Jujutsu klubben hyr lokalerna idag. Vid nyttjande av lokalen som evakueringsboende innebär det att Frivoltens verksamhet inklusive material behöver flyttas tillfälligt. Jujutsuklubben påverkas marginellt av att de boende använder samma trappuppgången som jujutsun.
Vad skulle det kosta att använda lokalen som evakueringsboende?	Kostnaderna i form av renovering av duschutrymmen kan uppstå.

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning
Niels Bredberg
Linnea Holm

Konsekvensanalys – Altorpskolan

Uppgift	*Altorpskolan*
Finns det adekvat boende/sovutrymme?	Ja.
Finns det tillräckligt med hygienutrymmen? Toaletter (1 per 10 boende) och dusch (1 per 15 boende).	Ja. Vid nyttjande av toaletterna på Freetime.
Finns det matsal och möjlighet att förvara och värma mat?	Ja. Kylar och mikrovågsugnar behöver installeras.
Uppfyller lokalen brandsäkerhetskraven?	Ja. Automatlarm samt 3 nödutgångar. Problem som bedöms är att lokalen ligger ensam vilket kan innebära att det är lätt att inte bli sedd, sena kvällar, nätter och helger när inte det bedrivs verksamhet i lokalerna. Dock är lokalen svårantändlig.
Finns det möjlighet att låsa lokalen och förse personal och boende med nycklar/taggar e.dyl?	Ja.
Finns det samlingssal?	Ja.
Finns det förvaringsmöjligheter för leksaker, mediciner e.dyl?	Ja, om idrottslärarnas förråd kan nyttjas.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på kommunens verksamhet?	Altorpskolan och Kunskapskällans idrottsundervisning behöver flyttas vilket påverkar verksamheten negativt. Såväl Altorpskolan som fritidsgårdens verksamheter påverkas också.
Vilken påverkan har ett ev. evakueringsboende i lokalen på extern verksamhet?	Föreningar som bokat lokalen på kvälls- och helgstid behöver flyttas eller avbokas.
Vad skulle det kosta att använda lokalen som evakueringsboende?	-

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Protokoll
2016-04-11

PROTOKOLL

Arbetsgruppssammanträde: Skapa förutsättningar för höjd beredskap att ta emot ökat antal nyanlända

Sammanträdet ägde rum: 2016-04-11 kl. 13.00-13.55, B-salen i kommunhuset

1. **Närvarande:**
   Niel Bredberg, kommunchef
   Alfred Dubow, teknisk chef
   Elisabeth Skarnehall, verksamhetschef socialt stöd
   Bodil Jivegård, bildningschef
   Magnus Stenmark, socialchef
   Johanna Renko, utvecklare kommunikation
   Linnea Holm, utredningssekreterare
   Jonas Myrén, stf räddningschef
   Bo Persson, säkerhetssamordnare
   Birger Sjöberg, VD Herbo

   Sekreterare: Marie Nordqvist, tf kanslichef

2. **Genomgång av föregående mötesprotokoll.**
3. **Ökad beredskap för ökat mottagande av flyktingar - Nyheter i planeringen? Vad gäller?**
   a. **Evakueringsboende – planeringsläget – konsekvensbeskrivningar**
      Genomgång görs av konsekvensbeskrivningarna och komplettering i konskevensbeskrivning av Mörlandaskolan ska göras för att förtydliga att annan ingång till matsalen ska användas. Ordningen för vilken lokal som tas i anspråk ändras, så att alternativ 1 och 2 blir alternativ 1a och 1b beroende på årstid.
      Beslut:
      Lokaler för evakueringsboende i Herrljunga tas i anspråk i följande ordning:
      1a Brandstation Annelund varma delen av året
      1b. Mörlandahallen kalla delen av året
      2. Sporthallen
      3. Reserv Altorpskolans gymnastiksal

      Bedömning görs när det blir aktuellt med evakueringsboende om en lokal är mer lämplig än en annan ex. beroende på årstid.

      Beslut om denna prioriteringsordning tas av kommunchefen och ska kommuniceras med samtliga nämnder tillsammans med konsekvensbeskrivningarna.

   b. **Senaste prognoser för mottagande**
      Senaste veckan kom det 499 personer till Sverige, varav 24 barn och flest från Syrien. Migrationsverket har sänkt sin prognos till 70 000 varav 12 000 ensamkommande för helåret

2016 men verksamheten har använt sig av mellanprognosen på 100 000 varav 18 000 ensamkommande som grund för verksamhetsberäkningarna.
I juli släpps ID-kontrollerna i två veckor vilket kan påverka prognosen.
En ny fördelningsmodell för mottagande av ensamkommande som istället för fördelningstal bygger på 1,8 promille av prognosen gör det svårare att förutse hur många som kommer komma under 2016.
En rad nya lagar träder i kraft under våren som påverkar mottagandet. Den 31 maj träder lagen om begränsad rätt till uppehållstillstånd i kraft och följs sedan av ändringar av rätt till bistånd den 1 juni som innebär att en person som blivit avvisad inte har rätt till att bo kvar på asylboende.

c. Ensamkommande – nuläge och prognos
Hittills i år har det kommit 59 ensamkommande varav 8 har fått permanent uppehållstillstånd.

d. Stödboende, anvisningsboende och egetboende – nuläge och prognos
Planen är att använda tomma lägenheter på Stationsvägen, i dagsläget är 5 stycken lediga. Inget stödboende är dock igång än. I planeringen finns också att eventuellt erbjuda större lägenheter som ensamhushåll kan dela på då utbudet av små lägenheter är litet. En annan fördel med att dela lägenhet är att hyresnivån blir lägre och mer rimlig för en person som får etableringsersättning.
Under året har det kommit 6 st ABO och 8 st EBO.

4. Integrationsarbetet och den extra ekonomiska tilldelningen avseende flyktingmottagning
Beslut om fördelning av 2,4 mkr av den extra ekonomiska tilldelningen togs på kommunstyrelsens sammanträde 21 mars.

5. Planering inför nästa styrgrupp flykting
Nästa styrgrupp är planerad till den 16 maj och Niels Bredberg sätter ihop dagordning till detta tillfälle.

6. Information från Herbo
Birger Sjöberg informerar om nybyggnationerna på kvarteret Linden och kvarteret Styrbjörn.

7. Handlingsplan våldsbejakande extremism
Elisabeth Skarnehall har skickat ut förslag på handlingsplan på remiss för beslut i SSPF och sedan till kommunstyrelsen i maj.

8. Sommaraktiviteter
Sammanställning ska tas fram över planerade aktiviteter under sommaren för ungdomar. Bodil Jivegård och Elisabeth Skarnehall skickar över sina verksamhetsplaneringar till Marie Nordqvist, som gör en sammanställning till kommunstyrelsens sammanträde i maj. Verksamhetsplaneringarna ska vara Marie tillhanda senast 4 maj.

HERRLJUNGA KOMMUN

PLAN-OCH BYGGENHETEN
KATARINA FRÄNDBERG

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-03-23
DNR BNR 031/2016

Ekudden (del av Sämsholm 2:1 m fl)
Begäran om planändring

Sammanfattning

Från Anders Andersson Sämsholm har inkommit en begäran om att upprätta en detaljplan över Ekudden, Sämsholm 2:1. Planen genomförs med standard-förfarande. Beslut om antagande kan fattas av Bygg- och miljönämnden. Plankostnadsavtal kommer att tecknas med intressenter på Ekudden och efter det kan planarbetet påbörjas.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige har antagit en fördjupad översiktsplan för Sämsjöområdet i kombination med en plan för landsbygdsutveckling i sjönära läge (LIS-områden). I översiktsplanen pekas de områden ut där det är aktuellt att upprätta detaljplaner och Ekudden är där ett av de aktuella områdena. I beslut från KS 2012-01-16 gällande alla kommande detaljplaner kring Sämsjön hade Ekudden högsta prioritet. Tidigare beslut i KS rörande detaljplaner vid Sämsjön biläggs.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att uppmana bygg- och miljönämnden att upprätta detaljplan för **Ekudden** efter att plankostnadsavtal tecknats.

Katarina Frändberg
Kommunarkitekt
Expedieras till: Bygg- och miljönämnden

Ärende 23

Samlad webbapplikation

maj 2, 2016

KS § 10 1/12 313

Detaljplaner, Sämsjöområdet

Fördjupad översiktsplan för Sämsjöområdet antogs av kommunfullmäktige 2011-11-08 och har vunnit laga kraft. Detaljplanearbete kan därmed påbörjas. Planerna föreslås av bygg- och miljöförvaltningen utföras som separata detaljplaner och indelas i tre prioriteringsgrupper.

En förutsättning för planarbetet är att plankostnadsavtal upprättas mellan kommunen och markägaren. Arbetet kan utföras av konsult med kommunen som uppdragsgivare.

Upprättande av detaljplan för omvandling av fritidsbebyggelse till permanentboende förutsätter att gemensamma avloppsanläggningar där inte kommunen är huvudman, inrättas inom respektive planområde. Anläggningens dimensionering är i första hand beroende av intresse hos hus- och markägare inom området. Omvandling till permanentboende bör utföras med en teknik som medger utbyggnad i händelse av ökad efterfrågan på permanentboende.

Följande områdesindelning och prioriteringsordning föreslås av bygg- och miljöförvaltningen:

Detaljplan	**Prioritering**
Björkudden	3
Ekåsen	1
Säm	2
Sjöhagen	3
Bröderna	1
Svartaråsen	2
Kvarnbacken-Näsbacka	2
Ekudden	1
Örum	1

PRESIDIETS FÖRSLAG

Kommunstyrelsen uppmanar bygg- och miljönämnden att påbörja arbete med detaljplaner för Sämsjöområdet med prioriteringsordning enligt ovan redovisade förslag samt efter upprättande av plankostnadsavtal.

forts KS § 10

KOMMUNSTYRELSENS BESLUT

Kommunstyrelsen bifaller presidiets förslag.

Från: <andersson@samsholm.se>
Till: <katarina.frandberg@admin.herrljunga.se>
Datum: 2016-03-17 09:13
Ärende: Detaljplan

Hej!

Är intresserad av att upprätta en detaljplan över Ekudden, Sämsholm 2:1, Herrljunga Kommun.

Vore tacksam om du kan kontakta mig, Anders Andersson, tfn 0513-72314 eller mobil 0705-372314. Går även bra med mail <andersson@samsholm.se>

Med vänlig hälsning

Anders Andersson

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
JOHNNY CARLSSON

ORDFÖRANDESKRIVELSE
2016-05-04
DNR KS 150/2016 387

Ansökan om driftsbidrag Herrljunga Tennisklubb

Sammanfattning
Herrljunga Tennisklubb ansöker om ett driftsbidrag för 2016 på 32 500 kr. Ursprunglig ansökan om driftsbidrag kom in för sent i förhållande till det regelverk som ligger till grund för bidrag till föreningar. Tekniska nämnden har hanterat ärendet vid sitt möte 2016-02-04 § 3 och som information vid sammanträdet i mars. Beslut fattades att betala ut 35 % av driftsbidrag för 2015 i enlighet med gällande regelverk. Kommunstyrelsen har i sin budget inte avsatt medel för bidrag till föreningar. Ansvar för driftsbidrag och avsatta medel i budget ligger under tekniska nämnden. Ansökan om utökat driftsbidrag avslås.

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut
Begäran om driftsbidrag från Herrljunga Tennisklubb avslås.

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till Förslagsställaren, kommunfullmäktige

Ärende 24

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2016 -04- 01
Dnr 150/2016
Beteckning 387

2016-03-29

Till Kommunstyrelsen Herrljunga Kommun

Ansökan om driftsbidrag för Herrljunga Tennisklubb 2016

Herrljunga Tennisklubb ansöker härmed om, ordinarie från tid till annan beslutat driftsbidrag för 2016 samt ett utökat driftsbidrag för 2016 på 32 500 kr.

Bakgrunden är att Herrljunga Tennisklubb helt ideellt bedriver en verksamhet, vilken inkluderar en omfattande ungdomsverksamhet, motionstennis för både damer och herrar samt driver och sköter en tennisanläggning med två inomhusbanor och två utomhusbanor. Finansiering av verksamheten sker i huvudsak via medlemsavgifter, hyresintäkter, träningsavgifter, sponsring samt statliga och kommunala bidrag. Driftsbidraget från Herrljunga Kommun är väsentligt och utgör ca 10% av intäktssidan i resultaträkningen.

Skälet till ansökan om, förutom ordinarie driftsbidrag ett utökat driftsbidrag för 2016 är att vår ansökan för 2015 kom in för sent i förhållande till det regelverk som kommunen beslutat om och slutligen betydde detta att endast 35% av 2015 års driftsbidrag betalades ut.
I en ideell verksamhet kan en sådan sak som ansökningstider lätt glömmas och/eller hamna mellan stolar. Beklagligt naturligtvis, men ur vårt perspektiv fullt förståeligt. Behovet av finansiering av tennisklubbens verksamhet förändras dock inte p.g.a. ansökningstider för kommunala bidrag utan kvarstår givetvis i samma omfattning.

Att vår ansökan saknades vid ansökningstidens slut upptäcktes inte heller av kommunens tjänstemän, vilket kan tyckas märkligt då driftsbidrag av denna storlek sannolikt inte kan vara många. När klubben uppdagade problemet följde en skriftväxling från september 2015 till mars 2016 med upprepade frågeställningar om ärendets gång från tennisklubben (bifogas ansökan).

Slutligen fattade Tekniska nämnden beslutet (i mars 2016) att betala ut 35% av budgeterat/planerat driftsbidrag för 2015.

Med vänlig hälsning,

Herrljunga Tennisklubb

Per Borgvall
Ordförande

Per.borgvall@gmail.com
+46 723 297 333

Från: **Alfred Dubow** Alfred Dubow@admin herrljunga se
Ämne: Re: HTK
Datum: 4 mars 2016 12:22
Till: Torbjorn@Gtvinimport se

DA

Hejsan Torbjörn,
Jag får tyvärr meddela att nämnden inte betalar ut mer bidrag för 2015.

Jag hoppas att ni kan få verksamheten att fungera ändå och att vi får in ansökan för 2016 i rätt tid.

Vänliga hälsningar,

Alfred Dubow

Skickat från min iPhone

4 mars 2016 kl. 12:16 skrev Torbjörn Palmberg <Torbjorn@Gtvinimport.se>:

> Hej Alfred,
>
> Vad kom ni fram till möte sammanträdet igår?
>
> Med vänliga hälsningar,
> **Torbjörn Palmberg**
>
> GT Vinimport AB/Selezione Barbro Guaccero
> Jungmansgatan 12
> 211 19 Malmö
>
> +46 (0)70 533 33 83
> torbjorn@gtvinimport.se
>
> www.gtvinimport.se
> www.facebook.com/gtvinimport
> www.facebook.com/selezionebarbroguaccero

Från: **Alfred Dubow** Alfred.Dubow@admin.herrljunga.se
Ämne: Re: Sv: Re: ang ansökan tennisklubben
Datum: 1 mars 2016 15:02
Till: **Torbjörn Palmberg** torbjorn.palmberg@gmail.com

DA

Hejsan Torbjörn,
Tekniska nämnden träffas på torsdag. De får då ytterligare information och kommer ta ställning (förhoppningsvis slutgiltigt) då.

Vänliga hälsningar,

Alfred Dubow
Teknisk chef
Herrljunga kommun
Torget 1, 524 23 Herrljunga

0513-17204

>>> Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com> 2016-03-01 15:01 >>>
Hej Alfred,

Har du någon ny information, förhoppningsvis positiv, vad gäller vårt driftsbidrag?

Med vänliga hälsningar,
Torbjörn Palmberg

070-533 33 83
torbjorn.palmberg@gmail.com

4 feb. 2016 kl. 16:17 skrev Alfred Dubow <Alfred.Dubow@admin.herrljunga.se>:

> Hejsan Torbjörn,
> Idag sammanträdde tekniska nämnden. De var lite för och emot att tilldela ytterligare medel och därmed frångå principen. Nämnden skulle vilja ha lite ytterligare info från er för att kunna fatta beslut vid nästa sammanträde:
>
> Hur kommer det sig att ni ansöker om högre bidrag än tidigare? Ni ansöker om 40 tkr jämfört med tidigare 30 tkr.
>
> Den första delen är redan utbetald och beslutar nämnden om ytterligare medel så betalar vi ut det då.
>
> Vänliga hälsningar,
>
> Alfred Dubow
> Teknisk chef
> Herrljunga kommun
> Torget 1, 524 23 Herrljunga
>
> 0513-17204
>
> >>> Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com> 2016-01-11 17:04 >>>
> Hej igen Alfred,
>
> Som jag sade i vårt samtal tidigare idag så hoppas vi verkligen att ni vill låta nåd gå före rätt och bevilja driftsbidraget fullt ut.
>
> Vi har en omfattande ungdomsverksamhet med ett femtiotal ungdomar i tennisskola varje vecka och även samarbete med Horsbyskolans fritids.
> Klubben har inga anställda utan vi förlitar oss helt på ideella insatser, sponsorers välvilja och

kommunala/statliga bidrag. Det skulle vara djupt olyckligt om driftsbidraget skulle bli decimerat eftersom vi behöver varenda krona i vår verksamhet. Jag vill framhålla att det som kommer att påverkas av ert beslut först och främst är vår ungdomsverksamhet som inte finansierar sig själv såsom våra seniorverksamheter gör. Vi håller så låga avgifter som möjligt för juniorverksamheten för att så många som möjligt skall kunna vara med och för att inte ekonomiskt stänga ute någon.

Redan i augusti var jag i kontakt med Birgitta Saunders angående driftsbidraget och hon sade då att hon skulle göra en "tjänsteskrivelse".

Jag skrev då nedanstående kommentar till henne som hon skulle bifoga till tjänsteskrivelsen.

> *Som jag sade när vi träffades så hade vi ett turbulent år 2013 när vår kassör gick ur tiden. Jag fick då ta över hans uppgifter och tyvärr hade då ansökan om driftsbidrag fallit mellan stolarna. Jag var då i kontakt med din företrädare Åsa Kåryd som hjälpte oss att rätta till det hela.*
>
> *När jag då talade med Åsa så fick jag uppfattningen att hon/ni skickade ut en uppmaning när det var dags att söka driftsbidrag, vilket uppenbarligen inte är fallet. Jag hade även kontakt med Dan Bengtsson som skulle återkomma, vilket han inte gjorde, angående föreningsuppgifterna som du fick av mig när vi träffades.*
>
> *Det verkar som om det har varit lite rörigt på båda fronter angående driftsbidraget men jag hoppas att det ordnar sig även den här gången.*

Torbjörn Palmberg
Herrljunga Tennisklubb

070-533 33 83
torbjorn.palmberg@gmail.com

23 dec. 2015 kl. 09:52 skrev Alfred Lindmark <Alfred.Lindmark@admin.herrljunga.se>:

Hejsan Torbjörn,
Vi har idag beslutat om bidrag för tennisklubben. Jag har både bra och dåliga nyheter för er del:

Bra: Ni beviljas bidrag trots att ansökan var sen. Detta eftersom det finns medel kvar.

Dåligt: Ni beviljas inte hela beloppet utan enbart 35%, dvs 17 500 kr. Anledningen är att regelverket kring bidrag till föreningar ser ut på det sättet och att medlen inte räcker till mer. Ni är inte de enda som varit sena och alla får inte bidrag alls.

Jag förstår att ni hade hoppats på att få hela beloppet beviljat och att pengarna behövs i er verksamhet. Ni är välkomna med er ansökan för 2016.

Med förhoppning om en god jul och ett gott nytt år!

Vänliga hälsningar,

Alfred Lindmark
Teknisk chef
Herrljunga kommun
Torget 1, 524 23 Herrljunga

0513-17204

Från: **Birgitta Saunders** Birgitta.Saunders@admin herrljunga.se
Ämne: Sv: Re: Driftsbidrag
Datum: 7 december 2015 10:34
Till: torbjorn.palmberg@gmail.com

Hej Torbjörn!

Ursäkta att jag inte svarade på ditt förra mail men jag ville höra mig för hur det hade gått och ert ärende kom inte upp i senaste mötet utan beslut kommer att tas i slutet på året.

Vänliga hälsningar

Birgitta Saunders

Utvecklare föreningar och ungdomar
tel: 0513-17031
e-post: birgitta.saunders@admin.herrljunga.se

HERRLJUNGA KOMMUN Våga, vilja, växa!

>>> Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com> 2015-12-06 17:00 >>>
Hej igen Birgitta,

Hur går det med driftsbidraget?

Med vänliga hälsningar,
Torbjörn Palmberg

070-716 78 61
torbjorn.palmberg@gmail.com

> 9 nov. 2015 kl. 17:58 skrev Birgitta Saunders <Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:
>
> Hej!
> Det blir i slutet på denna månaden.
>
> Vänliga hälsningar
> Birgitta Saunders
>
> Skickat från min iPhone
>
> 9 nov. 2015 kl. 11:29 skrev Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com>:
>
> > Hej Birgitta,
> >
> > Vet du när ärendet om vårt driftsbidrag kommer att behandlas?
> >
> > Med vänliga hälsningar,
> > *Herrljunga Tennisklubb*
> >
> > *Torbjörn Palmberg*
> >
> > *070-716 78 61*
> > *torbjorn.palmberg@gmail.com*
> >
> > > 16 okt. 2015 kl. 12:37 skrev Birgitta Saunders <Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:
> > >
> > > Ja, det får vi hoppas och tro på att den gör.

// Birgitta Saunders

>>> Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com> 2015-10-16 12:33 >>>
Hej igen Birgitta,

Jag blir lite bekymrad bara.
Men vad tror du det bör väl gå igenom?

Med vänliga hälsningar,
Herrljunga Tennisklubb

Torbjörn Palmberg

070-716 78 61
torbjorn.palmberg@gmail.com

> 16 okt 2015 kl. 11:06 skrev Birgitta Saunders <Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:
>
> Hej Torbjörn!
>
> Det kommer att komma upp som ärende senare i höst och jag har därför inte något svar att ge dig ännu hur det går med driftbidraget.
>
> Med vänliga hälsningar
> Birgitta Saunders
> >>> Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com> 2015-10-16 09:20 >>>
> Hej Birgitta,
>
> Hur går det med vårt driftsbidrag?
>
> Med vänliga hälsningar,
> **Herrljunga Tennisklubb**
>
> *Torbjörn Palmberg*
>
> *070-716 78 61*
> *torbjorn.palmberg@gmail.com*
>
> > 2 okt 2015 kl. 09:08 skrev Torbjörn Palmberg <torbjorn.palmberg@gmail.com>:
> >
> > Hej igen Birgitta,
> >
> > Hur går det med vårt driftsbidrag?
> >
> > Med vänliga hälsningar,
> > **Herrljunga Tennisklubb**
> >
> > *Torbjörn Palmberg*
> >
> > *070-716 78 61*
> > *torbjorn.palmberg@gmail.com*
> >
> > > 10 sep 2015 kl. 16:14 skrev Birgitta Saunders <Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:
> > >
> > > Hej!

Tack så mycket jag lägger med det du skrev i ärendet.

Hälsningar
Birgitta Saunders
>>> Torbjörn Palmberg<torbjorn.palmberg@gmail.com> 2015-09-10 14:30 >>>
Hej igen Birgitta,

Som jag sade när vi träffades så hade vi ett turbulent år 2013 när vår kassör gick ur tiden. Jag fick då ta över hans uppgifter och tyvärr hade då ansökan om driftsbidrag fallit mellan stolarna.
Jag var då i kontakt med din företrädare Åsa Kåryd som hjälpte oss att rätta till det hela.

När jag då talade med Åsa så fick jag uppfattningen att hon/ni skickade ut en uppmaning när det var dags att söka driftsbidrag, vilket uppenbarligen inte är fallet.
Jag hade även kontakt med Dan Bengtsson som skulle återkomma, vilket han inte gjorde, angående föreningsuppgifterna som du fick av mig när vi träffades.

Det verkar som om det har varit lite rörigt på båda fronter angående driftsbidraget men jag hoppas att det ordnar sig även den här gången.

Nu har vi i alla fall rett ut begreppen vad gäller ansökningstid mm.

Med vänliga hälsningar,
Herrljunga Tennisklubb

Torbjörn Palmberg

070-716 78 61

10 sep 2015 kl. 14:16 skrev Birgitta Saunders
<Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:

> Hej!
>
> Angående er ansökan om driftsbidrag, så kommer jag få göra en tjänsteskrivelse. Ansökningar som ankommer senare än en månad efter sista ansökningsdag kan jag inte behandla då jag har ett reglemente att följa och därför måste denna tas upp som ärende på tekniska nämnden senare i höst, så ni kommer få vänta lite på besked.
> Om du skulle kunna skriva ner några skäl till varför ansökan ankom sent så vore det bra för då kan jag lägga med det i ärendet. Du kan skriva det som du berättade för mig.
>
> Hälsningar
> Birgitta Saunders
> >>> Torbjörn Palmberg<torbjorn.palmberg@gmail.com> 2015-09-10 09:45 >>>
> Hej igen Birgitta,
>
> Tack - jag har stämt av uppgifterna.
> Hoppas att det gick bra med driftsbidraget.
>
> Med vänliga hälsningar,
> **Herrljunga Tennisklubb**
>
> *Torbjörn Palmberg*
>
> *070-716 78 61*
> *torbjorn.palmberg@gmail.com*

9 sep 2015 kl. 12:04 skrev Birgitta Saunders
<Birgitta.Saunders@admin.herrljunga.se>:

Hej!
Hej Jag skickar inloggningsuppgifter till dig igen då jag är osäker på om du fick det första som jag skickade, då min dator krånglade, fick du det första så är det samma uppgifter för inloggning i detta mail.

Använd följande inloggningsuppgifter

Funktion: Webb-Förening
Användarnamn: HTK
Lösenord: NQgng

Hälsningar
Birgitta Saunders

SN § 65 DNR SN 149/2015

Förslag till nytt verksamhetsprogram och avtal för FoU Sjuhärad välfärd 2016-2019

Sammanfattning
FoU Sjuhärad välfärd är ett kompetenscentrum för forskning och utveckling inom välfärdsområdet; ägt av de åtta kommunerna i Sjuhärad, Västra Götalandsregionen (VGR) och Högskolan i Borås. Genom gränsöverskridande forsknings- och utvecklingsarbete genereras kunskap som kommer ägarparterna till del genom FoU-projekt och olika kompetensinsatser.

För 2015 antogs ett ettårigt avtal och verksamhetsprogram för FoU för att ge möjligheter till att kunna diskutera framtida verksamhet och inriktning mer ingående under 2015. En arbetsgrupp tillsattes för att arbeta fram ett nytt förslag på verksamhetsprogram. De har nu tagit fram ett nytt förslag på program som ska gälla fram till 2019.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse daterad 2016-04-21
Förslag till verksamhetsprogram och avtal för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-2019

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden tillstyrker föreslaget verksamhetsprogram och avtal för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-2019 och överlämnar beslutet till kommunstyrelsen.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut
1. Socialnämnden tillstyrker föreslaget verksamhetsprogram och avtal för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-2019 och överlämnar beslutet till kommunstyrelsen.

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom till:

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

PROTOKOLLSUTDRAG
Sammanträdesdag 2016-04-29

§ 27 Avtal FoU Sjuhärad Välfärd, Avtal 2016-2019

FoU Sjuhärad Välfärd (FoUS) är sedan 1999 ett samarbete mellan Sjuhäradskommunerna, Västra Götalandsregionen (VGR) och Högskolan i Borås. Högskolan är huvudman. Verksamheten bedrivs i samverkanslandet mellan VGR:s sjukvård och kommunernas vård och omsorg. Regionen har nu sagt upp sitt engagemang i FoUS, till förmån för Centrum för Välfärdsstudier på högskolan. Ett tillfälligt avtal reglerar FoUS:s verksamhet t.o.m. augusti i år. Kommunerna och högskolan har nu arbetat fram ett förslag på ny inriktning för FoUS verksamhet, omfattande hela det kommunala verksamhetsområdet inom den sociala sektorn (SoL, LSS, HSL). Verksamheten beskrivs närmare i det verksamhetsprogram som styrgruppen för FoUS godkänt under förutsättning att avtalet godkänns av parterna. Finansieringen föreslås kvarstå som tidigare med ett årligt verksamhetsbidrag på 13 kronor/invånare för kommunernas del och en miljon kronor för högskolan.

Direktionen beslutar

att rekommendera medlemskommunerna att godkänna avtalet för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-09-01 – 2019-12-31.

Vid protokollet
Christina Klaar
Förbundssekreterare

Justerat av
Ulf Olsson Crister Persson
Ordförande

Justeringen tillkännagiven den 6 maj 2016 enligt anslag

Rätt utdraget betygar: Christina Klaar

Förslag till

AVTAL

FoU Sjuhärad Välfärd

2016-09-01--2019-12-31

Innehållsförteckning

Avtal mellan parterna i FoU Sjuhärad Välfärd 1
Firma 1
Parter 1
Syfte 2
Uppdrag 2
Ersättning 2
Styrning 2
Sammanträden 3
Beslut 3
Delegation 3
Ägarforum 3
Brukarråd 3
Nya parter 4
Jäv 4
Basorganisation och medarbetares anknytning 4
Äganderätt till forskningsresultat 4
Redovisning 4
Revisorer 5
Finansiering 5
Avtalsändringar 5
Avtalstid 5
Verksamhetens upphörande 5
Tvist 5
Övriga bestämmelser 6

Avtal mellan parterna i FoU Sjuhärad Välfärd

Verksamhet och drift vid fortsatt samverkan inom ramen för FoU Sjuhärad Välfärd (FoUS) bygger på detta samverkansavtal. Parterna förbinder sig att vara lojala med FoUS:s syfte och medger att detta avtal ska tolkas i ljuset av angivet syfte.

Mellan angivna parter har träffats följande fyra-åriga avtal.

1 Firma

1.1 FoU-enheten benämns "FoU Sjuhärad Välfärd" och förkortas FoUS.

2 Parter

2.1 Bollebygds kommun
517 83 BOLLEBYGD

2.2 Borås Stad
501 80 BORÅS

2.3 Herrljunga kommun
524 23 HERRLJUNGA

2.4 Marks kommun
511 80 KINNA

2.5 Svenljunga kommun
512 80 SVENLJUNGA

2.6 Tranemo kommun
514 80 TRANEMO

2.7 Ulricehamns kommun
523 86 ULRICEHAMN

2.8 Vårgårda kommun
447 80 VÅRGÅRDA

2.9 Högskolan i Borås
501 90 BORÅS

3 Syfte

3.1 Syftet är att bedriva forskning och utveckling för ingående parter inom välfärdsområdet med inriktning på sociala frågor inom det kommunala ansvarsområdet.

3.2 Verksamheten i FoUS ska bedrivas i enlighet med av parterna beslutat verksamhetsprogram. Styrgruppen beslutar om verksamhetsprogram och årliga verksamhetsplaner.

4 Uppdrag

4.1 Parterna ger Högskolan i Borås i uppdrag att förvalta FoUS i enlighet med verksamhetsprogrammet och i enlighet med vad styrgruppen beslutar samt i övrigt utföra de uppgifter som styrgruppen bestämmer enligt detta avtal. Högskolan ska agera koordinator där verksamhetschefen har ansvar att leda och koordinera FoUS: s verksamhet. Uppgiften ska omfatta att;

tillse att verksamhetsprogrammet genomförs,

samordna och lämna förslag till justeringar i verksamhetsplanen till styrgruppen inför det årliga ägarforumet,

lämna förslag till och utarbeta förutsättningar för avtal för projekt inom FoUS till styrgruppen,

avrapportera FoUS:s verksamhet till styrgruppen och internt till högskolan, följa upp och avrapportera projekt inom FoUS till styrgruppen samt

ansvara för eventuella utbetalningar av medel parterna emellan, och kalla till samt anordna styrgruppens möten och protokollföring.

5 Ersättning

5.1 Högskolan ska ersättas för det uppdrag som utförs enligt punkt 4.1 från medel som parterna erlägger enligt punkt 18.1 *samt från medel från samma konto som erhålles enligt punkt 18.2 och 18.3.*

5.2 Högskolan ska löpande redovisa vilka kostnader som högskolan avser att debitera FoU Sjuhärad Välfärd. Enligt rektorsbeslut (december 2004) debiteras ett administrativt pålägg om 17 procent samt avtalsenlig hyra.

6 Styrning

6.1 Samtliga parter sätter samman en gemensam styrgrupp.

6.2 Varje kommun tillsätter en tjänsteman, förutom Borås Stad som kan tillsätta två, och Högskolan i Borås, som tillsätter två. Vardera parten utser även ersättare för varje tjänsteman.

6.3 De organ som äger rätten att utse ledamöter och ersättare äger också rätten att entlediga dessa.

6.4 Styrgruppen kan även besluta om att adjungera andra. Dessa personer äger ingen rösträtt.

6.5 Ett arbetsutskott tillsätts bestående av styrgruppens ordförande, två ytterligare representanter från kommunerna samt en representant från högskolan.

6.6 Ordföranden ska väljas för två år i taget och väljs bland de ledamöter som utsetts av kommunerna. En av högskolans representanter ska vara vice ordförande.

6.7 Eventuell ersättning till ledamöter eller ersättare beslutas och betalas av det organ som tillsatt ledamoten eller ersättaren.

6.8 Som ett led i styrningen av verksamheten ska det finnas mål för verksamheten. Dessa utformas och följs upp av styrgruppen två gånger per år.

6.9 Styrgruppen ska årligen ta fram en verksamhetsplan utifrån verksamhetsprogrammet.

7 Sammanträden

7.1 Ordföranden kallar till sammanträde. Kallelse ska skickas två veckor före sammanträdet, dagordning och handlingar för mötet skickas en vecka före sammanträdet.

7.2 Kallelse och övriga handlingar ska även sändas till ersättarna för kännedom. Ordinarie ledamot som är förhindrad att närvara vid ett sammanträde kallar själv sin ersättare. Rättidig kallelse ska anses ha skett även om ordinarie ledamot inte kallat sin ersättare.

7.3 Styrgruppen ska sammanträda minst fyra gånger per år. Dessutom om minst en tredjedel av styrgruppens medlemmar begär det.

7.4 Protokoll vid styrgruppens sammanträden ska föras av särskilt utsedd sekreterare. Protokoll ska justeras av ordföranden jämte ytterligare en utsedd ledamot.

8 Beslut

8.1 Styrgruppens medlemmar ska sträva efter att fatta beslut i enighet. Styrgruppen är behörig att fatta beslut om FoUS:s verksamhet inom ramen för detta avtal och verksamhetsprogrammet.

9 Delegation

9.1 Styrgruppen kan delegera beslutanderätten i frågor om verksamheten till en eller flera personer. Delegation kan dock inte ske i frågor av principiellt viktig natur eller av större ekonomiskt värde för FoUS.

9.2 Beslut fattade av delegat ska anmälas till styrgruppen, som ska ange anmälningarna i protokoll.

10 Ägarforum

10.1 Ägarforum består av parternas representanter.

10.2 Styrgruppen kallar årligen till ett ägarforum. Där möts berörda förtroendevalda från samverkande parter. Verksamhetens inriktning och resultat diskuteras.

10.3 Ägarforum informeras årligen om verksamhetsprogram och verksamhetsplan.

11 Brukarråd

11.1 Ett eller flera brukarråd som består av representanter för frivillig- och intresseorganisationer ger FoUS:s ledning råd om innehåll och utformning av verksamheten. Samtliga kända frivillig- och

intresseorganisationer med verksamhet för FoUS:s målgrupper bjuds in att delta. Minnesanteckningar förs som sprids till styrgruppen.

12 Nya parter

12.1 Om samtliga parter är eniga om det, kan nya kommuner eller andra intressenter, såsom utförare av v social omsorg inom det geografiska området, få ingå som parter i detta avtal efter skriftlig förbindelse. De nya parterna ska erlägga en årlig avgift enligt 18.1 eller med belopp som övriga parter bestämmer.

13 Jäv

13.1 Styrgruppsledamot får inte handlägga frågor som rör avtal mellan ledamoten och någon av FoUS:s parter. Styrgruppsledamoten får inte heller handlägga frågor om avtal mellan FoUS:s parter och tredje man, om ledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot FoUS:s intresse.

14 Basorganisation och medarbetares anknytning

14.1 Den operativa verksamheten sköts av Högskolan i Borås i enlighet med detta avtal och verksamhetsprogrammet.

14.2 Parterna har att verka för att medarbetare hos respektive part ges goda villkor för att arbeta i FoUS.

14.3 Till basorganisationen (verksamhetschef, kommunikatör, administratör) knyts medarbetare.

14.4 Vetenskapliga ledare och samordnare knyts till FoUS via avtal med aktuella högskolor/universitet och respektive part.

14.5 Till mindre uppdrag inom FoUS, avseende tid och omfattning, knyts projektmedarbetare genom avtal med respektive part.

15 Äganderätt till forskningsresultat

15.1 Alla resultat som har direkt anknytning till uppdraget ägs gemensamt av samtliga avtalsparter och disponeras av parterna gemensamt.

15.2 Deltagande forskare äger rätt att i vetenskapliga sammanhang nyttja och redovisa samtliga resultat. I de fall FoUS-medarbetare önskar fördjupa bearbetningen av redan insamlad data ska en enskild skriftlig överenskommelse göras mellan verksamhetschef och vetenskaplig ledare.

16 Redovisning

16.1 Högskolan ska redovisa intäkter och kostnader till styrgruppen, bland annat innebärande att FoUS årsvis ska redovisa det ekonomiska utfallet och avge en verksamhetsberättelse. En avstämning mot upprättad budget ska också ske regelbundet.

16.2 Verksamhetsplan och verksamhetsberättelse ska skickas till Ägarforum av styrgruppen.

17 Revisorer

17.1 Verksamheten ska granskas av högskolans revisorer. Övriga parters medverkan granskas av respektive parts revisorer.

17.2 Samtliga parter medger att vardera partens utsedda revisorer får full insyn i FoUS med tillhörande dokumentation för att genomföra den revision vardera partens revisorer finner lämplig.

18 Finansiering

18.1 Samtliga parter ska halvårsvis bidra med medel till FoUS enligt följande finansieringsprincip: För kommunerna 13 kronor/invånare och för Högskolan i Borås 1 mkr. Summan ska efter fakturering vara högskolan tillhanda senast den 1 februari och den 1 september varje år. Högskolan ska föra medlen på särskilt konto.

18.2 Viss verksamhet avgiftsbeläggs, dvs. genererar intäkter till FoUS. Högskolan ska debitera externa avgifter och redovisa dessa som intäkter i FoUS och föra dessa på konto enligt punkt 16.1.

18.3 Parternas avsikt är att söka ytterligare externa medel till FoUS genom stöd/anslag från olika myndigheter, organ eller genom sponsring. Sådana medel ska föras på konto enligt punkt 16.1.

18.4 Vart 4:e år ska parternas bidrag justeras utifrån aktuellt invånarantal i det geografiska området som parterna representerar (justering enl. SCB).

19 Avtalsändringar

19.1 Ändringar av detta avtal ska vara skriftliga och undertecknade av samtliga parter för att vara gällande.

20 Avtalstid

20.1 Detta avtal löper från och med den 1 september 2016 och gäller till och med den 31 december 2019. Avtalet ersätter nuvarande avtal från 2015-03-27, vilket upphör att gälla då detta avtal träder ikraft den 2016-09-01. Möjlighet till förlängning av detta avtal med max ytterligare fyra år.

20.2 Avtalet kan, från någon av parterna, skriftligen sägas upp med en ett-årig uppsägningstid. Avtalet sägs då upp med just den parten.

21 Verksamhetens upphörande

21.1 Om frågan uppkommer om FoUS ska upphöra ska styrgruppen sammankalla ett ägarforum för att behandla frågan.

21.2 Om FoUS upphör och det finns medel kvar på högskolans konto när samtliga skulder är betalda, ska dessa överblivna medel fördelas enligt vad parterna erlagt.

22 Tvist

22.1 Tvist enligt detta avtal ska avgöras av allmän domstol.

23 Övriga bestämmelser

23.1 Parterna äger inte rätt att företräda varandra eller att ingå juridiskt bindande avtal å varandras vägnar annat än efter särskild för ändamålet utfärdad fullmakt. Inte heller utgör detta avtal någon grund för att anse att någon som helst separat juridisk person bildas.

23.2 Parterna äger rätt att i sin marknadsföring och annan information ange parternas deltagande i FoUS. Parts varumärke får dock inte användas annat än efter samtycke från respektive part.

Peter Rosholm
Ordförande i kommunstyrelsen
Bollebygds kommun

Ulf Olsson
Ordförande i kommunstyrelsen
Borås Stad

Johnny Carlsson
Ordförande i kommunstyrelsen
Herrljunga kommun

Tomas Johansson
Ordförande i kommunstyrelsen
Marks kommun

Kerstin Göss Lindh
Ordförande i socialnämnden
Svenljunga kommun

Crister Persson
Ordförande i kommunstyrelsen
Tranemo kommun

Mattias Josefsson
Ordförande i kommunstyrelsen
Ulricehamns kommun

Bengt Hilmersson
Ordförande i kommunstyrelsen
Vårgårda kommun

Björn Brorström
Rektor vid Högskolan i Borås

VERKSAMHETS-PROGRAM

FÖR

FoU Sjuhärad Välfärd

2016-09-01--2019-12-31

Innehållsförteckning

Verksamhetsprogram för FoU Sjuhärad Välfärd 1
Inledning 1
Mål och prioriterade områden 1
Samverkan och ägarparternas roll 1
Prioriteringar under perioden 2

Verksamhetsprogram för FoU Sjuhärad Välfärd

lnledning

FoU Sjuhärad Välfärd (FoUS) är ett kompetenscentrum för forskning och utveckling inom det kommunala välfärdsområdet; ägt av de åtta kommunerna i Sjuhärad och Högskolan i Borås.

Högskolan i Borås förvaltar FoU Sjuhärad Välfärd enligt uppdrag av parterna. Genom fokus på sociala frågor och välfärdens utmaningar ska forsknings- och utvecklingsarbete generera kunskap till ägarparterna genom FoU-projekt och olika kompetensinsatser. FoUS:s övergripande målsättning för perioden 2016-2019 beskrivs i detta verksamhetsprogram.

FoUS:s avtal mellan ägarpartema är det övergripande styrdokumentet för verksamheten. Verksamhetsprogrammet, som fastställs och revideras av FoUS:s styrgrupp, anger inriktning och prioriteringar under avtalsperioden. En årlig verksamhetsplan konkretiserar verksamhetens mål och fastställer prioriteringar. Denna följs upp av FoUS:s styrgrupp två gånger per år.

Mål och prioriterade områden

Det övergripande målet för FoUS är att genom kunskapsutveckling och metodstöd bidra till att utveckla parternas arbete med sociala frågor och utmaningar i välfärdsarbetet, genom att:

- genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt,
- stärka och vidareutveckla samverkan mellan verksamheter, brukare och intresseorganisationer,
- utvärdera, förnya och utveckla arbetsmetoder, verksamhetsformer och handledning,
- medverka till utveckling av kunskapsbaserade arbetssätt som främjar och utvecklar verksamheternas kvalité,
- sprida erfarenheter och bidra till implementering av resultat från forsknings- och utvecklingsprojekt,
- förmedla relevant information genom aktiv omvärldsbevakning och
- samverka med andra FoU-enheter.

FoU Sjuhärad Välfärds verksamhet har kommuninvånarna i Sjuhäradsbygden som utgångspunkt för att bedriva forskning och utveckling samt kompetensutveckling inom det sociala välfärdsområdet. Hållbar utveckling, folkhälsa, integration och genus är viktiga aspekter inom ramen för FoUS:s verksamhet.

Samverkan och ägarparternas roll

FoU-arbetet vid FoUS bedrivs i nära samverkan med parterna och deras brukare.

Respektive ägarpart har ansvar för sina respektive områden. Behovet av samverkan när det gäller kompetens och utvecklingsfrågor är stort, inte minst på grund av verksamheternas alltmer ökande komplexitet. Högskolan i Borås har ett övergripande ansvar inom givna förutsättningar att tillhandahålla kompetent personal och bidra till kompetensutveckling och FoU-verksamhet. Vid behov kompletteras FoU-arbetet med lärare och forskare anställda vid andra lärosäten och företrädare från professionerna. Högskolan bedriver utbildning och forskning inom bland annat vård, arbetsliv och välfärd. FoUS och ägarparterna prioriterar frågor som rör socialt välfärdsarbete. Högskolan i Borås strävar efter att kunna anordna kurser och på sikt även utbildning inom det sociala området.

Prioriteringar under perioden

Följande frågor prioriteras under perioden 2016-2019:

Övergripande frågor:

- Initiera och genomföra FoU-projekt inom det kommunala välfärdsområdet nu även med inriktning på demografi, ekonomi, teknologi, boende samt arbetsmarknad.
- Öka kunskapen om FoUS:s olika insatser hos parternas medarbetare.
- Aktivt sprida och bidra till att FoU-resultat, som t.ex evidensbaserad praktik (EBP), tillvaratas och implementeras så att kunskapsutveckling sker i verksamheterna genom ägarparterna.
- Stärka och vidareutveckla samarbetet mellan berörda organisationer lokalt i Sjuhärad, samt regionalt och nationellt.
- Delta aktivt i befintliga nätverk och vid behov etablera nya nätverk.

Aktuella interna frågor under perioden:

- Förtydliga syftet med FoU Sjuhärad Välfärd genom konkreta mål under olika tidsperioder, vilka fastställs i årliga verksamhetsplaner.
- Förtydliga och stärka styrgruppens uppdrag, roll och engagemang.
- Styrgruppen ska initiera, prioritera, stödja samt sprida och återföra resultat i verksamheterna.
- Ansökningar om externa medel ska ske för att stärka FoUS, gärna i samarbete med lämpliga samverkanspartner.
- Kompetensinsatserna ska ses över när det gäller form, tidslängd, geografisk spridning och nivå i relation till professionernas behov. God framförhållning ska eftersträvas.
- På grund av den nya FoU-inriktningen och den ekonomiska situationen, ska FoUS:s basorganisation ses över.
- Formerna för brukarråd ska ses över.
- I slutet av avtals- och verksamhetsperioden ska en utvärdering ske.

Boråsregionen
Sjuhärads kommunalförbund

ÄRENDE

Handläggare: Gunilla Bothén
Telefon: 0706-39 59 50
E-post: gunilla.bothen@borasregionen.se

Utfärdat: 2016-03-18

FoU Sjuhärad Välfärd, Avtal 2016 - 2019

FÖRSLAG TILL BESLUT

Direktionen beslutar

att rekommendera medlemskommunerna att godkänna avtalet för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-09-01 – 2019-12-31.

Ärendebeskrivning

FoU Sjuhärad Välfärd (FoUS) är sedan 1999 ett samarbete mellan Sjuhäradskommunerna, Västra Götalandsregionen (VGR) och Högskolan i Borås. Högskolan är huvudman. Verksamheten bedrivs i samverkanslandet mellan VGR:s sjukvård och kommunernas vård och omsorg. Regionen har nu sagt upp sitt engagemang i FoUS, till förmån för Centrum för Välfärdsstudier på högskolan. Ett tillfälligt avtal reglerar FoUS:s verksamhet t.o.m. augusti i år. Kommunerna och högskolan har nu arbetat fram ett förslag på ny inriktning för FoUS verksamhet, omfattande hela det kommunala verksamhetsområdet inom den sociala sektorn (SoL, LSS, HSL). Verksamheten beskrivs närmare i det verksamhetsprogram som styrgruppen för FoUS godkänt under förutsättning att avtalet godkänns av parterna. Finansieringen föreslås kvarstå som tidigare med ett årligt verksamhetsbidrag på 13 kronor/invånare för kommunernas del och en miljon kronor för högskolan.

Bilagor

- Förslag till avtal 2016-09-01 – 2019-12-31
- Verksamhetsprogram för FoU Sjuhärad Välfärd 2016-09-01--2019-12-31

Ärendets gång

- 2014-11-07 FoU Sjuhärad Välfärds Ägarforum, där kommunerna framförde önskemål om förändringar av FoU-verksamheten.
- 2015-03-27 FoU Sjuhärad Välfärds extrainsatt Ägarforum, där parterna kom överens om att teckna ett tillfälligt avtal för 2015.
- 2015-12-11, § 91, direktionen för Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund.
- 2016 Västra Götalandsregionen beslutar att inte delta i FoU Sjuhärad Välfärd.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Viveca Lundahl

Tjänsteskrivelse
2016-04-25
DNR KS 164/2016 114

Överenskommelse om samverkan mellan Herrljunga kommun och Polis

Sammanfattning

Överenskommelse del1 träffas mellan Herrljunga kommun och lokalpolisområde Alingsås avseende samverkan i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Det 1 av överenskommelsen handlar om att komma överens om former för samverkan.

Beslutsunderlag

Regionpolischefens brev till kommunerna; Lokal samverkan och medborgarlöften

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner att samverkansöverenskommelse del 1 träffas mellan Herrljunga kommun och lokalpolisområde Alingsås

Viveca Lundahl
Folkhälsoutvecklare

Expedieras till: Viveca Lundahl, folkhälsoutvecklare, kommunstyrelsens förvaltning

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Viveca Lundahl

Tjänsteskrivelse
2016-04-25
DNR KS 164/2016 114

Bakgrund

Det gemensamma målet med överenskommelsen är att öka tryggheten och minska brottsligheten för de som bor, vistas och verkar i Herrljunga kommun genom att lokalpolisområde Alingsås och Herrljunga kommun gemensamt fastställer och fördjupar samarbetet mellan polis och kommun.

Ekonomisk bedömning

Samverkansöverenskommelse del 1 kommer inte att skapa merkostnader för kommunen.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionens krav på offentlig verksamhet:

- *Pröva barnets bästa med hjälp av exempelvis barnchecklistan*
- *Möjliggöra barn/ungas delaktighet och inflytande*
- *Sträva efter samverkan och helhetssyn*
- *Prioritera barn/unga, d.v.s avsätta tillräckliga resurser*

Samverkan

Samverkansöverenskommelsen börjar gälla f o m dokumentet undertecknats och gäller till någon part säger upp den.

Motivering av förslag till beslut

Samverkansöverenskommelse

mellan lokalpolisområde Alingsås och Herrljunga kommun

Samverkansöverenskommelse del 1

Herrljunga kommun och lokalpolisområde Alingsås träffar följande överenskommelse avseende samverkan i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Del 1 av överenskommelsen handlar om att komma överens om former för samverkan. Överenskommelsen gäller tills någon part säger upp den och föreslås genomgå revidering med viss regelbundenhet.

Syfte

Det gemensamma målet med överenskommelsen är att öka tryggheten och minska brottsligheten för de som bor, vistas och verkar i Herrljunga kommun genom att lokalpolisområde Alingsås och Herrljunga kommun gemensamt fastställer och fördjupar samarbetet mellan polis och kommun.

Struktur för det brottsförebyggande arbetet

För att kunna arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande krävs en tydlig struktur över hur arbetet organiseras och bedrivs. Polisen har kommunpoliser som en direkt länk mellan kommunen och den lokala polisledningen. Herrljunga kommun har ett lokalt Trygg- och trafiksäkerhetsråd samt en folkhälsoutvecklare som länk till kommunpolisen.

Gemensamma förberedelser

Parternas lägesbilder som tagits fram var för sig läggs ihop och tillsammans gör man en analys av problemen och deras orsaker. Kommun och polis enas om inriktning och fokusområden för arbetet som ska vara kunskapsbaserat.

Kommunikationsplan

Respektive part bör upprätta varsin egen kommunikationsplan samt samverka om gemensamma uttalanden till massmedia och i sociala medier rörande denna överenskommelse.

Överenskommelsen har upprättats i två lika exemplar av vilka parterna har tagit var sitt.

Herrljunga den 2016

…….

Johnny Carlsson
Kommunstyrelsens ordförande

Herrljunga den 2016

……..

Peter Sörstedt
Lokalpolisområdeschef

Polisen

Datum
2016-03-16

Polismyndigheten
Region Väst
Klas Friberg

Lokal samverkan och medborgarlöften

Sedan 2015 är polisen en nationell myndighet där Västra Götalands län och Hallands län utgör region Väst, en av landets sju polisregioner. En grundprincip i polisreformen är att vi ska arbeta närmare invånarna och i fördjupad samverkan med lokalsamhället – särskilt kommunerna.

Ett viktigt steg är att polisen på lokal nivå har inrättat en speciell funktion som kommunpolis med uppdrag att driva det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i samverkan med kommuner och övriga samhällsaktörer. Därmed får alla kommuner en tydlig och tillgänglig väg in i polisen och en utpekad lokal samverkanspart. Många av våra kommunpoliser är redan tillsatta, resterande kommer att tillsättas under våren. Min önskan är att det ska finnas en motsvarande utpekad funktion i alla kommuner. Då har vi mycket goda förutsättningar att bedriva ett aktivt och kontinuerligt samverkansarbete i dialog med invånarna för ökad trygghet och minskad brottslighet.

Ett nytt verktyg i samverkansarbetet är medborgarlöften. Det är en utveckling av samverkansöverenskommelserna och syftar till att bättre ta tillvara invånarnas kunskap och engagemang och att stärka förtroendet mellan invånarna och polis och kommun. Medborgarlöften är åtaganden som polis och kommun gör till invånarna för att arbeta med problem som skapar otrygghet i lokalsamhället.

Under 2015 påbörjades arbetet med medborgarlöften i ett antal kommuner. I år är polisens mål att det ska finnas medborgarlöften i samtliga kommuner i vår region, liksom i resten av Sverige, vid årets slut. Just nu tar polisen, Brottsförebyggande rådet och Sveriges kommuner och landsting fram ett nationellt metodstöd för lokal samverkan och medborgarlöften. Även om medborgarlöften har initierats från polisen är det min förhoppning att det blir ett gemensamt åtagande där vi är likvärdiga parter som tillsammans utlovar medborgarlöften till våra invånare.

När polis och kommun samordnar sina insatser kan samhällets samlade resurser användas mer effektivt och det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet bli än mer framgångsrikt.

Med förhoppning om fortsatt god samverkan.

Klas Friberg

Regionpolischef

PS Polisregion Väst kommer inom kort att bjuda in till gemensamma introduktionsdagar för kommunpolis och kommunens samordnare eller motsvarande.

Postadress
Polismyndigheten
Box 429
401 26 Göteborg

Besöksadress
Ernst Fontells Plats
Göteborg

Telefon
114 14

Webbplats
polisen.se

E-post
registrator.vast@polisen.se